

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๑๖/๒๕๓๐ (สมัยสามัญ สมัยที่หนึ่ง)
วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๐
ณ ห้องประชุมรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๕ นาฬิกา
จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เพื่อเลิกประชุม ๓๐๔ คน
(เนื่องจากนายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร ไปราชการต่างประเทศ จึงได้มอบหมายให้นายชุมพล ศิลปอาชา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : บัดนี้มีสมาชิกมาประชุมครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดประชุมครับ เรื่องตามระเบียบวาระการประชุม
ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

เนื่องจากได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บัดนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งก็ได้มารายงานตัว ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งได้แก่นายบุญเทียม เหมากิรัตน์ ไม่ทราอยู่ที่ประชุมหรือเปล่าครับ อยู่ครับ เกี่ยวช่วยกรุณายืนยันและแก้ปัญหาตัวนะครับ กรุณาอ่านตามผมและเอ่ยชื่อนะครับ

"ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปัญหา) ขอปัญหว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ"

(นายบุญเทียม เหมากิรัตน์ ได้ยืนยันและกล่าวคำปฏิญาณตนต่อที่ประชุมตามที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎรได้กล่าวนำ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอบคุณรับ เชิญนั่งครับ
 ต่อไปเรื่องที่จะแจ้งให้ที่ประชุมทราบ เรื่องที่ ๑ ก็คือเรามีการนัดประชุมพิเศษ
 วันพุธที่ ๑๓ มิถุนายน นะครับ ในวันดังกล่าวของเรียนว่าจะพิจารณาเฉพาะเรื่องที่ค้าง
 จารณาเท่านั้นนะครับ ส่วนการประชุมวันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มิถุนายน เป็นการประชุมตามปกติ
 อเรียนให้ทราบอีกครั้งหนึ่งนะครับ

(ที่ประชุมรับทราบ)

เรื่องที่จะแจ้งให้ทราบเรื่องที่ ๒ ก็คือรับทราบเรื่องสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
 แจ้งเหตุขัดข้องของการพิจารณาให้คำรับรองร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามข้อบังคับ
 การประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๑๔ ข้อ ๕๓ นะครับ ด้วยเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
 ได้มีหนังสือถึงเลขาธิการรัฐสภาแจ้งว่า ตามที่ได้นำร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินไปให้
 นายกรัฐมนตรีพิจารณาให้คำรับรองรวม ๓ ฉบับคือ

๑. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. นายปรีดา
 กนกนาค และนายระวี กิ่งคำวงศ์ เป็นผู้เสนอ

๒. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดที่อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร พ.ศ.
 นายทวีวัฒน์ กุทธิภาชัย และนางอนงค์ คงศิริ เป็นผู้เสนอ

๓. ร่างพระราชบัญญัติสงเคราะห์คนชรา พ.ศ. นางเย็นจิตต์ รพีพัฒน์
 ณ อยู่รักษา และนายวัชร ประภาพัฒน์ เป็นผู้เสนอ

ขณะนี้ร่างพระราชบัญญัตินี้กำลังกล่าวอยู่ในระหว่างการศึกษาของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
 จึงขอแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

(ที่ประชุมรับทราบ)

เรื่องแจ้งเพื่อทราบเรื่องที่ ๓ ก็คือแจ้งเหตุขัดข้องที่ไม่สามารถบรรจุกระทู้ถาม
 เขาระเบียบวาระการประชุมได้ตามข้อบังคับ ข้อที่ ๑๑๔ นะครับ รวม ๓ เรื่องด้วยกัน ดัง-
 ต่อไปนี้

๑. กระทู้ถามที่ ๕๑ เรื่องการคุ้มครองสิทธิและให้ความช่วยเหลือคนไทย ในต่างประเทศของนายจำรัส มัธนาโธ ตามนายรัฐมนตรี
 ๒. กระทู้ถามที่ ๕๒ เรื่องการสูบน้ำทุ่งวัดสิงห์ อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดชัยภูมิ ของเจ้าสิบเอก อนันต์ สุขสันต์ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 ๓. กระทู้ถามที่ ๕๓ เรื่องการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาสุราแม่โขง ของ นายเริ่มรัฐ จิตรภักดิ์ ตามนายรัฐมนตรี
 ๔. กระทู้ถามที่ ๕๔ เรื่องขอให้เปิดการค้าโดยเสรีระหว่างประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ของนายวิจิต ยอสุวรรณ์ ตามนายรัฐมนตรี
 ๕. กระทู้ถามที่ ๕๕ เรื่องการขนส่งปุ๋ยองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรขององค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ ของนายสวัสดิ์ สืบสายพรหม ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
 ๖. กระทู้ถามที่ ๕๖ เรื่องการลักพาเด็ก ของนายวิจิตร ยอสุวรรณ์ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
 ๗. กระทู้ถามที่ ๕๗ เรื่องการอนุมัติโครงการบ่อน้ำตามโครงการของคณะกรรมการสร้างงานในชนบท ของนายคำรงค์ บุญชิต ตามนายรัฐมนตรี
- กระทู้ถามทั้ง ๗ เรื่องนี้รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องจะยังไม่พร้อมที่จะตอบ เนื่องจากอยู่ในระหว่างการพิจารณาของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จึงขอแจ้งให้ที่ประชุมทราบตามข้อบังคับ (ที่ประชุมรับทราบ)
- เรื่องแจ้งเพื่อทราบเรื่องที่ ๔ ควมคมได้รับหนังสือจากประธานวุฒิสภาแจ้งว่า ในคราวประชุมวุฒิสภา ชุดที่ ๕ ครั้งที่ ๖/๒๕๓๐ (สมัยสามัญ สมัยที่หนึ่ง) วันศุกร์ที่ มิถุนายน ๒๕๓๐ ที่ประชุมได้ตั้งคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ จำนวน ๒๑ คน และที่ประชุมได้พิจารณาพระราชบัญญัติ ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบแล้ว ๒ ฉบับ คือ ๑. ร่างพระราชบัญญัติการ พ.ศ. ๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

ความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และลงมติเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร จึงขอ
แจ้งให้ประชุมทราบ

(ที่ประชุมรับทราบ)

เรื่องแจ้งเพื่อทราบเรื่องที่ ๕ กำหนดจำนวนและตั้งกรรมาธิการร่วมกันเพื่อ -
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. ตามมาตรา ๑๒๘ (๓) ของรัฐธรรมนูญ-
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑

ด้วยผมได้รับหนังสือจากประธานวุฒิสภาแจ้งว่า ในคราวประชุมวุฒิสภา ชุดที่ ๕
ครั้งที่ ๖/๒๕๓๐ (สมัยสามัญ สมัยที่หนึ่ง) วันศุกร์ที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๓๐ ที่ประชุมได้พิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. แล้วลงมติแก้ไขเพิ่มเติม จึงส่งร่างพระราชบัญญัติ
ดังกล่าว มาเพื่อดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๘ (๓) ซึ่งกำหนดให้สภาทั้ง
สองตั้งบุคคลที่เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภานั้นมีจำนวนเท่ากันตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร
กำหนด ประกอบเป็นคณะกรรมาธิการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น ผมจึงขอ
เชิญท่านสมาชิกกำหนด จำนวนกรรมาธิการเพื่อประกอบกันเป็นคณะกรรมาธิการร่วมกันรับ ขอ
เชิญครับ

นางสุพัตรา มาศดิตถ์ (นครศรีธรรมราช) : ท่านประธานที่เคารพ คินัน
สุพัตรา มาศดิตถ์ พรรคประชาธิปัตย์ จากจังหวัดนครศรีธรรมราช คินันของเสนอจำนวน-
กรรมาธิการชุดเดิม ซึ่งเป็นสัดส่วนของพรรคการเมือง ๒๑ ท่าน ยกเว้น ๑ คนคือนางสุพัตรา
มาศดิตถ์ นะคะ ขอให้นายสำเร็จ คำพะอู นายกสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทยเป็นแทน
เนื่องจากคินันต้องเดินทางไปราชการต่างประเทศ ๓ อาทิตย์ ขอบพระคุณคะ ขอผู้รับรองควยคะ

(มีสมาชิยกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : จำนวนคณะกรรมาธิการชุดเดิมมี
๒๕ ท่านนะครับ ขอเชิญครับ คุณอุทัยครับ

นายอุทัย พิมพ์ใจชน (ชลบุรี) : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม อุทัย พิมพ์ใจชน พรรคก้าวหน้า ชลบุรีนะครับ คือผมเห็นด้วยกับท่านผู้เสนอคณะกรรมการชุดเดิม แต่เนื่องจากว่าในนามกลุ่ม ๑๕ นะครับ เดิมที่เราได้เสนอคุณไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล นั้น ทางกลุ่มพิจารณาแล้วเห็นสมควรเปลี่ยนนะครับ เปลี่ยนเป็นคุณไกรวัจน์ ศรีวิวงค์ ครับ นายกสมาคมผู้สื่อข่าวส่วนภูมิภาค ผมขอผู้รับรองด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ จำนวนที่ประชุม ๒๕ ท่าน ตามเดิมไม่ขัดของนะครับ ขอเชิญคุณสุพัทธาครับ

นางสุพัทธา มาศคិតถ (นครศรีธรรมราช) : ท่านประธานคะ เสนอ ๒๑ ค

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ แล้วก็เปลี่ยนรายชื่อตามที่ นสุพัทธากับคุณอุทัยเสนอครับ ที่ประชุมไม่ขัดของนะครับ คุณจรัสเชิญครับ

นายจรัส พัวชอย (เพชรบูรณ์) : ครับ ท่านประธานที่เคารพ คือเมื่อเช้า ส.ค. คุณสุพัทธาบอกว่า ๒๑ ท่าน เดิมที่มี ๒๕ นะครับ อยากให้บอก ๒๑ คนมีใครบ้าง ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คือผมมีบัญชีรายชื่ออยู่ที่นั่นนะครับ เติมเพิ่ม ๒๕ ท่านนะครับ แต่เดิม ๒๕ ท่านนะครับ ที่นี้เมื่อถามคุณสุพัทธาเสนอ ๒๑ ท่าน วิทยุคุณปิยะนัฐครับ

นายปิยะนัฐ วัชรภรณ์ (ศรีสะเกษ) : ท่านประธานที่เคารพ จากสภานี้ ๒๑ เปรียบเทียบอีก ๕ เพราะฉะนั้นของส่วนรัฐบาลนี้สภาไม่เสนอครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ตกลงเป็นไปตามนั้นนะครับ ครับ ที่ประชุมเห็นชอบนะครับ

ต่อไป เนื่องด้วยผมได้รับรายงานจากประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสเตทเมนต์ (Statement) นะครับ ซึ่งมี พลเรือเอก สนิธิ บุญยะชัย เป็นประธาน ผมได้รับรายงานแล้ว เมื่อคราวที่แล้วสภาไคลงมติ ให้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วัน โดยที่เรื่องนี้เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจ ก็จะมีหรือที่ประชุมจะครับว่าจะขอนำมาพิจารณา เนื่องจากไม่ได้บรรจุในวาระประชุม จะขอนำมาพิจารณาในระเบียบวาระเรื่องคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วนะครับเป็นเรื่องแรก อยากจะขอความเห็นหรือที่ประชุมเชิญคุณปิยะนุสครับ

นายปิยะนุส วัชรภรณ์ (ศรีสะเกษ) : ท่านประธานที่เคารพ ปกติเรื่องที่กรรมการพิจารณานี้จะมีระเบียบวาระที่ท่านประธานจำเป็นจะต้องดำเนินการตามข้อบังคับคือให้รายงานของกรรมการให้สมาชิกได้ศึกษาเสียก่อน เพราะฉะนั้นกระผมเองก็อยากจะได้อ่านรายงานของกรรมการครับ ว่ามีวิธีพิจารณาอย่างไร และดำเนินการอย่างไร ทั้งนี้เพื่อประกอบในการที่จะซักถาม กระผมอยากขอความกรุณาท่านประธานอย่าเพิ่งหารือเรื่องนี้เลยครับให้ทำไปตามขั้นตอน คือเมื่อกรรมการเสนอเรื่องมา ประธานสภาดำเนินการส่งระเบียบวาระบรรจุระเบียบวาระ แล้วก็ส่งเอกสารให้กับสมาชิกได้ทราบ ทั้งนี้เพราะเหตุว่ากระผมได้ฟังข่าวแดงไปแดงมาเท่านั้นเอง ความจริงตั้งใจอยากจะซักถาม ขอความกรุณาท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณเชาวริน เชิญครับ

ร้อยตำรวจโท เชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ (ราชบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ร้อยตำรวจโท เชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดราชบุรี พรรคชาติไทย การที่ท่านประธานได้กรุณาหยิบเรื่องนี้ขึ้นมาหารือในที่ประชุมนั้นเป็นการชอบแล้ว เพราะมติที่ประชุมคราวที่แล้วให้เวลาแก่คณะกรรมการวิสามัญชุดนี้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน ๗ วัน เมื่อเสร็จสิ้นแล้วรายงานมาถึงสภา เป็นอันว่า เขาไม่ต้องมาขยายเวลาต่อ ส่วนสภาจะพิจารณาผลของการสอบสวนของกรรมการวิสามัญอย่างไรนั้น ก็ชอบที่จะทำเป็นหนังสือ -

แจ้งให้สมาชิกทราบ เพื่อจะได้ศึกษารายงานของกรรมาธิการวิสามัญเสียก่อน เพราะฉะนั้น กระผมขอสนับสนุนเพื่อนสมาชิกจากจังหวัดศรีสะเกษ ให้ท่านประธานสั่งบรรจุเป็นการประชุมใน คราวหน้า และขอได้โปรดทำเอกสารรายงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อให้สมาชิกได้ทราบ โดยทั่วกัน ขอขอบคุณครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่นนะค
อย่างนั้นผมจะสั่งบรรจุในคราวหน้าแล้วกันนะครับ ขอขอบคุณมากครับ

ต่อไปเป็นระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑/๒๕๒๕ (สมัยสามัญ) วันจันทร์ที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๒๕ นะครับ เจ้าหน้าที่ได้วางไว้เพื่อให้ท่านสมาชิกตรวจสอบดูก่อนที่จะเสนอสภาผู้แทนราษฎรรับรอง ณ ที่รัฐสภา นะครับ ไม่ทราบว่าที่ประชุมจะแก้ไขเพิ่มเติมในรายงานการประชุมไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกขอแก้ไขเพิ่มเติม)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าไม่มี ถือว่าที่ประชุมรับรอง รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมดังกล่าวนะครับ

ต่อไปเป็นระเบียบวาระเรื่องด่วนนะครับ เรื่องด่วนที่ ๑ ขออนุญาตสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาคดีอาญา นายปณวัตร เลี้ยงมอญพันธ์ ในระหว่างสมัยประชุม ตามมาตรา ๑๒๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑

(สำเนา)

ที่ บธ ๐๔๐๔/๑๒๘๔๒

กระทรวงยุติธรรม

ถนนราชินี กทม. ๑๐๒๐๐

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๐

เรื่อง รายงานคดีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอุทธรณ์องค์คดียา

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยได้รับรายงานจากศาลจังหวัดบุรีรัมย์ว่า เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๐ ศาลจังหวัดบุรีรัมย์ได้รับองค์คดียาหมายเลขคำที่ ๙๖๖/๒๕๓๐ ระหว่าง นายบุญช่วย อมรัมย์ โจทก์ ฐานหุ้นส่วนจำกัดศักดิ์ศรีเมือง ที่ ๑ นายปณวัตร เดียงผองพันธุ์ ที่ ๒ จำเลย เรื่อง ผิดพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากใช้เช็ค ซึ่งศาลได้ทำการไต่สวนมูลฟ้องของโจทก์และ มีคำสั่งว่าคดีของโจทก์มีมูล จึงได้ประทับรับฟ้องของโจทก์ไว้แล้ว และเนื่องจากนายปณวัตร เดียงผองพันธุ์ จำเลย เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ ศาลจังหวัดบุรีรัมย์จึงขอให้ กระทรวงยุติธรรมดำเนินการขออนุญาตต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ศาลจังหวัดบุรีรัมย์พิจารณาคดีระหว่างสมัยประชุมต่อไป

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรได้กำหนดให้มีการเรียกประชุมเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมสามัญประจำปีสมัยที่หนึ่งตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๐ ตามพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๓๐ กระทรวงยุติธรรมจึงใคร่ขออนุญาตจากสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ศาลจังหวัดบุรีรัมย์พิจารณาคดีดังกล่าวในระหว่างสมัยประชุมตามความในมาตรา ๑๒๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ฉะนั้น จึงกราบเรียนมาเพื่อขอได้โปรดพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาให้กระทรวง
ยุติธรรมทราบด้วย จักเป็นที่ขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สวัสดิ์ โชติพานิช
(นายสวัสดิ์ โชติพานิช)
ปลัดกระทรวงยุติธรรม

ควมได้รับหนังสือจากปลัดกระทรวงยุติธรรมขออนุญาตสภาผู้แทน
 จังหวัดบุรีรัมย์พิจารณาคดีซึ่งนายปลัด เลี้ยงผ่องพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นจำเลย
 คดีอาญา หมายเลขที่ ๓๖๖/๒๕๓๐ ในความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการฉ้อโกง
 ใ้จากการใช้เช็ค ในระหว่างสมัยประชุมตามความในมาตรา ๑๒๒ ของรัฐธรรมนูญแห่ง -
 ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ ขอเชิญท่านสมาชิกแสดงความเห็นครับ

(ไม่มีสมาชิกแสดงความเห็น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่มีนะครับ ไม่มีถ้าอย่างนั้น
 จะขอมติที่ประชุมเลยนะครับ

(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎรมีสัญญาให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อน

งมติ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผมจะขอมติที่ประชุมนี้จะเห็นควร
 อนุญาตให้ศาลจังหวัดบุรีรัมย์พิจารณาคดี นายปลัด เลี้ยงผ่องพันธุ์ ในระหว่างสมัยประชุมได้
 หรือไม่ท่านที่เห็นควรอนุญาต โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑ คน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มี ๑ ท่านนะครับ ท่านที่เห็นควร
 ไม่อนุญาต โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ มากกว่านะครับ ที่ประชุมนี้
 ไม่อนุญาตนะครับ

เรื่องวันที่ ๒ ขออนุญาตสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาคดีอาญา นายสงสุข
 ภัคเกษม ในระหว่างสมัยประชุม ตามมาตรา ๑๒๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช ๒๕๒๑ เช่นเดียวกัน

๒๐

ความมาก

(สำเนา)

ที่ ยธ ๐๔๐๔/๑๓๔๒๔

กระทรวงยุติธรรม

ถนนราชินี กทม.

๑๐๒๐๐

๕ มิถุนายน ๒๕๓๐

เรื่อง รายงานคดีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถูกฟ้องคดีอาญา

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ด้วยได้รับรายงานจากศาลแขวงเชียงใหม่ คดีอาญาของศาลแขวงเชียงใหม่ หมายเลขที่ ๔๒๓/๒๕๓๐ ระหว่าง บริษัทนิคมพานิช จำกัด ฯ โจทก์ นายสงสุข ภักดิ์ จำเลย เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๔๙ คดีนี้จำเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ ศาลได้ทำการไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีให้รับฟ้องไว้พิจารณาและได้นัดให้จำเลยยื่นคำให้การแก้คดีและสืบพยานโจทก์วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๓๐ เวลา ๘.๓๐ นาฬิกา ซึ่งอยู่ในระหว่างสมัยประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ศาลแขวงเชียงใหม่ จึงขอให้กระทรวงยุติธรรมดำเนินการขออนุญาตต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ศาลแขวงเชียงใหม่พิจารณาคดีระหว่างสมัยประชุมต่อไป

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรได้กำหนดให้มีการเรียกประชุม เพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมสามัญประจำปีสมัยที่หนึ่งตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๐ ตามพระราชกฤษฎีกา เรียกประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๓๐ กระทรวงยุติธรรมจึงใคร่ขออนุญาตจากสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ศาลแขวงเชียงใหม่พิจารณาคดีดังกล่าว ในระหว่างสมัยประชุมตามความในมาตรา ๑๒๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒๑

ฉะนั้น จึงกราบเรียนเพื่อขอได้โปรดพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาให้กระทรวง-
ยุติธรรมทราบด้วย จักเป็นที่ขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สวัสดี โชติพานิช

(นายสวัสดิ์ โชติพานิช)

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

ถวายได้รับหนังสือจากปลัดกระทรวงยุติธรรม ขออนุญาตสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ศาลแขวงเชียงใหม่พิจารณาคดี ซึ่งนายสงสุข ภักเกษม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นจำเลย ในคดีอาญา หมายเลขคำที่ ๘๒๗/๒๕๓๐ ในความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค ในระหว่างสมัยประชุม ตามความในมาตรา ๑๒๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนะครับ ขอเชิญท่านสมาชิกแสดงความเห็นครับ

(ไม่มีสมาชิกแสดงความเห็น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่นะครับ ไม่มีผมจะขอมติเลยนะครับว่าที่ประชุมนี้จะอนุญาตหรือไม่ครับ

(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎรมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านที่เห็นควรอนุญาต โปรก
กมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่นะครับ ท่านที่เห็นควร
อนุญาต โปรกยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ เป็นอันว่าที่ประชุมนี้ไม่
อนุญาตนะครับ

ต่อไปเรื่องความที่ ๓ ยุติคดีวน เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และพนักงาน
องธนาการซึ่งเป็นของรัฐทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา
บุคคลเป็นผู้เสนอ แต่เนื่องจากผมได้รับหนังสือจากผู้เสนอยุติคดีอันนี้ขอเลื่อนการพิจารณาญัตตินี้
ไปก่อนนะครับ ผมก็ต้องการให้ที่ประชุมว่าที่ประชุมจะขัดข้องไหมครับ เชิญคุณเขาวริน

ร่ายคำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ (ราชบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ
 ระดม ร่ายคำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดราชบุรี -
 ระเทศชาติไทย โดยที่ญาติเรื่องนี้ได้เสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภา ท่านประธานก็ได้บรรจุ
 ไว้ระเบียบวาระแล้ว และขณะเดียวกันท่านได้เสนอญัตตินี้ก็ได้แถลงข่าวต่อสื่อมวลชนเป็นที่สนใจ
 ของประชาชนจำนวนมาก ในฐานะที่เป็น ส.ส. ฝ่ายรัฐบาล กระผมเองก็อยากจะทราบ-
 รายละเอียดซึ่งทางฝ่ายท่านได้เสนอญัตติบอกว่าจะแถลงในที่ประชุม ในขณะเดียวกันก็มีข่าว-
 ว่าเห็นว่าประธานบรรจุญัตติลาชา แต่วันนี้ประธานก็ได้ทำหน้าที่บรรจุญัตติปัจจุบันทันด่วน ทัน-
 เหตุการณ์ ทันกับความสนใจของประชาชน เพราะฉะนั้นกระผมจึงได้มีความเห็นว่าไม่ควรที่จะ
 เลื่อนระเบียบวาระนี้ออกไป ควรจะพิจารณาให้เสร็จสิ้น กระผมยืนยันให้ดำเนินการ ตาม-
 ระเบียบวาระ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญเลยครับท่านหัวหน้าพรรค
 นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ (ลำปาง) : ท่านผู้เป็นประธานครับ ผมใคร่ขอทราบ
 สักเล็กน้อย คือว่าไม่ได้แถลงประกอบ จึงได้ขอแถลงประกอบสักนิดเถอะ คุณเขาวรินจะ
 ได้พอใจ คือว่าอายุที่ชาวจากที่ไหนบอกเข้ามาพูดถึงเรื่องราวประธาน มันชอกกล่าวหาประธาน
 ความจริงก็ทางนี้ไม่ได้พูดกันหรอกครับ ก็คงจะเป็นข่าวหนังสือพิมพ์หรือข่าวอะไรที่ไหน ไม่ใช่
 เรื่องอย่างนั้นครับ เรื่องมันเป็นอย่างนั้นครับ เรื่องนี้ปรากฏว่าท่านหัวหน้าพรรคก็ประชาม
 คุณบุญชู โรจนเสถียร ก็ได้เสนอญัตติเช่นเดียวกันนี้ไว้ต่อท่านประธานเมื่อวันที่ ๒๕ เดือนที่แล้ว
 แล้วก็มติญัตติถ้าจะต้องมีการแก้ไขตามคำสั่งของท่านประธานในถ้อยคำเล็ก ๆ น้อย ๆ และ
 ท่านก็ได้ดำเนินการแก้ไขไปเรียบร้อยแล้ว คือเป็นเรื่องตั้งแต่วันที่ ๒๕ เดือนที่แล้ว ต่อมา
 เมื่อวันที่ ๔ เดือนนี้ท่านได้เสนอญัตตินี้คือคุณเปรมกับคณะก็ได้เสนอเรื่องนี้ไป แล้วก็ได้รับบรรจุ
 ที่นี้เราก็เห็นว่าเรื่องนี้มันเรื่องเดียวกันครับ ถ้าหากว่าจะได้พิจารณารวมกันไปเสียที่เกี่ยวข้องมันก็
 จะเป็นการเสร็จสิ้น ก็เลยขอเสนอญัตติขอให้เลื่อนไป ย้ายการเลื่อนไปนั้นมันก็ได้เสียหายอะไร
 กับสภา ไม่ใช่เรื่องเป็นนั่นนั่นหนาขอเลื่อนไปเพราะว่าไปพิจารณารวมกัน เพราะอย่างไร -

ท่านประธานก็ต้องสั่งเรื่องนั้นอยู่แล้ว เพราะขอได้แก้ไข ก็แก้ไขแล้ว ส่วนอายุขอคำวินิจฉัยไปถึงเรื่องของประธานหรืออะไรก็ตามนั้นมันเป็นเรื่องกล่าวหา เราเป็นสมาชิกสภาผู้แทนเราก็คงเคารพต่อประธานไม่มีอะไรจะไปนั้น แล้วก็ขอความกรุณาว่ามันจะได้เสร็จสิ้นไปในคราวเดียวกันโดยไม่ต้องเอาไป ต้องมาพูดกัน ๒ ครั้ง ๒ วัน ก็ต้องมานั้นกัน ก็ขอกราบเรียนท่านเพื่อจะเป็นที่สบายใจ ขอขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณป๋วยจะครับ

นายป๋วยจะ เกสรทอง (เพชรบูรณ์) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ป๋วยจะ เกสรทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์ ตามเหตุผลของท่านหัวหน้าพรรคสหประชาธิปไตยด้วยความเคารพ กระผมว่ามันไม่น่าจะเป็นเหตุผลในการที่จะต้องเลื่อน เพราะเราจะทราบได้อย่างไร ในเมื่ออดีตต่าง ๆ เสนอเข้ามา การจัดระเบียบวาระท่านประธานเมื่ออ่านจากข้อบังคับก็ได้จัดเข้าไปเสร็จสิ้นแล้ว แต่จะเอาเหตุผลว่าเพื่อรออดีตของท่านหัวหน้าพรรคกิจประชาคม กระผมคิดว่าอันนั้นมันคงจะไม่เป็นเหตุผลที่เราจะต้องทำให้เลื่อน เพราะการจะบรรจุระเบียบวาระนั้นเราก็มีการบรรจุลงหน้าแล้วพร้อมกันนั้นก็จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบวาระ ท่านประธานจำได้ไหมครับในสภานี้ ท่านประธานจะถูกต่อว่าว่าดำเนินการช้าในการบรรจุระเบียบอะไรต่าง ๆ แต่เมื่อท่านประธานบรรจุระเบียบเข้ามาแล้ว แล้วเอาเหตุผลตามที่ท่านชี้แจงด้วยความเคารพท่านหัวหน้าพรรคสหประชาธิปไตย กระผมว่ายังไม่เป็นเหตุผลอันควรที่จะต้องเลื่อน ในเมื่อมีเขามาอีก แล้วบรรจุระเบียบวาระอีก เราก็ประชุมกันต่อไปตามขั้นตอนของการจัดระเบียบวาระ เพราะฉะนั้นกระผมยังยืนยันว่ายังไม่เห็นควรเลื่อนขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณปิยะนัฐครับ

นายปิยะนัฐ วัชรภรณ์ (ศรีสะเกษ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ปิยะนัฐ วัชรภรณ์ รวมไทย จากศรีสะเกษ กระผมขออนุญาตท่านประธานชี้แจงความเป็นมาของการที่จะต้องมีการขอความกรุณาเสนออดีตเรื่องนี้ เพื่อที่จะเลื่อนการพิจารณาในระเบียบ

วาระนี้ไป ทั้งนี้เพราะเหตุว่าผู้นำฝ่ายค้านรวมกันสมาชิกได้พิจารณาเห็นถึงปัญหาที่กระทรวง-
การคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ใช้อำนาจโดยมิชอบดำเนินการจนกระทั่งก่อให้เกิดความ
เสียหาย เราได้พิจารณาเพื่อทำนิติเรื่องนี้เสนอต่อที่ประชุมสภา ได้ดำเนินการยื่นนิติ
เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๓๐ เวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา เพื่อเสนอในนิติควมเรื่อง -
กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยใช้อำนาจโดยมิชอบ ผู้นำเสนอนิติประกอบ
ไปด้วยคุณบุญชู โรจนเสถียร คุณบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ คุณสมักร สุนทรเวช คุณณรงค์ วงศ์วรรณ
และคุณอุทัย พิมพ์ใจชน พร้อมกับผู้รับรองอีกเป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการเสนอเรื่อง
ผ่านชั้นตอนมายังท่านประธานว่าตามนิติที่พวกกระผมได้ยื่นนั้น ถ้าขอเท็จจริงเป็นความจริง -
ยอมก่อให้เกิดความเสียหายในทางเศรษฐกิจและผลประโยชน์ของแผ่นดิน จึงเห็นว่าเป็นนิติ
ที่เกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดินและมีความมั่นคงของประเทศ ในทางเศรษฐกิจตามข้อบังคับ
ข้อ ๓๔ เสนอให้ประธานพิจารณา อำนาจของประธานสภาที่จะพิจารณานิตินี้มีเพียงประเด็น
เดียว คือว่า นิติที่เสนอนั้นเป็นนิติควมหรือไม่ตามข้อบังคับ แต่ท่านประธานได้ขอหารือเป็น
การภายในท่านประธานในที่นี้ไม่ใช่ท่านประธานที่นั่งอยู่ในขณะนั้นครับ ท่านขอหารือเป็นการ
ภายใน โดยท่านเห็นว่านิติที่เขียนไปซึ่งเราขอเอาไว้ในคำขอตอนเดิมนั้นมีว่า ให้รัฐบาล
รายงานต่อสภาว่าเงินที่ถูกไปใช้ซื้อพันธบัตรตามวิธีการที่กล่าวในนิติมีจำนวนเท่าใด ใคร
เป็นผูกแต่ละรายมีจำนวนเท่าใด ผลต่างของดอกเบี้ยที่รัฐบาลต้องเสียสละเงินรายได้ของ -
แผ่นดินให้เป็นเงินปีละเท่าใด กำหนดไว้ว่าจะต้องสละอีกกี่ปี ขอให้รัฐบาลยุติวิธีการนี้และให้
เรียกรายได้ที่เสียไปแล้วคืนให้หมด ท่านประธานบอกว่าถ้าเขียนนิติอย่างนั้นแล้วจะเป็นการก้าว
ก้าวอำนาจฝ่ายบริหาร ทางฝ่ายพวกยูเสนอนิติไปก็บอกว่า เมื่อท่านประธานอยากจะให้ -
ปรับปรุงนิติกระหม่อมก็พร้อมที่จะพิจารณาและก็ได้ดำเนินการขอแก้ไขไปโดยให้ท่านประธานได้พิจารณา
ดูข้อความส่งให้เดี๋ยวนั้นเลย ท่านประธานก็บอกว่าพอไปได้ กระหม่อมก็ทำคำร้องขอแก้ไขนิติ-
ดังกล่าว นิติที่ขอแก้ไขนั้นยื่นไปเมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๓๐ ขอความที่แก้ไขนะครับ ก็
ขอให้รัฐบาลรายงานต่อสภาเกี่ยวกับเรื่องนี้ แล้วก็ขอให้สภาแจ้งรัฐบาลเพื่อระงับการกระทำ

ที่ก่อให้เกิดความเสียหายโดยฉนวน แล้วก็มีข้อความสำคัญอีกข้อหนึ่ง ก็ขอให้มีการนำเอาผู้ที่กระทำให้รัฐเสียหายมาลงโทษตามกฎหมายต่อไป ซึ่งได้รับความเห็นชอบในการโต้ตอบกันกับท่านประธานต่อหน้ากัน ก็ดำเนินการขึ้นในวันนั้นเลยครับ แต่ปรากฏว่าพอวันที่ ๕ มิถุนายน ท่านประธานบอกความนั้นยังไม่ค่อยจะถูกตongนัก ขอให้มีการแก้เอาใหม่ คราวนี้ท่านประธานก็กรุณาให้เจ้าหน้าที่เรียบเรียงให้พิมพ์ให้เสร็จเลย กระผมก็ดำเนินการตามที่ท่านประธานต้องการนะครับ แต่ว่าเมื่อเอามาลงข้อใหม่แล้วท่านประธานก็เขียนเพียงแผนเดียวคือคำขอ แต่เวลามานี้เขาบอกว่าไม่ถูกหรอกครับ ถ้าจะขึ้นอย่างนั้นเอาไปต่อกับอันเดิมไม่คิดให้ดำเนินการใหม่ แต่ขอเดี๋ยวกันนะครับ ปรากฏว่าท่านประธานที่เจรจากับกระผมนี้ท่านไม่อยู่ท่านเดินทางไปต่างประเทศแล้ว ดังนั้นการที่เราจะดำเนินการขึ้นญัตติเรื่องนี้ตามความประสงค์ต่อไปก็ยังไม่ได้อีก ในระหว่างนั้นก็ปรากฏว่าญัตติเรื่องที่เคยแปรญัตติกับคณะเสนอนี้ เสนอวันที่ ๔ มิถุนายนได้รับการพิจารณาบรรจุในทันที เราก็ขอความกรุณาคุณแปรว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญจริง ๆ และอยากจะขอทำความเข้าใจกับเพื่อนสมาชิกที่บอกว่า เมื่อมีญัตติภายหลังมากี่มาพิจารณากันได้อีกนั้น ขอให้กรุณาข้อบังคับ ข้อ ๕๐ นะครับ ญัตติโคตกไปแล้ว คือมีการพิจารณากันไปแล้วหานำญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันเสนออีกในสมัยประชุมเดียวกันนะครับ ดังนั้นเราก็เห็นว่าถ้าหากมีการพิจารณาญัตตินี้ไปแล้ว ญัตติซึ่งเป็นในหลักการเดียวกันแล้วก็มีรายละเอียดที่จะเสนอต่อสภานั้นมากมายก็คงจะไม่ได้รับการพิจารณา ทำให้การพิจารณาปัญหาซึ่งเป็นประโยชน์สำคัญต่อประเทศชาตินั้นจะไม่สมบูรณ์ต่อไป เพราะฉะนั้นถึงได้ขอความกรุณาให้มีการเลื่อนกัน และกระผมอยากขอความกรุณาเพื่อนสมาชิกทั้งหลายนะครับว่า เรามาปฏิบัติหน้าที่นี้ก็ต้องการอยากให้เห็นความถูกต้องเกิดขึ้นในบ้านเมือง เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเมื่อมีการพิจารณาไปแล้วจะทำให้เกิดความไม่สมบูรณ์ในการพิจารณา ถ้าเราจะรอระยะเวลาอีกชวาระยะเวลาหนึ่งจะเป็นประโยชน์มากกว่า ก็ขอความกรุณาเถอะครับว่า ขอความร่วมมือในการที่เราจะทำงานร่วมกันต่อไปครับ ขอขอบพระคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณประทีปครับ

นายประทีป นามประกาย (สกลนคร) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม

นายประทีป นามประกาย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากจังหวัดสกลนคร พรรคกิจสังคม ขอ-
 ประทานกราบเรียนท่านประธานว่า เท่าที่ท่านหัวหน้าพรรคได้ให้เหตุผลว่าต้องการที่จะแก้ไขบาง-
 ด้อยค่านั้นเป็นสาระสำคัญที่ท่านให้ไว้ และในขณะที่เดียวกันในญัตติที่ท่านเสนอนั้นเป็นญัตติที่ -
 คล้ายคลึงกัน กระผมคิดว่าถ้าหากมันอยู่ในลักษณะนี้แล้วก็ไม่มีเหตุผลอะไรที่เราจะเลื่อนออกไป
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านผู้ที่จะเป็นเจ้าของญัตติคือท่านหัวหน้าพรรคกิจประชาคมท่านเองก็ยังอยู่ที่
 ก็สามารถที่จะใช้เวลาที่ท่านได้บรรจุให้เป็นญัตติควมในครั้งนี้ ในคราวนี้ได้พิจารณาไปได้เลย
 ดังนั้นจึงขอเสนอเรียนยืนยันขอให้ดำเนินการตามระเบียบวาระครับผม ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านสมาชิกครับ ประเด็นนี้ไม่มี
 อะไรมากนักครับ ทางผู้เสนอขอเลื่อนก็ได้แสดงเหตุผลที่ขอเลื่อนแล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อ-
 มีญัตติขอเลื่อน แต่ผู้ไม่เห็นด้วยผมก็จะขอมติเลย คุณเฉลิมก่อนครับ คุณอุทัยเกี่ยวก่อนครับ
 คุณเฉลิมก่อนครับ

ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง (กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธานที่เคารพ
 กระผม ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง กรุงเทพมหานคร พรรคมวลชน กระผมกราบเรียน
 ท่านประธานนิกะครับ เพื่อให้เพื่อนสมาชิกซึ่งท่านไม่อยากจะให้เลื่อนญัตตินี้ ท่านทั้งหลาย
 ที่เข้ามาในสภาแห่งนี้ ทุกคนก็รับปากผู้คนในบ้านเมืองว่าจะมาสร้างประโยชน์ให้กับบ้านเมือง
 จะควบคุมฝ่ายบริหารอย่างใกล้ชิดในการทำหน้าที่นิติบัญญัติ ท่านประธานครับ นักการเมือง
 ฝ่ายค้านขณะนี้เมื่อถึงประธานสภาผู้แทนราษฎร ๒ คน อีกคนหนึ่งเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร
 และประธานรัฐสภาแล้ว ๒ คน เมื่อถึงรองประธานสภาผู้แทนราษฎรอีก ๒ คน แต่มัน-
 เป็นเรื่องที่กระผมคิดไม่ตกแล้วก็ไม่รู้จะคิดอะไรในวันข้างหน้าว่าจะทำอย่างไรดี ท่านประธาน
 ทราบไหมครับ เวลาจะเป็นญัตติเราโคตรตรวจสอบกันละเอียด ครั้งใดก็ตามถ้าเป็นญัตติเข้าสู่สภา

แล้วโคบรรจุเหมือนกับอุกหวยรางวัลที่ ๑ เพราะอะไรครับ เพราะว่าแต่ละครั้งนั้นจะต้องแก้
 นี้แก้ไปแก้มา ๆ แก่กันอยู่ตรงนั้นนะ พอแก้เสร็จแล้วก็เสนอให้ เสนอให้ตรงไหนละครับ
 เสนอให้ตรงกับที่ท่านประธานโคบออกมา ค่ะครับ ว่าบางครั้งไม่หักทวงว่ามันพิมพ์ด้วยตัวอักษร
 ไม่สวย ย่อหน้าเอียงไปนิดหนึ่ง ยังไม่ได้หักทวงอย่างนั้นครับ เป็นข้อบังคับกับบอกว่าผู้ตัดสินเป็น
 ผู้ตัดสินนั้นเป็นอย่างไร ก็ข้อบังคับ ท่านประธานทราบไหมครับ เวลาเสนอไปแล้วกลับมา
 นักการเมืองอย่างพวกกระผมก็คิดว่ามันเกิดอะไรขึ้นในสภาผู้แทนราษฎร คิดแล้วทำอย่างไรครับ
 ก็ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร ก็ได้แต่ปรึกษากัน ก็วันนี้แหละครับ โชคดีต้องปรึกษาท่านประธานนี้แหละ
 ครับ แต่ว่าขณะเดียวกันเพื่อนสมาชิกบางส่วนเสนอที่จะบรรจุไปเลย แล้วเราก็ก่อเอกสาร
 ๒ แผนมาคู่กัน ก็ปรากฏว่าไม่ได้มีแตกต่างอะไรกันเลยท่านประธาน กระผมอยากจะเรียนถาม
 ท่านประธานไปยังเพื่อนสมาชิกที่ท่านทำหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลวันนี้คะครับ เป็นวันที่ฝ่ายค้านใช้สิทธิ
 ในการยื่นญัตติ รัฐมนตรีเองท่านก็พร้อม ถ้าจะเดินทางไปท่านก็พร้อม เพราะอะไรละครับ
 เพราะว่าในเมื่อมีความพร้อมแล้วเมื่อไรก็ได้ เมื่อคนที่เขาเสนอญัตติแล้วญัตติที่เขาเสนอนั้นจะ
 ขอเลื่อน โดยที่อีกสักหนึ่งคือทางปีกที่อุดมปิยะธูได้กราบเรียนท่านประธานไปแล้ว เสนอเขาไปแล้ว
 กระผมจะกล่าวหรือกล่าวหาว่าไม่ยอมรับก็ไม่ได้ ถ้าจะถามว่าทำตามใจท่านประธานไหม
 ก็ทำทุกอย่าง ให้แก่อย่างไรก็แก่ยังไม่ได้รับการบรรจุ เพราะฉะนั้นกระผมขอรองเพื่อนสมาชิก
 ฝ่ายรัฐบาลนะครับว่า ท่านเองก็อยากเห็นความมั่นคงของบ้านเมือง ท่านก็ไม่อยากให้บ้านเมือง
 ใดทำอะไรเสียหาย ท่านก็อยากทราบว่ารัฐมนตรีของท่านมีความพร้อมในการที่จะตอบในสภาผู้แทน
 อันทรงเกียรติแห่งนี้ เพราะฉะนั้นเมื่อเจ้าของญัตติเขาขอเลื่อน ขอแก้ละครับ ท่านให้
 เขาเลื่อนไปเถอะ แล้วเขาเสนอใหม่นี้ มันจะได้ตรวจสอบกันแข็งแรง ตรวจสอบกันกว้างขวาง
 แล้วตรวจสอบกันลึกลงไปกว่าเท่าที่จะทำกันวันนี้ กระผมหวังใจนะครับว่าเพื่อนสมาชิกหลาย
 ท่าน ท่านก็ไม่ได้เสียรังวัดอะไรเลยทางการเมืองถ้าบอกให้เลื่อนไป แต่ถ้ามหาว่าท่าน
 มีความรู้สึกหรือพละความรู้สึกมาจากบ้านว่า ถ้าฝ่ายค้านมีเสนออะไรมากก็ต้องไม่เห็นด้วยครับ

ฝ่ายค้านมีบอชวา ภูซาย ถ้าฝ่ายค้านมีบอชวา ถูกต้องบอกแกง ทั้ง ๆ ที่ท่านก็เห็นคำ
กับกระผมด้วยนะครับ ขอความกรุณาเถอะครับ ขอขอบคุณครับ ท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คืออย่างนี้ครับ ประเด็นไม่มี
อะไรมากนักครับ ก็เห็นชัดกันมา เมื่อก่อนพูดคุณเฉลิมก็เห็นว่าอะไรใหม่ ก็ชัดกับที่อภิปราย
ไปแล้วนะครับ ก็เมื่อเสนอญัตติขอเลื่อนนะครับ อีกฝ่ายหนึ่งมีความเห็นพอสมควรว่าไม่ควรเลื่อน
ผมว่าเราขอมติกันไ้ไหมครับ ถ้าไม่อย่างนั้นคุณอุทัยครับ ไม่อย่างนั้นผมต้องชี้กลับตามข้อบังคับ
นะครับ ผมต้องชี้กลับตามข้อบังคับให้ฝ่ายสนับสนุน ฝ่ายไม่เห็นด้วยอีกทีหนึ่ง เชิญคุณเชาวรินครับ

ร้อยตำรวจโท เชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ (ราชบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม ร้อยตำรวจโท เชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดราชบุรี
พรรคชาติไทยที่กระผมเห็นว่าไม่ควรจะเลื่อนก็เนื่องจากว่าญัตตินี้ได้เสนอขึ้นมาตามข้อบังคับที่ ๓๔
ซึ่งได้ระบุไว้ชัดเจนว่าในกรณีที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน หรือมีความจำเป็นรีบด่วนใน
อันที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือความมั่นคงของประเทศไม่ว่า
ในทางเศรษฐกิจหรือทางใด ๆ ข้อบังคับในข้อที่ ๓๔ นี้เขียนไว้ชัดเจน แล้วท่านผู้เสนอญัตตินี้
ก็ได้เสนอมาตามข้อบังคับข้อ ๓๔ โดยระบุว่าเป็นเรื่องด่วน เมื่อท่านประธานได้บรรจุแล้วเกิด
มีปัญหาขึ้นมาว่าในฝ่ายที่ไม่ไ้ร่วมรัฐบาลเกิดมีท่านผู้เสนอญัตติเพิ่มขึ้นมาอีกญัตติหนึ่ง จึงจำเป็น
ต้องขอเลื่อนไป กระผมก็ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานโดยอ้างข้อบังคับที่ ๕๒ ว่าในการ
อภิปรายนั้น เมื่อผู้อภิปรายก่อนได้อภิปรายแล้ว การอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการกลับ
กันระหว่างฝ่ายค้านและฝ่ายสนับสนุน ดังนั้นท่านหัวหน้าพรรคกิจประชาคม ตามที่ระบุไว้ได้มี
การเสนอญัตติอีกญัตติหนึ่งนั้นก็สามารถที่จะอภิปรายพร้อมกันในวันนี้เสียได้ กระผมยังยืนยันว่า
นี้เป็นเรื่องด่วน และเป็นเรื่องที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายสนับสนุนรัฐบาลมีความสนใจและให้
ความสำคัญอย่างยิ่ง จึงอยากจะขอให้พิจารณาไปในวันนี้เลย ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณอุทัยครับ

นายอุทัย พิมพ์ใจชน (ชลบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผมอยาก
 จะทำความเข้าใจเพิ่มเติมอีกสักหนึ่งครั้งครับ เพื่อให้ท่านสมาชิกฝ่ายรัฐบาลจะได้สบายใจ
 ในการที่จะตัดสินเรื่องนี้ คือที่ฝ่ายค้านขอเลื่อนแล้วก็มีท่านผู้แทนท่านหนึ่งบอกว่า ก็เป็นญัตติ
 พร้อมแล้วก็น่าจะพร้อมที่จะอภิปรายถึงแม้ว่าจะไม่มีญัตติเข้ามา แล้วญัตติก็นี้อาจะเดียวกันนั้น
 ผมขอกราบเรียนว่าเนื่องจากว่าทางเราได้เตรียมการเรื่องนั้นไม่ใช่เรื่องเล็ก มันเป็นเรื่องที่
 เกี่ยวกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจทางการเงินของประเทศ แล้วก็เงินก็จำนวนมหาศาลเป็นหมื่น
 เป็นแสนล้าน เราก็ได้รวบรวมข้อมูลนั้นะครับในระดับผู้นำฝ่ายค้านมาพิจารณา ในเบื้องต้น
 ก่อนว่าลักษณะอย่างนี้ควรที่จะพูดจาวากลางกันในสภาหรือไม่ มีน้ำหนักพอที่จะถือว่าเป็
 เรื่องความมั่นคงของประเทศหรือไม่ ในเมื่อผู้นำฝ่ายค้านเห็นควรก็มอบหมายให้กันร่างญัตติ
 นี้ผมขอลำดับขั้นตอนการทำงานของกลุ่มฝ่ายค้านก่อน เมื่อเราร่างญัตติเสร็จไปเสนอต่อท่าน
 ประธานสภานะครับ ท่านประธานสภาที่พูดตรง ๆ นะครับ ถ้าพูดง่าย ๆ ตามภาษาชาวบ้าน
 หรือภาษาอะไรก็แล้วแต่ว่า ก็เกี่ยวโน้นเกี่ยวนี้ ขณะที่เกี่ยวของเรานั้นะครับแล้วก็แนะนำการ
 แก่ แก่แล้วก็ใช้ไม่ได้ คนอื่นเขาไปนั้นะครับท่านบรรจุเลย ซึ่งโดยสามัญสำนึกนั้นะครับ ถ้า
 จะบรรจุนั้นบรรจุเสียพร้อมกันก็ได้ เพราะกรูอยู่แล้วว่ามีญัตติอันหนึ่งที่ซึ่งเสนอโดยผู้นำของฝ่ายค
 ึ่งหลายคน แตกลับบรรจุนั้นเกี่ยวเป็นไปได้อย่างไร ในข้อที่ ๑ นะครับ เพราะฉะ
 ถ้ามีเสียงสวทกันในห้องสี่พิมพ์และท่านผู้นำของพรรคสหประชาธิปไตยบอกว่าไม่ใช่เสียงสวทนะ
 ก็ไปถูกแล้วกันว่าความจริงก็คือสวทนั้นแหละ ผมก็ไม่อยากจะพูดอะไร เพราะผมก็ให้ความเคารพ
 ต่อท่านที่ทำหน้าที่เป็นประธานสภา เมื่อเรื่องเป็นถึงขั้นนั้นะครับ ปัญหาต่อไปมีอยู่ว่าเมื่อทาง
 อีกญัตติหนึ่งเข้าแล้ว ทำไมผู้นำฝ่ายค้านไม่ถือโอกาสอภิปรายเสียทีเดียวกันเลยนะครับ ฟังดู
 ก็น่าจะมีเหตุผลนะครับ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลาย แต่ของเรานั้นเป็นอย่างนี้ครับ บังเอิญว่า
 การทำงานของเรานั้น เมื่อเรามีญัตติจะเข้าสภาแล้ว เราจะแจกแจงรายละเอียดครับและ
 ข้อมูลที่สำคัญ ๆ ให้เพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่มฝ่ายค้านนั้นะครับได้รู้ได้เห็น เราได้รวบรวมไว้แล้ว

ที่เรารู้ว่าระเบียบวาระเข้าเมื่อไร เราก็จะแจกเอกสารและมีการอธิบาย
 เอกสาร แล้วจะกำหนดประเด็นกำหนดตัวผู้อภิปราย เมื่อเรายังไม่ได้กำหนดอย่างนี้ ไม่ได้
 แจกเอกสารอย่างนี้แหละครับ พุคก็พูเถอะครับ ความก็จริงครับ แต่วันนี้เราไม่พร้อม การ
 พร้อมของเราเหล่านี้ถือว่าเป็นความบกพร่องของฝ่ายค้านใหม่ ถือว่าสภาจะเสียหายใหม่ถ้า
 จะเลื่อนไป ผมถือว่าไม่ใช่ความบกพร่องของฝ่ายค้าน แต่เป็นความที่พร้อมของฝ่ายค้าน และ
 เป็นผลที่ต่อสภานี้ถ้าจะเลื่อนการอภิปรายไป โดยที่รับทราบจากฝ่ายค้านว่าเขามีข้อมูลจะแจกแจง
 และกำหนดตัว กำหนดประเด็นที่จะพูดกันยิ่งกว่านั้นนะครับ เอกสารนะครับ เรายังเตรียมไว้
 พร้อมที่จะแจกผู้แทนรัฐบาลด้วย เพื่อให้ประกอบการพิจารณาในระหว่างที่ผู้คดีนี้เข้าสภา ท่านประธาน
 เคารพ กระผมคิดว่าถ้าหากว่าเพื่อนสมาชิกนี้จะเลื่อนไปไม่มีใครเสียหายหรอกครับ นอกจาก
 จะได้ประโยชน์ต่อสภาและประโยชน์ต่อประชาชน และประโยชน์ต่อมวลชนด้วยที่จะได้ข้อ -
 เท็จจริงในการอภิปรายในครั้งนี้ กระผมคิดว่าเหตุผลที่ขอเลื่อนของเราคือแค่นั้นเองนะครับ
 ไม่ได้มีเหตุผลอื่นไปมากกว่านี้ แล้วผมมีความประโยชน์ด้วย แล้วถ้าขึ้นถึงกันยืนยันกันต่อไปครับ
 ความเสียหายต้องอยู่กับท่านประธานสภา ไม่มีอะไรหรอกครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ผมขออนุญาตขอมติเลย

นะครับ

(นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา ไต่ถามและยกมือขึ้น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ชำกัันแหละครับ คุณประเทือง
 ครับ คงไม่มีประเด็นอะไรมากนะครับ คุณประเทืองครับ ยังไม่อนุญาตครับ

นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา (พิบูลโลก) : ท่านประธานทราบได้อย่างไร
 ครับว่าประเด็นนั้นจะซ้ำกัน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผมไม่ทราบหรอกครับ แต่ว่า -
 ไม่ออกปากกับหลายคน ก็ซ้ำกันทั้งนั้นเลย

นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา (พิษณุโลก) : ถ้ามั่นช้ำกันนะครับ ท่านประธานบอกได้เลยว่าผมจะไม่อภิปรายตลอดสมัยนี้เลยครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณประเทืองครับ เชิญครับ เชิญเลย

นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา (พิษณุโลก) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ประเทือง วิจารณ์ปรีชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพิษณุโลก พรรคชาติไทย ก่อนอื่น กระผมขอกราบเรียนท่านประธานก่อนว่า ในการอภิปรายของกระผมทุกครั้งในสภานี้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เข้าประเด็นเลยครับ ไม่เป็นไรครับ เข้าประเด็นเลย ครับ เชิญครับ

นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา (พิษณุโลก) : ประเด็นที่อภิปรายนี้ ผมเริ่ม ท่านกับบอกให้เข้าประเด็น กระผมก็เริ่มเข้าอยู่แล้วท่านประธาน แล้วทำไมมานั่งทวงกันให้ มันเสียจังหวะมันเสียเวลา กระผมไม่เข้าใจว่าเมื่อเข้าท่านประธานมีอารมณ์หงุดหงิดอะไรมา จากบ้านหรือเปล่าครับนี้ ก็เลยทำให้บรรยากาศที่ประชุมมันเสียไปหมด กระผมกราบเรียน ด้วยความเคารพท่านประธานจริง ๆ ครับ ไม่อย่างนั้นกระผมไม่ยอมมานั่งตลอดตอเถียงกัน ให้เสียเวลา ให้ท่านประธานเข้าใจว่าทุกครั้งทีอภิปรายนี้ ถ้าประเด็นสิ่งใดที่กระผมตั้งใจจะ อภิปรายเมื่ออื่นอภิปรายแล้วกระผมไม่ยกมือครับท่านประธาน แต่ถากระผมยังยกมือนั้นหมายความว่าในประเด็นที่กระผมคิดว่ากระผมจะกราบเรียนท่านประธานนี้ยังไม่มีใครพูดในที่นี้ ประการแรก ที่กระผมต้องการจะกราบเรียนว่าทำไมกระผมมีความคิดที่ไม่เห็นด้วยที่จะให้มีการเลื่อนญัตตินี้ไป เพราะกระผมถือว่าจะให้กระผมไปรับรู้เรื่องที่ยังไม่ได้บรรจุเข้ามาระเบียบวาระแล้วนำมา - พิจารณานั้นกระผมทำไม่ได้ ไม่ใช่ว่าท่านประธานไปนั่งตกลงกันข้างหลังเวทีว่าอย่างไรแล้วจะ เอาเหตุการณ์ข้างหลังเวทีมาพูดในที่นี้ บอกว่าที่ตองถอนนี้ไปเพราะจะเอาเรื่องใหม่อีกเรื่องหนึ่ง ให้เข้ามาพร้อมกัน กระผมไม่ไปรับรู้ตรงนั้นครับท่านประธาน เพราะฉะนั้นกระผมถือว่ากระผม มีหน้าที่พิจารณาตามระเบียบวาระที่ท่านประธานได้บรรจุเข้ามา

อีกประการหนึ่ง ทางพรรคฝ่ายค้านก็พากันนักพากันหนาว่าผู้คดีที่ยื่นเข้ามาเป็น-
 ร้องของฝ่ายค้านแล้วกระผมขอเรียนถามท่านประธานว่า ผู้คดีที่พิจารณากันอยู่นี้ไม่ใช่เรื่องของ
 ภัยคนหรือก็เป็นเรื่องของฝ่ายค้านทั้งสิ้น แล้วฝ่ายค้านก็ได้นึกกันจนกระทั่งรวมกันเป็นกลุ่มโน้น
 กลุ่มนี้มารวมกันแล้วก็มีผู้นำฝ่ายค้านขึ้นมา แล้วผู้ที่เสนอนี้ก็เป็นสมาชิกของผู้นำฝ่ายค้าน แล้ว
 กระผมก็ไม่เข้าใจว่าทำไมในผู้คดีเรื่องเดียวกัน เมื่อมันเป็นผู้คดีเรื่องเดียวกันที่จะเข้ามาวันนี้
 แล้ว เราจะต้องไปคอยเรื่องที่เรายังไม่รู้อีก กระผมก็เห็นว่านั่นเป็นเรื่องที่ท่านไปตกลงกัน
 ทางนอก กระผมก็ไม่ไปรับรู้ของท่านตรงนั้น เพราะฉะนั้นกระผมได้มีเหตุผลอย่างนี้ แล้วก็
 เหมือนกับเหตุผลที่ท่านสมาชิกอีกหลายท่านได้กล่าวไปแล้ว สอดคล้องกับความนึกคิดของกระผม
 กระผมจะไม่ไปกล่าวซ้ำ จึงมีความเห็นว่าไม่ควรที่จะเลื่อนผู้คดีนี้ไปรับท่านประธาน ขอขอบ-
 พระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ไม่มีผู้ใดอภิปรายถือว่ายุติ

แล้วนะครับ ผมจะขอมติเลยนะครับ

(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎรมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อน

ลงมติ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านที่เห็นควรอนุญาต ไปรอก-

ยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๖๓ คน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอามือลงครับ ขอบคุ่มากครับ

ท่านที่เห็นควรไม่อนุญาตให้เลื่อน ไปรอกยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๐๑ คน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เห็นควรอนุญาต ๖๓ ท่าน

ไม่อนุญาต ๑๐๑ ท่าน ตกลงเราพิจารณาไปตามระเบียบวาระนะครับ

เรื่องกวนที่ ๓ ญัตติ เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และพนักงานของ
ธนาคารซึ่งเป็นของรัฐ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ คุณเปรม มาลากุล ณ อยุธยา
กับคณะเป็นผู้เสนอ

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร

๔ มิถุนายน ๒๕๓๐

เรื่อง ขอเสนอญัตติว่า เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และพนักงานของธนาคาร ซึ่งเป็นของรัฐ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

เนื่องจากได้มีเจ้าหน้าที่และพนักงานของธนาคาร ซึ่งเป็นของรัฐได้ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงแก่ประเทศชาติ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่และพนักงานบางส่วนของธนาคาร ซึ่งเป็นของรัฐได้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ โดยการนำรายได้ขอแผนคืนไปช่วยเหลือค่าจุนเพื่อรักษาเสถียรภาพของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินต่าง ๆ ที่มีฐานะประกอบการทรูทโธรม อันเกิดจากความฉ้อฉลและการฉ้อฉลของผู้บริหารธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินนั้น ๆ ทั้งนี้ กรณีดังกล่าวเจ้าหน้าที่และพนักงานของธนาคาร ซึ่งเป็นของรัฐได้ดำเนินการไปเพื่อมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ โดยการเบียดบังรายได้ส่วนหนึ่งของแผนคืนไปเป็นของตน หรือโดยมีผลประโยชน์ส่วนตัวเกี่ยวข้องอยู่โดยมิได้คำนึงถึงความเสียหายที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของชาติ และทำให้รัฐต้องสูญเสียผลประโยชน์สำคัญของแผนคืนไปอย่างมากมาย ดังนั้นเพื่อที่จะรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์สำคัญของแผนคืน และเป็นกรณีมีความจำเป็นอันรับความในอันที่จะรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของประเทศในทางเศรษฐกิจ พวกกระผมผู้ลงนามข้างท้ายญัตติ จึงได้ร่วมกันเสนอญัตติว่าฉบับนี้ เพื่อเสนอรายละเอียดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้ที่เกี่ยวข้องในอันที่จะป้องกันมิให้เกิดความเสียหายจากกรณีดังกล่าวได้ทราบข้อเท็จจริง และเพื่อให้สภาได้ลงมติส่งเรื่องดังกล่าวไปให้รัฐบาลรับไปดำเนินการสอบสวนหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และหากกรณีดังกล่าวเป็นความจริงก็ขอให้ระงับการดำเนินการเช่นนั้นก่อนที่จะเกิดความเสียหายในทางเศรษฐกิจและผลประโยชน์สำคัญของแผนคืนอย่างมหาศาลอีกต่อไป

ทั้งนี้ กระผมและคณะจึงขอเสนอข้อคิดเห็นว่าตามข้อบังคับการประชุมสภา
ผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๔ ข้อ ๓๔ สำหรับเหตุผลรายละเอียดจะได้กราบเรียนในที่ประชุม
ต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นายสมศักดิ์ ชานุวัติกิจ

นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา

นายสีหนาท ภาชา

นายพินิจ จันทรสุรินทร์

ผู้เสนอ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลำปาง

ผู้รับรอง

๑. นายเจริญ เขาวนประยูร
๓. นายอารยะ ชุมดวง
๕. นายวิชัย จันทระเจริญ
๗. นายเริ่มรัฐ จิตรภักดี
๙. นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์
๑๑. นายวิจิตร แจ่มใส
๑๓. นายบุญเลิศ สว่างกุล
๑๕. นายเดช วงศ์เทพ
๑๗. พันตำรวจตรี อร่าม จงสวัสดิ์
๑๙. นายมานะ แพร่สกุล
๒๑. นายบุญส่ง สมใจ
๒๓. นายเชวง วงศ์ใหญ่
๒๕. นายสุภสิทธิ์ เตชะตานนท์
๒. นายประเทือง คำประกอบ
๔. นายโอภาส พลศิลป์
๖. นายอนุรักษ์ จูรีมาศ
๘. นายไพโรจน์ ตีระวานิช
๑๐. นายประสิทธิ์ พิพิธกิจจา
๑๒. นายชัย ชิกชอบ
๑๔. นายวิจิตร ยอดสุวรรณ
๑๖. นายสุทิน ภูษิตานนท์
๑๘. นายพิชิต ธีระรัชตานนท์
๒๐. นายประสาร กานกุล
๒๒. นายเรืองวิทย์ ลิกค์
๒๔. นายทองชัย เทียงธรรม

ขอเชิญคุณเปรมเลยครับ มีผู้เสนอ ๑. คุณเปรม ๒. คุณสมศักดิ์ ๓. คุณสีหนาท
๔. คุณพนิจ จันทรสรินทร์ นะครับ อยู่ไหมครับ

(นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา กับคณะ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าไม่อยู่ถือว่ายุติตกไปตามข้อบังคับ
นะครับ

ต่อไปเป็นระเบียบวาระที่ ๓ กระทั่งถามนะครับ

กระทั่งถามที่ ๑ กระทั่งถามของนายคำรงค์ บุญชิต เรื่อง ความล้มเหลวใน
การออกแบบก่อสร้างชลประทานขนาดเล็ก เชิญครับ เชิญ

นายวิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง (กาฬสินธุ์) : ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรที่เคารพ
และท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม นายวิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร -
จังหวัดกาฬสินธุ์ พรรคประชาธิปัตย์ กระผมมีเรื่องบางประการที่อยากจะขอหารือต่อที่ประชุม
เพื่อที่จะขอเลื่อนระเบียบวาระการประชุมที่ ๒.๒ นะครับ ขึ้นมาพิจารณาก่อน ซึ่งระเบียบ
วาระที่ ๒.๒ นั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ..
ซึ่งเท่าที่กระผมทราบมาว่าการที่กระผมขอเลื่อนนั้นโดยมีเหตุผลที่อยากจะกราบเรียนให้ท่าน -
ประธานและท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติได้รับทราบว่า ขณะนี้ศาลกำลังถ่วงน้ำหนัก ใ้ดำเนินการ
ก่อสร้างมาจนจะแล้วเสร็จแล้ว และมีเหตุผลจำเป็นอีกประการที่สำคัญก็คือว่า เนื่องจาก
มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้บัญญัติไว้ว่า
การจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัด ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ เมื่อกระทรวงยุติธรรม
ได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์จนจะเสร็จแล้ว กระผมจึงอยากจะขอเลื่อน
ขึ้นมาให้ที่ประชุมแห่งสภาผู้แทนราษฎรนี้พิจารณา ก่อน เพื่อที่จะให้เป็นกฎหมายออกมาทันใช้
กระผมขอผู้รับรองควยนะครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ผู้รับรองถูกต้องนะครับ
 ประชุมมีความเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่มี อย่างนั้นที่ประชุมอนุญาต
 ให้เลื่อนระเบียบวาระที่ ๖.๖ นะครับมาพิจารณาก่อนนะครับ

ระเบียบวาระที่ ๖.๖ ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัด -
 นครสวรรค์ พ.ศ. คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

(สำเนา)

ที่ นร ๐๒๐๓/๔๖๒๓

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๓๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลคดี
เด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ. ต่อรัฐสภาจึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ทั้งฉบับ พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล มา
เพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา และหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติให้ใช้ได้แล้ว
ก็ขอได้โปรดนำเสนอวุฒิสภาพิจารณาคำรัฐธรรมนูญต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเรือเอก สนิธิ บุญยะชัย

(สนธิ บุญยะชัย)

รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

นายกรัฐมนตรี

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ.

หลักการ
จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

เหตุผล
เนื่องจากรัฐบาลได้เตรียมการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนในจังหวัดนครสวรรค์ และใกล้จะเปิดดำเนินการพิจารณาพิพากษาคดีได้แล้ว และโดยที่มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ กำหนดให้การจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน - ประจำจังหวัดต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็ก และ
เยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ-
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนประจำจังหวัดขึ้นในจังหวัดนครสวรรค์
เรียกว่า "ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์" และจะเปิดดำเนินการเมื่อใดให้-
ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์มีเขตอำนาจตลอดจังหวัด
นครสวรรค์

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

ขอเชิญท่านรัฐมนตรีครับ

นายสอาด ปิยะวรรณ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) :
 สถาปนาพระราชบัญญัติการกระทำผิดและโทษทัณฑ์ทุกท่าน กระผม สอาด ปิยะวรรณ
 ส.ส. จังหวัดลำปาง พรรคชาติไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ขอเสนอร่าง
 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ. เพื่อให้สภา
 อันทรงเกียรตินี้พิจารณา กระทรวงยุติธรรมมีโครงการที่จะจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้น
 ให้ครบทุกจังหวัด เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่เด็กและเยาวชนตามแนวทางของกฎหมายเด็กได้
 อย่างเสมอภาคกัน ไม่ว่าจะเป็นคดีเด็กเยาวชนในจังหวัดใด ๆ อันจะเป็นการแก้ไขปัญหา
 ความลักลั่นระหว่างเด็กเยาวชนที่อยู่ในจังหวัดที่มีศาลคดีเด็กกับเด็กเยาวชนที่อยู่ในจังหวัดที่ไม่มี
 ศาลคดีเด็กให้หมดไป อย่างไรก็ตามการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนนั้น จำเป็นต้องใช้เงิน
 งบประมาณค่อนข้างมาก ดังนั้นกระทรวงยุติธรรมจึงได้ทยอยทำไปทีละจังหวัดตามกำลังงบประมาณ
 ที่ได้รับมาแต่ละปี โดยตั้งเป้าหมายไว้ให้ครบ ๑๐ จังหวัดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
 ฉบับที่ ๖ นี้ ในขณะที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนในต่างจังหวัดเปิดทำการอยู่แล้ว ๕ ศาล
 ด้วยกัน ได้แก่ ๑. ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ๒. ศาลคดีเด็กและเยาวชน
 จังหวัดอุบลราชธานี ๓. ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา ๔. ศาลคดีเด็กและ
 เยาวชนจังหวัดระนอง ๕. ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา และเมื่อไม่กี่วันมานี้เอง
 ได้มีการตรากฎหมายจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ธานีขึ้นเป็นศาลที่ ๖ แล้ว
 ว่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงเป็นการเสนอจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนในจังหวัดเป็นศาลที่ ๗
 หตุผลและความจำเป็นเนื่องจากมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน
 พ.ศ. ๒๔๙๔ บัญญัติไว้ว่า การจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ
 โองการกระทรวงยุติธรรมจะจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์อีกแห่งหนึ่ง จึงจำเป็น
 นอกราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อให้สภาอันทรงเกียรตินี้พิจารณา ขอบพระคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ไม่มีผู้ใดอภิปรายนะครับ
[จะขอมติที่ประชุมในขั้นรับหลักการเลยนะครับ
(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎรมีสัญญาให้สมาชิกที่มาประชุมทราบ

ก่อนลงมติ)

มือขึ้น

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านที่ควรรับหลักการโปรด -

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ขอขอบคุณมากครับ ท่านที่
รับหลักการ โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่มีนะครับ เป็นอันว่าที่ประชุมนี้
รับหลักการนะครับ กรรมาธิการครับ เชิญท่านรัฐมนตรีครับ

นายสอาด ปิยวรรณ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม) : ท่านประธาน
สภาผู้แทนราษฎรที่เคารพ การตั้งกรรมาธิการเต็มสภาและพิจารณา ๓ วาระรวดครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณจรด พัวช่วย ครับ

นายจรด พัวช่วย (เพชรบูรณ์) : ท่านประธานที่เคารพ ที่ทางรัฐบาล
เสนอกรรมาธิการเต็มสภานั้น ผมยังไม่เห็นด้วยครับ เพราะว่าจริง ๆ เจตนาของฝ่ายค้าน
ต้องการที่จะให้ตั้งศาลจังหวัดกับศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ แล้วก็พร้อมที่จะ
สนับสนุน ไม่มีการชักถามในรายละเอียด แต่อาจจะมาชักถามในรายละเอียดในที่ประชุมสภา
ตอนนี้นะครับ มันก็จะเกิดปัญหามากมาย ผมก็เลยปล่อยให้ไปก่อน ผมอยากจะเสนอให้เป็น
กรรมาธิการวิสามัญน่าจะดีกว่าครับ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญครับ เชิญคุณวิทยา

นายวิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง (กาฬสินธุ์) : ท่านประธานสภาที่เคารพ และสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม วิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์ พรรคประชาธิปัตย์ กระผมขอสนับสนุนให้มีการมาธิการเต็มสถานะครับ เพราะที่กระผมทราบมานะครับ ขณะนั้นะครับว่า ศาลจังหวัดนครสวรรค์ ศาลคดีเด็กและเยาวชนดำเนินการก่อสร้างมาจนจะเสร็จสิ้นแล้ว และข้อสำคัญที่สุดเป็นการแยกศาลสำหรับเยาวชนที่รับทราบว่าเยาวชนนั้นถ้าหากไม่มีศาลดังกล่าวจะต้องไปขึ้นกับศาลผู้ใหญ่ และจะทำให้เกิดความสับสน ที่สำคัญที่สุดคือว่างงบประมาณในการก่อสร้างครั้งนั้นะครับ มีเป็นจำนวนพอสมควร กระผมเกรงว่าถ้าหากเราไม่ตราเป็นพระราชบัญญัติออกมาประกาศเป็นกฎหมาย ศาลก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนได้ครับ แล้วสำคัญที่สุดเลยฉบับนี้ก็มีเพียง ๕ มาตรา กระผมคิดว่าสภาอันทรงเกียรติของเรานี้สามารถที่จะพิจารณาโดย ๓ วาระรวดครับ กระผมชี้แจงเหตุผลแค่นี้ครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญ คุณวโรทัย ครับ

นายวโรทัย ภูณัฐสาสน์ (จันทบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม วโรทัยสาสน์ ส.ส. จังหวัดจันทบุรี พรรคประชากรไทย ขอกราบเรียนท่านประธานว่า ที่แต่เริ่มแรกนั้นน่าจะทรงตั้งตั้งแต่แรกแล้ว เพราะความจริง ๆ แล้วกฎหมายนั้นเสนอไต่ถามมติ น่าจะเป็นเรื่องของคณะรัฐมนตรีที่จะเสนอขอเปลี่ยนวาระกับมี ส.ส.ผู้ทรงเกียรติเป็นผู้เสนอ แล้วทราบผลงานของท่านรัฐมนตรีน่าจะไปเป็นท่านรัฐมนตรีแทน กระผมขอกราบเรียนว่าเรื่องอย่างนี้ท่านลองมองดูว่าสมาชิกผู้ทรงเกียรติในสภาก็ยังควรจะไปอย่างนั้น ขออนุญาตท่านประธานว่าขออนุญาตเถอะครับว่าให้กรรมาธิการพิจารณากันของกรรมาธิการวิสามัญไม่ได้เสียหายเวลาอะไรมากนัก แค ๗ วัน ๑๐ วัน ก่อนประชุมก็ควรจะเรียบร้อย เกมที่นั่นมีการพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนได้อย่างไรมาไม่ใช่นั่นจะต้องรีบเร่งจนขนาดวันนั้นต้องให้เสร็จ ถ้าไม่เสร็จแล้วศาลจะไม่สามารถจะพิจารณาขอกราบเรียนท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ว่ากรุณาเถอะครับให้ผ่านกรรมาธิการไต่ถามการกลั่นกรองให้เรียบร้อยครับ ท่านประธานครับ ขอขอบคุณครับผม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณจรดครับ
 นายจรด พัวช่วย (เพชรบูรณ์) : ท่านประธานที่เคารพ ผมอยากจะ
 เรียนเพื่อน ๆ สมาชิกฝ่ายรัฐบาลนะครับว่าจริง ๆ ถ้าเรื่องที่มันเรื่องจริง ๆ นี้
 สภาผู้แทนราษฎรฝ่ายค้านนั้นะครับก็พร้อมที่จะให้ความร่วมมือ แต่เรื่องในวันนี้ที่
 ชุมแห่งนี้ได้หยิบยกเรื่องนี้ขึ้นมาพิจารณาก่อน ฝ่ายค้านก็ไม่ขัดข้อง แต่ว่าเรื่องในรายละเอียด
 กว้างขวางสมาชิกหลายท่านไม่มีโอกาสอภิปราย ท่านผู้เสนอเองก็ควรรัฐบาลนะครับ ท่าน-
 คชัคเจน แต่ว่าในรายละเอียดก็หลายเรื่องทางสมาชิกยังไม่ทราบ ผมอยากจะทราบเรียน
 ครับเพื่อนสมาชิกว่าเรื่องนั้นะครับ มันเป็นเรื่องเรื่องจริงหรือไม่ ถ้าพูดถึงว่าเรื่องนั้นะครับ
 คิดว่ามันไม่เรื่องจริง แต่ถ้าจำเป็นมันจำเป็นนะครับ ผมอยากจะทราบว่าเรื่องเรื่องจริง
 ละเอียดที่อยู่ในระเบียบวาระยังไม่ได้หยิบยกขึ้นมาพิจารณา มีร่างพระราชบัญญัติจำเป็นหลาย
 เรื่องด้วยกันที่กรรมการพิจารณาเสร็จแล้วก็ยังไม่พิจารณา มีร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยสภา
 บาลก็ยังไม่พิจารณาหน้าครับ ก็มีอีกหลายเรื่องครับ แต่ไปหยิบเรื่องนี้ขึ้นมาก่อนนี้ครับ ทาง
 ฝ่ายค้านเองก็ไม่ได้คัดค้านอะไร แต่ว่าอยากจะพิจารณาในรายละเอียดจริง ๆ ว่ามีความจำ
 เป็นอย่างไรที่จะต้องตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ขึ้นมาทันทีเป็นประเด็นหนึ่ง
 ประเด็นที่ ๒ ครับ ก็เมื่อสักครู่นี้ครับก็มีการพูดชัดเจนว่าก่อนจะพิจารณาเรื่อง
 อะไรก็ตามจะต้องมีรายละเอียดให้สมาชิกได้ทราบกันก่อนจึงจะยกมือขึ้น เมื่อจะยกมือโดย
 ไม่รู้ข้อเท็จจริงนั้นะครับก็ผลที่เกิดขึ้นก็จะเสียหายต่อสภาแห่งนี้ ผลักไปก็คือรัฐบาลเองจะต้อง
 เสียหาย การจะให้ใครตามใจทุกอย่างในเวลากระชั้นชิดนั้นะครับ ถ้ามันรอบคอบแล้ว
 ผมไม่คัดค้านหรอกครับ แต่บางครั้งบางคราวนั้นมันไม่รอบคอบเท่าที่ควร เพราะมันจะต้องเกี่ยว
 ข้องกับกฎหมายหลายฉบับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเองนั้นจะต้องถูกกำหนดนิติบัญญัติในสภาแห่งนี้ว่า -
 ยกมือเห็นด้วยกับการตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ผมไม่ได้คัดค้านหรอกครับว่า
 มีความจำเป็นที่จะตั้งที่นั่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์เขาเห็นด้วยว่าจะตั้ง แต่ว่า
 โดยหลักการแล้วนะครับไม่ควรจะพิจารณาเรื่องอย่างนั้น เพราะมันมีอีกหลายเรื่อง ตัวผมเอง

นี้ครับผมอยากจะถามอีกหลายเรื่อง แต่มั่นใจว่า ถ้ามีโอกาสเป็นกรรมาธิการนี้ครับ ผมก็จะไปซักถามในที่ประชุมกรรมาธิการ แต่ท่านจะเอาอย่างนั้นมันก็เป็นเรื่องที่ค่อนข้างจะลำบาก โดยเฉพาะสมาชิกจังหวัดนครสวรรค์หลายท่านพร้อมที่จะป้อนข้อมูลให้ผม หรือว่าท่านอื่นนะครับที่ไปเป็นกรรมาธิการไปซักถามในรายละเอียด ผมกราบเรียนว่าในการประชุมอีก ๒ ครั้งเท่านั้น ก็จะมีการปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว แต่ท่านก็จะเอาอย่างนั้นครับ แม่ว่ามันจะผ่านสภาผู้แทนราษฎรเพียงครั้ง ๒ ครั้งนี้ แน่จนครับ กฎหมายฉบับนี้ยังไม่ผ่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่ผ่านวุฒิสภา เพราะฉะนั้นมันจะไ้จริง ๆ ก็คือในเดือนตุลาคม พฤศจิกายน ธันวาคม ในการประชุมสมัยที่ ๒ ของปีนั้น กฎหมายจึงจะประกาศใช้ได้ เพราะฉะนั้นผมอยากจะกราบเรียนเพื่อนสมาชิกทุกท่านจะเอาอะไรก็ตามครับมันเอาได้ เมื่อเป็นฝ่ายรัฐบาลนั้นครับ แต่ว่าบางครั้งบางคราวนั้นต้องมองถึงภาพของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะเสียหายบ้าง ถ้าไปทำลายกันเอง ทำลายสถาบันตัวเองนะครับ ใครจะรักษาให้เราละครับ แล้วเราจะเอาเวทีไหนเป็นเวทีแสดงความคิดเห็นเป็นเวทีที่จะแสดงความต้องการของประชาชน ถ้าเราทำลายกันเสียเองเสียแล้วครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณคุสิตครับ

นายคุสิต รังคศิริ (แพร) : ท่านประธานที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผม คุสิต รังคศิริ ส.ส. จากแพร พรรคชาติไทย กระผมเห็นว่าเนื้อหาสาระในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีแค่ ๕ มาตราและไม่มีอะไรซับซ้อน อีกประการหนึ่งการก่อสร้างศาลเด็กและเยาวชนที่จังหวัดนครสวรรค์ได้เริ่มก่อสร้างมาตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๒๔ และใกล้จะเสร็จเรียบร้อยแล้ว สภาก็ใกล้จะปิดแล้ว กระผมเห็นว่านโยบายของกระทรวงยุติธรรม ซึ่งจะรับสร้างและดำเนินการทุกอย่างให้เรียบร้อยเพื่อเป็นการเฉลิมฉลองเผยแพร่เกียรติคุณขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวาระที่จะครบ ๖๐ พรรษาในวันที่ ๕ ธันวาคมนี้ครับ กระผมคิดว่าถ้าผ่านไปวันนี้ก็ใช้เวลาไม่มากหรอกครับ เพราะเนื้อหาสาระ ๕ มาตรานี้ไม่มีอะไรมากมายเลย แต่ว่าข้อมูลต่าง ๆ นั้นที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติบอกว่าไม่ได้รับอะไร

ต่าง ๆ พิมพ์แจกไว้ตั้งแต่อดีตที่แล้วแล้วครั้งวางที่หน้าห้องประชุมครับ ซึ่งอ่านคุณแล้วถ้าหาก
ว่าอภิปรายหรือใช้ความคิดเพื่อความเป็นธรรมยุติธรรมไม่งอแงอะไรกันแล้วไม่น่าจะมีปัญหาซึ่งเป็น
มาตรการง่าย ๆ ไม่มีอะไรต้องซักถามกันเลยครับ กระผมเห็นว่าควรจะใช้กรรมวิธีการเต็มคณะ
ทั้งสภา ๓ วาระรวดครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ก็มีอยู่ที่อยู่ ๒ ญัตติ คือ
ทาง ค.ร.ม. เสนอให้พิจารณาโดยกรรมวิธีการเต็มสภา ส่วนคุณจรูญเสนอโดยวิสามัญนะครับ
ผมจะขอมติที่ประชุมเลยนะครับ

(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎรมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อน
ลงมติ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผมจะถามญัตติดังกล่าวนะครับ
ท่านสมาชิกที่เห็นควรพิจารณาโดยคณะกรรมการวิธีการวิสามัญตามที่คุณจรูญเสนอ โปรดยกมือขึ้น
(มีสมาชิกยกมือ ๒๗ คน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอขอบคุณครับ ท่านสมาชิกที่เห็นว่า
ควรพิจารณาโดยคณะกรรมการวิธีการเต็มสภา โปรดยกมือขึ้น
(มีสมาชิกยกมือ ๕๒ คน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอขอบคุณครับ เห็นควรตั้งคณะ
กรรมวิธีการวิสามัญ ๒๗ ท่าน เห็นควรพิจารณาโดยกรรมวิธีการเต็มสภา ๕๒ ท่าน เป็น
อันว่าที่ประชุมนี้มีมติให้พิจารณา โดยคณะกรรมการวิธีการเต็มสภา การพิจารณาโดยคณะกรรมการ
เต็มสภาท่านสมาชิกทุกท่านเป็นกรรมวิธีการนะครับ และก็เป็นการพิจารณารวมกันไปทั้งวาระ ๒
และวาระ ๓ พร้อมกันนะครับ เชิญคุณวโรทัยครับ

นายวโรทัย วิทยุศาสน์ (จันทร์) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม วโรทัย
วิทยุศาสน์ ส.ส. จันทบุรี พรรคประชากรไทย ขอกราบเรียนว่าถ้าเผื่อจะประชุมกันกรรมา-
ธิการเต็มสภาแล้วขอกราบเรียนว่าให้เชิญท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติเข้ามามีครับ เพราะจากตัวเลข

มาแล้วนั้นน้อยเหลือเกินครับ กระผมก็ว่าในนี้ไม่ควรบ่อนักประชุมครับ กระผมขอเสนอ
บ่อนักประชุมครับ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีสมาชิกเสนอให้บ่อนักประชุม
รับ ท่านสมาชิกที่อยู่บางนอกชวกรณาเขาห้องประชุมด้วยครับ และที่ประชุมอยู่ในที่ -
มาธิการต่าง ๆ ขอเจ้าหน้าที่ชวกรณาช่วยไปตามให้ด้วย ท่านสมาชิกที่อยู่บางนอกชว
ณาเขาห้องประชุมด้วยครับ เจ้าหน้าที่ช่วยไปเชิญที่ห้องประชุมต่าง ๆ นะครับ เช้าวันนี้
การประชุม ๑๐ คณะกรรมาธิการด้วยกัน ตอนเช้านี้ ๑๐ ห้องด้วยกันนะครับ ขอเชิญ
ท่านที่ชวกรณาไปตามให้ด้วยนะครับ

(เจ้าหน้าที่ได้จับจำนวนสมาชิกแล้วเสนอผลต่อผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา
แทนราษฎร)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เวลานี้มีสมาชิกอยู่ในห้องประชุม
บ่อนักแล้วนะครับ ๑๙ ท่านนะครับ ผมขอดำเนินการประชุมต่อไป ขอเชิญท่านเลขาธิการ

นายประเสริฐ กวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) :

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญตอบครับ ขอเชิญคุณจรัสศรีรับ
นายจรัส พัวช่วย (เพชรบูรณ์) : ครับ ผมขอกราบเรียนถามทางท่าน -
รัฐบาลทนายครับว่า พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไปนะครับ ผมเรียนถามว่า ผมจะขอแปรญัตติเป็นว่า "พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป" เหตุผลนะครับก็คือว่า ที่ผมเสนออย่างนั้นเนื่องจาก
ว่าขณะนี้เองทางรัฐบาลเองได้ใช้งบประมาณสร้างศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ขึ้น
แล้ว เพราะฉะนั้นถ้าให้ใช้บังคับในวันประกาศราชกิจจานุเบกษานั้นมันจะสมความตั้งใจของ -
รัฐบาลเองที่อยากได้อย่างรวดเร็วควน อย่างที่ท่านเสนอในวันนี้แหละครับ มันจะเร็วขึ้นอีก ๑ วัน

ะครับ เพราะฉะนั้นผมเสนออย่างนั้น ทางรัฐบาลจะเห็นด้วยหรือไม่ หรือท่านสมาชิกจะเห็นด้วยหรือไม่ ผมไม่ทราบ เพราะเสนอเจตนารมณ์ของท่านอย่างแท้จริงครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณจรัส ขอแปรญัตติครับ
 ขาคณปฎิจะ ครับ

นายปฎิจะ เกสรทอง (เพชรบูรณ์) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ปฎิจะ เกสรทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย กรรมการ กระผมขอประทานกราบเรียนด้วยความเคารพ ผู้แปรญัตติครับ กระผมไม่เห็นด้วย มันเป็นไปได้ครับการที่จะประกาศใช้เอาไว้ในวันประกาศ เพราะว่าพระราชบัญญัติที่ผ่าน ๆ มา นั้น รากทองเอาจากวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพราะฉะนั้นตามร่างที่รัฐบาลได้เสนอมา มาตรา ๒ นี้ กระผมก็คิดว่าเป็นร่างที่เหมาะสม แล้วก็น่าที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามร่างของรัฐบาลที่เสนอมา เพราะฉะนั้นกระผมขอยืนยันให้เป็นไปตามร่างเดิมครับผม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณจรัส ครับ

นายจรัส พัวช่วย (เพชรบูรณ์) : ท่านประธานที่เคารพ กระผมมีเหตุผลรับว่า

ประการที่ ๑ นี้ครับ เพื่อเสนอเจตนารมณ์ของรัฐบาลและมีท่านสมาชิกผู้แทนราษฎรจากจังหวัดเพชรบูรณ์ คือพี่ใหญ่ของกระผมนะครับ คุณปฎิจะ เกสรทอง บอกว่ามันเป็นไปได้ที่จะประกาศในวันนั้น จะประกาศใช้ในวันนั้น กฎหมายที่ผ่าน ๆ มาต้องใช้ในบังคับไปนะครับ ท่านจะพูดอย่างนั้นก็เรื่องของท่านละครับ กระผมไม่คิดใจหรรอครับ แต่ก็มีอีกมากมายที่ว่าวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษานะครับ หรือในวันนั้นก็ได้อาสมมุติว่าประกาศในวันนั้นตอนเช้าอย่างนั้นนะครับ ตอนบ่ายก็ใช้ได้แล้ว ไม่จำเป็นจะต้องรอในวันรุ่งขึ้นนะครับ เท่านั้นเองครับ ทางรัฐบาลจะเอาด้วยหรือไม่อย่างนั้นนะครับ คือเสนอเจตนารมณ์ท่านต้องการอย่างเร่งด่วน กระผมก็ให้ประกาศใช้ในวันนั้นละครับ ไม่ทราบว่าท่านจะมีความคิดเห็นอย่างไรครับ ทางรัฐบาล

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ตกลงคุณจรัส พัวช่วย
แก้ปัญหานี้ครับ ผมจะถามที่ประชุมนะครับ จะเห็นด้วยกับคำแปรญัตติของคุณจรัส พัวช่วย
หรือไม่ครับ ผมจะถามคำแปรญัตติของคุณจรัส ก่อนนะครับ ท่านที่เห็นด้วยกับคำแปรญัตติ
ของคุณจรัส พัวช่วย โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ เอามือลงได้ครับ ท่านที่
เห็นควรเป็นไปตามร่างเดิม โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ขอบคุณครับ มากกว่า
จะครับต่อไปขอเชิญท่านเลขาธิการครับ

นายประเสริฐ คงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) :

มาตรา ๓ ให้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนประจำจังหวัดขึ้นในจังหวัดนครสวรรค์
เรียกว่า "ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์" และจะเปิดดำเนินการเมื่อใดให้
ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณจรัส ครับ

นายจรัส พัวช่วย (เพชรบูรณ์) : ท่านประธานที่เคารพ มาตราที่ ๒

นะครับ กระผมมีความสงสัยนะครับ กระผมขอเรียนปรึกษาท่านประธานก่อนว่าในฐานะที่
กระผมเป็นกรรมาธิการนะครับ กระผมยังไม่ทราบเลยว่า ถ้าจะประกาศดำเนินการเมื่อใด
ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกานี้ครับ มันมีปัญหาเกิดขึ้นมาทันทีครับว่า เมื่อทางสภาแห่งนี้
ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติและผ่านสภาผู้แทนราษฎร ผ่านวุฒิสภานะครับ โดยมีมาตรา ๓
บอกว่า จะประกาศโดยพระราชกฤษฎีกานี้ครับ ทางสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเองนะครับ แม้แต่
ตัวกระผมเองนะครับกระผมก็สงสัยว่า ที่จะประกาศโดยพระราชกฤษฎีกานั้นนะครับ ทาง
รัฐบาลนี้ครับจะประกาศโดยพระราชกฤษฎีกาในรายละเอียดนั้นเป็นอย่างไรบ้าง กระผมมี-

ความสงสัยอาทิเช่นว่าความจำเป็นในการตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนนั้นใช้หลักเกณฑ์อะไรตั้งขึ้น จะต้องมีการตั้งเด็กและเยาวชนจำนวนเท่าไรในแต่ละจังหวัดจึงจะตั้งได้ แล้วมีความจำเป็นอย่างไร เอาอะไรเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่าจำเป็นหรือเร่งด่วนจังหวัดที่เคยตั้งมาแล้ว อาทิเช่น จังหวัดสุราษฎร์ธานีกับจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งตั้งใกล้เคียงกันนั้นมีหลักเกณฑ์แตกต่างกันตรงไหน จังหวัดที่ตั้งมาก่อนแล้ว อาทิเช่นจังหวัดเชียงใหม่อย่างนี้จะครับ มันตั้งขึ้นมาเพราะอะไร พิจารณาจากรายได้ของรัฐบาลหรือไม่ หรือพิจารณาจากจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่มันเกิดขึ้น นั้นประการที่ ๑ ครับ ผมอยากจะทราบเรียนว่าเมื่อสักครู่ทางรัฐบาลเองได้พูดว่ารัฐบาล - นั้นนะครับขาดงบประมาณในการก่อสร้างศาลคดีเด็กและเยาวชน เพราะฉะนั้นจะต้องดำเนินการ เป็นแห่ง ๆ ไป ผมอยากเรียนถามว่ารัฐบาลเอาเงินที่ไหนไปสร้างศาลที่จังหวัดนครสวรรค์ ก่อน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณเจริญครับ การพิจารณาขณะนี้ เป็นการพิจารณาโดยคณะกรรมการเต็มสภา ท่านสมาชิกทุกท่านในที่นี้ประกอบกันเป็น - กรรมการผ่านชั้นตอนวาระที่ ๑ ไปแล้ว ขึ้นรับหลักการไปแล้ว เพราะฉะนั้นเป็นเรื่องของสภา สมาชิกกันเองที่จะดำเนินการนะครับ พ้นจากชั้นวาระที่ ๑ ไปแล้ว เวลานี้ กำลังอยู่วาระที่ ๒ กับที่ ๓ ครับ ขอขอบคุณมาก คุณเจริญเชิญต่อครับ

นายจรัส พัวช่วย (เพชรบูรณ์) : ขอขอบคุณมากท่านประธานครับ คือผม เรียนถามนะครับ ในชั้นกรรมาธิการนั้นก็มีทั้งตัวแทนฝ่ายรัฐบาลและสมาชิกนะครับ ผมถาม ในที่ประชุมนี้ถ้าใครตอบผมไม่ได้ผมก็ไม่ทราบจะพิจารณาได้อย่างไรนะครับ ท่านก็ต้องตอบผมอย่าง นั้นก่อนเพื่ออะไรครับ เพื่อท่านตอบผมมาแล้วนะครับ ผมจะได้พิจารณาตัดตรงนั้นตัดตรงนั้นหรือ เพิ่มเติมตรงนั้นตรงนั้นไหมมันสมบูรณ์ขึ้นนั่นคือเหตุผลครับ เพราะฉะนั้นผมถึงถามนะครับว่าที่จะตั้ง ขึ้นด้วยหลักเกณฑ์อะไร เป็นอย่างไรนะครับ และท่านได้งบประมาณจากที่ไหนมาตั้งศาลคดี เด็กและเยาวชนก่อน เมื่อตั้งขึ้นแล้วนะครับ มาขออำนาจสภาให้ผ่านกฎหมายฉบับนี้ให้ เพราะฉะนั้น ต่อไปรัฐบาลจะทำอะไรจะก่อสร้างอะไรนะครับ รัฐบาลก็ทำก่อนทุกครั้งไปนะครับ แล้วมาจับ

มติของสภาแห่งนี้ให้ยกมือให้ทุกอย่างไป ต่อไปสภาผู้แทนราษฎรแห่งนี้ไม่มีความหมายอะไรทั้งสิ้น
อันนี้เป็นหลักเกณฑ์ที่จะต้องพิจารณากันครับ ประการถัดไปครับ ผมอยากจะเรียนถามว่าที่ท่าน
ก่อสร้างนั้นนะครับ ท่านก่อสร้างโดยงบประมาณของรัฐบาล ผมไม่ทราบว่าได้มาจากไหนอย่างไร
นะครับ นอกจากนั้นนะครับ อำนาจจริง ๆ ของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์นั้นมัน
คลุมไปถึงจังหวัดและมีอำนาจอย่างไรบ้าง เหมือนจังหวัดอื่นหรือไม่ครับ ผมอยากเรียนจะถาม
ก่อนนะครับ ก่อนที่ผมจะพิจารณาคัดข้อความในมาตรา ๓ นี้ออกครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ที่ประชุมไม่มีการอภิปรายต่อไป
นะครับ ถือว่าการอภิปรายยุติ คุณวโรทัย เชิญครับ

นายวโรทัย วิทยุสาสน์ (จันทบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
วโรทัย วิทยุสาสน์ ส.ส. จังหวัดจันทบุรี ขอกราบเรียนขอแปรญัตติในมาตรา ๓ นี้นะครับ
เพราะว่าจะเห็นได้ว่า "ให้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนประจำจังหวัดขึ้น ในจังหวัด-
นครสวรรค์เรียกว่า " ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์" และจะเปิดดำเนินการ
เมื่อใดให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา" ขอต่อข้อความนะครับ "โดยมีต้องเชิญท่านผู้หนึ่ง-
ผู้ใดไปทำพิธีเปิด" ครับ เพราะว่าพอประกาศออกมาเป็นพระราชกฤษฎีกาแล้วก็ใช้ได้เลยครับ
ขอแปรญัตติขออนุญาตครับผม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ คุณวโรทัยขอแปรญัตติไว้-
นะครับ โดยมีต้องเชิญผู้หนึ่งผู้ใดไปทำการเปิดนะครับ ก็เป็นสิทธิที่จะดำเนินการเชิญคุณ -
ประเทืองครับ

นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา (พิษณุโลก) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
ก็ต้องขอแสดงความคิดเห็นว่า ไม่เห็นด้วยกับท่านผู้แปรญัตติ ความจริงแล้วก็หลายประเด็นอยาก
จะแสดงความคิดเห็นนะครับ แต่เห็นว่ามันค่อนข้างจะสิ้นเปลืองเวลาของสภานี้โดยใช่เหตุ แต่ว่า
เราจะทำเวลาของสภานี้ให้มันสิ้นเปลืองไปโดยใช่เหตุอย่างนั้น ก็จะขอใช้เวลาโดยไม่เป็นเหตุ
อันนี้ต่อไปด้วย ประการแรกก็อยากจะเรียนให้ทราบว่าในฐานะที่เป็นกรรมาธิการอยู่ด้วยกันในสภานี้

ศาลนี้ที่จังหวัดนครสวรรค์นี้ได้จัดตั้งมาเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยได้รับงบประมาณผ่านสภาผู้แทน
ราษฎรนี้ไป แล้วคงแต่สมัยเมื่อรัฐบาลที่แล้ว ธรรมดาว่าถ้าหากการมาธิการที่นั่งอยู่เมื่อกี้คง
จะทราบวาทะที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมสมัยที่แล้วท่านได้ไปทำพิธีเปิดศาลไว้เรียบร้อยแล้ว
จะมาเขียนกฎหมายบัญญัติในมาตรานี้ไม่ให้ใครไปเปิดเขียนแบบเหมือนรัฐมนตรีสมัยที่แล้วก็อาจจะ
ใจจืดจางกันไปสักหน่อย โดยถึงจะต้องไปบัญญัติไว้ในกฎหมาย ถ้าหากจะให้คิดกระผมว่าน่าจะ
แปรญัติเป็นว่า ควรจะให้คดีรัฐมนตรีที่ไต่ถามการไปเปิด ก็จะได้เป็นการกันคนอื่นไป -
สมเจตนาของท่านนั้นก็คงจะไม่เป็นไร แต่ถ้าจะแปรไปอย่างนั้นมันคงจะไม่ใช่ว่าความที่เป็น -
ลักษณะของกฎหมาย เพราะฉะนั้นที่ท่านขอแปรมานี้กระผมไม่เห็นด้วยหรือครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณวิโรทัย ไม่ต้องยืนรับ
ยกมือเฉย ๆ ก็ได้

นายวิโรทัย วิทยุสาสน์ (จังหวัดบุรีรัมย์) : เปล่าครับท่านประธานครับ คือท่าน
ผู้อภิปรายเนื้อก็เป็นการกระแทะกระแทะครับ ที่กระผมกราบเรียนนี้ว่าสอดคล้องตามตัวบท
หนังสือ ตามกฎหมายนะครับ เพราะในนี้ระบุไว้ครับท่านประธานครับว่า "และจะเปิดดำเนินการ
เมื่อใดให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา" แสดงว่าพอประกาศพระราชกฤษฎีกาก็เปิดดำเนินการ
ได้ เพราะฉะนั้นไม่จำเป็นจะต้องไปเชิญท่านผู้หนึ่งผู้ใดไปทำพิธีเปิดอีกครับ ที่กระผมเรียน
นี้หมายความว่าอย่างนั้นนะครับตามตัวบทกฎหมาย ตามตัวหนังสือครับผม ส่วนในกรณีที่จะอนุโลมว่า
เออ เป็นเรื่องของอดีตรัฐมนตรียุติธรรมคนที่แล้วก็ได้ครับ ยินดีครับ เพราะว่าท่านเป็นผู้พิจารณา
งบประมาณดำเนินการไว้ก่อนนะครับ ปลุกไว้สมัยที่แล้วเพิ่งออกออกสมัยนี้ครับ จะให้ความกรุณา
ก็ได้ครับผมไม่ขัดข้องครับ พรรคประชากรไทยไม่ขัดข้องครับ ครับท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ผมจะขอมติเลยนะครับ
เชิญคุณวิจิตรครับ

นายวิจิตร แจ่มใส (นครสวรรค์) : ท่านประธานที่เคารพ และท่านสมาชิก
ผู้ทรงเกียรติ กระผม วิจิตร แจ่มใส สหประชาธิปไตย จากนครสวรรค์ครับ กระผมขออนุญาต
ต่อท่านประธานสภา และท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทั้งหลายที่จะแปรญัติในมาตรา ๔ ซึ่งมี ..

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เวลานี้กำลังพิจารณาอยู่ใน -
 มาตรา ๓ ก่อนครับ ยังอยู่มาตรา ๓ คุณวิจิตรครับ
 นายวิจิตร แจมใส (นครสวรรค์) : เพราะฉะนั้นกระผมขอผ่านไปก่อน -

ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผ่านไปก่อนนะครับ อย่างนั้นผม
 จะขอมติที่ประชุมเลยนะครับ

(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎรมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อน

ลงมติ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านสมาชิกที่เห็นด้วยกับคำแปรญัตติ
 ของคุณวโรทัย โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอามือลงครับ ขอขอบคุณมากครับ
 ท่านสมาชิกที่ไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มากกว่านะครับ เป็นอันว่า

คำแปรญัตติตกไปนะครับ ขอเชิญท่านเลขาธิการ มาตรา ๔

(นายประเสริฐ กวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) :

มาตรา ๔ ให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์มีเขตอำนาจตลอดจังหวัด

นครสวรรค์.

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณวิจิตร

นายวิจิตร แจมใส (นครสวรรค์) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ท่าน-

สมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม วิจิตร แจมใส สหประชาชิปไทย จากนครสวรรค์ กรรมาธิการ

ขอแปรญัตติในมาตรา ๔ ซึ่งมีข้อความเดิมว่า "ให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

มีเขตอำนาจตลอดจังหวัดนครสวรรค์" กระผมเห็นว่าในฐานะที่รัฐบาลได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของจังหวัดใกล้เคียงหลายจังหวัด เช่น จังหวัดชัยนาท จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดพิจิตร เพื่อประหยัดรายจ่ายงบประมาณแผ่นดินที่จะไปสร้างศาลคดีเด็กและเยาวชนของจังหวัดเหล่านั้นเพิ่มเติมขึ้นอีกในวันข้างหน้า กระผมใคร่จะให้เพิ่มความในมาตรานี้เป็นว่า "ให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์มีเขตอำนาจตลอดจังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดชัยนาท จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพิจิตร " โดยมีเหตุผลที่ว่าเพื่อให้เยาวชนทั้งหลายของ ๔ จังหวัดใกล้เคียงดังกล่าวมาแล้วนั้นได้มีการขึ้นสู่ศาลคดีเด็กและเยาวชนและก็มีสิทธิในอันที่จะรับความเป็นธรรมจากศาลโดยเท่าเทียมกัน ขอพระคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณจรัส

นายจรัส พัวช่วย (เพชรบูรณ์) : ท่านประธานที่เคารพ ก่อนที่กระผมจะแปรญัตติเพิ่มเติมนะครับ ในฐานะกรรมาธิการ กระผมอยากจะเรียนถามท่านกรรมาธิการที่อยู่ในสภาแห่งนี้ทั้งฝ่ายรัฐบาล ทั้งตัวแทนจากรัฐบาล ทุกท่านนั้นนะครับ ใครจะตอบกระผมได้บ้างว่า เขตอำนาจตลอดจังหวัดนครสวรรค์มันประกอบไปด้วยจังหวัดอะไรบ้าง เมื่อสักครู่กระผมเรียนถามในมาตรา ๓ นะครับ ตั้งอย่างไร หลักเกณฑ์อะไร ไม่มีใครตอบกระผมได้เลยครับ กระผมก็เลยไม่ทราบจะยกมืออย่างไร กระผมก็เลยเฉย ๆ เสีย คราวนี้ถ้ากระผมถามอย่างนั้นอีก ก็ไม่มีใครจะตอบกระผมได้อีก กระผมจะทำอย่างไรละครับท่านประธาน ท่านบอกว่าจะไม่มีในจังหวัดเพชรบูรณ์หรืออย่างนั้น กระผมจะได้เพิ่มจังหวัดเพชรบูรณ์ไปจังหวัดหนึ่ง ท่านจะตอบกระผมได้ไหมครับ กระผมอยากเรียนถามท่านกรรมาธิการทุกท่านครับ ถ้าตอบไม่ได้กระผมจะแปรเพิ่มจังหวัดเพชรบูรณ์ด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณป๋วยจะ

นายป๋วยจะ เกสรทอง (เพชรบูรณ์) : ท่านประธานที่เคารพ ด้วยความเคารพแปรญัตติ กระผมไม่เห็นด้วยนะครับ การที่จะเติมไปจังหวัดใกล้เคียงแล้วกระบุจังหวัดชัยนาท กำแพงเพชร พิจิตร อะไรอย่างนั้นนะครับ เพราะผมก็คิดว่าศาลคดีเด็กและเยาวชน

จังหวัดนครสวรรค์นั้น ก็มีความจำเป็นเฉพาะจังหวัดนครสวรรค์ และผมเชื่อว่านโยบายของรัฐบาลหรือกระทรวงยุติธรรมก็คงจะดำเนินการในการตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนประจำจังหวัดขึ้นทุกจังหวัด เพราะมีความจำเป็นครับ เพราะว่าถ้าหากเด็กเกิดมีคดีขึ้นมาแล้ว ก็จะเป็นที่ระบองไต่สวนคดี เพราะฉะนั้นถ้าเราจะมาแปรรูปคดีเพิ่มจังหวัดเหล่านี้เข้าไป กระผมคิดว่าน่าจะช่วยให้เป็นการสกัดกั้นในจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งเขาอาจจะมีโอกาสในโอกาสที่จะตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้น เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่าในร่างนี้เป็นร่างที่เหมาะสมแล้ว กระผมขอยืนยันตามร่างเดิมครับผม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณวิจิตรครับ เชิญครับ
 นายวิจิตร แจมใส (นครสวรรค์) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพและท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผมเองไม่ได้คัดค้านท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติพรรคชาติไทยจากจังหวัดเพชรบูรณ์แต่ประการใด แต่กระผมมีเหตุผลที่จะกราบขอรองต่อท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติแห่งสภานี้ก็ เพราะว่า ในขณะนี้รัฐบาลยังไม่พร้อมที่จะมีงบประมาณแผ่นดินไปใช้จ่ายตั้งศาลจังหวัดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเสมอภาค ในระหว่างที่รัฐบาลยังไม่สามารถจะใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินไปตั้งศาลเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในทุกจังหวัดของประเทศนั้น เราน่าจะอนุโลมเอาศาลส่วนกลาง เพราะจังหวัดนครสวรรค์ท่านทั้งหลายก็คงจะทราบว่า เป็นจังหวัดตอนกลางของภาคเหนือที่รวมตอนบนของภาคกลางและตอนใต้ของภาคเหนือเอาไว้หลายจังหวัดทั้งที่ผมกราบเรียนไปเมื่อสักครู่นี้แล้ว เพราะฉะนั้นถ้าเราจะไม่คิดถึงความเอารักเอาเปรียบ หรือการเอาชนะเอาแพ้กันในสภาแห่งนี้ เพื่อบทบาทหน้าที่แห่งกฎหมายที่รัฐบาลเสนอแล้ว ก็ถือว่าเป็นบรรทัดฐานแก้ไขกันไม่ได้ ก็ไม่น่าที่จะมีเหตุผลในอันที่จะมากล่าวอ้างถึงความถูกต้องไปเสียทุกประการ แม้กระทั่งถ้อยคำในภาษาที่รัฐบาลร่างไม่ว่าสิ่งใดสภานี้ก็จะต้องขอแก้ไขแต่ละครั้ง กระผมคิดว่าสิ่งเหล่านั้นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหลายทั้งปวงที่อยู่ในสภาอันทรงเกียรติแห่งนี้ต่างก็มีจิตใจที่จะทำงานเพื่อประโยชน์สุขของประเทศของประชาชน ผมไม่ได้ก้าวร้าวไปถึงสิ่งที่ว่า

รัฐบาลจะต้องเสียหายแต่ประการใด แต่ถึงวอนท่านผู้ทรงเกียรติทั้งหลายไต่ทราบบว่า เมื่อ นครสวรรค์เป็นศูนย์กลางและไม่พร้อม ก็ขอให้เยาวชนจังหวัดใกล้เคียงที่มกกล่าวนามไปแล้ว ๔ จังหวัดได้เขามารับความยุติธรรมในศาลคดีเด็กและเยาวชนที่นครสวรรค์ไปพลางก่อน ส่วน เมื่อจังหวัดอื่นมีงบประมาณที่จะไปสร้าง สถานแห่งนี้ก็คอยแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ ไม่ใช่เป็น เรื่องแปลกประหลาดที่กฎหมายฉบับนี้ออกมาแล้วไม่ได้ให้ความเป็นธรรมและแก้กันไม่ได้ หรือ กฎหมายใดที่ยังไม่มีเราจะเสนอเข้าสู่สภาแห่งนี้เพื่อให้มันเกิดขึ้นเสียได้ เพราะฉะนั้นในเรื่อง ความมีความไม่มี หรือ ความไม่ถูกต้องไม่เหมาะสม สถานแห่งนี้ก็เป็นผู้พิจารณาอยู่แล้วทุกเรื่อง ทุกคราวที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในชาติ ช่วยเหลือเอื้ออำนวยให้รัฐบาลได้บริหาร ราชการแผ่นดินให้เป็นประโยชน์ เพราะฉะนั้นผมขอกราบเรียนว่า ที่ขอแปรญัตติเอา ๔ จังหวัด ใกล้เคียงเข้าไปรวม เพราะอาณาเขตแต่ละจังหวัดแล้ว ไม่ไกลจากนครสวรรค์เกินกว่า ๒๐ กิโลเมตรทั้งสิ้น ขอขอบคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณจำรัสครับ

นายจำรัส มัธนาโส (อุตรธานี) : เรียนประธานที่เคารพและท่านสมาชิกสภา ผู้แทนผู้มีเกียรติทั้งหลาย กระผม จำรัส มัธนาโส ส.ส. จากจังหวัดอุตรธานี พรรค- ชาติประชาธิปไตย กระผมขอแสดงความคิดเห็นสนับสนุนท่านสมาชิกที่จะขอเพิ่มจังหวัดใกล้เคียง ๔ จังหวัดเข้าไปให้ได้รับผลประโยชน์ในการพิจารณาของเถิดด้วยนะครับ เพราะว่าการจัดตั้ง ศาลเด็กนั้นก็เพื่อประโยชน์ที่เด็กจะได้รับความเป็นธรรมได้มากขึ้น เพราะฉะนั้นการเพิ่ม ๔ จังหวัดใกล้เคียงเข้าไปนั้น กระผมคิดว่าไม่ได้ทำให้เสียหายแต่อย่างใด แต่บางท่านอาจจะมี ความคิดไปว่า ถ้าหากให้ ๔ จังหวัดใกล้เคียงนี้ได้ใช้เขตอำนาจศาลแห่งนั้นแล้ว กล่าวคือว่า ไปจังหวัดนั้นจะได้จัดตั้งศาลเด็กขึ้นในจังหวัดของตน เพราะฉะนั้นกระผมเลยขอแปรญัตติเพิ่มขอ ความว่านะครับ เมื่อเพิ่ม ๔ จังหวัดเข้าไปแล้วนะครับ "เว้นแต่จะได้มีจัดตั้งศาลจังหวัดนั้น " เพิ่มขึ้นอีกในโอกาสต่อไป" คงไม่เสียหายอะไรครับ ให้เข้าไปเถิดครับ แล้วก็มีข้อความ- เพิ่มขึ้นจากท่านขอเพิ่ม ๔ จังหวัดแล้วนะครับ มีข้อความต่อไปว่า เว้นแต่จังหวัดที่ขอเขามารวม ได้มีการจัดตั้งศาลเด็กนั้น ๆ ขึ้นในภายหลังครับ ขอขอบคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญคุณจรัสศรีรับ
 นายจรัส พัวช่วย (เพชรบูรณ์) : ท่านประธานที่เคารพ ที่กระผม
 เรียนถามสักครู่นี้ครับ ก็คือกระผมมีเจตนาที่จะเพิ่ม จังหวัดเพชรบูรณ์เข้าไปด้วยนะครับ ที่-
 กระผมถามว่าเขตอำนาจตลอดจังหวัดนครสวรรค์นั้น ไม่ได้หมายความว่า จะมีเฉพาะอำนาจใน
 จังหวัดนครสวรรค์ กระผมเข้าใจว่ารวมจังหวัดก่อนด้วยนะครับ จึงเรียนถามนะครับว่ามี
 จังหวัดอะไรบ้าง กระผมมีความเห็นอย่างนั้น ถ้าท่านบอกว่าไม่มีเพชรบูรณ์ ไม่มีชัยนาท
 ก็จะได้แปรเพิ่ม ก็ไม่มีใครจะตอบกระผมได้ แล้วกระผมจะทำอย่างไรครับท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณศิริเรกครับ
 นายศิริเรก หลีกคำ (อุตรธานี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม นายศิริเรก
 หลีกคำ ส.ส. จังหวัดอุตรธานี พรรคประชาธิปัตย์ ด้วยความเคารพของบรรดาเพื่อน -
 สมาชิกซึ่งแปรญัตติที่จะให้เพิ่มจังหวัดก่อนเขารวมด้วยนั้นกระผมไม่เห็นด้วย เพราะว่าโดย -
 หลักการและเหตุผลแล้ว การร่างพระราชบัญญัติขึ้นนะครับ ผ่านวาระที่ ๑ มาแล้วนะครับ
 ท่านก็จะแปรญัตติตั้งแต่วาระแรก ประเด็นหนึ่งนะครับ แล้วอีกประเด็นหนึ่งนั้นเพื่อนสมาชิก
 เป็นห่วงว่าในเมื่อจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนที่จังหวัดนครสวรรค์แล้วนั้น ก็จะทำให้จังหวัดอื่น
 ที่ใกล้เคียงนั้นมาขึ้นด้วย กระผมคิดว่ากรณีนี้ที่รัฐบาลจะจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นที่จังหวัด
 ไค่นั้น ย่อมมองถึงความเดือดร้อนและจำเป็น เพราะฉะนั้นจึงไม่มีข้อสงสัยเลยว่า รัฐบาล-
 นั้นได้มองเห็นความจำเป็นและความสำคัญที่จะต้องจัดตั้งศาล ศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นอย่าง
 กรณีที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางที่กรุงเทพมหานครก็ดี ที่จังหวัดเชียงใหม่ก็ดี นั้นเป็น-
 เหตุผลที่มีความจำเป็นและสำคัญ และรัฐบาลก็ได้ดำเนินการแล้วที่รัฐบาลได้มาเสนอศาลคดีเด็ก
 และเยาวชนที่จังหวัดนครสวรรค์นั้น ย่อมเห็นแล้วว่าจังหวัดนครสวรรค์เป็นจังหวัดใหญ่และมีคดี-
 สำหรับเยาวชนเกิดขึ้นมาก ด้วยความจำเป็นอันนี้รัฐบาลจึงได้จัดตั้งศาลจังหวัดขึ้น ตาม-
 ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอเข้าสู่สภา ซึ่งนั่นก็ขอเท็จจริงว่าเราจะต้องให้ความยินยอม ที่นี้บรรดา
 เพื่อนสมาชิกซึ่งเป็นห่วงว่าหรือเป็นห่วงไกลเกิน ไปกว่านั้น คือมันขัดหลักการและเหตุผล โดย-

หลักการนั้นขอให้ตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนที่จังหวัดนครสวรรค์ไม่ให้ไปตั้งที่จังหวัด เพชรบูรณ์หรือ
จังหวัดอุทัยธานี ชัยนาท มันไม่ใช่ครับ เพราะฉะนั้นท่านจะแปรอย่างไรมันก็ไม่ได้ มันขัด
หลักการและเหตุผล ที่นี้ถ้าถือว่าท่านสมาชิกเป็นห่วงบรรดาเยาวชน ซึ่งกระทำความผิดนั้น
กระผมเชื่อเหลือเกินนะครับว่า ถึงแม้ว่าเราจะยังไม่มีศาลคดีเด็กและเยาวชน เราก็มีสศาล
จังหวัดหรือมีศาลแขวง ถ้าถือว่าเยาวชนกระทำความผิดนั้น แต่ละศาลย่อมมีดุลยพินิจในการ
ที่จะลงโทษเด็กนะครับ ซึ่งกฎหมายก็ให้ว่าถ้าเด็กกระทำความผิดนั้น จะต้องใช้วิธีการสำหรับ
เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นประเพณีปฏิบัติจนกระทั่งทุกวันนี้ก็ยังมีอยู่ไม่ใช่ว่าเอะอะโวยวาย ศาล
ก็จะลงโทษเด็กตลอดไปนะครับ แต่ละศาลนั้นมีวิธีการคุ้มครองเด็กอยู่ เพราะฉะนั้นท่านไม่น่า
จะเป็นห่วงนะครับ เพราะฉะนั้นกระผมจึงไม่เห็นควยในกรณีที่จะมาเพิ่มศาลจังหวัดโนนศาล -
จังหวัดนี้เข้ามารวมในเขตอำนาจศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ครับ ขอขอบพระคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณไพฑูรย์ครับ

นายไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล (สุโขทัย) : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม
ไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุโขทัย กรรมาธิการ ท่านประธาน
ที่เคารพครับ ความจริงแล้วผมอยากจะกราบเรียนท่านกรรมาธิการทุกท่านนะครับว่า ตามที่
กรรมาธิการหลายท่านนะครับขอแปรญัตติเพิ่มเขตอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนคร-
สวรรค์ไปยังจังหวัดใกล้เคียงนั้น ความจริงไม่ได้ผิดหลักการอะไรครับที่อยู่ในหลักการนะครับ
หลักการก็คือ มีการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ ที่นี้เขตอำนาจของศาล-
คดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์นั้น จะมีเขตอำนาจเท่าไรนั้นก็สมารถที่จะแปรญัตติ -
เพิ่มได้นะครับ ผมเห็นว่าสมาชิกซึ่งเป็นกรรมาธิการแปรญัตตินั้น ประการแรกคือ ไม่ผิดหลักการ
แต่ปัญหาอันอยู่ตรงที่ว่าเจตนารมณ์ของการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์นั้น กระผม
เข้าใจนะครับว่าคงจะเป็นเพราะว่าเนื่องจากที่จังหวัดนครสวรรค์นั้นเป็นจังหวัดใหญ่และมีเยาวชน
หรือเด็กนั้นกระทำความผิดมาก การพิจารณาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนนั้นมีข้อแตกต่างกับ
การพิจารณาของศาลจังหวัดหรือศาลแขวงอยู่บางประการ เนื่องจากว่าเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ต้องการให้เด็กและเยาวชนนั้นได้มีการรับการพิจารณาอย่างรอบคอบและเห็นอกเห็นใจเนือง-
 จากยังเป็นเด็กอยู่ อาจจะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อาจจะมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นโดยไม่มี
 ความคิดที่รับผิดชอบ อาจจะกระทำไปโดยหลงระเหิงหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ต่าง ๆ นานา
 ซึ่งอันนั้นละครับกฎหมายเราเจตนารมณ์ของกฎหมายก็มีความตั้งใจที่จะเห็นอกเห็นใจเด็กที่ได้ -
 กระทำความผิดเกี่ยวกับเรื่องนี้มาก ฉะนั้นในจังหวัดใหญ่ ๆ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการจัดตั้ง
 ศาลคดีเด็กและเยาวชนเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับคดีที่เกิดขึ้นจากที่เด็กและเยาวชนได้กระทำความผิด
 ที่ตามประเพณีที่ผ่านมาก็ปฏิบัติกันมากจังหวัดใดที่เป็นจังหวัดใหญ่และมีเยาวชนกระทำความผิดมาก
 ทางกระทรวงยุติธรรมก็มีแนวทางที่จะให้มีการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนที่จังหวัดนั้น ที่นี้-
 ขอบข่ายของศาลแต่ละศาลนั้นก็คงจะมีขอบเขตเฉพาะจังหวัดของแต่ละจังหวัดเท่านั้นครับ -
 เป็นหลัก เพราะว่าถ้าหากมีการคาบไปถึงคาบไปถึงจังหวัดอื่นแล้ว ก็เป็นการยุ่งยากนะครับ
 ที่จะพิจารณา นี่คือหลักการหรือนโยบายที่ผ่าน ๆ มา ประเด็นต่อมาการที่เพิ่มจังหวัดอื่น ๆ
 ใกล้เคียงนั้นอาจจะไม่เหมาะสม เพราะว่าบางครั้งเด็กที่เกิดคดีที่จังหวัดใกล้เคียงแล้วจะต้อง
 มาขึ้นศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์นั้น มันยากมันลำบากต่อการสัญจรไปมานะครับ
 ไม่สะดวก ฉะนั้นถ้าหากคำนึงถึงประเด็นนี้แล้วก็น่าจะต้องพิจารณาดังความไม่เหมาะสมและ -
 ความสะดวกของผู้ที่จะต้องมาศาลคดีเด็กและเยาวชน แต่มองเห็นด้วยนะครับที่จำเป็นนะครับที่จะ
 ต้องมีศาลคดีเด็กและเยาวชนทุกจังหวัดต่อไปในอนาคตโดยเร็วนี้่นะครับ ไม่ว่าจะเป็นจังหวัดเล็ก
 หรือจังหวัดใหญ่ เพราะว่าปัจจุบันนี้เด็กก็มีแนวโน้มที่กระทำความผิดสูงขึ้นมาก อันนี้เป็นเรื่อง
 นโยบายที่แต่ละรัฐบาลจะต้องคำนึงถึงแต่อย่างใดก็ตาม การที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องการให้
 มีศาลคดีเด็กและเยาวชนที่จังหวัดนครสวรรค์นั้น ความจริงแล้วกระผมเข้าใจนะครับว่าน่าจะมี
 เป้าหมายที่จะเป็นศาลที่พิจารณาคดีที่เกิดขึ้นจากเด็กและเยาวชนในเขตจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์
 เท่านั้น ฉะนั้นกระผมจึงขอประทานกราบเรียนท่านประธานนะครับว่าการที่พิจารณาเต็มสถานที่
 นานจะมีฝ่ายรัฐบาลซึ่งเป็นกรรมาธิการน่าจะมีโอกาสชี้แจงให้กับกรรมาธิการที่ยังมีข้อสงสัยนะครับ
 หรือตั้งข้อสังเกตไว้เพื่อให้เข้าใจความกระจ่าง การพิจารณาจะไต่สวนเร็วขึ้น ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณเรวูธิครับ

นายเรวูธิ จินกาพล (ภูเก็ต) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม เรวูธิ จินกาพล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ต ท่านประธานครับ กระผมฟังแล้วประทับใจ แล้วอีกอย่างหนึ่ง เรื่องศาลนั้นกระผมมีความสนิธิศเชื่อมากเพราะกระผมต้องขึ้นศาลทุกวันจันทร์ ท่านประธานครับผมฟังอยู่แล้วก็ยังไม่รู้ขอเท็จจริงว่าเป็นอย่างไร อย่างน้อย ๆ ว่าจังหวัดใกล้เคียงนั้นจะเอาควยหรือไม่ ซึ่งบางครั้งมันยังมีปัญหาว่าขึ้นศาลจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีคดีเกิดขึ้นมากถึงมีโอกาสดำเนินคดีเล็ก ๆ เกิดขึ้นในจังหวัดนั้น ขณะเดียวกันจังหวัดใกล้เคียงนั้นบางครั้งการเดินทางระยะทางไกลซึ่งถ้าเกิดคดีที่บังคับว่าต้องมาขึ้นศาลที่จังหวัดนครสวรรค์แล้วกระผมคิดว่าสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้ปกครองเล็ก ๆ ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่าย ซึ่งบางจังหวัดเองผมคิดว่าอย่างน้อย ๆ คดีเกิดขึ้นมีจำนวนเพียงเล็กน้อย ซึ่งเขาถ้าเกิดคดีขึ้นในจังหวัดของเขาแล้วเขาคงจะขึ้นศาลในจังหวัดของเขาเองซึ่งประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองลงมา กระผมอยากจะเรียนให้ทราบสักอย่างหนึ่งว่าผมเองอยากจะให้ตัวแทนของแต่ละจังหวัดที่มีส่วนเกี่ยวข้องของในกรณีจะคลุมเครือไปจังหวัดไหนโดยบางกรณีแสดงความคิดเห็น ซึ่งอย่างน้อย ๆ กระผม เรวูธิ จินกาพล ถึงแม้เสียงเดียวก็จริงจะได้ยกมือให้ถูกต้องตามความประสงค์ของท่าน ขอกราบขอบพระคุณครับท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ท่านสมาชิกครับ เพื่อให้ไม่ใช่หน้าที่ของผมนะครับ ผมอยากจะกราบเรียนเป็นความเห็นส่วนตัวเพื่อประกอบการพิจารณาสักนิดหนึ่ง เรื่องตัว พ.ร.บ. นั้นเป็นเรื่องของที่ตั้งนะครับ ส่วนในมาตราที่กำลังเป็นปัญหาที่พิจารณากันนี้นะครับ ในความเข้าใจเป็นเรื่องเขตอำนาจศาล ภาษาอังกฤษเขาเรียกว่า - Jurisdiction (Jurisdiction)) นี้ครับ เขตอำนาจศาลอันนี้เราอาจจะเขียนให้คลุม-เทาไว้ก็ได้ส่วนตัว พ.ร.บ. ในหลักการเป็นเรื่องที่ตั้งนะครับ ผมอาจจะผิดนะครับแต่เพื่อประกอบการพิจารณาไม่ได้ขึ้นนะครับ ขอโทษด้วยนะครับ ขอเชิญคุณเสริมศักดิ์ครับ

นายเสริมศักดิ์ การุญ (ระยอง) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
 เสริมศักดิ์ การุญ ส.ส. ระยอง ประชาธิปัตย์ กรรมการการรับ กระผมเห็นว่าการที่มี
 ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จัดตั้งศาลที่จังหวัดนครสวรรค์ และให้อำนาจศาลจังหวัดนครสวรรค์
 นั้น เป็นเหตุผลที่เหมาะสมแล้ว เพราะการที่จะไปขยายเขตอำนาจศาลคดีเด็กและเยาวชน
 ให้ออกไป มีท่านกรรมการก็ได้ชี้แจงแล้วว่า จะก่อความสับสนและยุ่งยากในการปฏิบัติที่ -
 อยู่นอกจังหวัดนครสวรรค์ก็มาขึ้นในอำนาจศาลนี้ ถ้ามีคดีแล้วก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายไกล -
 ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง ศาลคดีเด็กและเยาวชนนั้นจะต้องจัดให้สอดคล้องกับสถานพินิจ
 และคุ้มครองเด็ก เพราะฉะนั้นถ้าเขียนขอบเขตอำนาจศาลให้ออกไปแล้วเกรงว่า -
 สถานพินิจและคุ้มครองเด็กนั้นจะไม่สามารถจะให้บริการได้เท่าที่มีความจำเป็นของการจัดตั้งศาล
 เพราะการจัดตั้งศาลนั้นกระทรวงยุติธรรมคงจะจัดงบประมาณพร้อมกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก
 เป็นจังหวัด ๆ ไปได้ให้เกิดความเหมาะสมและก็นั่นว่าในศาลจังหวัดทุกจังหวัด ขณะนี้ถึงแม้ว่า
 จะไม่มีศาลคดีเด็กและเยาวชนก็ต้องมีแผนกศาลเด็กอยู่ และผมได้รับทราบว่าการกระทรวงยุติธรรม
 นั้นคงจะขยายเขตศาลคดีเด็กและเยาวชนให้ครบทุกจังหวัดในอนาคตอันใกล้นี้ ขอขอบคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณวสันต์ครับ

นายวสันต์ อินทรสุต (นครสวรรค์) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
 วสันต์ อินทรสุต จากนครสวรรค์ ศาลคดีเด็กนครสวรรค์นี้สร้างจนจะเสร็จแล้วครับ ตอนนี้
 กำลังจะให้สมเด็จพระบรมฯ ไปทำพิธีวางศิลาฤกษ์กันเร็ว ๆ นี้แหละครับ ตามมาตรา ๔
 ก็ถูกต้องแล้วครับ เขตอำนาจศาลเด็กและเยาวชนอยู่ในเขตจังหวัดนครสวรรค์ก็ถูกต้องแล้ว
 ครับ ถ้าจะเขียนเขตอำนาจศาลออกไปนอกเขตจังหวัดนครสวรรค์ ผมว่ามันจะยุ่งยากนคร-
 สวรรค์เราทางใต้คืออุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง ทางเหนือขึ้นมาก็คือพิจิตร พิษณุโลก
 ตาก กำแพงเพชร ถ้าเราขยายเขตอำนาจศาลออกไปนอกเขตจังหวัดนี้ เราก็ทำได้ครับแล้ว
 แต่เราจะเขียนให้เขตอำนาจศาลแค่ไหน แต่ว่าอย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติหลายท่านได้อภิปราย
 ไปแล้วนะครับ มันยุ่งยากครับ เด็กสมัยนี้ถ้าเกิดเหตุที่จังหวัดอุทัยธานีไม่มีศาลเด็กเขาก็ขึ้น

ศาลจังหวัดของเขาไปเกิดชยันต เขาขึ้นจังหวัดชยันตเป็นการพิจารณาคดีขึ้นศาลจังหวัดธรรมดา
ถ้าให้เด็กที่เกิดที่จังหวัดลพบุรี อุทัยธานี ชยันต มาขึ้นศาลนครสวรรค์ศาลเด็กถ้าเราจะขยาย
เขตอำนาจศาลออกไปมันยุ่งยากและลำบากเหลือเกินละครับ แล้วเด็กพวกนั้นก็เกือบรอบ เพราะ
ฉะนั้นกระผมเองก็ในฐานะที่ผมนั่งนครสวรรค์ และกลัวว่าอายุเหตุการณ์ใกล้เคียงนั้นเป็นอย่างไร
ก็ขอยืนยันว่าตามมาตรา ๔ นั้นถูกต้องแล้วครับ เขตศาลเด็กและเยาวชนนั้นควรอยู่นครสวรรค์
เท่านั้นละครับ ชอบคุณมาก

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขณะนี้มีคำแปรญัตติอยู่ ๒ ทาน
นะครับ ผมพบทวนอีกทีนะครับ ท่านที่หนึ่งของคุณวิจิตร ให้แปรญัตติต่อท้ายมาตรา ๔ ว่าและ
จังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดชยันต จังหวัดอุทัย และจังหวัดพิจิตร คำแปรญัตติก่อนหน้า
ของคุณจำรัสนะครับ แปรญัตติต่อไปว่า เว้นแต่จะได้มีการจัดตั้งศาลนั้นขึ้น ยืนยันตามนั้นใช้
ไหมครับ คุณวิจิตรก่อนครับ เชิญครับ

นายวิจิตร แจ่มใส (นครสวรรค์) : กราบเรียนท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร
และท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กอนั้นกระผมขอกราบขอบคุณท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ไกรกรุณาชี้แนะใน-
เรื่องการจัดตั้งศาลและอำนาจขอบเขตของศาลให้ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติแห่งสภาได้รับทราบ
เพื่อพิจารณาแปรญัตติในมาตรา ๔ กันอีกครั้งหนึ่ง ความจริงกระผมเองกับคุณพิวสันต์ อินทรสุต
ขอประธานโทษที่ต้องเอยนาม ก็เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเดียวกัน การที่มีความเห็น
แตกต่างกันนั้นก็ไม่ได้เป็นความเห็นที่ก่อให้เกิดความเสียหายแต่ประการใด เป็นแต่เพียงผมเอง
คิดว่าเยาวชนของชาตินั้นมีความสำคัญในวันข้างหน้ามากกว่าคนซึ่งอายุมากแล้วในปัจจุบันที่มีวันจะ
ร่วงโรยไป เพราะฉะนั้นการจะคัดจะแกจะเปลี่ยนแปลงนิสัยเยาวชนที่กระทำความผิดโดยรู้เท่า
ไม่ถึงการณ์หรือโดยเจตนาที่ดีก็โดยการพิจารณาพิพากษาของศาลที่ตั้งขึ้นโดยเฉพาะ ย่อมได้รับ
ความยุติธรรมเหนือกว่า ผมขออนุญาตที่จะกราบเรียนท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรว่า แม้กระทั่ง
การสอนหนังสือในเด็กเล็กชั้นอนุบาล กับชั้นมัธยม อุดมศึกษา มหาวิทยาลัยชั้นมัธยมศึกษาครูบาอาจารย์
ที่แตกต่างกัน โรงเรียนอนุบาลเขาเรียนโดยเฉพาะในอันที่จะให้รู้ถึงจิตใจของเด็กก็พัฒนาเด็ก-

เหล่านั้นไปถูกทาง ให้ได้รับผลเท่าที่รัฐบาลมุ่งหมายก็จะใช้ครูบาอาจารย์ที่แตกต่างกันกับสอนใน
 ชั้นมัธยมและอุดมศึกษา ศาลเด็กก็เช่นกันแม้วามเองไม่ได้อยู่ในอาชีพของผู้พิพากษา ท่านประธาน
 จะทราบว่าคุณพิพากษาที่ทางกระทรวงยุติธรรมได้พิจารณาคดีเลือกไปประจำศาลเยาวชนและ
 ศาลเด็กในจังหวัดต่าง ๆ นั้นยอมได้รับการอบรม นอกจากความรู้ในทางค่านกฎหมาย ซึ่ง
 เป็นความรู้เฉพาะแล้วก็ยังได้รับการฝึกอบรมในการที่จะพิจารณาคดีอีกทางหนึ่งด้วย
 เพราะฉะนั้นผมเองไม่ได้คิดว่า การที่จะไปขยายอำนาจศาลเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์ให้
 ไปครอบคลุมถึง ๔ จังหวัดที่ได้ออกประกาศไว้ ซึ่งจะขอรวมกับของนครสวรรค์ มัชฌิมโส ก็
 คงจะไม่ค่อยเสียหายแต่ประการใด เพราะกล่าวไปแล้วว่าถ้าทราบได้ที่รัฐบาลมีเงินพอที่จะตั้งศาล
 เยาวชนขึ้นในจังหวัดอื่นอีกเราก็แก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้ในเรื่องขอบเขต อำนาจศาลเสียได้
 แต่ที่ทราบเรียนต่อสมาชิกทรงเกียรติแห่งสภานี้ก็เพราะว่าต้องการขอความยุติธรรมให้แก่เด็กซึ่ง
 จะมีความสำคัญต่อชาติบ้านเมืองในวันข้างหน้า ความยากลำบากในการนำเด็กขึ้นสู่ศาลที่ทางไกล
 จากจังหวัดของตนเอง ผมคิดว่าเราไม่สามารถจะไปเปรียบเทียบกับเขาจะได้รับความ
 ยุติธรรมจากศาล ผมกลับมองตรงกันข้ามถ้าหากว่าเด็กเหล่านั้นกระทำความผิดและถูกนำไปขึ้น
 ศาลโดยผู้ปกครองเด็กก็ทำให้ได้ผล ๒ คือ ผู้ปกครองเองก็เกิดความสำนึกในอันที่จะต้อง
 นำเด็กขึ้นไปสู่ศาลและต้องเสียค่าใช้จ่ายก็จะช่วยกันอบรมบ่มสอนว่าต่อไปข้างหน้าอย่าได้ทำ
 ความผิด เพราะฉะนั้นนอกจากโทษที่ศาลจะต้องพิพากษาแล้ว ยังก่อให้เกิดความลำบากกับบรรดา
 พ่อแม่ผู้ปกครองทั้งหลายมันก็จะได้ผลเป็นผลพลอยได้กับท่านประธานที่เคารพในอันที่จะให้ผู้ปกครอง
 เด็กช่วยกันอบรมบ่มสอนเด็กอีกทางหนึ่ง กระผมทราบเรียนแล้วว่าเด็กเหล่านั้นไม่ใช่จะต้องเดิน
 ไปศาลด้วยตนเอง ส่วนใหญ่ก็อยู่ในเกณฑ์ผู้ปกครองต้องนำไปทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นผมถึงมองเห็น
 ประโยชน์ ๒ ข้อที่จะได้ในการฝึกอบรมเด็ก นั่นก็คือเด็กโดยตรงและผู้ปกครองก็ช่วยอีกแรง
 หนึ่ง อันที่ ๓ ที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะขอทราบเรียนต่อท่านประธานสภาที่เคารพ ก็คือว่าเราจะได้อะไร
 เอาเด็กเหล่านั้นขึ้นไปสู่ศาล เพื่อจะได้รับการยุติธรรม ได้รับการพิพากษาจากผู้พิพากษาซึ่งได้

รับความรู้ในเรื่องของเขาวรรณมาโดยเฉพาะทาง แล้วก็นึกได้ว่ารัฐบาลพร้อมกรมก็ไม่ขัดข้อง
ในอันที่จะตัดเขตอำนาจศาลเด็กและเขาวรรณของจังหวัดนครสวรรค์ออกไปเสีย ดังที่กราบเรียน
เอาไว้แต่ในชั้นขอความกรุณาต่อท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทั้งหลาย ซึ่งผมขอแปรให้เขวรวม -
จังหวัดต่าง ๆ อีก ๔ จังหวัดดังที่กราบเรียนไปแล้วไว้ด้วยครับผม ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณจำรัส เชิญครับ

นายจำรัส มัชฌาไส (อุตรธานี) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กรม
ขอเพิ่มเติมขอความสวัสดีเล็กน้อยนะครับ เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการขยายอำนาจของศาล
จังหวัดนครสวรรค์ อันที่จริงแล้วท่านคงจะเข้าใจผิดไปเล็กน้อยนะครับ ว่าศาลทุกจังหวัดก็มี
ศาลจังหวัดที่จะพิจารณาคดีเด็กอยู่แล้วนะครับ แต่ที่ความผิดของเด็กนั้นการที่มีศาลเด็กนั้นเจตนา
อันแท้จริงก็คือความรู้สึกของเด็กที่จะเข้าไปสู่ในชั้นพิจารณาของคดีอีกนะครับ เพื่อไม่ให้เด็กนั้นได้
รับความรู้สึกว่าเขาเป็นจำเลย เขาเป็นนักโทษ ถึงได้จัดให้มีศาลคดีเด็กและเขาวรรณขึ้นมีผู้ -
พิพากษาสมทบ ก็ทุกคนคงเข้าใจแล้วนะครับ เพราะฉะนั้นกรมว่าไม่มีเหตุอันใดเลยที่จะไปยึด
อำนาจศาลไว้แค่นั้นในชั้นเริ่มต้น อาจจะเขียนกว้าง ๆ อย่างนั้นครับ ถ้าไม่ใช่ว่า
นั้นนะครับ ท่านที่เคารพ นอกแต่เพียงว่าให้มีอำนาจตลอดศาลจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง ทำไม
นายจำรัสถึงว่าอย่างนั้นนะครับ ให้เปิดไว้แค่นี้ แล้วก็เขวท้ายโดยขอความที่กรมขอแปรปฏิบัติ
เดิมไว้แล้วแต่จังหวัดใกล้เคียงนั้นจะได้มีการจัดตั้งศาลเด็กขึ้นในภายหลัง ที่กรมจะผิดไปจาก
งานสมาชิกในฝ่ายเดียวกันวาระ ๔ จังหวัดนั้น ก็เพราะว่าการที่ระบุไว้แต่เพียงว่าจังหวัดใกล้เคียง
ก็ให้นั้นให้อยู่ในดุลยพินิจของศาล และดุลยพินิจของจำเลยที่จะไปก็ไม่ได้ไปก็ได้ แต่ถ้าหากว่า
ศาลจังหวัดนครสวรรค์เต็มขึ้นมาเมื่อไร ศาลก็จะบอกว่าไปไม่ได้แล้ว คดีนี้ให้พิจารณากันเสีย
จังหวัดของท่าน กรมว่าอันนี้จะเหมาะสมกว่านะครับ เพราะฉะนั้นกรมเลยขอแปรปฏิบัติแต่
เพียงว่าตลอดจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดใกล้เคียง แล้วแต่จังหวัดใกล้เคียงนั้นจะได้มีการ
จัดตั้งศาลเด็กและเขาวรรณขึ้นในภายหลัง ครับ กรมขอเปลี่ยนคำแปรปฏิบัติของผมครับ ขอ
ขอบคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีผู้แปรญัตติอยู่ ๒ ท่านนะครับ
ผมจะขอมติที่ประชุมเลย คุณสมศักดิ์ เชิญครับ

นายสมศักดิ์ ชานุวัติกิจ (ระยอง) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม สมศักดิ์
ชานุวัติกิจ ส.ส. ระยอง พรรคสหประชาไทย ขอแปรญัตติมาตรา ๔ อีกประเด็นหนึ่ง
คือ คำว่า เขตอำนาจศาลตลอดจังหวัดนครสวรรค์ คำว่า เขตอำนาจศาลในที่นั้น มัน
หมายถึงเขตอำนาจพิจารณาคดี แต่ว่าถ้าเขตศาลมีตลอดจังหวัดนครสวรรค์อย่างนี้หมายถึงเขต
ตามภูมิศาสตร์ที่กำลังพูดอยู่ขณะนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามมาตรา ๑๔ พระธรรมนูญศาลยุติธรรม
อย่างเช่น (๑) บอกว่าศาลแขวงมีเขตตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงกำหนดไว้ (๒) ศาล
จังหวัดมีเขตตามศาลจังหวัดกำหนดไว้ (๓) ศาลแพ่งและศาลอาญามีเขตตลอดจังหวัดพระนคร
และจังหวัดธนบุรี นั่นคือเขตตามภูมิศาสตร์ ถ้าจะว่าเขตอำนาจคืออำนาจการพิจารณาคดีสินว่า
มีอำนาจพิจารณาคดีคดีไหนประเภทไหน อย่างไร เพราะฉะนั้นในมาตรา ๔ นี้ ผมจึง
ขอแปรญัตติว่า ให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์มีเขตตลอดจังหวัดนครสวรรค์ครับ
ขอบคุณมากครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีคำแปรญัตติอยู่ ๓ อันนะครับ
ผมจะขอมติที่ประชุมเลยนะครับ

(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎรมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อน
ลงมติ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผมจะตั้งคำถามอย่างนี้นะครับว่า
จะมีการแก้ไขตามร่างเดิมหรือไม่ก่อนนะครับ ถ้าที่ประชุมเห็นว่าไม่แก้ไข ผมก็จะถามต่อไปว่า
มีแก้ไขจะให้แก้ไขตามคำแปรญัตติของใครนะครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านสมาชิกที่เห็นว่าควรแก้ไขตาม
ที่ผู้เสนอคำแปรญัตติ ไปรบกวนมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๒๕ คน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอขอบคุณ ท่านสมาชิกที่เห็นว
เอร์เป็นไปตามร่างเดิม โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๒๓ คน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เห็นควรแก้ไข ๒๕ ท่านเห็นควร
เป็นไปตามร่างเดิม ๒๓ ท่าน ขอเชิญท่านเลขา ต่อไปมาตรา ๕ ครับ

นายประเสริฐ คงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) :

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

....."

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : จบการพิจารณาวาระที่ ๒ นะครับ
จะขอมติในวาระที่ ๓ ต่อไปนะครับ

(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎรมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อน
มติ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผมจะถามว่าที่ประชุมนี้จะเห็นชอบ
ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ครับ ท่านที่เห็นชอบ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ขอขอบคุณ ท่านที่ไม่เห็นชอบ
ยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือเป็นจำนวนน้อย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : น้อยกว่านะครับ เป็นอันว่าที่ประชุม
ชอบกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้นะครับ จบการพิจารณาในวาระที่ ๒.๒ นะครับ

ต่อไปเป็นการพิจารณาในระเบียบวาระที่ ๓ กระทั่งถามนะครับ

กระทู้ถามที่ ๑ กระทู้ถามของนายคำรงค์ บุญชิต ผมได้รับหนังสือจากนายคำรงค์ บุญชิต จะขอเปลี่ยนการตอบกระทู้ถามจากที่ประชุมเป็นในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งตามข้อบังคับทำไม่ได้ เพราะฉะนั้น คุณคำรงค์ บุญชิต ขอเชิญเลยครับ อยู่ใหม่ครับ คุณคำรงค์ บุญชิต ครับ (นายคำรงค์ บุญชิต ไม่อยู่ในที่ประชุม)
 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าไม่อยู่ถือว่ากระทู้ตกไปนะครับ
 กระทู้ถามที่ ๒ ของนายเรวัต สิริกุล เรื่อง การจ่ายเงินทดแทนแรงงาน -

ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ขอเชิญคุณเรวัตครับ

นายเรวัต สิริกุล (กาฬจนบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม นายเรวัต สิริกุล ส.ส. กาฬจนบุรี พรรคกิจประชาคม กระผมขอตั้งกระทู้ถามท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เรื่องการจ่ายเงินทดแทนแรงงาน มีดังนี้ครับ

เนื่องจากลูกจ้างที่ประสบอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานหรือเสียชีวิต กรมแรงงานได้จ่ายเงินค่าทดแทนลาซา สร้างความเดือดร้อนต่อเสียค่าใช้จ่ายในการติดต่อเพื่อรับเงินค่าทดแทน และการจ่ายเงินก็ไม่ได้จ่ายเต็มจำนวนทั้ง ๆ ที่เงินกองทุนทดแทนนั้นมีจำนวนเป็นพันล้านบาท แต่กลับทยอยจ่ายให้เป็นงวดรายเดือน ทำให้ทายาทไม่สามารถนำเงินไปใช้ประโยชน์แก่ครอบครัวได้ การชำระเงินเข้ากองทุนทดแทนจากบริษัท ห้างร้าน หรือนายจ้าง ได้รับเงินเต็มจำนวน แต่ทายาทบางรายไม่ได้รับเงินครบตามจำนวนที่ควรจะได้รับ เพื่อให้การจ่ายเงินรวดเร็วและเกิดประโยชน์แก่ทายาท จึงขอเรียนถามว่า

๑. เมื่อลูกจ้างได้รับอุบัติเหตุ หรือเสียชีวิต จะสามารถจ่ายเงินทดแทนให้กับทายาทเต็มจำนวนได้หรือไม่ ถ้าได้ จะได้รับภายในกำหนดเวลานานเท่าไร ถ้าไม่ได้เป็นเพราะเหตุใด

๒. เงินกองทุนทดแทนปัจจุบันนี้มีจำนวนทั้งสิ้นเท่าใด และฝากไว้ ณ สถานที่ใด

๓. เงินทดแทนที่แบ่งให้ทายาทได้รับไป ถ้าหากทายาทคนใดคนหนึ่งไม่สามารถรับได้เต็มจำนวน เงินที่เหลือจะให้ทายาทที่เหลือรับต่อไปได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้เป็นเพราะเหตุใด ถ้าได้จะมีวิธีการอย่างไรครับ กระผมขอเรียนถาม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญท่านรัฐมนตรีครับ

นายไสว พัฒน์ (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย) : ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม ไสว พัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ขอเรียนตอบ
กระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติดังนี้

กระผมขอตอบคำถามข้อที่ ๑ ว่าตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย เรื่องการ
คุ้มครองแรงงาน ฉบับที่ ๕ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ ข้อ ๕๕ กำหนดไว้ว่า
เมื่อลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย หรือถึงแก่ความตาย ให้นายจ้างจ่ายค่าทดแทนเป็น-
รายเดือน และในข้อ ๒๒ ของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องอัตราและวิธีเรียกเก็บ-
เงินสมทบการจ่ายเงินทดแทน ของสำนักงานกองทุนเงินทดแทนและการอุทธรณ์ ลงวันที่ ๑๑
มิถุนายน ๒๕๑๖ กำหนดว่า แต่การจ่ายค่าทดแทนในคราวเดียวเต็มจำนวนจะทำได้ก็แต่โดย
อนุมัติของอธิบดีกรมแรงงานหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมแรงงานมอบหมายเท่านั้น ทั้งนี้เป็นไปตามหลัก-
สากลที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาขององค์การระหว่างประเทศ ที่กำหนดให้การจ่ายเงินค่าทดแทน-
จ่ายเป็นระยะเวลา เหตุผลที่กำหนดให้นายจ้างจ่ายค่าทดแทนเป็นรายเดือน เนื่องจาก-
เจตนารมณ์ของการจ่ายเงินค่าทดแทนเพื่อเป็นการชดเชยรายได้ให้แก่อุปการะเลี้ยงดูระหว่าง
หยุดงานและต้องการให้ลูกจ้างสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ จนกว่าจะสามารถกลับ-
เข้าทำงานหรือหางานใหม่ได้เป็นประการสำคัญ แต่อย่างไรก็ตาม หากมีเหตุผลและความจำเป็น
อย่างแท้จริง การจ่ายค่าทดแทนในคราวเดียวเต็มจำนวนก็สามารถทำได้ ดังที่ได้กราบเรียน
แล้ว ส่วนกรณีการจ่ายเต็มจำนวนหากยื่นคำร้องขอและมีหลักฐานถูกต้องและผู้มีอำนาจอนุมัติได้
พิจารณาแล้วเห็นเป็นความจำเป็นอย่างแท้จริงแล้ว โดยปกติจะดำเนินการและจ่ายให้ทันทีในวัน
นั้น หรืออย่างช้าก็ไม่เกิน ๗ วัน

สำหรับคำถามข้อที่ ๒ กระผมขอเรียนตอบว่า ปัจจุบันกองทุนเงินทดแทนมียอดเงิน
สมทบสะสมมาตั้งแต่เริ่มกองทุนเมื่อปี ๒๕๑๗ จนถึงปี ๒๕๒๕ รวม ๑๓ ปีเป็นเงิน ๔๕๕.๘๗
ล้านบาท และเป็นเงินคอกเบี้ยสะสมอีก ๕๗๘.๔๗ ล้านบาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๐๓๔.๓๔ -
ล้านบาทเงินจำนวนดังกล่าวนี้ได้ฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ คือธนาคารกรุงไทย

เหตุการณ์การสงเคราะห์ และธนาคารออมสิน

ส่วนคำถามข้อที่ ๓ ของท่านผู้มีเกียรติ กระผมขอเรียนตอบว่าเงินส่วนที่เหลือให้ทายาทที่เหลือรับต่อไปนั้นไม่ได้ เพราะสิทธิในการรับเงินค่าตอบแทน ในกรณีนี้เป็นพิเศษเฉพาะตัว กฎหมายไม่ได้กำหนดให้สิทธิดังกล่าวโอนหรือตกทอดไปยังทายาทอื่นผู้มีสิทธิหรือให้นำมาเฉลี่ยแบ่งจ่ายใหม่ได้ ไม่มีระเบียบและกฎหมายคุ้มครองเช่นนี้ไว้ ทายาทซึ่งเป็นผู้มีสิทธิที่เหลือย่อมไม่มีสิทธิเรียกร้องในเงินค่าทดแทนดังกล่าว ซึ่งเป็นไปตามคำพิพากษาศาลฎีกา - ๓๖๒๐/๒๕๒๕ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๖๐/๒๕๒๕ จึงไม่อาจนำเงินส่วนแบ่งที่เหลือมาเฉลี่ยให้แก่ผู้มีสิทธิที่เหลืออยู่ได้ต่อไป จึงขอเรียนดังนี้ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณเรวัตครับ

นายเรวัต สิริกุล (กาญจนบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผมได้รับฟังรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย กระผมขอขอบคุณนะครับ แต่ว่าท่านตอบกระทู้ของกระผมยังไม่ชัดเจนนะครับ กระผมอยากจะเรียนถามต่อไปว่า คือที่ท่านตอบว่า ไม่เกินวันนั้นะ หมายความว่าเมื่อใดยื่นขอรับเงินค่าทดแทนแล้วไม่เกิน ๗ วัน จะจ่ายให้ใช้หรือเปล่าครับ

แล้วประการต่อมา ที่ว่าเงินทดแทนที่แบ่งให้ทายาทรับไปนั้น กระผมหมายความว่า ย่างนี้ครับว่า สมมติว่าทายาทมีอยู่ ๓ คนนะครับ ได้รับแบ่งกันไปแล้ว เกิดคนใดคนหนึ่งรับแบ่งนี้ตายลงก็นำเงินจำนวนที่รับแบ่งนี้ไปให้กับอีก ๒ คน ความหมายของกระผมเป็นอย่างนี้ครับ กระผมขอเรียนถามครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญท่านรัฐมนตรีครับ

นายไสว พัทธโน (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย) : ท่านประธานที่เคารพ ตามที่ปฏิบัติกันมาว่า ปกติดำเนินการและจ่ายให้ได้ทันทีในวันนั้น หรืออย่างช้าไม่เกิน ๗ วันนั้น หมายถึงว่าได้มีการตรวจสอบคุณสมบัติหรือว่าเอกสารอะไรถูกต้อง แต่อาจหาว่ามีกรณีผิดพลาดหรือกล่าวช้าไปก็เป็นเรื่องความขัดข้องในการปฏิบัติส่วนตัวบุคคล นั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

แต่ตามวิธีที่ปฏิบัติมาและความเป็นมานั้น ก็จะไม่เข้าไปกว่าเวลาที่กำหนดนั้น ส่วนการเงินที่จะให้ทายาทที่เหลืรับไปนั้น ผมขอเรียนอย่างที่เราเรียนไว้ว่าเป็นสิทธิเฉพาะตัวสิทธิเฉพาะตัวนั้นจะตกได้ทันทีที่ผู้มีสิทธิเต็มถึงแก่กรรม เท่ากับว่าเป็นเงินทายาท ส่วนที่จะได้ใครก็จะได้เท่านั้น การที่จะกำหนดไว้ให้ใครเฉพาะตัว ก็เป็นการคุ้มครองกันเหมือนกัน ถ้าจะเรียนไปอีกในวงกว้าง ๆ ถ้าหากว่าให้คนอื่นรับแทนกันได้ ก็จะมีปัญหาดักดันไม่สิ้นสุดหรืออาจจะมีกรณีขัดแย้งกันมากมายในระหว่างทายาทด้วยกันเอง แล้วเรื่องนี้ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาชี้ขาดไว้เป็นบรรทัดฐานแล้ว ซึ่งท่านผู้มีเกียรติก็คงจะตรวจดูจากคำพิพากษาศาลฎีกานั้นได้ ซึ่งโดยปกติแล้วเราก็น่าจะคิดได้ว่า สิทธิเฉพาะตัวนั้น เป็นสิทธิที่ไม่สามารถที่จะโอนให้แก่ผู้อื่นในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ จึงขอกราบเรียนอย่างนี้ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญครับคุณเรวัตครับ

นายเรวัต สิริกุล (กาญจนบุรี) : ครับ ท่านประธานครับ ขออนุญาตเรียนถามคณะครับว่า เท่าที่กระผมได้รับฟังคำชี้แจงเกี่ยวกับเงินฝากคณะครับ ซึ่งปรากฏว่าดอกเบี้ยนั้นนะ ได้มากกว่าเงินต้นมากมาย เป็นไปได้อย่างไรครับว่า อายการที่ไม่จ่ายเงินให้เป็นเงินก่อนนั้นนะก็เพื่อนำมาฝาก เพื่อจะได้ดอกเบี้ยมากขึ้น ที่นี้กระผมก็อยากจะเรียนถามว่า - อยากจะทราบวาระรับแต่ละเดือนที่ได้รับเข้ากองทุนนั้นนะ มีจำนวนเท่าไร แล้วก็จ่ายแต่ละเดือนนั้นนะมากน้อยเท่าไรครับผม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญท่านรัฐมนตรีครับ

นายไสว พัดโน (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย) : ผมขอเรียนตอบท่านสมาชิกว่า เงินที่มีอยู่เป็นจำนวนมากนั้นความจริงส่วนหนึ่ง เป็นเงินที่จะตกได้กับผู้ที่มีสิทธิรับ แต่เนื่องจากว่าเรากำหนดให้ผู้ที่มีสิทธิรับนั้น ได้รับได้เป็นรายเดือน ส่วนที่จะรับในเดือนต่อ ๆ ไป จึงยังอยู่ในกองทุนซึ่งมองแล้วเห็นเป็นจำนวนเงินที่มาก การกระทำอย่างนี้ เพื่อจะปกป้องคุ้มครองทายาทและบุตรของผู้ประสบอุบัติเหตุ เพื่อป้องกันในบางกรณีที่ผู้รับเงินแทน เช่น ภรรยา หรือสามีไปมีภรรยาใหม่ หรือสามีใหม่ อาจจะไม่มีการคุ้มครองทายาทของตนเองใน

จะยาวต่อไป ซึ่งถ้าหากว่าให้รับไปในคราวเดียว เงินจำนวนที่กล่าวนี้นี้จะไม่มาก เหมือน-
กับที่ทานสงสัย เพราะฉะนั้นเงินที่มากนั้น มันไม่ใช่อะไรหรอกครับ มันเป็นเงินที่หายากเขา
ควรจะได้แต่ความมันยังอยู่ในกองทุนเป็นหลักประกันของทายาทอยู่ตลอดไป สำหรับยอดเงินที่จะได้
เป็นรายเดือนนั้นผมไม่มีตัวเลขแน่นอน คิดว่าสมาชิกคงจะไม่ถือนะครับ ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ขอบคุณนะครับ เป็นการจบ
ระเบียบวาระที่ ๓ กระทู้นะครับ ก่อนที่ผมจะพักการประชุมนะครับ มีระเบียบวาระที่ ๔
เรื่องอื่น ๆ เลือกตั้งซ่อมกรรมวิธีการ ๒ คณะด้วยกันนะครับ ผมขอ อนุญาตที่ประชุมเอา
ระเบียบวาระที่ ๔ มาพูดก่อน ไม่ทราบที่ประชุมขัดข้องไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกขัดข้อง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่ขัดข้องนะครับ

๗.๑ เลือกตั้งซ่อมกรรมวิธีการการปกครอง แทนตำแหน่งที่ว่าง ๑ ตำแหน่ง-
นะครับ ผมได้รับหนังสือจากประธานคณะกรรมการการปกครองแจ้งว่า คุณฉวีล ไพโรสถ
ได้ลาออกจากตำแหน่งกรรมการ ตั้งแต่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๐ เป็นต้นไปนะครับ ก็ขอเชิญ
ท่านสมาชิกเลือกตั้งซ่อมกรรมวิธีการ เป็นอัตราส่วนของพรรคประชาธิปัตย์ครับ ขอเชิญเลยครับ

นายวิทยา ชันอาสา (อบส.ราชธานี) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ
กระผม วิทยา ชันอาสา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กระผมเสนอรายชื่อ
กรรมการการปกครอง แทนตำแหน่งที่ว่าง คือ นายวิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง ครับ ขอ
รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ที่ประชุมไม่ขัดข้องนะครับ
เป็นอันว่าคุณวิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง เป็นกรรมการแทนคุณฉวีลนะครับ

ต่อไป ๗.๒ เลือกตั้งซ่อมกรรมวิธีการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติมหา-
วิทยาลัยเชียงใหม่ แทนตำแหน่งที่ว่างนะครับ กรณีนี้ผมได้รับหนังสือแจ้งจากประธานคณะ -

กรรมาธิการว่า คุณวิสาร เตชะธีราวัฒน์ นะครับ ได้พ้นจากตำแหน่งกรรมาธิการตามข้อ-
บังคับ เป็นอัคราส่วนของพรรครวมไทย ขอเชิญเลยครับ เชิญคุณสุนทรครับ

นายสุนทร นิลเกตุ (หนองคาย) : ท่านประธานที่เคารพ ผม สุนทร
นิลเกตุ จากจังหวัดหนองคาย พรรครวมไทย ขอเสนอ นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย ครับ
ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ผู้รับรองถูกต้องนะครับ
ที่ประชุมไม่ขัดของนะครับ ครับ จบการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องอื่น ๆ นะครับ
ผมขอพักการประชุมและประชุมต่อในเวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกาครับ ขอบคุณมากครับ

พักการประชุมเวลา ๑๑.๕๕ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๔.๒๔ นาฬิกา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : บัดนี้มีสมาชิกมาประชุม ๑๙ ท่าน
 ของการประชุม ผมขอเปิดการประชุมนะครับ
 ต่อไปเป็นการพิจารณาในระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณา
 เสร็จแล้วนะครับ

๔.๑ ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

(สำเนา)

๑๘๓๔/๒๕๓๐

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กท. ๑๐๓๐๐

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๓๐

จ. ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ย.เรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการ

วิสามัญ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการ -
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพินิจ จันทรสุรินทร์กับคณะ
ผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
นายปุ๊จะ เกสรทอง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา
ถ้อยร่างของนายปุ๊จะ เกสรทอง กับคณะ เป็นหลักในการพิจารณา ซึ่งกรรมาธิการคณะนี้
ประกอบด้วย

๑. นางกรรณการุญจน์ วิสหมาย	๒. นายไกรสร คันทิพงศ์
๓. นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย	๔. นายนิพนธ์ ศศิธร
๕. นายบุญเกิด นาคดี	๖. นายบุญทอง สังฆประชา
๗. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา	๘. นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตน์
๙. นายปุ๊จะ เกสรทอง	๑๐. นายพินิจ จันทรสุรินทร์
๑๑. นายพิภพ อะสีติรัตน์	๑๒. นายยุวรัตน์ กมลเวช

๑๓. นายไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล	๑๔. นายไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล
๑๕. นายระวี กิ่งคำวงศ์	๑๕. นายวาสนา บุญพันธ์ตันติ
๑๗. นายวิจารณ์ ไชยนันท์	๑๘. นายวิจิต วิเศษสุวรรณภูมิ
๑๙. นายวิทยา ภูมิเหล่าแจ้ง	๒๐. นายสนธิ จันทรวงศ์
๒๑. นายสมรค ศิริจันทร์	๒๒. นายสุรพร คณิตังตระกุล
๒๓. นายอนุรักษ์ จูรีมาศ	๒๔. นายอารีเพ็ญ อุดรสินธุ์
๒๕. นายอิสสระ สมชัย	๒๖. นายเอนก สิทธิประศาสน์

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว จึง—
กราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอที่ประชุมสภาพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ป๋วยจะ เกสรทอง

(นายป๋วยจะ เกสรทอง)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญ

ตามที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๔/๒๕๓๐ (สมัยสามัญ สมัยที่หนึ่ง) ในพหุสัปดาห์ที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๐ ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพินิจ จันทรสุรินทร์ กับคณะ เป็นเสนอ) และร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่..) พ.ศ. นายปิยะ เกสรทอง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณา โดยถือร่างของนายปิยะ เกสรทอง กับคณะ เป็นหลักในการพิจารณากำหนดการ - ปฏิบัติภายใน ๙ วัน นั้น บัดนี้ได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการได้เลือก นายปิยะ เกสรทอง เป็นประธานคณะกรรมการ นายบุญคง สงขประชา เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง นายไพฑูริ์ พัฒนกุล เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง นายวิจารณ์ ไชยนันทน์ เป็นเลขานุการคณะกรรมการ นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตน์ เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย เป็นโฆษกคณะกรรมการ และนายสุรพร คณัยกัฏระกุล เป็นผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ

๒. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมายให้ชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ นายวิรัตน์ วรรัตนวงศ์ หัวหน้าฝ่ายอำนวยการเลือกตั้ง และนายประสิทธิ์ ไกรสิงห์เคชา เจ้าพนักงานปกครอง ๕ กองการเลือกตั้ง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

๓. ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีผู้แปรญัตติ

๔. ผลการพิจารณา

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔

ไม่มีการแก้ไข

นายไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล และนายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย (กรรมาธิการ)
ขอสงวนความเห็นโดยให้แก้ไขความในมาตรา ๔ เป็นดังนี้

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔
แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และ
ให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๒

"มาตรา ๓๒ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด จะกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการ
เลือกตั้ง รายการใช้จ่าย นอกเหนือ ในประกาศพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย
ก็ได้"

มาตรา ๕

ไม่มีการแก้ไข

นายไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล และนายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย
(กรรมาธิการ) ขอสงวนความเห็นโดยให้แก้ไขความในมาตรา ๕ เป็นดังนี้

"มาตรา ๗๘ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศผลการเลือกตั้งของเขต
เลือกตั้งใด ผู้เลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับ-
เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เห็นว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือเห็นว่า

การที่บุคคลใดได้รับกตริเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากการเลือกตั้งใน
เขตเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยมิชอบ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ มาตรา ๕๑
หรือมาตรา ๕๒ ผู้เลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองมีสิทธิยื่นคำร้อง
คัดค้านต่อศาลจังหวัดที่เขตเลือกตั้งนั้นตั้งอยู่ หรือต่อศาลแพ่งสำหรับกรุงเทพ-
มหานครภายในสามสิบวัน เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านตามมาตรา ๑๓ แห่ง
พระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศ-
ผลการเลือกตั้ง เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่"

มาตรา ๒

ไม่มีการแก้ไข

๕. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามร่างเดิมมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

วิจารณ์ ไชยนันท์

(นายวิจารณ์ ไชยนันท์)

เลขานุการคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ....."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๒๗ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้นายอำเภอจัดทำประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่สาธารณะที่เห็นได้ง่ายและที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอคัดรายชื่อผู้เลือกตั้งจากทะเบียนบ้าน

ในการคัดรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคสอง ถ้าปรากฏว่ามีบุคคลสัญชาติไทยผู้ใดมีบิดาเป็นคนต่างด้าว และมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอทำการตรวจสอบว่าบุคคลนั้นเป็นผู้เลือกตั้งหรือไม่ ถ้าเป็นก็ให้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน และคัดชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ในกรณีมีความจำเป็น ต้องสอบถามบุคคลดังกล่าว ให้นายอำเภอส่งเจ้าหน้าที่ไปสอบถามบุคคลนั้น ณ บ้านที่ปรากฏตามทะเบียน

เพื่อประโยชน์ในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้นายอำเภอจัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไว้เป็นประจำ และแก้ไขให้ถูกต้องทุกปีบัญชีดังกล่าวผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิตรวจดูและขอแก้ไขคำร้องแก้ไขให้ถูกต้องได้ โดยนำความในมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม"

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" มาตรา ๓๕ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใดผู้เลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเห็นว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือเห็นว่าการที่บุคคลใดได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยมิชอบ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๖

มาตรา ๕๑ หรือมาตรา ๕๒ ผู้เลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองมีสิทธิยื่นคำร้อง -
 คัดค้านต่อศาลจังหวัดที่เขตเลือกตั้งนั้นตั้งอยู่ หรือต่อศาลแพ่งสำหรับกรุงเทพมหานครภายใน -
 สามสิบวันเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่"

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกมาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติการ
 เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

.....

.....

ขอเชิญคณะกรรมการวิสามัญ ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งเข้าประจำที่ครับ
(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คณะกรรมการพร้อมหรือยังครับ

นายปัญจะ เกสรทอง (ประธานคณะกรรมการ) : พร้อมแล้วครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : พร้อมนะครับ ขอเชิญท่านประธาน
ครับ มีอะไรจะแถลงไหมครับ เชิญเลยครับ

นายปัญจะ เกสรทอง (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม ปัญจะ เกสรทอง ประธานกรรมการ ในชั้นนี้ไม่มีอะไรที่จะชี้แจงครับ
ผม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญท่านเลขาธิการพิจารณาในวาระ
ที่ ๒

นายประเสริฐ ควณวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : ร่างพระราชบัญญัติการ-
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ ไม่มี
การแก้ไข คำปรารภ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๓ และมาตรา ๔
ไม่มีการแก้ไข แต่มาตรา ๕ มีผู้ขอสงวนครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มาตรา ๕ มีผู้สงวนคำแปรญัตติ
ไว้ คุณไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล ขอเชิญเลยครับ

นายไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล (กรรมการ) : ท่านประธานสภาที่เคารพ
กระผม ไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุโขทัย พรรคก้าวหน้า
กรรมการ ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมได้ขอแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ ซึ่งให้ยกเลิก-
มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยขอแก้ไขเพิ่มเติมด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ มาตรา ๓๒ กระผมและ
คุณเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย ได้ขอสงวนคำแก้ไขเพิ่มเติม โดยได้เพิ่มข้อความดังต่อไปนี้ความจริง

แล้วกระผมขอถือโอกาสนี้ประทานกราบเรียนท่านประธานให้ทราบว่ามาตรา ๓๒ นี้กระผมขอ
 เพิ่มเติมเป็นมาตรา ๙ ของร่างพระราชบัญญัตินี้ แต่เนื่องจากว่าท่านเจ้าหน้าที่ หรือ
 ท่านประธานกรรมาธิการนี้ได้ปรับปรุงแก้ไขให้เป็นมาตรา ๓๒ มาตรา ๔ ที่กระผมขอสงวน
 ไว้กับมาตรา ๕ ที่กระผมขอสงวนไว้ด้วยความจริงแล้วมาตรา ๕ ก็เพิ่มเติมมาตรา ๙ นี้
 หสมบูรณ์ เนื่องจากว่าถ้าหากสถานที่รับคำแก้ไขเพิ่มเติมของกระผมในมาตรา ๔ แล้วก็จะ-
 คดคลอกลงกัน ซึ่งกระผมขอถือโอกาสนี้ประทานกราบเรียนประธานว่ามาตราที่ระบุไว้ มาตรา ๑๓
 นั้นถ้าหากแก้ไขเป็นมาตรา ๓๒ แล้วก็ควรจะแก้ไขเป็นมาตรา ๓๒ ด้วย ซึ่งความจริงแล้วเดิม
 เป็นมาตรา ๙ นะครับ แต่ว่าการพิมพ์นั้นพิมพ์เป็นมาตรา ๑๓ ขอให้ท่านประธานสถานที่ได้
 รับทราบตามนี้ด้วยนะครับ โอกาสนี้กระผมก็ขอถือโอกาสท่านประธานเลยนะครับว่าการชี้แจง-
 เหตุผลของกระผมนี้ในมาตรา ๔ และมาตรา ๕ นี้กระผมขออนุญาตชี้แจงไปพร้อมกันเลย
 เพราะถ้าหากสถานที่เห็นชอบด้วยกับคำแก้ไขของกระผมในมาตรา ๔ ก็จะต้องแก้ไขในมาตรา ๕
 ไปด้วย แต่ว่าถ้าหากสถานที่ไม่เห็นด้วยก็ไม่จำเป็นที่จะต้องชี้แจงในมาตรา ๕ คือไปท่านประธาน
 ครับ กระผมได้พยายามหาทางนะครับ เพื่อที่จะให้เป็นไปได้และเป็นยึดหยุ่นของกฎหมายใน-
 มาตรานี้ โดยเสนอแก้ไขข้อความว่าเป็นว่า มาตรา ๓๒ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มี
 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด จะกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ
 การเลือกตั้งรายการใช้จ่ายบดลงโทษในประกาศพระราชกฤษฎีกานั้นด้วยก็ได้ ทั้งนี้ทั้งนั้นกระผม
 ขอถือโอกาสนี้ประทานกราบเรียนเหตุผลต่อท่านประธานว่า การที่กระผมแก้ไขเพิ่มเติมนี้เป็นการ
 ขอบที่จะแก้ไขได้โดยไม่ขัดต่อหลักการแต่ประการใด เพราะว่าในมาตรา ๔ ของกระผมนั้นก็
 ใหญ่เกินไปมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ ของเดิมไปแล้ว เพียงแต่เรา-
 เพิ่มเติมโดยให้มีการยึดหยุ่นว่า ถ้าหากทางรัฐบาลมีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง
 แต่ละครั้งแต่ละคราวแล้ว พระราชกฤษฎีกานั้นจะกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
 หรือไม่ก็ได้ คือหลักการแล้วไม่มีการบัญญัติกำหนดแน่นอนลงไปว่าจะต้องมีการกำหนดวงเงินค่าใช้จ่าย

ไม่ต้องมีแต่ว่าถ้าหากการเลือกตั้งแต่ละครั้งแต่ละคราวนั้นก็อยู่ที่ดุลยพินิจของรัฐบาลนะครับที่จะออกพระราชกฤษฎีกาว่าครั้งนี้จะมีการกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายหรือไม่ก็ได้นะครับ ไม่ออกก็ได้ ไม่กำหนดก็ได้ กำหนดก็ได้ กระผมเห็นว่าก็อยู่ในหลักการที่จะสามารถแก้ไขได้ แต่เหตุผลว่าทำไมนะครับจำเป็นจะต้องมีการกำหนดว่า ในวงเงินค่าใช้จ่ายแต่ละคราวนั้นถ้าหากรัฐบาลเห็นสมควรจะกำหนดก็ได้เน้น ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เพื่อ ทานประธานครับ เพื่อเหตุผลที่ว่าอายุการเลือกตั้งนี้ ก็เปรียบเหมือนนะครับว่ามันเป็นการแข่งขัน เปรียบเหมือนว่าเป็นนักกีฬาเหมือนกันนะครับ ผู้สมัครเลือกตั้งทั้งหลายที่สมัครรับเลือกตั้งก็จำเป็นจะต้องมีกำหนดกฎเกณฑ์ของค่าใช้จ่ายเอาไว้ว่าจะปล่อยให้มันเป็นอิสระเสรี ไม่ใช่ถ้าหากนักกีฬาใดกำหนดไว้ไม่มีกติกาเอาไว้ อีกคนหนึ่งมีแต่มีมือเปล่าเท้าเปล่า แต่อีกคนหนึ่งมีทั้งอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ มากมายจะเป็นปืนหน้าไม้ หอกแหลมต่าง ๆ แล้วให้มาสู้กัน โดยไม่มีกติกา ถ้าอย่างนั้นนะครับ กระผมว่ามันก็เป็นการแน่นอนนะครับ ที่เห็นได้ชัดว่าคนที่มือมีอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ก็ต้องได้เปรียบ กระผมเห็นว่า ถ้าหากเราไม่กำหนดเอาไว้บางนะครับ แต่อยู่ในดุลยพินิจของฝ่ายรัฐบาลที่เป็นผู้ออกพระราชกฤษฎีกานั้น ๆ ว่าสมควรว่าครั้งนี้ควรจะกำหนดหรือไม่ แล้วกำหนดจำนวนเท่าใดแล้วแต่เหตุการณ์ความผันแปรของบ้านเมืองของเวลา ว่าถ้าหากครั้งนี้กำหนดไว้ ๓๕๐,๐๐๐ มันน้อยเกินไปนะครับ ก็สามารถที่จะปรับปรุงแก้ไขเป็นคราว ๆ ไปได้เพิ่มยอดในวงเงินค่าใช้จ่ายนั้น แล้วแต่ค่าของเงินหรือว่าความจำเป็นของค่าใช้จ่ายต่าง ๆ นั้นว่าจะมีเท่าใด อย่างนี้กระผมว่ามันก็น่าจะเหมาะสมว่าสามารถทำได้ กระผมขอถือโอกาสนี้ประธานทราบเรียน ทานประธานว่าเหตุผลของกระผมนี้ ก็สอดคล้องกับคณะกรรมการวิสามัญที่สภานี้ได้แต่งตั้งไปแล้วในการพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ รวมทั้งนิติที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวม ๓๓๑ ที่สภานี้ได้แต่งตั้งกรรมการวิสามัญชุดหนึ่งมีจำนวน ๒๖ คน ขอประธานอภัยที่ต้องเอยนา โดยมีคุณไกรสร คันทิพงศ์ เป็นประธานกรรมการ มีดอกเตอร์เกษม ศิริสัมพันธ์ เป็นรองประธานกรรมการ มีคุณสมรค ศิริจันทร์ เป็นรองประธานกรรมการ กรรมการ

สภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน มีการประชุมกันถึง ๓๙ ครั้งด้วยกัน ซึ่งระเบียบ
 ระเบียบของกรรมการชุดนี้จะเสนอสภาเป็นระเบียบวาระ ที่จะต่อจากระเบียบวาระนี้แล้ว
 ระเบียบวาระเห็นด้วยกับคณะกรรมการวิสามัญที่พิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก-
 สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ของคณะกรรมการทั้งที่กระผมได้ขออนุญาตเอ่ยไปแล้วนี้
 ว่าคณะกรรมการชุดนี้ได้มีการประชุมกันถึง ๓๙ ครั้ง แล้วก็มีความเห็นมากมายเหลือเกิน
 ที่จะมีการแก้ไขปรับปรุงต่าง ๆ แต่คณะกรรมการชุดนี้มีความคิดเห็นว่าสมควรที่จะต้องมีกา
 รกำหนดวงเงินค่าใช้จ่าย ในการเลือกตั้งรวมทั้งวิธีการต่าง ๆ นะครับ ที่จะสามารถใช้จ่าย
 ได้ในขอบเขตอะไรบ้าง ว่าควรกำหนดเอาไว้ไม่ควรที่จะยกเลิก กระผมเห็นว่าคณะกรรมการ
 ชุดนี้ก็ได้พิจารณากันอย่างรอบคอบนะครับ แล้วเราก็ได้เสียเวลาไปเป็นจำนวนมาก แต่ว่า
 คณะกรรมการชุดนี้กำลังเสนอเข้าสู่สภาในวาระนี้แล้ว เราน่าจะเชื่อมั่นนะครับในคณะกรรมการ
 ชุดวิสามัญชุดนี้ว่าได้มีการพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ก็ประกอบด้วย
 กรรมการที่มาจากพรรคการเมืองทั้งหมดในสภาไม่ว่าจะเป็นพรรคการเมืองของฝ่ายรัฐบาล
 ก็ดี ของฝ่ายค้านก็ดี เราน่าจะมอบความไว้วางใจนะครับ เชื่อในความสามารถของคณะ
 กรรมการชุดนี้ว่าท่านก็ได้พิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้วยังจำเป็นต้องมีกำหนดกฎเกณฑ์
 อันนี้ไว้นะครับ จึงได้มีมติไม่ได้แก้ไขบทบัญญัติดังกล่าว แต่ว่าอย่างไรก็ตามเมื่อมีผู้เสนอร่าง
 กฎหมายเพื่อที่จะยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวนี้ กระผมก็เคารพในความคิดเห็นของผู้เสนอร่างฉบับนี้
 ทั้ง ๒ ฉบับด้วยกัน แต่อย่างไรก็ตามกระผมก็หาทางออกโดยการยืดหยุ่นนะครับว่า ถ้าหาก
 สภานี้จะให้ผ่านกฎหมายฉบับนี้ไปแล้ว ก็น่าจะมีการยืดหยุ่นบ้างนะครับว่า ถ้าหากคราวจำเป็น
 แล้วก็น่าจะให้รัฐบาลมีโอกาสที่จะออกพระราชกฤษฎีกา กำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายอย่างนี้เพื่อเป็น
 กติกาเพื่อเป็นขอบข่ายในการที่จะไปกาเสี่ยงกันนั้นครับ ไม่ใช่ปล่อยให้ลอยกันอย่างอิสระเสรี ท่าน
 ประทานที่เคารพครับ กระผมยังไม่เข้าใจนะครับยังเกิดความสงสัยว่าถ้าหากสภาไม่เห็นด้วย
 กับคำแก้ไขเพิ่มเติมของกระผมแล้วกระผมไม่ทราบว่าในวาระต่อไปในที่นี้เราจะพิจารณา -

เกี่ยวกับเรื่องของคณะกรรมการวิสามัญที่ไปศึกษาพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่จะถึงระเบียบวาระต่อไปนี้ สภาเราจะมีความคิดเห็นอย่างไร มีมติอย่างไร เกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการกำลังจะเสนอต่อสภานี้มันขัดแย้งกันอย่างไรเห็นได้ชัด หากประธานที่เคารพครับ เพื่อที่จะให้ระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยของเรานี้เป็นไปอย่างถูกต้องและเที่ยงธรรม กระผมยังเห็นว่าน่าจะให้รัฐบาลมีโอกาสที่กำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายหรือไม่ก็ได้เอาไว้ เพื่อที่ถึงคราวจำเป็นหรือว่าโอกาสเหมาะสม เราก็ไม่จำเป็นที่จะต้องมาแก้ไข รัฐบาลก็ไม่จำเป็นต้องมาแก้ไขกฎหมายฉบับนี้อีกว่ามันจำเป็นจะต้องมีกติกาล่วงน่ะคราวต่อไปนี้ ถ้าหากเราไม่เปิดโอกาสเปิดช่องให้รัฐบาลนั้นครับ มีโอกาสอย่างนี้แล้วถึงเวลานั้นรัฐบาลก็จะขอเสนอแก้ไขกฎหมายอีกน่ะครับ แล้วสภาเรานี้ก็จะกลับไปกลับมาครับ ไม่ค่อยอยู่กับร่องอยู่กับรอยน่ะครับ เกี่ยววันนี้ไม่เอา เกี่ยววันหน้าเอาน่ะครับ อย่างนี้เราจะยึดหลักได้อย่างไร กระผมขอวิงวอนท่านประธานน่ะครับ และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่าน วงเงินค่าใช้จ่ายนี้เราจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดไว้บ้าง เพื่อให้มันเป็นไปตามกติกาในการที่เราจะลงขันลงสมัครรับเลือกตั้งว่า สมควรที่จะมีไว้และกำหนดกฎเกณฑ์การใช้จ่ายในกรณีใดบ้าง ไม่อย่างนั้นแล้วน่ะครับ ผู้ที่มีกำลังมากกว่า หรือผู้ที่มีเครื่องไม้เครื่องมือมากกว่า ผู้ที่มีเงินมากกว่าก็จะมีโอกาสที่จะเอารัดเอาเปรียบผู้ที่ไม่มีกำลังไม่มีเงินไม่มีทอง แต่มีความจริงใจมีความสามารถที่จะรับใช้ประชาชนในด้านการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครับ โอกาสนี้กระผมก็ขอกราบเรียนท่านประธานและชี้แจงเหตุผลเพียงเท่านี้ก่อนครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญท่านประธานกรรมการครับ

นายป๋วย จุลเสถียรทอง (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ

กระผม ป๋วย จุลเสถียรทอง ประธานคณะกรรมการ กระผมขอประทานกราบเรียนว่าคณะกรรมการส่วนใหญ่ไม่อาจที่จะรับคำแปรญัตตินี้ได้ เพราะว่าคำแปรญัตตินี้จะเห็นได้ชัดว่าขัดกับหลักการ ซึ่งหลักการนั้นในวาระแรกเราได้รับไปแล้วว่า เมื่อการยกเลิกมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ เพราะฉะนั้นการที่ท่านจะแปรญัตติเข้ามาเพื่อเป็นมาตรา

อย่างทวนวนนั้น ก็ขอประทานกราบเรียนว่าทางเจ้าหน้าที่ก็ไม่สามารถที่จะเขียนลงไปอย่างนั้นได้
 ก็จึงปรับใหม่เข้ากับคำแปรญัตติที่ท่านยังสงวนความเห็นไว้ กระผมขอประทานกราบเรียนว่า-
 เนื่องจากการสมาธิการสวณน้อยขอ สงวนความเห็นมีลักษณะเป็นบทบัญญัติที่บังคับให้รัฐมนตรีว่าการ
 ตามพระราชบัญญัตินี้ต้องกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งรายการใช้จ่าย และบท-
 ลงโทษในพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง แม้ว่าจะเปิดโอกาสให้รัฐมนตรีใช้ดุลยพินิจว่าจะ
 จะกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายก็ได้เช่นกัน เพราะฉะนั้นเมื่อคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง
 และบรรยากาศในการเลือกตั้งเป็นคราว ๆ แล้ว กระผมก็สรุปว่าเป็นการแน่นอนว่าจะต้อง
 มีการกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการรักษาการตามพระราชบัญญัติ
 ต้องดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกา กระผมขอประทานกราบเรียนว่าเมื่อเป็นดังนี้ เราจะ-
 เห็นชัด เจนครับว่า เรารับหลักการร่างพระราชบัญญัติวาระแรกไปแล้ว คือการยกเลิกมาตรา
 ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นอย่างนี้ เมื่อคุณ้อยค่าและสภาพความ
 เป็นจริงที่จะมีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง กระผมขอประทานกราบเรียนว่าค่าใช้จ่าย
 กับบทบัญญัติว่าด้วยค่าใช้จ่ายการเลือกตั้ง ถ้าไม่กำหนดวงเงินค่าใช้จ่าย กับบทบัญญัติว่าด้วย-
 ค่าใช้จ่ายเลือกตั้งเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นยังสรุปว่าขอความยังขัดแย้งกับหลักการตามร่าง-
 พระราชบัญญัติที่ได้นำเสนอมา เพราะฉะนั้นกระผมขอประทานกราบเรียนว่าด้วยเหตุผลของผู้แปรญัตติ
 นั้น กรรมการเสียงส่วนใหญ่ก็ได้พิจารณาแล้วว่า การแปรญัตตินั้นเราจะแปรญัตติขัดกับหลักการ
 ได้หรือไม่ ซึ่งตามข้อบังคับ ข้อ ๑๐๐ วรรคสามนะครับ ก็ได้เขียนไว้ชัดเจนว่าการแปรญัตติ
 เพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอน หรือแก้ไขมาตราเดิมต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น
 เพราะฉะนั้นกระผมก็ขอประทานกราบเรียนว่าก็จำเป็นเหลือเกินที่คณะกรรมการเสียงส่วนใหญ่
 ก็ไม่อาจที่จะไปรับคำแปรญัตติของท่านได้ ก็จึงไม่สามารถที่จะรับคำแปรญัตติของท่านกรรมการ
 เสียงส่วนน้อย แต่ท่านก็ยังยืนยันว่าท่านก็อาจจะให้ใส่ข้อความไว้ ท่านใช้สิทธิ์ในการเป็น
 กรรมการ เพื่อสงวนเพื่อที่จะมาชี้แจงต่อสภานั้น แต่กระผมขอประทานกราบเรียนว่ากรรมการ
 ไม่รับนะครับ เพราะเราถือว่าเป็นการขัดหลักการไม่สามารถที่จะรับคำแปรญัตตินี้ได้ กระผม-

ก็ขอประทานกราบเรียนว่าเหตุผลต่าง ๆ ที่ท่านได้ชี้แจงต่อสภานี้ก็เป็นเหตุผลเกี่ยวกับในชั้นรับ
หลักการ ซึ่งท่านก็ได้อภิปรายไปแล้วว่าเหตุผลที่ท่านอยากให้เห็นยังคงมีค่าใช้จ่าย กระณ
ขอประทานกราบเรียนว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ออกมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ ที่ได้ประกาศใช้มานะครับ
ทุกคนยอมรับครับ เพื่อนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกท่านคงจะทราบว่าบทบัญญัติในมาตรา ๓๒
มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ นั้นไม่ได้เกิดผลเมื่อยืนยันได้ว่าทุกคนยอมรับว่าไม่สามารถที่จะ
ปฏิบัติให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติ ๓ มาตรานั้น และกระณขอประทานกราบเรียนว่า
ร่าง ๓ มาตราที่ ครั้งแรกที่สุดก็ไม่ได้ใช้ของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งผมเองก็มีโอกาสเป็น-
กรรมการในการยกร่างพระราชบัญญัติ เลือกตั้งฉบับนี้เป็นของท่านนักวิชาการท่านหนึ่งท่านคิด
ขึ้นมา แล้วก็เสนอเข้าไป ก็มีการอภิปรายกันอย่างมากมาย จนกระทั่งแม่แต่การกำหนดเงิน
๓๕๐,๐๐๐ ก็ได้พูดกันอย่างมากมาย เพราะฉะนั้นเราจะเห็นแล้วว่าเมื่อเราบัญญัติไว้แล้ว เรา
เป็นผู้บัญญัติแล้วเราก็เป็นผู้ปฏิบัติ แต่เราก็ไม่ได้ปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัติ ๓ มาตรา ที่ได้
บัญญัติไว้แต่ประการใดเลย กระณผมเชื่อว่าอย่างนั้น เพราะอะไรครับ เราจะเห็นครับ
๓๕๐,๐๐๐ เมื่อปี ๒๕๒๑ กับ ๓๕๐,๐๐๐ ในปี ๒๕๒๕ ค่าของเงินก็ลดไป ความแตกต่าง
ก็ลดไป ค่าใช้จ่ายก็ย่อมมีขึ้นมา ๆ เพราะฉะนั้นอันนี้แหละครับ ก็เป็นเหตุผลที่วาระแรกเรา
ได้มีการเลิก ๓ มาตรานี้ แล้วพร้อมกันนั้นสภานี้ก็ได้เป็นผู้พิจารณาหลักการนี้ไปแล้ว เพราะ
ฉะนั้นท่านจะแปรเข้ามานั้น เติมที่ค้างที่ท่านได้อภิปรายว่าท่านแปรเป็นมาตรา ๓ แล้วเสร็จแล้ว
ทางเจ้าหน้าที่ผู้จะพิมพ์ร่างในวาระ ๒ วาระ ๓ นี้ ท่านก็มาชี้แจงกับกระณว่าไม่สามารถ
ที่จะเขียนเข้าไปได้ในลักษณะอย่างนั้น แล้วตลอดจนถามกับท่านผู้เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินั้น
ท่านก็บอกไม่สามารถที่จะดำเนินการก็จึงได้มาสงวนไว้ ให้ท่านมาสงวนไว้ในมาตรา ๔ กระณ
ขอประทานกราบเรียนว่ากรรมการส่วนใหญ่ก็ยังยืนยันว่า เพราะมันขัดกับหลักการก็ไม่อาจ
จะรับได้ครับผม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณไพฑูรย์ครับ

นายไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล (ผู้ชี้ทัก) : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม
 ไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล กรรมการฝ่ายซ้าย ขอกราบเรียนท่านประธานที่เคารพว่า
 ความจริงกระผมก็ไปกราบเรียนไปแล้วเบื้องต้นว่า ความจริงไม่น่าจะขัดกับหลักการ เพราะว่า
 กระผมแปรกันมานี้กระผมก็ไม่ได้ไปขัดขวางการยกเลิกมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และ
 มาตรา ๓๔ ตามข้อบังคับที่ท่านประธานกรรมการได้กล่าวถึงคือข้อ ๑๐๐ วรรคสาม -
 เพราะวามাত্রาน้อยอย่างไรก็ต้องยกเลิกมาตราเดิมอยู่ แต่กระผมเพียงแต่แก้ไข แก้ไขเพิ่มเติม
 ings เป็นสิทธิของกรรมการที่สามารถแก้ไขได้ตามข้อบังคับว่าสิทธิที่จะแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราช-
 บัญญัติที่เสนอมายังแม้ว่าจะไม่มีผู้ใดแปรญัตติกก็ตาม ท่านประธานครับ กระผมจึงเห็นว่าที่กระผม
 ขอแก้ไขเพิ่มเติมนั้นครับ ก็ไม่ได้ขัดกับหลักการแต่ประการใด ไม่ได้เข้าหลักตามข้อ ๑๐๐
 ของข้อบังคับวรรคสาม ทั้งนี้เนื่องจากว่าหลักการนั้นมันต้องยกเลิกจะต้องไม่มีการกำหนด
 ในกฎหมายแน่นอนว่า วงเงินค่าใช้จ่ายก็เป็นไปตามหลักการของร่างของผู้ที่เสนอร่างอยู่แล้ว
 หลักการไม่มีการกำหนดวงเงินในบทบัญญัติของกฎหมาย เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแน่นอนแต่
 ที่เราแก้ไขเพิ่มเติมลงไปนั้นก็เพียงแต่ว่า เมื่อรัฐมนตรีหรือว่ารัฐบาลจะประกาศพระราชกฤษฎีกา
 ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งใดนะครับ ท่านประธานครับ กรุณา
 ช่วยขอความน่ะครับว่ากระผมจะขออนุญาตอ่านอีกครั้งหนึ่งนะครับ ท่านประธาน ที่กระผม-
 ขอแก้ไขก็คือว่า ขอความว่า "เมื่อใดประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎรในเขตเลือกตั้งใด จะกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง รายการค่าใช้จ่าย
 บทลงโทษ ในประกาศพระราชกฤษฎีกานั้นด้วยก็ได้" แต่ว่าหลักการแล้วก็ไม่อย่างที่ท่านประธาน
 กรรมการได้ชี้แจงแล้ว กระผมเห็นด้วยว่า หลักการนั้นไม่มี แต่ว่าถ้าหากจะมีก็หมายความว่า
 อยู่ในดุลยพินิจของรัฐบาลหรือของรัฐบาลหรือของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยนะครับ ที่ได้
 รับมอบหมายจากรัฐบาลจะกำหนดก็ได้ไม่กำหนดก็ได้ ไม่ได้บังคับตายตัวนะครับ ฉะนั้นผม
 เห็นว่าการดัดอย่างนั้นมันก็ไม่เป็น เรื่องที่จะไปขัดแย้งกับหลักการแต่ประการใด แล้วที่ท่านประธาน-
 กรรมการได้ชี้แจงว่ากฎหมายฉบับนี้ออกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ นะครับ แล้วเวลานี้ ๒๕๓๐
 หรือ ๒๕๒๕ ที่ผ่านไปแล้ว วงเงินนั้นอาจจะเปลี่ยนแปลงไปก็ได้ครับ ถูกต้องตามเจตนารมณ์

ของผู้เสนอร่างนະครັบ หรือถูกตองกับเหตุการณ์ของบ้านเมือง หรือเวลาที่มันแปรไปว่าวงเงินมันจะไปจำกัดแน่นอนไม่ได้ ๓๕๐,๐๐๐ ก็ให้อยู่ในดุลยพินิจของรัฐบาลหรือของรัฐมนตรีที่จะกำหนดเป็นคราว ๆ ไปนະครັบ ก็สามารพเพิ่มเติม ๓๕๐,๐๐๐ มันค่าของเงินมันน้อยไปเราก็กำหนดเป็น ๕๐๐,๐๐๐ - ๗๐๐,๐๐๐ หรือ ๑ ล้านนະครັบ ก็สามารพที่จะยืดหยุ่นได้อันนี้ละครັบผมว่ามันจะเป็นการเหมาะสมกับสถานการณ์ของบ้านเมืองของเราและเหตุผลที่ว่าเราน่าจะมีกติกาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายนະครັบ รายการใช้จ่าย ยกตัวอย่างว่าไม่ใช่ว่าจะมีหนึ่ง มีสี่ถึง มีการเสนอให้คาตอบแทนต่าง ๆ ต่อผู้ที่จะมกเลือกตั้ง อันนี้ละครັบ เราควรจะมีกำหนดกฎเกณฑ์ไว้อย่าง ถ้าไม่อย่างนั้นนະครັบ ผมว่ามันนະครັบเหตุการณ์ข้างหน้านั้นจะเกิดความสับสนและวุ่นวายต่อประชาชนเป็นอย่างมากเลย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผมขอประทานกราบทานประธานไว้ว่า ที่ว่าต่อไปคนใด ๆ ที่มีความสามารถแต่อยากจนไม่มีเงินที่จะมาใช้จ่ายในการเลือกตั้งนี้ก็มีโอกาสที่จะมารับใช้ประชาชนในฐานะเป็นตัวแทน เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เลย อันนี้ละครັบ ผมเป็นห่วงเรื่องระบบประชาธิปไตยของเราเป็นอย่างมาก จึงขอกราบเรียนท่านประธานและสภานี้ว่า ขอได้โปรดพิจารณาให้ละเอียดถี่ถ้วนนະครັบว่าค่าแก้ไขเพิ่มเติมของผมอยู่ในหลักการ และก็ป็นเหตุผลที่เราควรจะรับฟังนະครັบ แล้วกระผมเชื่อว่านະครັบในที่นี้ว่าถ้าหากเราปล่อยให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นผ่านไปโดยยกเลิกหลักการกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายและรายการค่าใช้จ่ายอันนี้ผ่านไปแล้วนະครັบ อีกไม่นานนະครັบ จะมีการเสนอแก้ไขให้มีอยู่อีก อันนี้ละครັบผมว่าทำให้ภาพพจน์ของสภาเรานี้กลับป้ดกลับมา ไม่อยู่ในร่องอยู่ในรอย ประชาชนก็เลยไม่รู้ว่าจะยึดหลักกันได้อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งนี้ผมขอทอนกรรมาธิการวิสามัญนະครັบที่ไปปรับปรุงพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้เดี่ยวจะต้องแก้ตอสถานีเช่นเดียวกัน แล้วท่านจะเอาเหตุผลอย่างไรที่มันรู้สึกว่ามันขัดแย้งกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้โดยอย่างชัดแจ้ง แล้วเราก็เสียเวลาในการพิจารณาไปอย่างมากแล้วเกี่ยวกับเรื่องนี้ ผมขอกราบเรียนท่านประธานว่า เราน่าจะแก้ไขตามที่ผมได้เสนอไปแล้วนี้ครັบ ขอขอบคุณครັบ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีท่านสมาชิกสงวนคำแปรญัตติไว้
อีกท่านหนึ่งคือคุณเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย อยู่ในที่ประชุมหรือเปล่าครับ

(นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่อยู่นะครับ ถือว่าคำแปรญัตติ
ตกไปนะครับ ก็เหลือคำแปรญัตติของคุณไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล กรรมการเลียงช้างน้อย-
นะครับ ผมก็จะขอถามมติที่ประชุมเลยว่าจะเห็นชอบด้วยหรือไม่ครับ

(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎรมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อน
ลงมติ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านสมาชิกที่เห็นชอบกับคำแปรญัตติ
ของกรรมการเลียงช้างน้อย โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนน้อย)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เอามือลงครับ ขอบคุณมาก
ท่านสมาชิกที่เห็นชอบกับร่างของกรรมการ โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มากกว่านะครับ เป็นอันว่าที่ประชุม
นี้ไม่รับคำแปรญัตตินะครับ เชิญท่านเลขาครับ

นายประเสริฐ กวงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : มาตรา ๕ ไม่มีการแก้ไข
มีผู้สงวน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มีผู้สงวนคำแปรญัตติ คุณไพฑูรย์
โมกขมรรคกุล กับคุณเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย ครับ ขอเชิญเลยครับ

นายไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล (กรรมการ) : ท่านประธานสภาที่เคารพ
กระผม ไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล กรรมการเลียงช้างน้อย อย่างที่ผมได้กราบเรียน ท่าน-
ประธานไปแล้วนะครับ ว่าการแปรญัตติแก้ไขมาตรา ๕ ของผมนั้นเกี่ยวเนื่องกับมาตรา ๔

แต่หากเมื่อมาตรา ๔ สถานที่ไม่เห็นด้วยแล้ว มาตรา ๕ ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องชี้แจงต่อไปครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ เป็นอันว่าไม่มีมติใจจะครับ
ท่านเลขาเชิญต่อเลยครับ

นายประเสริฐ ควงวิชัย (เลขาธิการรัฐสภา) : มาตรา ๖ ไม่มีการแก้ไข
ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : จบการพิจารณาในวาระที่ ๒ นะครับ
ต่อไปเป็นการพิจารณาในวาระที่ ๓ นะครับ

(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎรมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผมจะขอมติที่ประชุมว่าที่ประชุมนี้จะเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ครับ ท่านสมาชิกที่เห็นชอบด้วย โปรดยกมือขึ้น
(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนใหญ่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ชอบคุณมากนะครับ ท่านสมาชิกที่ไม่เห็นชอบ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑ คน)
ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : มี ๑ ท่านนะครับ น้อยกว่า
นะครับ เป็นอันว่าที่ประชุมนี้เห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้นะครับ ขอเชิญกรรมาธิการ
ลงครับ

ต่อไปเป็นการพิจารณาในระเบียบวาระที่ ๔.๒ นะครับ รายงานการพิจารณา
ปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติ
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ และญัตติที่เกี่ยวข้อง รวม ๓ ฉบับ ซึ่งคณะกรรมาธิการ
วิสามัญพิจารณาเสร็จแล้วนะครับ

(สำเนา)

ที่ ๑๕๑๕/๒๕๓๐

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กท. ๑๐๓๐๐

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๓๐

เรื่อง การพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒
และพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ และญัตติที่เกี่ยวข้อง รวม ๓ ฉบับ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๓/๒๕๒๔ (สมัยสามัญ) เมื่อวันที่พฤหัสบดี
ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๔ ได้พิจารณาญัตติ เรื่องให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และ
พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ (นายถวิล ไพรสณฑ์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ
เรื่องให้ตั้งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาพระราชบัญญัติเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒
และพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ (ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ
เป็นผู้เสนอ) และญัตติเรื่องให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปรับปรุง -
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติพรรค-
การเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ (นายสมศักดิ์ ช่างควายกิจ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) แล้วลงมติ
ตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภา-
ผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งกรรมาธิการ
คณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายกริช กงเพชร	๒. นายการุณ ใสงาม
๓. นายเกษม คิริสัมพันธ์	๔. นายไกรสร ตันติพงศ์
๕. นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม์	๖. ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์
๗. นายकुสิต โสภิตชา	๘. นายไทรรงค์ สุวรรณศิริ
๙. นายถวิล ไพรสงค์	๑๐. นายเทอด เกียรติสุขเกษม
๑๑. นายปรีชา เล้าพงศ์ชนะ	๑๒. นายปิยะนัฐ วัชรภรณ์
๑๓. นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา	๑๔. นายพิภพ อะสีติรัตน์
๑๕. นายไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล	๑๖. นายเมธา สุกบรรทัด
๑๗. นายยุวรัตน์ กมลเวชช	๑๘. นายเลิศ หงษ์ภักดี
๑๙. ว่าที่ร้อยตรี วิชัย จิตรพิทักษ์เลิศ	๒๐. พันเอก สมคิด ศรีสังคุม
๒๑. นายสมรรค ศิริจันทร์	๒๒. นายสมศักดิ์ ช่างควยกิจ
๒๓. พลตำรวจโท แสง วีระสวัสดิ์	๒๔. นายอิสสระ สมชัย
๒๕. นายอุกร ตันติสุนทร	๒๖. พลโท เอนก บุญยถิ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการได้พิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติดังกล่าวเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอสภาพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ไกรสร ตันติพงศ์

(นายไกรสร ตันติพงศ์)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๓/๒๕๒๕ (สมัยสามัญ) เมื่อวันที่พฤหัสบดี
ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๕ ได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการ -
วิสามัญ พิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒
และพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ (นายถวิล ไพรสณฑ์ เป็นผู้เสนอ) ญัตติ
เรื่องให้ตั้งกรรมการวิสามัญพิจารณาพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒
และพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ (ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ -
เป็นผู้เสนอ) และญัตติเรื่องให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปรับปรุง -
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๒๔ (นายสมศักดิ์ ชานุวัติก กัญชนะ เป็นผู้เสนอ) แล้วลงมติตั้ง -
กรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา โดยกำหนดเวลาการพิจารณาให้แล้วเสร็จและ -
รายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร ภายใน ๖๐ วัน แต่เนื่องจากคณะกรรมการไม่อาจพิจารณา
ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลานั้นได้ ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงได้อนุญาตให้คณะกรรมการ
ขยายเวลาการปฏิบัติงานตามภาระกิจออกไปอีก โดยให้รายงานผลการพิจารณาของคณะกรรมการ
ต่อที่ประชุมสภาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรสมัยสามัญ พ.ศ. ๒๕๓๐ นั้น บัดนี้ คณะกรรมา-
ธิการ ได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการได้เลือกนายไกรสร ตันติพงศ์ เป็นประธานคณะ-
กรรมการ นายสมรรถ ศิริจันทร์ เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง นายเกษม
ศิริสัมพันธ์ เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง นายถวิล ไพรสณฑ์ เป็นเลขานุการ
คณะกรรมการ นายไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ นายไตรรงค์
สุวรรณศิริ เป็นโฆษกคณะกรรมการ และว่าที่ร้อยตรี วิชัย จิตรพิทักษ์เลิศ เป็นผู้ช่วยโฆษก
คณะกรรมการ ซึ่งมีการประชุมพิจารณารวมทั้งสิ้น ๓๕ ครั้ง โดยมีกรรมการมาประชุม -

กรรมการขาดการประชุม กรรมการลาการประชุม และกรรมการพ้นจากตำแหน่ง -
เนื่องจากขาดการประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีใ้แจ้งเป็นหนังสือให้
ประธานคณะกรรมการทราบ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๔ ข้อ
๔๔ (๖) (ความฉนวน ก.)

๒. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมายให้ชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือ นายวิจารณ์
ไชยนันท์ ผู้อำนวยการกองการเลือกตั้ง นายประสิทธิ์ ศรีอำไพ หัวหน้างานอำนวยความสะดวก
เลือกตั้ง และนายสุรพล วิชัยสิทธิ์ หัวหน้างานพรรคการเมือง กองการเลือกตั้ง กรมการ-
ปกครอง กระทรวงมหาดไทย

๓. การพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติดังกล่าวทั้งสองฉบับนี้ คณะกรรมการ
ได้ดำเนินการอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงความสะดวก ความเสมอภาค และความเป็นกลาง
ทางการเมือง ตลอดจนการพัฒนาของระบบการเลือกตั้ง พรรคการเมือง รวมทั้งปัญหาและ
อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง และพรรคการเมืองที่ผ่านมาในอดีต ประกอบกับ
รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนที่สนใจแสดงความคิดเห็นมายังคณะ
กรรมการ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพื้นฐานของการพัฒนาระบบประชาธิปไตย การเลือกตั้ง
พรรคการเมือง และผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนที่ตั้ง

วิธีการดำเนินการพิจารณาปรับปรุงนั้น คณะกรรมการได้พิจารณาพระราชบัญญัติ
ทั้งสองฉบับนี้ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ ในส่วนที่
เกี่ยวข้องไปพร้อม ๆ กัน โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ชื่อพระราชบัญญัติ คำปรารภ และพิจารณา
เรียงตามลำดับมาตราไปจนจบพระราชบัญญัติ เมื่อทราบถึงประเด็นที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขใน
หมวดใด มาตราใด ก็ได้ออกหมายให้กรรมการแต่ละท่านรับไปพิจารณาถึงผลดี ผลเสีย
นำมาเสนอที่ประชุมและมอบหมายให้กรรมการท่านใดท่านหนึ่ง หรือหลายท่านรับผิดชอบ ยก-
เว้นนำมาเสนอโดยเฉพาะอีกส่วนหนึ่งด้วย หลังจากนั้นมีการพิจารณาบทบัญญัติมาตราอีกครั้งหนึ่ง

๔. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ

คณะกรรมการพิจารณาขอรายงานผลการพิจารณาปรับปรุงตามลำดับมาตรา ดังนี้

คือ

๔.๑ รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ ฯ พิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพร้อมทั้งเสนอพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่คณะกรรมการได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติม ดังนี้

๔.๑ (๑) รายงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้พิจารณาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ เห็นควรปรับปรุงแก้ไขในมาตราต่าง ๆ เป็นดังนี้

๑. มาตรา ๔

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

"มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"หน่วยเลือกตั้ง" หมายความว่า หองถิ่นที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

"ที่เลือกตั้ง" หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง และ

ให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่เลือกตั้ง

"วันเลือกตั้ง" หมายความว่า วันที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

"เขตเลือกตั้ง" หมายความว่า หองที่ซึ่งจัดเป็นเขตอันจะมีการเลือกตั้งสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎร

"ผู้สมัคร" หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

"ผู้เลือกตั้ง" หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

"ผู้ว่าราชการจังหวัด" หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร

"นายอำเภอ" หมายความว่า ผู้ว่าราชการอำเภอ และปลัดอำเภอ

ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

"นายกเทศมนตรี" หมายความว่ารวมถึง ปลัดเมืองพัทยา

"กำนัน" หมายความว่ารวมถึง หัวหน้าแขวง

"ศาลากลางจังหวัด" หมายความว่ารวมถึง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

"ที่ว่าการอำเภอ" หมายความว่า ~~ที่ทำการ~~ สำนักงาน ~~เขต~~ และ ~~ที่ว่าการ~~

กิ่งอำเภอ

"สำนักงานเทศบาล" หมายความว่ารวมถึง ศาลาว่าการเมืองพัทยา

"ที่ทำการ ~~ที่ทำการตำบล~~" หมายความว่า ~~ที่ทำการ~~ ที่ทำการ ~~แขวง~~

"จังหวัด" หมายความว่ารวมถึง กรุงเทพมหานคร

"อำเภอ" หมายความว่ารวมถึงเขต และกิ่งอำเภอ

"เทศบาล" หมายความว่ารวมถึง เมืองพัทยา

"ตำบล" หมายความว่ารวมถึง แขวง"

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข

(๑) "ผู้ว่าราชการจังหวัด" ไม่ให้หมายความว่ารวมถึงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เกิความเป็นธรรม และความบริสุทธิ์ในการเลือกตั้ง เนื่องจากผู้ว่าการกรุงเทพมหานครนี้มาจากการเลือกตั้ง ซึ่งส่วนมากพรรคการเมืองจะส่งสมาชิกสมัคร และได้รับเลือกเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อันอาจจะก่อให้เกิดความไม่เป็นกลางได้ จึงควรให้อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ในการดำเนินการเลือกตั้งสำหรับกรุงเทพมหานคร เป็นของปลัดกรุงเทพมหานคร

(๒) "นายอำเภอ" แก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับตำแหน่งผู้อำนวยการเขตในปัจจุบัน ซึ่งได้มีการแก้ไขตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของกรุงเทพมหานคร

(๓) "ที่ว่าการอำเภอ" แก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับสำนักงานเขตในปัจจุบัน ซึ่งได้มีการแก้ไขตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของกรุงเทพมหานคร

(๔) "ที่ทำการกำนัน" แก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ~~ซึ่งใช้คำว่า~~ "ที่ทำการตำบล"

๒. มาตรา ๕ ทวิ และมาตรา ๕ ทวี

คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่ มีข้อความดังนี้

"มาตรา ๕ ทวิ ให้ที่คณะกรรมการ อำนวยการเลือกตั้ง ซึ่งนายกรัฐมนตรีเป็น
ผู้แต่งตั้งประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ในวงราชการเป็นประธาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธาน ปลัดกระทรวงยุติธรรม
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เลขาธิการรัฐสภา เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้อำนวยการ
สำนักงานประมาณ อธิบดีกรมอัยการ อธิบดีกรมตำรวจ เป็นกรรมการ อธิบดีกรมการปกครอง
เป็นกรรมการและเลขานุการ และรองอธิบดีกรมการปกครอง เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
มาตรา ๕ ทวี ให้คณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้งตามมาตรา ๕ ทวิ มีหน้าที่
ควบคุมดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ควบคุมดูแลการปฏิบัติงาน
ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งทุกระดับ และรายงานต่อนายกรัฐมนตรี"

เหตุผลที่เพิ่มขึ้นใหม่

เพื่อให้การควบคุมการเลือกตั้งสามารถกระทำได้อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องโดยคณะ
 บุคคลที่เป็นกลาง และมีเวลาทำงานได้อย่างเต็มที่ เพราะไม่เกี่ยวข้องกับการลงสมัครรับ -
 เลือกตั้ง

มาตรา ๖

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

"มาตรา ๖ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละ
จังหวัด ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในที่สุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง
จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกินสามคนให้ถือเขตจังหวัด-
เป็นเขตเลือกตั้ง และจังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินสามคน ให้แบ่งเขต
จังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง โดยจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตละ
สามคน

ในกรณีที่แบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดหนึ่งให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามคนทุกเขตไม่ได้ ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละสามคนเสียก่อนแต่เขตที่เหลือต้องไม่น้อยกว่าเขตละสองคน

ในกรณีที่จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สี่คน ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นสองเขต เขตหนึ่งให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสองคน

จังหวัดใดมีการแบ่งเขตเลือกตั้งกว่าหนึ่งเขต ต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้คั่นต่อกัน และต้องจัดอัตราส่วนของจำนวนราษฎรกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้ในแต่ละเขตให้ใกล้เคียงกัน

เพื่อให้มีพระราชกำหนดว่าด้วยเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งใดแห่งหนึ่งให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดจำนวนเขตเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะทำการเลือกตั้ง ในแต่ละเขตเลือกตั้งรวมทั้งที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้ง ที่กำหนดดังต่อไปนี้ให้ใช้บังคับโดยทันที ภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ของทุกปี และประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่การกำหนดดังกล่าวหลังจากมีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว"

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข เพื่อ

(๑) ให้มีการกำหนดเขตเลือกตั้งไว้เป็นที่แน่นอน ซึ่งจะทำให้สะดวกแก่ผู้สมัครในการหาเสียงและเพื่อให้ผู้เลือกตั้งทราบถึงสิทธิเลือกตั้งของตนว่ามีอยู่ในเขตเลือกตั้งใดได้ล่วงหน้า

(๒) ป้องกันการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งแบบลำเอียง

(๓) สะดวกแก่การเตรียมการเลือกตั้ง

(๔) แก้ไขข้อครหาของแต่ละเขตที่มีปัญหาในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ได้

๔. มาตรา ๒๗

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

"มาตรา ๒๗ เมื่อใดมีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้นายอำเภอจัดทำประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่สาธารณะที่เห็นได้ง่าย และที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอคัดรายชื่อผู้เลือกตั้งจากทะเบียนบ้าน เว้นแต่ในเขตเทศบาล ให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

ในการคัดรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคสอง ถ้าปรากฏว่ามีบุคคลสัญชาติไทยผู้มีบิดาเป็นคนต่างดาว และมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอ หรือเทศบาล แล้วแต่กรณี ทำการตรวจสอบว่าบุคคลนั้นเป็นผู้เลือกตั้งหรือไม่ ถ้าเป็นก็ให้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน และคัดชื่อลงในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ในกรณีมีความจำเป็นต้องสอบถามบุคคลดังกล่าว ให้นายอำเภอหรือเทศบาลส่งเจ้าหน้าที่ไปสอบถามบุคคลนั้น ณ บ้านที่ปรากฏตามทะเบียน

เพื่อประโยชน์ในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้นายอำเภอ หรือเทศบาลจัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไว้เป็นประจำ และแก้ไขให้ถูกต้องทุกปีแล้วปิดประกาศ บัญชีดังกล่าวภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการตำบล และเขตชุมชนหนาแน่นที่เห็นสมควร ~~บัญชีดังกล่าวซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้ง~~ และขอยื่นคำร้องแก้ไขให้ถูกต้องได้ ~~โดยผู้เลือกตั้งในมาตรา ๒๕~~ ~~แต่ไม่บังคับโดยมาตรานี้~~

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข เพื่อ

- (๑) เป็นการป้องกันการโกงหรือทุจริตในการเลือกตั้ง
- (๒) ให้ความสะดวกแก่ผู้เลือกตั้งในการตรวจสอบรายชื่อและสิทธิของตนได้ทุกปี
- (๓) เป็นการสอดคล้องกับการมีทะเบียนบ้านในระบบคอมพิวเตอร์ของกระทรวง-

๕. มาตรา ๔๓

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

"มาตรา ๔๓ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน ให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจคะแนนอย่างน้อยเจ็ดคน และเจ้าหน้าที่คะแนนอย่างน้อยหนึ่งคน ประจำทุกหน่วยเลือกตั้ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ

กรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งแต่ละหน่วยให้แต่งตั้งจากผู้ที่คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ และเป็นผู้ที่ พรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง นั้นเสนอชื่อต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามวัน

ให้พรรคการเมืองพรรคหนึ่ง ๆ มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลให้นายอำเภอแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจคะแนนตามพรรคหนึ่งได้ไม่เกินหน่วยละหนึ่งคน ในกรณีที่บุคคลซึ่งพรรคการเมืองเสนอชื่อสำหรับหน่วยเลือกตั้งใด มีจำนวนต่ำกว่าเจ็ดคน ให้นายอำเภอแต่งตั้งกรรมการตรวจคะแนนจากผู้ที่เลือกตั้ง ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ เป็นกรรมการตรวจคะแนนได้"

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข

...เพื่อเป็นการแก้ปัญหาในทางปฏิบัติในกรณีที่พรรคการเมืองไม่สามารถคัดเลือกบุคคลที่จะเสนอชื่อเป็นกรรมการตรวจคะแนนต่อนายอำเภอได้ทันตามเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๓ เดิม จึงได้แก้ไขกำหนดให้เสนอชื่อต่อนายอำเภอเป็นก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน ซึ่งจะช่วยให้พรรคการเมืองมีเวลาคัดเลือกบุคคลที่จะเสนอชื่อเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอีกสิบวัน

๖. มาตรา ๔๗

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข เป็นดังนี้

"มาตรา ๔๗ กรรมการตรวจคะแนนและเจ้าหน้าที่คะแนนให้แต่งตั้งจากผู้เลือกตั้งที่มีความประพฤติดี และสามารถอ่านและเขียนหนังสือไทยได้ โดยกรรมการตรวจคะแนนและผู้เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

ห้ามมิให้แต่งตั้งข้าราชการ สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเมืองพัทยา ปลัดเมืองพัทยา กรรมการศาลาภิบาล ~~ผู้ว่าราชการจังหวัด~~ พนักงานส่วนท้องถิ่น ผู้สมัคร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ~~ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน~~ ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นอื่น เป็นกรรมการตรวจคะแนน

ห้ามมิให้แต่งตั้งผู้สมัครหรือกรรมการของพรรคการเมืองเป็นเจ้าหน้าที่คะแนน

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข

(๑) กรณีที่แก้ไขในมาตรา ๔๗ วรรคแรก เหตุก็เพื่อต้องการให้บุคคลที่เป็นคณะกรรมการตรวจคะแนนและเจ้าหน้าที่คะแนนเป็นบุคคลในเขตเลือกตั้งนั้น ช่วยในการควบคุมกำกับ ดูแล และตรวจสอบการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริต ป้องกันการลงคะแนนแทนกันเพราะขมขื่นจกกันคือระหว่างกรรมการตรวจคะแนน และผู้เลือกตั้ง

(๒) กรณีที่แก้ไขมาตรา ๔๗ วรรคสอง ก็เพื่อป้องกันบุคคลซึ่งคณะกรรมการมีการไต่เพิ่มขึ้นใหม่มาใช้อำนาจ อิทธิพล หรืออื่น ๆ เป็นผลทำให้การเลือกตั้งไม่บริสุทธิ์ ขาดความเป็นกลาง มีการทุจริตหรือโกงการเลือกตั้งได้

๗. มาตรา ๕๐

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

"มาตรา ๕๐ ~~ที่~~ระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนจนถึงประกาศผลการนับคะแนน ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน หรือเจ้าหน้าที่คะแนนแจ้งแก่ผู้ใดให้ทราบจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใดลงคะแนนไว้ หรือให้ทราบจำนวนคะแนนอันใดลงไว้สำหรับบุคคลใด หรือให้ทราบว่าผู้ใดลงคะแนนหรือไม่"

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข

เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง กระทำการให้ผู้อื่นให้โทษแก่สมัคร โดยทำให้บุคคลอื่นทราบจำนวนผู้รับบัตรเลือกตั้ง จำนวนคะแนนอันใดลงไว้สำหรับบุคคลใด หรือทราบวาผู้ใดลงคะแนนหรือไม่

๔. มาตรา ๗๒

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

"มาตรา ๗๒ ถ้าการลงคะแนนหรือการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งแห่งใดไม่สามารถกระทำได้นั้นเนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุนอกอำนาจอย่างอื่นให้คณะกรรมการตรวจคะแนนประกาศลงคะแนนหรือนับคะแนนสำหรับที่เลือกตั้งแห่งนั้น แล้วรายงานต่อนายอำเภอโดยด่วน ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศยกเลิก การลงคะแนนหรือการนับคะแนน และกำหนดวันลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นภายในสามวันนับแต่วันได้รับทราบเหตุอันใดส่งลงแล้ว และต้องประกาศก่อนวันลงคะแนนไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบวันนับแต่เหตุอันส่งลง

ในกรณีที่จำนวนผู้เลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งทั้งลงคะแนนหรือนับคะแนนไว้ตามวรรคหนึ่งจะไม่ทำให้ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้นเปลี่ยนแปลง ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ต้องประกาศให้มีการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง"

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข

เพื่อให้ความในบทบัญญัติของมาตรานี้มีความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อันจะเป็นการป้องกันการฉ้อโกงได้

๕. บทเฉพาะกาล

คณะกรรมการเห็นว่าบทเฉพาะกาลตั้งแต่มาตรา ๕๔ ถึงมาตรา ๑๐๒ ไม่มีผลใช้บังคับแล้ว เนื่องจากครบกำหนดเวลาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ ดังนั้นจึงบัญญัติไว้ในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงมีได้พิจารณาในรายละเอียดของแต่ละมาตรา

๔.๑ (๒) ขอสงวนและขอเสนอแนะของคณะกรรมการ

เนื่องจากพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มีความเกี่ยวข้องกับถึงบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ และกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๒๒) ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ รวมทั้งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งควรที่จะได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น - คณะกรรมการจึงได้ขอสงวนและขอเสนอแนะเพื่อให้สภาได้พิจารณาพร้อมรายงานนี้

กล่าวคือ

๑. ขอสงวนและขอเสนอแนะเกี่ยวกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ และบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนี้

๑.๑ เห็นควรให้มีการแก้ไขมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ฯ

คณะกรรมการ ฯ ได้มีมติให้แก้ไขมาตรา ๕๐ วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ กล่าวคือ แก้ไขให้กระทรวงมหาดไทยต้องกำหนดจำนวนเขตเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะทำการเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้ง รวมทั้งท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้ง ภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ของทุกปีและประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่ให้มีการกำหนดดังกล่าวหลังจากมีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว ซึ่งตามบทบัญญัติของกฎหมายปัจจุบัน การประกาศกำหนดดังกล่าวจะกระทำเมื่อได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นการเลือกตั้งทั่วไปเท่านั้น

และเนื่องจากบทบัญญัติตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจและเพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ มาตรา ๙๐ ซึ่งบัญญัติว่า "จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดจะพึงมีให้คำนวณตามเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในใต้อายุคก่อนที่ให้มีวาระเลือกตั้งหนึ่งแสนห้าหมื่นคนต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นคนให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน ถ้าจังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งแสนห้าหมื่นคนก็ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้จังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนต่อจำนวนราษฎรทุกหนึ่งแสนห้าหมื่นคนเศษของหนึ่งแสนห้าหมื่นคนถ้าถึงเจ็ดหมื่นห้าพัน หรือกว่านั้นให้นับเป็นหนึ่งแสนห้าหมื่น

จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกินสามคนให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และจังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินสามคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง โดยจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละสามคน

ในกรณีที่แบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดหนึ่งให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบสามคนทุกเขตไม่ได้ ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละสามคนเสียก่อน ในเขตที่เหลือต้องไม่น้อยกว่าเขตละสองคน

ในกรณีที่จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สี่คน ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นสองเขต เขตหนึ่งให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสองคน"

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จะเห็นว่าการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกำหนดเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะพึงมี จะกระทำได้อีกเมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งเท่านั้น

ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการแก้ไขบทบัญญัติมาตรา ๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่จะให้มีการประกาศจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกำหนดเขตเลือกตั้งเป็นประจำทุกปี และบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้แก้ไข

๑.๒ การใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ที่อยู่ต่างประเทศ

คณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นควรเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาใน-
หลักการเสียก่อนโดยมีข้อสังเกตดังต่อไปนี้

๑. ผู้ที่จะมีสิทธิเลือกตั้งจะต้องเป็นบุคคลตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๘๒ ของ-
รัฐธรรมนูญกล่าวคือ (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคน-
ต่างศาสดามีคุณสมบัติ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
อีกด้วย (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง และ
(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้ง ทั้งต้องไม่เป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง
ตามมาตรา ๘๓ ของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในกรณีที่อยู่ต่างประเทศต้องปรากฏ
ว่ามีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ด้วย

๒. การใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายของต่างประเทศโดยทั่วไป
อาจกระทำได้ ดังนี้

(๑) ผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง อาจไปลงทะเบียน
และรับบัตรเลือกตั้งเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น

(๒) ผู้มีบัตรเลือกตั้งอาจหย่อนบัตรเลือกตั้ง ณ หน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้ง
นั้นหรือส่งบัตรเลือกตั้งทางไปรษณีย์ไปยังหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง

การขอรับบัตรเลือกตั้งจะทำได้โดยมีคำขอเป็นหนังสือพร้อมด้วยเหตุผลว่าตนไม่
สามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งด้วยตนเองได้ หรือ
เพราะมีเหตุอื่นที่ไม่อาจลงทะเบียนและรับบัตรเลือกตั้งในวันเลือกตั้งนั้น

๓. การใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกาที่มีบทบัญญัติ
สำหรับผู้อยู่ (Absentee Voting) ดังนี้

(๑) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะใช้วิธีเลือกตั้งสำหรับผู้ไม่อยู่ ต้องเป็นผู้มีสัญชาติอเมริกัน ซึ่งพำนักนอกประเทศสหรัฐอเมริกา และประสงค์จะใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งของสหรัฐ หรือการลงคะแนนเลือกตั้งของท้องถิ่นในรัฐ ซึ่งตนเคยมีภูมิลำเนาครั้งสุดท้ายก่อนออกจากสหรัฐอเมริกา ทั้งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายเลือกตั้ง เว้นแต่การมีภูมิลำเนาในสหรัฐอเมริกา และมีหนังสือเดินทางหรือหนังสือสำคัญที่ออกให้โดยทางราชการ และยังมีอา

(๒) มลรัฐต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาจะมีกฎหมายกำหนดการจดทะเบียนผู้ไม่อยู่ หรือวิธีการอื่นเพื่อกำหนดคุณสมบัติของประชากรของมลรัฐนั้น ซึ่งพำนักนอกประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งจะมีสิทธิเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าว หากประสงค์จะใช้สิทธิเลือกตั้งของสหรัฐหรือมลรัฐจะต้องยื่นคำร้องเป็นหนังสือยังเจ้าพนักงานเลือกตั้งของมลรัฐนั้นไม่น้อยกว่า ๓๐ ก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง

(๓) เมื่อได้รับคำร้องและตรวจสอบคุณสมบัติครบถ้วนแล้ว เจ้าพนักงานเลือกตั้งของมลรัฐจะส่งบัตรเลือกตั้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทางไปรษณีย์อากาศ หรือระบบไปรษณีย์อย่างอื่นที่เหมาะสม และผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะต้องส่งบัตรเลือกตั้งยังเจ้าพนักงานเลือกตั้งของมลรัฐนั้นในวันเลือกตั้ง

กฎหมายเลือกตั้งของมลรัฐมีข้อกำหนดวางรายละเอียดเพิ่มเติมจากกฎหมายสหรัฐอเมริกาโดยแยกเป็น (Absent voter) คือ ผู้เลือกตั้งที่ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยวิธีอื่นนอกจากโดยการลงบัตร ณ สถานที่เลือกตั้ง และ (Special absentee voter) หมายถึงผู้เลือกตั้งซึ่งเป็นผู้สังกัดกองทัพของสหรัฐหรือหน่วยช่วยรบพิเศษ และประชากรของสหรัฐซึ่งพำนักในท้องถิ่นนอกอาณาเขตของสหรัฐ หรือเป็นลูกเรือพาณิชย์ที่จดทะเบียนภายใต้กฎหมายของสหรัฐ หรือเป็นคู่สมรสหรือสมาชิกในครอบครัวของผู้สังกัดกองทัพของสหรัฐหรือหน่วยช่วยรบพิเศษ

ผู้ขอใช้สิทธิเลือกตั้งดังกล่าวจะต้องยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานเลือกตั้ง ซึ่งมีเข
อำนาจ ณ ภูมิลำเนาที่ตนเคยขึ้นทะเบียนเป็นผู้เลือกตั้งไว้ ระหว่างวันที่ ๒๕ ถึงวันที่ ๙ ของวัน
จะมีการเลือกตั้ง ถ้าส่งมาก่อนเจ้าพนักงานเลือกตั้งจะเก็บไว้เพื่อกำเนินการต่อไป คำร้องนั้น
ต้องแนบหลักฐานแสดงถึงสิทธิของผูร้องในการลงคะแนนเลือกตั้ง

การใช้สิทธิเลือกตั้งในฐานะผู้ไม่อยู่ ใช้ได้เฉพาะผู้เลือกตั้งที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้
ซึ่งไม่สามารถมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ณ สถานที่เลือกตั้งด้วยเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) เจ็บป่วย
- (๒) ไม่อยู่ ณ เขตเลือกตั้งในวันที่มีการเลือกตั้ง
- (๓) พิกัดหรือทุพพลภาพ
- (๔) มีปัญหาทางศาสนา
- (๕) มีที่พักห่างจากสถานที่เลือกตั้งตั้งแต่ ๑๐ ไมล์ขึ้นไป

สำหรับ (Special absentee voters) นั้น เจ้าพนักงานเลือกตั้งของ
รัฐจะปิดประกาศในมดรัฐและแจ้งให้สถานทูตหรือสถานกงสุล ตลอดจนที่ตั้งฐานทัพในต่าง-
ประเทศทราบถึงสิทธิของบุคคลดังกล่าวและหน่วยที่จะได้รับบัตรเลือกตั้งตลอดจนแบบคำร้องและ
การจดทะเบียน

เมื่อเจ้าพนักงานเลือกตั้งได้รับคำร้องพร้อมด้วยหลักฐานภายในกำหนดเวลาก็จะ
ตรวจสอบว่าลายมือชื่อและที่อยู่ของบุคคลดังกล่าวตรงตามที่ใดจดทะเบียนไว้หรือไม่ ถ้าเห็นว่า-
ถูกต้องก็จะส่งบัตรเลือกตั้งให้ทางไปรษณีย์หรือจัดส่งให้โดยตรง และให้ผู้เลือกตั้งส่งบัตรเลือกตั้ง
โดยใส่ในซองที่ส่งให้เพื่อให้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ผู้เลือกตั้งอ้างว่าบัตรหาย
หรือไม่ได้รับบัตรเลือกตั้ง เจ้าพนักงานเลือกตั้งอาจส่งบัตรเลือกตั้งให้ใหม่หลังจากได้ตรวจสอบ
แล้วผู้เลือกตั้งจะไม่ใช้สิทธิซ้ำสอง

ข้อเสนอแนะ

การให้สิทธิเลือกตั้งสำหรับผู้ไม่อยู่ต่างประเทศหรือผู้ไม่อยู่ในวันเลือกตั้งเป็นสิ่งที่ดี แต่-
ต้องพิจารณาด้วยว่าถึงเวลาเหมาะสมแล้วหรือยังที่จะให้สิทธิเลือกตั้งดังกล่าว เพราะจะต้องมี
การตรวจสอบและส่งบัตรเลือกตั้งเพื่อป้องกันการฉ้อโกงด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากการลงคะแนน
เสียงในบัตรเลือกตั้งอยู่นอกเหนือการควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ อย่างไรก็ตาม หากเห็น-
สมควรมีบทบัญญัติในเรื่องนี้อาจเพิ่มความเข้มงวด ๗ ทวิ การใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ไม่อยู่

ต่างประเทศ โดยให้ผู้ประสงค์ใช้สิทธิดังกล่าวจดทะเบียนกับสถานทูตหรือสถานกงสุลของไทย
ในต่างประเทศ ก่อนมีการเลือกตั้ง เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ตรวจสอบว่าเป็นผู้เลือกตั้ง แต่ไม่
สามารถลงคะแนนเสียงในเขตเลือกตั้งของตนได้ ก็ให้แจ้งให้นายอำเภอในท้องที่ที่ผู้นั้นเคยมีภูมิลำเนาและมีชื่อในทะเบียนบ้านอยู่ ส่งบัตรเลือกตั้งเพื่อให้ผู้นั้นใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งในรายละเอียด
อาจกำหนดเป็นกฎกระทรวงได้

๒. ข้อสั่งเกิดและขอเสนอแนะเกี่ยวกับกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๒๒) ที่ออก
ตามความในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และระเบียบ
กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

๒.๑ คูหาลงคะแนน

ลักษณะและขนาดคูหาลงคะแนนมีได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎกระทรวงแต่ประการใด แต่ในข้อเท็จจริงปัจจุบันคูหาลงคะแนน
มีลักษณะเป็นแผ่นโลหะ ๓ แผ่นต่อกัน แต่ละแผ่นมีขนาดกว้างยาวตามประมาณ ๕๐
เซนติเมตร สามารถไขพับเก็บได้ เมื่อนำไปติดตั้งจะต้องตั้งไว้บนโต๊ะหรือยกพื้นซึ่งมีความสูง
พอสมควร คคืออกแล้วจะเป็นฉาก ๓ ด้าน เว้นด้านหนึ่งเพื่อให้ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งสามารถ
วางมือและบัตรเลือกตั้งบนโต๊ะหรือยกพื้นเพื่อทำการกาเครื่องหมายได้

เนื่องจากขนาดของคูหาลงคะแนนดังกล่าวเมื่อติดตั้งแล้ว ในหน่วย
เลือกตั้งบางหน่วยไม่สามารถปิดบังได้อย่างมิดชิด ทำให้ผู้นอ้ามองเห็นว่าผู้เลือกตั้งได้กาบัตร
เลือกตั้งให้กับผู้สมัครคนใด

ดังนั้น จึงเห็นควรให้ระบุลักษณะและขนาดของคูหาลงคะแนนในกฎ
กระทรวงไว้ด้วย โดยให้มีลักษณะเช่นเดิม แต่ให้มีขนาดกว้างยาวแต่ละด้านไม่ต่ำกว่า ๑ เมตร
และเมื่อนำไปติดตั้งแล้วจะต้องมีฉากหรือผนังปิดบังด้านหลังซึ่งเป็นด้านที่วางอยู่ด้วย

๒.๒ บัตรเลือกตั้ง

ลักษณะและขนาดของบัตรเลือกตั้งเป็นไปตามกฎกระทรวง ข้อ ๕ ซึ่งในกรณีที่บัตรเลือกตั้งมีเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครเกินกว่า ๒๐ เครื่องหมาย หรือจะมีเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครเกินกว่าหนึ่งแถว (แถวแรกจะมีเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครตั้งแต่ ๑ - ๒๐ เท่านั้น) จะมีเครื่องหมาย "ลูกศร" ขึ้นไปยัง "ช่องทำเครื่องหมาย" ของแถวแรกเพียงแถวเดียวเท่านั้น ส่วน "ช่องทำเครื่องหมาย" ของแถวต่อไป (ตั้งแต่หมายเลข ๒๑ เป็นต้นไป) จะไม่มีเครื่องหมาย "ลูกศร" ขึ้น ซึ่งเป็นการทำให้ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งเกิดความไม่เข้าใจหรือไม่แน่ใจในการกาบัตร จนเป็นเหตุให้เกิดบัตรเสียขึ้นได้ และทั้งยังเป็นการไม่ยุติธรรมต่อผู้สมัคร ซึ่งมีหมายเลขอยู่ในแถวต่อไป (ตั้งแต่หมายเลข ๒๑ เป็นต้นไป) ด้วย

ดังนั้น จึงเห็นควร

๑. ให้มีเครื่องหมาย "ลูกศร" ขึ้นไปยัง "ช่องทำเครื่องหมาย" เหมือนแถวแรกทุก ๆ แถวที่เพิ่มขึ้นด้วย
๒. ให้มีเส้นคั่นแบ่งแถวเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครและช่องทำเครื่องหมายของแต่ละแถวอย่างชัดเจน หรือให้ของเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครและช่องทำเครื่องหมายของต่างแถวกันอยู่เหลื่อมกัน

(ตัวอย่างบัตรเลือกตั้งตามผนวก ข. และ ผนวก ค.)

๒.๓ การประกาศการนับคะแนน

เมื่อการนับคะแนนได้สิ้นสุดลงแล้ว คณะกรรมการตรวจคะแนนจะจัดทำประกาศผลการนับคะแนนโดยใช้แบบ ส.ส. ๔ ตามกฎกระทรวงข้อ ๒๐ และจำนวนที่จัดทำลงเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

๓.๓.๑ กล่าวคือ จะต้องจัดทำรวม ๕ ฉบับ สำหรับ

- (๑) ปิดไว้ที่หน่วยเลือกตั้ง ๑ ฉบับ
- (๒) บรรจุลงในหีบบัตรเลือกตั้ง ๑ ฉบับ

(๓) ส่งให้อำเภอ ๓ ฉบับ (อำเภอเก็บไว้ ๑ ฉบับ ส่งให้จังหวัด ๒ ฉบับ เพื่อจังหวัดเก็บไว้ ๑ ฉบับ และปึกประกาศที่ศาลากลางจังหวัด ๑ ฉบับ)

เนื่องจากพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕ มาตรา ๔๓ ให้นายอำเภอแต่งตั้งกรรมการตรวจคะแนนจากผู้พิพาทการเมืองที่ส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเสนอชื่อตนนายอำเภอ กรรมการตรวจคะแนนจึงเป็นบุคคลที่เป็นตัวแทนจากพรรคการเมืองต่าง ๆ กันนั้น เพื่อให้แต่ละพรรคการเมืองได้รักษาผลประโยชน์ของตน และเป็นการป้องกันมิให้มีการทุจริตในการเลือกตั้งเกิดขึ้นเมื่อได้มีการประกาศผลการนับคะแนนในแต่ละหน่วยเลือกตั้งแล้ว จึงน่าจะจัดทำประกาศผลการนับคะแนน หรือ ส. ๕ มอบให้แก่กรรมการตรวจคะแนนซึ่งประจำอยู่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นทุกคนไว้เป็นหลักฐานด้วย จึงเห็นควรให้แก้ไขกฎกระทรวงและระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประกาศผลการนับคะแนนให้สอดคล้องกับความกังวลข้างตนด้วย

๒.๔ การจับสลาก

การจับสลาก ในกรณีที่ผู้สมัครหลายคนได้คะแนนเท่ากันจนเป็นไปไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งได้ตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เขตเลือกตั้งนั้นมีได้ ตามกฎกระทรวงข้อ ๒๒ ให้ทำการจับสลาก ซึ่งในทางปฏิบัติ (ยังไม่เคยเกิดกรณีนี้) จะใช้กระดาษเขียนข้อความว่า "ได้รับเลือกตั้ง" และกระดาษเขียนข้อความว่า "ไม่ได้รับเลือกตั้ง" รวมกันเท่ากับจำนวนผู้สมัครทั้งหมดซึ่งได้คะแนนเท่ากัน โดยให้มีกระดาษเขียนข้อความ "ได้รับเลือกตั้ง" เท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีหรือที่ยังขาดอยู่ เหลือออกนั้นเป็นกระดาษเขียนข้อความว่า "ไม่ได้รับเลือกตั้ง" จากนั้นก็พับหรือม้วนกระดาษดังกล่าวทั้งหมดใส่รวมกันในภาชนะเพื่อทำการจับสลาก

เนื่องจากการจับสลากโดยวิธีการดังกล่าวข้างต้นเป็นวิธีการที่ไม่เหมาะสมกล่าวคือ เป็นการง่ายต่อการทุจริต และอาจไม่เกิดความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายได้

ดังนั้น จึงเห็นควรให้แก้ไขวิธีการจับสลากในกฎกระทรวง ข้อ ๒๒ โดยใช้ลูกเต๋เบิ้ลเทนนิส
เป็นอุปกรณ์ในการทำสลาก ให้มีจำนวนลูกเต๋เบิ้ลเทนนิส ๑๐ ลูก ต่อผู้จับสลาก ๑ คน
รายละเอียดตาม ผนวก ง.)

๔.๑. (๓) ได้เสนอพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒
ที่ได้มีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

ถวิล ไพรสณฑ์

(นายถวิล ไพรสณฑ์)

เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๔.๒ ผลการพิจารณา

รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ ฯ พิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติ -
พรการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ พร
ทั้งเสนอพระราชบัญญัติพรการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ ที่คณะกรรมการได้พิจารณาปรับปรุง
แก้ไข และเพิ่มเติม ดังนี้

๔.๒ (๑) รายงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้พิจารณาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติพรการเมือง พ.ศ.
เห็นควรปรับปรุงแก้ไขในมาตราต่าง ๆ ดังนี้

๑. มาตรา ๔

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

"มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"สมาชิก" หมายความว่า สมาชิกพรการเมือง

"ที่อยู่" หมายความว่า ที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

"คณะกรรมการบริหาร" หมายความว่า คณะกรรมการที่หน้าที่ดำเนินการ -
พรการเมือง ตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความรวมถึงคณะกรรมการที่ขอบังคับของพรค
การเมืองเรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในลักษณะเดียวกันด้วย

"นายทะเบียน" หมายความว่า นายทะเบียนพรการเมือง

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้"

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข

เพื่อให้คณะกรรมการที่ดำเนินการพรการเมือง ซึ่งตามข้อบังคับของพรค
การเมืองต่าง ๆ กำหนดให้เรียกชื่ออย่างอื่นสามารถดำเนินการพรการเมืองได้ ตาม
ความหมายของคณะกรรมการบริหารในมาตรา ๓๓ และมาตราอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในพระราชบัญญัติ

๒. มาตรา ๒๖

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข

"มาตรา ๒๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๕ ทว่าทศ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุด

ลงเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) พรรคการเมืองสั่งให้ออกตามข้อบังคับ

(๔) ศาลมีคำสั่งยุบเลิกพรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก

(๕) มีการรวมพรรคการเมืองตามหมวด ๓ ทวิ

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพของสมาชิกตาม (๒) ให้ถือว่าสมบูรณ์เมื่อได้ยื่นใบ -

ลาออกต่อหัวหน้าพรรคการเมือง

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพของสมาชิกตาม (๓) ในกรณีที่สมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย ต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมือง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น การลงมติตามวรรคนี้ ให้ลงคะแนนเสียงโดยวิธีเปิดเผยเท่านั้น"

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข

กรณีเพิ่มมาตรา ๒๖ (๕) เพื่อให้สอดคล้องกับหมวด ๓ ทวิ การรวมพรรคการเมืองที่คณะกรรมการได้เพิ่มขึ้นใหม่ ซึ่งมีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง เมื่อมีการรวมพรรคการเมือง

กรณีเพิ่มมาตรา ๒๖ วรรคสอง เพื่อให้บทบัญญัติที่ว่าด้วยการลาออกได้ความชัดเจน และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. มาตรา ๒๗

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

"มาตรา ๒๗ พรรคการเมืองใดที่มีสมาชิกตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไปในจังหวัดใดประสงค์จะจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองขึ้นในจังหวัดนั้นท้องที่ใด ให้หัวหน้าพรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองพร้อมทั้งรายชื่อของสมาชิกพรรค ซึ่งไม่เป็นสมาชิกของสาขาใดจำนวนตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไปต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง

หนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และอย่างน้อยจะต้องมีรายการแสดงที่ตั้งสาขาพรรคการเมือง รายชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของสมาชิกผู้ดำเนินการสาขาพรรคการเมืองนั้น

เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองแล้วให้บันทึกการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองนั้นลงในทะเบียนการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง และให้ออกหนังสือรับรองการแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันนั้นแจ้ง

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข

เพื่อให้ประชาชนที่มีความสนใจและต้องการมีส่วนร่วมในทางการเมืองสามารถจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองเพื่อกำเนินกิจการทางการเมืองได้ตามความประสงค์ ซึ่งสามารถจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองใดเมื่อมีสมาชิกตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป โดยไม่จำกัดว่าจะมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่นั้น ๆ หรือไม่ หรือจะเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่จัดตั้งสาขาพรรคอยู่ก่อนก็ตาม แต่จะต้องไม่ได้เป็นสมาชิกของสาขาพรรคการเมืองใด ๆ มาก่อน

๔. มาตรา ๓๓

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

"มาตรา ๓๓ ให้พรรคการเมืองมีคณะกรรมการบริหารคณะหนึ่งประกอบด้วยหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขาธิการพรรคการเมือง รองเลขาธิการพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่นอีกไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นจากสมาชิกโดยที่ประชุมใหญ่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของพรรคการเมือง

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อกำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจะมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองจะมอบหมายให้บุคคลอื่นที่มีชื่อกรรมการบริหารทำการแทนต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรคก่อน"

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข

เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และประหยัดแก่การดำเนินกิจการทางการเมืองของพรรคการเมือง โดยเปิดโอกาสให้หัวหน้าพรรคการเมืองมอบหมายให้บุคคลอื่นที่มีชื่อกรรมการบริหารทำการแทนได้ เพราะเคยมีปัญหาในทางปฏิบัติที่พรรคการเมืองไม่สามารถคัดค้าน และแต่งตั้งตัวแทนของพรรคการเมืองเข้าไปเป็นกรรมการตรวจสอบคะแนนได้ทันเวลาได้ ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารไม่ได้อยู่ในจังหวัดเดียวกันกับจังหวัดที่มีปัญหาในการแต่งตั้งตัวแทนเพื่อเป็นกรรมการตรวจสอบในต่างจังหวัดไกล ๆ

๕. มาตรา ๓๖

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

"มาตรา ๓๖ หัวหน้าพรรคการเมืองต้องจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายและงบดุลของพรรคการเมืองอย่างน้อยครั้งหนึ่งทุกรอบสิบสองเดือน งบดุลต้องมีรายการยอดแสดงจำนวนทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง

งบดุลนั้นต้องจัดทำให้ผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบ แล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ลงนามในงบดุลนั้น

ให้ส่งสำเนางบดุลไปยังสมาชิกที่มีชื่อในบัญชีรายชื่อหรือผู้แทนสมาชิกตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของพรรคการเมืองว่าด้วยการประชุมใหญ่ ก่อนวันนัดประชุมใหญ่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันและให้ผู้ส่งสำเนางบดุลประกาศเปิดเผยไว้ที่สำนักงานใหญ่ และที่กิ่งสาขาของพรรคการเมือง เพื่อให้สมาชิกตรวจสอบได้

เมื่อที่ประชุมใหญ่รับรองบุคคลแล้ว ให้ส่งบุคคลนั้นต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวัน

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข

เพื่อให้พรรคการเมืองสามารถปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย และบรรลุดำเนินการตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย จึงได้แก้ไขให้มีการส่งสำเนาบุคคลไปยังสมาชิก หรือผู้แทนสมาชิกตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของพรรคการเมืองว่าด้วยการประชุมใหญ่ กล่าวคือ บุคคลที่มีสิทธิมาประชุมใหญ่ทุกคน นอกจากนั้นยังได้กำหนดให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ตั้งสาขาพรรคการเมืองเพิ่มขึ้นอีก เพื่อให้สะดวกแก่สมาชิกในการตรวจสอบบุคคลได้ ซึ่งตามความที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเดิมให้ส่งสำเนาบุคคลไปยังสมาชิกก่อนวันประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่าสามวันไม่สามารถจะปฏิบัติได้ เพราะแต่ละพรรคการเมืองจะมีสมาชิกพรรคเป็นจำนวนมาก

๖. มาตรา ๔๔

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

"มาตรา ๔๔ ห้ามมิให้บุคคลเป็นสมาชิกพรรคการเมืองในขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง

~~ที่พรรคการเมืองใดมีสมาชิกเกินกว่าหนึ่งคนในขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง~~

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข

เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๖ ที่คณะกรรมการได้เพิ่มความในมาตรา ๒๖ พรรคสองชั้นใหม่ อันเป็นการขยายความในเรื่องการลาออกให้ได้ความชัดเจนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงได้ตัดความในมาตรา ๔๔ พรรคสอง ออก ซึ่งเป็นเรื่องเดียวกัน

๗. มาตรา ๔๕

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

"มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้บุคคลใช้ชื่อหรือถ้อยคำหรือคำเนกิจการในประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรคการเมือง ~~หรือใช้ชื่อที่ผิดเพี้ยนไปจากชื่อพรรค หรือใช้ชื่อที่~~

กรณีเพิ่มคำว่า "หรือคำเนนิกิจการ" เพื่อป้องกันมิให้บุคคลใด ๆ ไปดำเนิน -
การนอกจากใช้ชื่อ หรือถ้อยคำในประการที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรคการเมือง
ถูกต้องห้ามและมีโทษตามมาตรา ๖๔ ด้วย

ถูกตองห้ามและมิโทษตามมาตรา ๕๕ ทวิ
กรณีนี้ที่คณะกรรมการไต่ตักข้อความในตอนท้ายออก ซึ่งมีผลเป็นการยกเลิกข้อความเฉพาะการที่ว่า "เว้นแต่ได้ไ้มาก่อน และขอจัดตั้งหรือจดทะเบียนพรรคการเมืองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ" ก็จำเป็นที่จะต้องตัดข้อความดังกล่าวนี้ทิ้งหมด เพราะความที่คณะกรรมการไต่เพิ่มเติมขึ้นใหม่ในตอนต้นมีความหมายครอบคลุมถึงอยู่แล้ว

คณะกรรมการธิการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

"มาตรา ๔๖ พรรคการเมืองยอมเล็กด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง กังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามขอบังคับของพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงห้าพันคน หรือมีสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ

จังหวัดละหาสิบคนไม่ถึงห้าจังหวัดของแต่ละภาค ทั้งนี้ เป็นเวลาติดต่อกันหกเดือน

- (๓) ไม่ส่งหรือส่งผลงานวิชาการที่ต่ำกว่าระดับที่กำหนดไว้ในเกณฑ์ได้ส่งทั้ง
ทั่วไปไม่ส่งหนังสือส่งผลงานวิชาการที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่จะให้ไม่ได้ มีการรวมพรรคการเมืองตามหมวด

(๔) มีคำสั่งศาลสั่งยุบเลิกพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๘

- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒

เมื่อมีกรณีพิพาทการเมืองใดต้องเลิกตามวรรคหนึ่งนอกจาก (๓) หรือ (๔) ให้
 ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองเลิก
 เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งตามวรรคสองหรือกรณีปรากฏต่อนายทะเบียน ให้
 นายทะเบียนดำเนินการสอบสวนและยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลฎีกามีคำสั่งยุบเลิกพรรคการเมืองทั้ง
 คำร้องตามวรรคสองให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำมาตรา ๑๓ วรรคสอง และ
 วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้ยุบเลิกพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศ
 คำสั่งการยุบเลิกพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา"

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข

กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๖ (๓) ออกทั้งหมด ก
 เพื่อเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นพรรคเล็ก หรือพรรคใหญ่ส่งสมาชิก
 คนเข้าสมัครรับเลือกตั้งได้ ซึ่งประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินเองว่าจะเลือกผู้สมัครคนใดหรือพรรค
 การเมืองใด เพราะการกำหนดไว้นั้นทำให้พรรคการเมืองที่ไม่ส่งหรือส่งสมาชิกเข้าสมัครรับ
 เลือกตั้งไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ต้องถูกยุบเลิกพรรคการเมือง ซึ่งมีควรจะมีบัญญัติไว้เช่นนั้น คว
 จะให้พรรคการเมืองได้มีโอกาสพัฒนาและแข่งขันกัน โดยเฉพาะพรรคการเมืองเล็ก ๆ และ
 เป็นการส่งเสริมให้มีสิทธิและเสรีภาพในการรวมกันเป็นพรรคการเมืองของประชาชนได้อีกท
 หนึ่งด้วย นอกจากนั้นในการตัดข้อความนี้ออกก็ได้ขัดต่อมาตรา ๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
 อาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ แต่อย่างไรก็ดี ส่วนพรรคการเมืองใดจะมีสิทธิส่งสมาชิก
 สมัครรับเลือกตั้งก็เป็นไปตามกฎหมายเลือกตั้ง ฯ และรัฐธรรมนูญ ฯ ซึ่งในส่วนนี้คณะกรรมการ
 ก็ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่าควรที่จะยกเลิกหรือแก้ไขความในมาตรา ๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งร
 อาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ ให้สอดคล้องกับหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้นคว
 ตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

กรณีเพิ่มความขึ้นใหม่ในมาตรา ๔๖ (๓) "มีการรวมพรรคการเมืองตามหมวด ๓ ทวิ" ก็เพื่อให้สอดคล้องกับหมวด ๓ ทวิ ที่ว่าด้วยการรวมพรรคการเมืองที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิ่มความขึ้นใหม่

กรณีเพิ่มความในมาตรา ๔๖ วรรคสอง ก็เพื่อให้สอดคล้องกับหมวด ๓ ทวิ ที่ว่าด้วยการรวมพรรคการเมืองที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิ่มความขึ้นใหม่ และไม่ต้องนำคำร้องดังกล่าวไปยังศาลตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม จึงต้องเพิ่มความในส่วนนี้เป็นข้อยกเว้นไว้

๕. มาตรา ๔๔

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข

"มาตรา ๔๔ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดกระทำการตาม-
มาตรา ๔๓ หรือได้รับแจ้งว่าพรรคการเมืองดังกล่าวมีผู้สมัครพรรคการเมืองใน
จังหวัดใดหรือหลายจังหวัด ให้ให้นายทะเบียนแจ้งต่ออธิบดีกรมการปกครองพร้อมด้วยหลักฐาน ถ้า-
อธิบดีกรมการปกครองเห็นสมควรก็ให้ยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อให้ศาลฎีกามีคำสั่งยุบเลิกพรรคการเมือง
ดังกล่าวนั้น

คำร้องตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำมาตรา ๑๓ วรรคสอง และ
วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้ยุบเลิกพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศ
คำสั่งการยุบเลิกพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

หากนายทะเบียนเห็นสมควรจะให้ระงับการดำเนินการของพรรคการเมือง ซึ่ง-
กระทำการตามมาตรา ๔๓ ให้ให้นายทะเบียนแจ้งต่ออธิบดีกรมการปกครองขอให้ศาลฎีกาสั่งระงับการ
กระทำดังกล่าวของพรรคการเมืองไว้เป็นการชั่วคราวด้วยก็ได้"

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข เพื่อ

๕. เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่ว ๆ ไป ไม่จำกัดเฉพาะคณะกรรมการบริหารของ
พรรคการเมืองเท่านั้นที่จะดำเนินการตามมาตรานี้ที่จะขอให้ศาลมีคำสั่งให้ยุบเลิกพรรคการเมือง
ที่กระทำการตามมาตรา ๔๓

๒. กำหนดผู้แจ้งข้ออธิบัตินการให้ชัดเจน โดยให้นายทะเบียนเป็นผู้แจ้ง และให้อำนาจแก่พนักงานอัยการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาสืบสวนและสอบสวนได้ เพราะกรณี เป็นเรื่องที่จะต้องได้รับการวินิจฉัยอย่างรอบคอบ ซึ่งแตกต่างไปจากมาตรา ๔๖ ที่เป็นกรณี ที่ปรากฏชัดเจน

๑๐. หมวด ๓ ทวิ

การรวมพรรคการเมือง

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุง โดยการเพิ่มขึ้นใหม่ ดังนี้

"หมวด ๓ ทวิ

การรวมพรรคการเมือง

มาตรา ๔๕ ทวิ พรรคการเมืองตั้งแต่สองพรรคการเมืองขึ้นไปอาจรวมเป็นพรรคการเมืองเดียวกันได้ โดยมติของที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

การรวมเป็นพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง อาจเป็นการรวมกับพรรคการเมืองที่ นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนไว้แล้วตามมาตรา ๒๓ หรืออาจรวมกันเพื่อตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ก็ได้

มาตรา ๔๕ ตริ ในกรณีร่วมกันเพื่อตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ ให้คณะกรรมการ บริหาร ซึ่งที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเลือกมีจำนวนเท่ากัน ประชุมร่วมกันเพื่อ พิจารณากำหนดชื่อพรรคการเมือง ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมือง และที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง

การประชุมร่วมกันตามวรรคหนึ่งต้องมีกรรมการบริหารเข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของแต่ละพรรคการเมือง

มาตรา ๔๕ จัตวา ให้พรรคการเมืองตามมาตรา ๔๕ ทวิ แต่ละพรรคการเมือง แจ้งผลการพิจารณาตามมาตรา ๔๕ ตริ ให้สมาชิกพรรคของตนทราบก่อนวันประชุมใหญ่ ไม่น้อย กว่าเจ็ดวัน หลังจากนั้นให้พรรคการเมืองแต่ละพรรคการเมืองขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ อีกครั้งหนึ่ง

ในกรณีที่ประชุมใหญ่เห็นชอบแล้วก็ให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๕ เบญจ หาก-
เห็นชอบเป็นอันยกเลิกไป

มาตรา ๔๕ เบญจ ให้คณะกรรมการบริหารและสมาชิกพรรคตามมาตรา ๑๙ ของ
แต่ละพรรคการเมืองที่มีจำนวนเท่ากันดำเนินการประชุมร่วมกันเพื่อกระทำกิจการให้เป็นไปตาม
มาตรา ๑๔

มาตรา ๔๕ ฉ ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองยื่นคำขอจดทะเบียน
พรรคการเมืองตั้งขึ้นใหม่ต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันประชุม
ตามมาตรา ๔๕ เบญจ พร้อมทั้งส่งร่างนโยบายของพรรคการเมือง ร่างข้อบังคับของพรรค
การเมืองทะเบียนประวัติลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และ
แนบรายงานการประชุมตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๔๕ สัตต เมื่อนายทะเบียนรับคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว เห็น
คำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองถูกต้องตามมาตรา ๒๑ ข้อบังคับมีรายการครบถ้วนตามมาตรา
๒ ทั้งข้อความในเอกสารดังกล่าวนั้นไม่ขัดต่อความมั่นคงของรัฐหรือกฎหมาย หรือความสงบ
เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญให้นายทะเบียนจดทะเบียนพรรคการเมือง และแจ้งเป็นหนังสือ
ให้หัวหน้าพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอจดทะเบียน

มาตรา ๔๕ อธิร ในกรณีที่นายทะเบียนไม่รับจดทะเบียนพรรคการเมือง ให้-
นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๕ เบญจ
ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอจดทะเบียน

ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๕ เบญจ มีสิทธิยื่นคำ
ร้องเพื่อให้ศาลฎีกาวินิจฉัยชี้ขาดการไม่ยอมรับจดทะเบียนพรรคการเมืองเป็นไปโดยมิชอบและขอ
ให้สั่งให้รับจดทะเบียน

คำร้องตามวรรคสองให้ยื่นต่อศาลแพ่งภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่รับจดทะเบียนและให้นำมาตรา ๑๓ วรรคสอง และวรรคดี มาใช้บังคับโดยอนุโลม มาตรา ๔๕ นว ในกรณีที่เป็นการรวมพรรคการเมืองกับพรรคการเมืองที่นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนไว้แล้วนั้น ให้พรรคการเมืองที่รวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง โดยนำความในมาตรา ๔๕ จัตวา มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้นำความในมาตรา ๔๕ ตี มาตรา ๔๕ ฉ มาตรา ๔๕ สัตต และมาตรา ๔๕ อักษร มาใช้บังคับ

มาตรา ๔๕ ทศ เมื่อที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองที่รวมกันเห็นชอบในการรวมพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๕ นว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่มีพรรคการเมืองอื่นมารวม หัวหน้าพรรคการเมืองอื่นที่เข้าร่วมกับพรรคการเมืองนั้น มีหนังสือแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพร้อมกับสำเนารายงานการประชุมใหญ่ของทุกพรรคการเมือง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประชุมใหญ่ ของทุกพรรคการเมืองได้ให้ความเห็นชอบ แล้วให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองการแจ้งการรวมพรรคการเมืองภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากทุกพรรคการเมืองที่รวมกัน

มาตรา ๔๕ เอกาต ถ้านายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมืองใหม่ตามมาตรา ๔๕ สัตต หรือรับรองการแจ้งการรวมพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๕ นว แล้วให้ปฏิบัติตามความในมาตรา ๒๕ และให้พรรคการเมืองเดิมแต่ละพรรคการเมืองหรือพรรคการเมือง ที่มาร่วมกับพรรคการเมืองอื่นสิ้นสภาพไปตั้งแต่นายทะเบียนรับจดทะเบียน หรือรับรองการแจ้ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๕ ทวาต เมื่อพรรคการเมืองสิ้นสภาพตามมาตรา ๔๕ เอกาต ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกพรรคการเมือง และบรรดาทรัพย์สิน หักสิน ลิขสิทธิ์ เรียกร้องของแต่ละพรรคการเมืองที่สิ้นสภาพโอนไปเป็นของพรรคการเมืองที่ตั้งขึ้นใหม่ หรือของพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองอื่นมารวม แล้วแต่กรณี

เหตุผลที่คณะกรรมการเพิ่มขึ้นใหม่

เพื่อให้พรรคการเมืองตั้งแต่สองพรรคขึ้นไปสามารถรวมกันเป็นพรรคการเมือง -
 ยวกันได้ โดยไม่ต้องมีการยุบเลิกพรรคการเมือง ซึ่งก็จะเป็นการพัฒนาระบบพรรคการเมือง
 อีกส่วนหนึ่งด้วย

บทกำหนดโทษ

คณะกรรมการเห็นควรปรับปรุงแก้ไข ในมาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘
 มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๖ ดังนี้

"มาตรา ๕๖ ผู้ใดมีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีของพรรคการเมืองตามมาตรา ๓๕
 ๖๖ ในการลงรายการในบัญชี ลงรายการเท็จในบัญชี แก้ไขบัญชี หรือซ่อนเร้น หรือทำหลักฐาน
 ในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การแสดงที่มาของรายได้ และการใช้จ่ายของพรรคการเมืองไม่-
 ถูกต้องตามที่แท้จริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท
 หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๗ หัวหน้าพรรคการเมือง หรือผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมือง
 ใดโดยทุจริตไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึง
 ห้าปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี -
 หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ กรรมการบริหาร ผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมืองหรือสมาชิก
 ใดจัดให้พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษจำคุก
 ตั้งแต่สองปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีตั้งแต่สองปีถึง
 ห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทตั้งแต่สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืน-
 ใดไม่มีสัญชาติไทยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเนรเทศออกจากประเทศไทยด้วย

มาตรา ๖๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี ปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ~~แต่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ หรือทั้งจำทั้งปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับตั้งแต่สองปีถึงสี่ปี~~

มาตรา ๖๖ ผู้ใดโดยเจตนาสมคบกันตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปดำเนินกิจการ เช่น กิจการปกครองเมืองหรือเข้าลักษณะเป็นปกครองเมือง โดยมีใจจกทะเบียนปกครองเมือง ในกรณีดำเนินกิจการเพื่อขอจัดตั้งหรือจดทะเบียนปกครองเมือง ต้องระวางโทษจำคุก ~~ตั้งแต่สองปีถึงสี่ปี~~ หรือปรับ ~~ตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท~~ หรือทั้งจำทั้งปรับ

เหตุผลที่ปรับปรุงแก้ไข

เพื่อให้การกำหนดบทลงโทษของศาลเป็นธรรม และได้กำหนดโทษขั้นต่ำไว้เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย นอกจากนั้นยังปรับปรุงอัตราส่วนโทษจำคุก และโทษปรับให้สอดคล้องกัน โดยในการปรับปรุงแก้ไขได้อัตราส่วนของโทษจำคุกและโทษปรับในมาตรา (คณะกรรมการการมีได้ปรับปรุงแก้ไข) เป็นหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษและอัตราส่วนโทษ

๔.๒ (๒) ขอสงวนและขอเสนอแนะของคณะกรรมการ

เนื่องจากพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ มีความเกี่ยวข้องไปถึงบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ คณะกรรมการจึงได้ขอสงวนและขอเสนอแนะเพื่อให้สภาได้พิจารณาพร้อมกับรายงานนี้กล่าวคือ

๑.๑ เห็นควรให้มีการแก้ไขมาตรา ๕๕ ของรัฐธรรมนูญ ฯ

ในการพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ มาตรา ๕๖ ซึ่งบัญญัติไว้เกี่ยวกับเรื่องการเลิกพรรคการเมือง คณะกรรมการได้พิจารณาให้ยกเลิกความใน (๓) ซึ่งบัญญัติว่า "ไม่ส่งหรือส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไปไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้" เป็นเหตุให้มีการยุบเลิกพรรคการเมือง คณะกรรมการมีความเห็นว่า ไม่ควรกำหนดเหตุ

ทั้งนี้ เพื่อให้พรรคการเมืองที่ไม่ส่งหรือส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ต้องถูกยุบเลิกพรรคการเมืองตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ได้มีการพัฒนาตนเอง และการยุบเลิกก็ไม่กระทบประโยชน์อะไรนอกจากจะทำให้มีน้อยพรรคเท่านั้น ถึงแม้จะยุบเลิกไปแล้วก็ตาม พรรคการเมืองนั้นก็ยังสามารถยื่นขอจดทะเบียนใหม่ได้ ดังนั้น จึงไม่ควรจำกัดสิทธิในการนี้ ควรจะให้พรรคต่าง ๆ โดยเฉพาะพรรคการเมืองเล็ก ๆ ได้มีโอกาสพัฒนาและแข่งขันกัน

อย่างไรก็ดีในการพิจารณาแก้ไขโดยยกเลิกความในมาตรา ๔๖ (๓) คณะกรรมการมีความเห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ มาตรา ๔๕ ซึ่งบัญญัติว่า

"ในการเลือกตั้งทั่วไปพรรคการเมืองที่สมาชิกจะเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตาม มาตรา ๔๔ (๓) ได้ ต้องเป็นพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดรวมกัน ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น"

.....

....."

คณะกรรมการเห็นว่า ถ้ารัฐธรรมนูญดังกล่าวยังกำหนดไว้เช่นนี้อีก การยกเลิกความในมาตรา ๔๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ ก็น่าจะไม่เกิดประโยชน์อย่างใด เพราะบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวนี้ ยังมีส่วนทำให้พรรคการเมืองเล็กไม่มีโอกาสได้ส่งสมาชิกของตนสมัครรับเลือกตั้ง ดังนั้น จึงควรเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองไม่ว่าพรรคเล็กหรือพรรคใหญ่ส่งสมาชิกของตนเข้าสมัครรับเลือกตั้งได้ ซึ่งประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะเลือกผู้สมัครคนใดหรือพรรคการเมืองใด ทั้งนี้ ไม่ควรจำกัดเฉพาะพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกถึงกึ่งหนึ่งเท่านั้น ควรจะให้พรรคการเมืองได้มีโอกาสพัฒนาขึ้น และยังเป็นการส่งเสริมให้สิทธิเสรีภาพในการรวมกันเป็นพรรคการเมืองของประชาชนได้อีกทางหนึ่งด้วย

ดังนั้น จึงเห็นควรจะได้พิจารณาแก้ไขบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในเรื่องดังกล่าวนี้
ไปในมาตรา ๕๕

๑.๒ เห็นควรให้มีการแก้ไขหรือยกเลิกมาตรา ๑๐๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ๗

ในการพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ มาตรา
บัญญัติไว้เกี่ยวกับเรื่องสมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลง คณะกรรมาธิการพิจารณาเห็นว่าควร
เลิกความใน (๓) "พรรคการเมืองสั่งให้ออกตามข้อบังคับ" เพราะการที่กำหนดให้พรรค
การเมืองสั่งให้ออกนั้น อาจจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม เป็นการเลือกปฏิบัติ และการ
ดำเนินการตามข้อบังคับนั้นเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือข้อบังคับ ซึ่งจะนำมาซึ่งความ
เสียหายและสิ้นเปลืองงบประมาณของแผ่นดินในการเลือกตั้งซ่อม อีกทั้งเป็นการขัดต่อหลักการ
ละเจตจำนงของประชาชนที่เป็นผู้เลือกสมาชิกเข้ามามีใช้พรรคการเมือง

แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมาธิการเห็นว่าบทบัญญัติในมาตรา ๒๖ (๓) นั้น ได้บัญญัติ
ไว้ลักษณะเป็นการรองรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ มาตรา ๑๔
จึงนี้ เพื่อให้การต่าง ๆ เป็นไปตามหลักการและเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงควรจะได้พิจารณา
แก้ไขบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ๗ ในมาตรา ๑๐๓ (๓) และดำเนินการแก้ไขบทบัญญัติในพระ
ราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ มาตรา ๒๖ (๓) ต่อไป

๔.๒ (๓) ได้เสนอพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ ที่ได้มีการพิจารณา
ปรับปรุงแก้ไขและเพิ่มเติมมาพร้อมกับรายงานนี้แล้ว

ถวิล ไพรสณฑ์
(นายถวิล ไพรสณฑ์)
เลขานุการคณะกรรมการ

ผนวก ก

รายชื่อกรรมการวิสามัญ
 มาประชุม ไม่มาประชุม ขาดการประชุม
 ลาการประชุมและพ้นจากตำแหน่ง
 รวมการประชุมทั้งหมด ๓๕ ครั้ง

ลำดับที่	รายชื่อกรรมการ	มาประชุม	ลาการประชุม	ขาดการประชุม
๑.	นายไกรสร ตันติพงศ์ (ประธานคณะกรรมการ)	๓๕	—	—
๒.	นายสมรรค ศิริจันทร์ (รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง)	๓๔	๕	—
๓.	นายเกษม ศิริสัมพันธ์ (รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง)	๒๗	๑๐	๒
๔.	นายฉวิล ไพรสงค์ (เลขานุการคณะกรรมการ)	๓๓	๕	๑
๕.	นายไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ)	๒๗	๙	๓
๖.	นายไทรรงค์ สุวรรณศิริ (โฆษกคณะกรรมการ)	๑๑	๑๕	๑๓
๗.	ว่าที่ ร้อยตรี วิชัย จิตรพิทักษ์เลิศ (ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ)	๓๔	๕	—

ลำดับที่	รายชื่อกรรมการ	มาประชุม	ลาการประชุม	ขาดการประชุม
๘.	นายกรีช กงเพชร	๒๖	๑๐	๓
๙.	นายการณ ไสงาม	—	—	—
๑๐.	ร้อยคำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ	๒๕	๑๒	๒
๑๑.	นายเฉลิมพันธ์ ศรีวิกรม	๑๖	๒๑	๒
๑๒.	นายอุลิต โสภิตชา	๑๖	๑๗	๖
๑๓.	นายเทอด เกียรติสุขเกษม	๒๖	๑๐	๓
๑๔.	นายปรีชา เล่าพงศ์ชนะ	๑๗	๒๒	—
๑๕.	นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา	๒๕	๑๐	—
๑๖.	นายปิยะนัฐ วัชรภรณ์	๓๕	๔	—
๑๗.	นายพิภพ อะสีติวัฒน์	๓๕	—	—
๑๘.	นายเมธา สุกบรรทัด	๑๕	๑๕	๕
๑๙.	นายยุวรัตน์ กมลเวชช	๑๑	๒๗	๑
๒๐.	นายเลิศ หงษ์ภักดี	๓๔	๕	—
๒๑.	พันเอก สมคิด ศรีสังคม	๓๕	๓	๑
๒๒.	นายสมศักดิ์ ชาญควยกิจ	๒๗	๑๐	๒
๒๓.	พลตำรวจโท แสง ชีระสวัสดิ์	๒๑	๑๗	๑
๒๔.	นายอิสสระ สมชัย	๓๓	๓	๓
๒๕.	นายอุกร ทัศนสุนทร	๑๒	๒๗	—
๒๖.	พลโท เอนก บุญยดี	๓๐	๕	—

หมายเหตุ

กรรมการลำดับที่ ๕ นายกรรณ ไสงาม (กรรมการ) พ้นจากตำแหน่ง -
 เนื่องจากขาดการประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีได้แจ้ง
 เป็นหนังสือให้ประธานคณะกรรมการทราบ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทน-
 ราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๔ ข้อ ๘๘ (๒) สำหรับกรรมการท่านอื่น ๆ ขาดการ-
 ประชุมตั้งแต่สามครั้งขึ้นไปปรากฏตามรายงานนี้ มิใช่เป็นกรณีขาดการประชุม
 สามครั้งติดต่อกัน

ผนวก ง.

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่ผู้สมัครหลายคนได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เขตเลือกตั้งนั้นจะมีได้ ให้ทำการจับสลาก โดยทำสลากด้วยลูกเต๋เบิ้ลเทนนิส ให้แก่ผู้สมัครที่ได้คะแนนเท่ากันทุกคนจำนวนสิบลูก ต่อหนึ่งคน กล่าวคือ เป็นลูกเต๋เบิ้ลเทนนิสสีแดงซึ่งหมายความว่าได้รับเลือกตั้งจำนวน ๕ ลูก และลูกเต๋เบิ้ลเทนนิสสีดำซึ่งหมายความว่าไม่ได้รับเลือกตั้ง จำนวน ๕ ลูก แล้วนำลูกเต๋เบิ้ลเทนนิสทั้งหมดใส่รวมอยู่ในภาชนะซึ่งไม่สามารถมองเห็นลูกเต๋เบิ้ลเทนนิสจากภายนอกและมีช่องขนาดกว้างพอที่จะหย่อนมือลงไปหยิบลูกเต๋เบิ้ลเทนนิสออกมาได้

ให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนเท่ากันทุกคนผลัดกันหยิบลูกเต๋เบิ้ลเทนนิสในภาชนะนั้นครั้งละ ๑ ลูก จนกว่าจะครบคนละ ๑๐ ลูก ผู้ใดหยิบได้ลูกเต๋เบิ้ลเทนนิสสีแดงมากที่สุดเรียงลำดับตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีหรือยังขาดอยู่ ผู้นั้นได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ถ้ามีผู้หยิบลูกเต๋เบิ้ลเทนนิสสีแดงได้จำนวนเท่ากันและมีจำนวนเกินกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีหรือยังขาดอยู่ก็ให้ทำการจับสลากด้วยวิธีดังกล่าวข้างต้นอีกจนกว่าจะได้ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เท่ากับจำนวนที่จะพึงมีหรือยังขาดอยู่

การจับสลากให้กระทำโดยเปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัดก่อนนำผู้ว่าราชการจังหวัด และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดบันทึกแสดงผลของการจับสลากไว้เป็นหลักฐาน

โดยที่เป็นการสมควร

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก
สภาแทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๗๖ . . ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติ

"หน่วยเลือกตั้ง" หมายความว่า ห้องฉันทัดกำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

"ที่เลือกตั้ง" หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง และ

ให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่เลือกตั้ง

"วันเลือกตั้ง" หมายความว่าวันที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

"เขตเลือกตั้ง" หมายความว่าท้องที่ซึ่งจัดเป็นเขตอันจะมีการเลือกตั้งสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎร

"ผู้สมัคร" หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

"ผู้เลือกตั้ง" หมายความว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

"ผู้ว่าราชการจังหวัด" หมายความว่ารวมถึง ผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร

"นายอำเภอ" หมายความว่ารวมถึง หัวหน้าผู้ช่วยนายอำเภอเขต และปลัดอำเภอผู้

เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

"นายกเทศมนตรี" หมายความว่ารวมถึง ปลัดเมืองพัทยา

"กำนัน" หมายความว่ารวมถึง หัวหน้าแขวง

"ศาลากลางจังหวัด" หมายความว่ารวมถึง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

"ที่ว่าการอำเภอ" หมายความว่ารวมถึง ที่ว่าการสำนักงานเขต และที่ว่าการ-

กิ่งอำเภอ

"สำนักงานเทศบาล" หมายความว่ารวมถึง ศาลาว่าการเมืองพัทยา

"ที่ทำการที่ตำบล" หมายความว่ารวมถึง ที่ทำการที่ตำบลแขวง

"จังหวัด" หมายความว่ารวมถึง เขต และกิ่งอำเภอ

"เทศบาล" หมายความว่ารวมถึง เมืองพัทยา

"ตำบล" หมายความว่ารวมถึง แขวง

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้อำนวยการออกกฎกระทรวง หรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงหรือระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับ

ได้

มาตรา ๕ ทวิ ให้คณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้งซึ่งนายกรัฐมนตรีเป็นผู้
แต่งตั้งประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิชอบ
ในวงราชการเป็นประธาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธาน ปลัดกระทรวงยุติธรรม
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เลขาธิการรัฐสภา เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้อำนวยการ
สำนักงานประมาณ อธิบดีกรมอัยการ อธิบดีกรมตำรวจ เป็นกรรมการ อธิบดีกรมการปกครอง
เป็นกรรมการและเลขานุการ และรองอธิบดีกรมการปกครอง เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๕ ทรี ให้คณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้งตามมาตรา ๕ ทวิ มี
หน้าที่ควบคุมดูแลการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ควบคุมดูแลการปฏิบัติ
งานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งทุกระดับ และรายงานต่อนายกรัฐมนตรี

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่
ละจังหวัด ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง
จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกินสามคนให้ถือเขตจังหวัด
เป็นเขตเลือกตั้ง และจังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินสามคน ให้แบ่งเขต
จังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง โดยจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละ
สามคน

ในกรณีที่แบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดหนึ่งให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบ
สามคนทุกเขตไม่ได้ ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละ
สามคนเสียก่อน แต่เขตที่เหลือต้องไม่น้อยกว่าเขตละสองคน

ในกรณีที่จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สี่คน ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นสองเขต เขตหนึ่งให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสองคน

จังหวัดใดมีการแบ่งเขตเลือกตั้งกว่าหนึ่งเขต ต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องจัดอัตราส่วนของจำนวนราษฎรกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในแต่ละเขตให้ใกล้เคียงกัน

เมื่อได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้การเลือกตั้งนั้นเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดจำนวนเขตเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดและจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะทำการเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งรวมทั้งท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้ง ที่กำหนดดังที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๐๑ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่ให้มีการกำหนด ดังกล่าวหลังจากมีการประกาศพระราชบัญญัติการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว

มาตรา ๗ ในเขตเลือกตั้งใด ถ้ามีผู้สมัครไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีการเลือกตั้งได้ในเขตเลือกตั้งนั้น ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งโดยไม่ต้องทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๘ นายจ้างทั้งปวงต้องให้ความสะดวกพอสมควรแก่ลูกจ้างในอันที่จะใช้สิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้ง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับแก่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๙ ผู้เลือกตั้งไม่จำเป็นต้องให้ถ้อยคำว่าเขาได้ลงคะแนนเลือกตั้งหรือไม่หรือลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด หรือพรรคการเมืองใด ไม่ว่าในกรณีใด

มาตรา ๑๐ เมื่อได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดแล้ว ไม่ให้นำมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็น

ระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๐๓ มาใช้บังคับสำหรับในกรณีที่น่าสิ่งพิมพ์ ตาม-
กฎหมายว่าด้วยการพิมพ์แผนประกาศหรือสิ่งอื่นมาโฆษณาหาเสียงเลือกตั้ง เพื่อประโยชน์ของ-
ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง

การโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งต้องไม่กระทำโดยวิธีหา พน หรือระบายสี ซึ่งข้อความ
พ หรือรูปรอยใด ๆ ณ ที่รั้ว กำแพง ผนังอาคาร สะพาน เสาไฟฟ้า หรือต้นไม้ บรรดา-
งเป็นทรัพย์สินของทางราชการหรือ ณ บริเวณที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินทำป้ายห้าม
ประกาศไว้ และต้องไม่กระทำโดยวิธีปิดประกาศ ณ ทรัพย์สินดังกล่าวของทางราชการที่อยู่
นเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล หรือบริเวณที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินทำป้ายห้ามปิด-
ประกาศไว้

ในกรณีที่มีการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งอันเป็นการฝ่าฝืนวรรคสองให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น
ตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง มี-
อำนาจและหน้าที่ทำลาย ปกปิด ลบ หรือล้างข้อความ ภาพ หรือรูปรอยดังกล่าว แต่ในกรณี
มิใช่เป็นทรัพย์สินของทางราชการ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะมีอำนาจดังกล่าวเมื่อได้รับคำร้องขอ
จากเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

มาตรา ๑๐ ทวิ เมื่อใดมีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เขตเลือกตั้งใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและ -
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองกำหนดสถานที่ เพื่อการปิดประกาศโฆษณาหาเสียง -
เลือกตั้งไว้ตามสมควร

เมื่อมีการกำหนดสถานที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว มิให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๑๐
มาใช้บังคับกับการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีปิดประกาศสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ใน
สถานที่ที่ใดจัดไว้ให้

มาตรา ๑๑ เมื่อใดมีประกาศระบุที่เลือกตั้งตามมาตรา ๓๕ วรรคสองแล้วห้าม
มิให้ผู้ใดนำสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์แผนประกาศ หรือสิ่งอื่นมาโฆษณาหาเสียงเลือกตั้ง
เพื่อประโยชน์ของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองภายในที่เลือกตั้ง

ในกรณีที่มีสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ แผนประกาศ หรือสิ่งอื่นใดอัน
คุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองภายในที่เลือกตั้งอยู่แล้วก่อนหรือในวันเลือกตั้ง
เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนหรือเจ้าหน้าที่คะแนน มีอำนาจ
หนวที่ทำลาย ปกปิดหรือนำออกไปไว้นอกที่เลือกตั้งดังกล่าว

มาตรา ๑๒ นับตั้งแต่วันที่ ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่ง
จนถึงวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาไม่ว่าโดยวิธีใด อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่
ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองหรือทำควยประกาศใดอันเป็นการรบกวนหรือเป็นอุปสรรคแก่การ

มาตรา ๑๓ นับตั้งแต่วันที่ ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน
จนถึงวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้ใดขาย จำหน่าย แจกแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิดในเขต
เลือกตั้ง

มาตรา ๑๓ ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดเล่น หรือจัดให้มีการเล่นการพนันขึ้นต่อ ว่าผู้
หรือพรรคการเมืองใดแพ้หรือชนะ หรือใดคะแนนเท่าใด และได้รับเลือกตั้งหรือไม่ได้รับเล
หรือได้รับเลือกตั้งจำนวนเท่าใด

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยกระทำการใด เพื่อประโยชน์
การเลือกตั้งโดยประการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง และห้าม
เข้ามีส่วนช่วยเหลือในการเลือกตั้งควยประการใด ๆ ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการ
ช่วยราชการ หรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติโดยสุจริตของผู้นั้น

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีตำแหน่งหรือ
เงินเดือนประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการก
เทศมหานคร นายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา เทศมนตรี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำ
ตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสุขาภิบาล หรือกรรมการสภาตำบล ใช้อำ

ในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

มาตรา ๑๖ ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ให้การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม

นอกจากหน้าที่ซึ่งระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ พนักงานฝ่ายปกครอง และตำรวจ มีหน้าที่จัดการให้ความสะดวกและรักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง

หมวด ๒

สิทธิเลือกตั้งและการสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๑๗ บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดมีสิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้งตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๘ บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว จะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะที่ยื่นขอสมัครรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

(๒) รับหรือเคยรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

(๓) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเทศบาล กรรมการสุขาภิบาล กรรมการสภาตำบล กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน

(๔) ตนเองหรือคู่สมรส เสียหรือเคยเสียภาษีรายได้บุคคลธรรมดาหรือภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมาย

(๕) มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรไทยติดต่อกันไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๑๙ บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว จะเป็นผู้สมัครได้ มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๘ และมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) เป็นผู้ได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนตามกำหนดเวลา และสอบไล่ได้ไม่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาชาติหรือได้เข้าเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอื่นในประเทศตามกำหนดเวลา มาตลอด จนมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า หรือรับรองว่าเทียบได้ไม่ต่ำกว่า มัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือตามแผนการศึกษาของชา

(๒) ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาชั้นสูงในประเทศ หลักสูตรจนเป็นผู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

มาตรา ๒๐ ห้ามมิให้ผู้ใดสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกิน เขตเลือกตั้ง

มาตรา ๒๑ พรรคการเมืองหนึ่งจะส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งเกินจำนวน สภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้นมีได้

มาตรา ๒๒ ผู้สมัครแต่ละพรรคการเมืองต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเองต่อหน้ ราชการจังหวัดพร้อมกันเป็นคณะตามรายชื่อในหนังสือของหัวหน้าพรรคการเมือง ที่มถึงผู้ ราชการจังหวัด ณ ศาลากลางจังหวัดแห่งจังหวัดที่เขตเลือกตั้งที่ตนสมัครนั้น ตั้งอยู่ภา ระยะเวลาที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา พร้อมค่าธรรมเนียมคนละห้าพันบาท หลักฐานกา และรูปถ่ายหรือรูปภาพที่พิมพ์ชัดเจนหรือรูปถ่ายของตนเอง ขนาดกว้างประมาณ ๔.๕ เซน ยาวประมาณ ๑๓.๕ เซนติเมตร มีจำนวนตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดและต้องปฎิ วัติการเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับใบสมัครแล้ว ให้ลงบันทึกการรับใบสมัครไว้เป็น -
 หลักฐานและออกใบรับให้แก่ผู้สมัครในวันนั้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบหลักฐาน -
 คุณสมบัติ ของผู้สมัครและสอบสวนว่าผู้สมัครจะสมัครรับเลือกตั้งใดหรือไม่ ให้เสร็จภายในเจ็ดวัน
 นับแต่วันปิดรับการสมัคร ถ้าได้ก็ให้ประกาศรับสมัครไว้ ณ ศาลากลางจังหวัดและให้ผู้ว่าราชการ
 จังหวัด แจ้งการรับสมัครหรือไม่รับสมัครให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองทราบโดยเร็ว

ประกาศตามวรรคสอง ให้ใช้ชื่อผู้สมัครและเครื่องหมายประจำตัวผู้สมัครอันประกอบ
 ด้วยเลขหมายประจำตัวผู้สมัครและจำนวนจุดเท่ากับเลขหมายซึ่งจะใช้ในการลงคะแนนและรูป
 ผู้สมัคร ทั้งนี้ ให้ปิดไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ และที่เลือกตั้งหรือบริเวณ
 ใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งซึ่งผู้นั้นสมัครโดยเร็ว วิธีการให้เลขหมายประจำตัวผู้สมัคร
 ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งทั่วไปถ้าพรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวน
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศ
 รายชื่อพรรคการเมืองดังกล่าว

มาตรา ๒๓ การสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๒๒ ผู้สมัครจะต้องเป็นสมาชิก
 พรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นคณะเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะ
 พึงมีได้ในแต่ละเขตเลือกตั้ง และให้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำการออกเสียง -
 ลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในเขต
 เลือกตั้งนั้น

มาตรา ๒๔ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ออกใบรับให้แก่ผู้สมัครตามมาตรา ๒๒
 วรรคสองแล้ว ให้ค่าธรรมเนียมตกเป็นของรัฐ และไม่มีการคืนค่าธรรมเนียมให้แก่ผู้สมัคร -
 ไม่ว่าในกรณีใด

มาตรา ๒๕ ถ้าผู้สมัครผู้ใดไม่มีรายชื่อเป็นผู้สมัครในประกาศของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา ๒๒ ผู้สมัครมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่ศาลากลางจังหวัดตั้งอยู่ อำนาจของศาลจังหวัดนั้น หรือต่อศาลแพ่งสำหรับกรุงเทพมหานครได้ภายในเจ็ดวันนับจากประกาศนั้น โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินการพิจารณา เมื่อศาลได้ร้องแล้วให้ดำเนินการพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ศาลวินิจฉัยว่าให้รับสมัครหรือไม่ คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด ให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเร็ว

ในกรณีที่ศาลสั่งให้รับสมัคร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติตามคำสั่งศาลให้นำมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และถ้าได้จัดตั้งกรรมการตรวจคะแนนขึ้นแล้วผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งคำสั่งศาลให้คณะกรรมการตรวจคะแนนทราบโดยเร็ว

การใดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดและกรรมการตรวจคะแนนได้ปฏิบัติไปตามคำสั่งผู้ว่าราชการจังหวัดก่อนได้รับทราบคำสั่งศาลเป็นอย่างอื่นนั้น เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเข้าสมัครเลือกตั้ง

หมวด ๓

บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง

มาตรา ๒๗ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วให้นายอำเภอจัดทำประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไว้ ณ ที่ว่าการอำนวยการเทศบาล ที่สาธารณะที่เห็นได้ง่าย และที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอคัดรายชื่อผู้เลือกตั้งจากทะเบียนบ้าน เว้นแต่ในเขตเทศบาล ให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

ในการคัดรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคสอง ถ้าปรากฏว่ามีบุคคลสัญชาติไทยผู้ใดมี-
 ว่าเป็นคนต่างด้าว และมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคมของปีที่มีการจัดทำ
 รายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอหรือเทศบาล แล้วแต่กรณี ทำการตรวจสอบ
 บุคคลนั้นเป็นผู้เลือกตั้งหรือไม่ ถ้าเป็นก็ให้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน และคัดชื่อลงในบัญชีรายชื่อ
 เลือกตั้ง ในกรณีมีความจำเป็นต้องสอบถามบุคคลดังกล่าว ให้นายอำเภอหรือเทศบาลส่ง -
 เจ้าหน้าที่ไปสอบถามบุคคลนั้น ณ บ้านที่ปรากฏตามทะเบียน

เพื่อประโยชน์ในการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้นายอำเภอ
 หรือเทศบาล จัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไว้เป็นประจำ และแก้ไขให้ถูกต้องทุกปีแล้วประกาศ
 ตั้งกล่าวภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาลที่ทำการตำบล
 เขตชุมชนหนาแน่นที่เห็นสมควร บัญชีดังกล่าวซึ่งผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิตรวจดู และขอแก้ไข
แก้ไขให้ถูกต้องได้ โดยที่ศาลปกครองได้ ๒๕ พกให้ใช้บังคับโดยที่

มาตรา ๒๔ เมื่อได้ประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง
 แล้ว ผู้เลือกตั้งหรือเจ้านายผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชี -
 รายชื่อผู้เลือกตั้งแห่งหน่วยเลือกตั้งของตนหรือผู้นั้นสมควรมีชื่อเป็นผู้เลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น มี
 สิทธิยื่นคำร้องต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายอำเภอตรวจสอบหลักฐานและถ้าเห็นว่า
 ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้เลือกตั้ง ก็ให้ส่งเดิมชื่อตามที่ยื่นคำร้องลงในบัญชี -
 รายชื่อผู้เลือกตั้งโดยไม่ชักช้า ถ้านายอำเภอเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็น
 ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ก็ให้ส่งยกคำร้องและให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได
 ยื่นคำร้อง โดยแสดงเหตุผลไว้ด้วย

เมื่อได้รับคำแจ้งตามวรรคสองแล้ว ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่ตน
 ภูมิลำเนาอยู่ หรือต่อศาลแพ่งสำหรับผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยไม่ต้อง
 เสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณาภายในสิบห้าวันนับแต่วัน
 ที่ได้รับคำแจ้ง เพื่อให้ศาลวินิจฉัยว่าจะให้ลงชื่อตามที่ยื่นคำร้องในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งหรือไม่

เมื่อศาลได้รับคำร้องตามวรรคสามแล้ว ให้ศาลดำเนินการพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด และให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังนายอำเภอเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งโดยเร็วที่สุด และในกรณีที่การประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไปก่อนได้รับคำสั่งศาล ให้แก่บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งทุกคนให้ถูกต้องครบถ้วน

การใดที่ได้ปฏิบัติไปตามคำสั่งเดิมของนายอำเภอก่อนได้รับทราบคำสั่งศาลเป็นอย่างอื่นนั้นเป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้เลือกตั้งเป็นทหารประจำการ ทหารกองประจำการ ตำรวจอาสาสมัครรักษาดินแดน หรือข้าราชการ และได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย หรือเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศหรือที่ต่างประเทศที่มีภูมิลำเนา ถ้าผู้บังคับบัญชาของบุคคลดังกล่าวตั้งแต่นายกองพันหรือเทียบเท่าขึ้นไปเห็นว่าบุคคลดังกล่าวไม่อาจไปลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่บุคคลนั้นมีสิทธิได้ ให้จัดทำบัญชีรายชื่อตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และยื่นต่อนายอำเภอท้องที่ที่บุคคลดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่อยู่เพื่อให้ออกทะเบียนชั่วคราวให้แก่บุคคลเหล่านั้น และเพิ่มชื่อบุคคลเหล่านั้นในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง โดยให้ยื่นบัญชีรายชื่อก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

เมื่อนายอำเภอเห็นว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้เลือกตั้งที่ให้ออกทะเบียนชั่วคราว และเพิ่มชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งโดยไม่ชักช้า และให้แจ้งนายอำเภอท้องที่ที่ผู้เลือกตั้งมีภูมิลำเนาทราบเพื่อหมายเหตุในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ถ้านายอำเภอเห็นว่าบุคคลเหล่านั้นผู้ใดไม่ผู้เลือกตั้งให้แจ้งให้ผู้นั้นทราบภายในสามวันนับแต่วันได้รับบัญชีรายชื่อ โดยแสดงเหตุผลไว้ด้วย และให้นำความในมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ทะเบียนชั่วคราวให้ทำตามแบบทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรโดยอนุโลม และเมื่อเสร็จสิ้นการเลือกตั้งแล้วให้ทะเบียนบ้านชั่วคราวดังกล่าวเป็นอันยกเลิก

มาตรา ๓๐ ผู้เลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งที่ไ้ประกาศตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้หรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่า ในบัญชีเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลใดว่าอยู่ในทะเบียนบ้านของคนที่ผู้นั้นมิได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านดังกล่าวจริง ผู้เลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้นอกจากบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งดังกล่าว

เมื่อนายอำเภอพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรสั่งถอนชื่อผู้นั้น หรือสมควรยกคำร้อง ก็ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นหรือยกคำร้อง แล้วแต่กรณี และให้แจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบ และให้นำมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๑ เมื่อบุคคลใดต้องคำพิพากษาสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและคดีถึงที่สุดแล้วให้ศาลแจ้งไปยังเทศบาลหรือนายอำเภอ ซึ่งผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านโดยไม่ชักช้า เพื่อบันทึกลงไว้ในทะเบียนบ้าน และให้เทศบาลหรือนายอำเภอประกาศการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำสั่งศาลปิกไว้ ณ สำนักงานเทศบาลหรือที่ว่าการอำเภอ

ในกรณีที่ไ้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งแล้ว ให้นายอำเภอประกาศถอนชื่อผู้นอกจากบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งทุกฉบับให้ถูกต้องด้วย และให้นำมาตรา ๒๔ วรรคห้ามาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔

ค่าใช้จ่ายและการหาเสียงเลือกตั้ง

มาตรา ๓๒ เมื่อไ้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใด ผู้สมัครแต่ละคนจะไ้ใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั้งหมดเกินสามแสนห้าหมื่นบาทไ้ไม่ได้ ทั้งนี้ ไ้รวมค่าธรรมเนียมการสมัคร

ค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่พรรคการเมือง
หรือบุคคลอื่นใดจ่าย หรือรับว่าจะจ่ายแทนหรือนำมาให้ใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทน เพื่อประโยชน์
ในการหาเสียงเลือกตั้ง ในกรณีนำทรัพย์สินมาให้ใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทน
ตามปกติในท้องถิ่นนั้น ๆ

มาตรา ๓๓ การใช้จ่ายตามมาตรา ๓๒ ให้ใช้จ่ายได้เฉพาะค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้

- (๑) การโฆษณากระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชน
- (๒) การพิมพ์ โฆษณา แจกจ่าย ประกาศ แผ่นป้าย ใบปลิว และสิ่งพิมพ์อื่น
- (๓) การจัดหาเครื่องเขียน แบบพิมพ์ ไปรษณียากร โทรเลข โทรศัพท์ และ

การสื่อสารอื่นใด

(๔) การซื้อ เช่า หรือยืมสำนักงาน สถานที่ ยานพาหนะ วัสดุ อุปกรณ์
เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

(๕) การว่าจ้างแรงงานทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

(๖) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อการเลือกตั้ง

(๗) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการหาเสียงเลือกตั้งที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๔ ภายในกำหนดสามเดือนหลังจากวันประกาศผลการเลือกตั้งผู้สมัคร
ต้องยื่นรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้ถูกต้องตามความเป็นจริงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
ที่ตนสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งได้แก่

(๑) ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ใช้จ่ายไปแล้ว

(๒) ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ยังค้างชำระ

(๓) หลักฐานการจ่ายเงินตาม (๑) และหลักฐานการค้างชำระตาม (๒) ซึ่ง

อย่างน้อยต้องมีรายการแสดงชื่อและที่อยู่ของผู้รับหรือเจ้าหนี้

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรักษารายการค่าใช้จ่ายและหลักฐานตามวรรคหนึ่งมีกำหนด
คือนับแต่วันที่ประกาศผลการเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้งที่กระทำในเขตเลือกตั้งใด ว่าผู้สมัครใช้จ่ายเงิน
เกินกว่าที่กำหนด ให้เก็บรักษารายการค่าใช้จ่ายและหลักฐานดังกล่าวไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด

การขอตรวจสอบและขอสำเนารายการค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง จะกระทำไต่แต่
ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง โดยยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อผู้ว่าราชการจังหวัดและเลขาธิการรมเนียม
ระเบียบของทางราชการ

มาตรา ๓๕ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน-
ราษฎร ในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันเลือกตั้ง ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด
ที่จะจูงใจให้ผู้เลือกตั้งลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น หรือให้ตนเว้นมิให้ลง-
คะแนนให้แก่ผู้สมัครใดด้วยวิธีการดังนี้

(๑) จักทำให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใด
จากจำนวนเป็นเงินใดแก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้ เงินหรือทรัพย์สินอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือ
ทางอ้อม แก่สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา หรือสถานอื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีหรืสหและการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) ทำสิ่งอื่นเป็นสาธารณประโยชน์หรือสิ่งอื่นใดเพื่อประโยชน์ของบุคคล ชุมชน
สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา หรือสถานอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ต่อ -
ส่วนรวมหรือไม่ก็ตาม

(๕) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(ความในมาตรา ๓๖ ยกเลิก โดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓)

มาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้สมัครผู้ใดจักยานพาหนะนำผู้เลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง เพื่อการเลือกตั้งหรือนำกลับมาจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้เลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง หรือกลับจากที่เลือกตั้ง โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้าง ซึ่งต้องเสียตามปกติหรือผู้ใดกระทำการเช่นนั้นเพื่อประโยชน์แก่ผู้สมัครใด

หมวด ๕

หน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้ง

มาตรา ๓๔ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในจังหวัดนั้น ตามปกติให้ใช้เขตตำบลหนึ่งเป็นหน่วยเลือกตั้งหน่วยหนึ่ง แต่ในเขตเทศบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ในเขตสุขาภิบาล หรือในเขตชุมชนหนาแน่น ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจกำหนดให้ใช้แนวถนน ตรอก หรือซอยเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้

ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้เลือกตั้งหน่วยละหนึ่งพันคนเป็นประมาณ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าไม่เป็นการสะดวกหรือไม่ปลอดภัยในการไปลงคะแนนของผู้เลือกตั้ง จะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยไม่คำนึงถึงจำนวนผู้เลือกตั้งก็ได้

เมื่อได้กำหนดหน่วยเลือกตั้งขึ้นแล้ว ให้ประกาศหน่วยเลือกตั้ง ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน และสำนักงานเทศบาล แต่สำหรับตำบลในเขตเทศบาล ในกรุงเทพมหานครหรือในบริเวณที่ชุมชนหนาแน่นนั้น ให้จัดทำแผนที่ส่งไปแสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งและระบุที่เลือกตั้งไว้ด้วย

การเปลี่ยนแปลงของหน่วยเลือกตั้ง จะกระทำได้โดยประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และให้นำความในวรรคสามไปบังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินจะประกาศเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้ง หรือยุบ หรือรวมหน่วยเลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก็ได้

มาตรา ๓๙ หน่วยเลือกตั้งหนึ่ง ให้มีที่เลือกตั้งแห่งหนึ่ง ที่เลือกตั้งนั้นต้องให้
ที่ซึ่งประชาชนเข้าออกได้สะดวกเพื่อการลงคะแนนเลือกตั้งและในวันเลือกตั้งให้กรรมการ
จะแนวกำหนดบริเวณโดยรอบที่เลือกตั้ง โดยมีป้ายแสดงเขตบริเวณของที่เลือกตั้ง เพื่อ
ความสะดวกตามลักษณะของท้องที่และภูมิประเทศ ในการลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิ
เลือกตั้ง

เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้ง
ให้นายอำเภอประกาศระบุที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ในท้องที่ของตนไม่น้อยกว่า
ห้าวันก่อนวันเลือกตั้ง ประกาศของนายอำเภอต้องกล่าวให้ปิต ๗ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงาน
ศาล ที่สาธารณะที่เห็นได้ง่าย และที่เลือกตั้งหรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้ง ในกรณี
เงินนายอำเภอจะประกาศเปลี่ยนแปลงที่เลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งเมื่อใดก็ได้

ในท้องที่ตำบลใด ถ้าเห็นว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เลือกตั้งหรือความ
สะดวกสาธารณะถูกคุกคาม นายอำเภอจะประกาศระบุที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้
ตตองอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงที่เลือกตั้ง หรือกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตหน่วยเลือกตั้ง
ให้นายอำเภอรายงานพร้อมส่งสำเนาประกาศไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๔๐ ที่เลือกตั้งและบริเวณที่เลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ทรงโดยอนุโลม

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้ผู้ใดก่อให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในที่เลือกตั้งหรือในที่ประชาชน
ชุมนุมกันอยู่ เพื่อรอกการเข้าไปลงคะแนนเลือกตั้ง

หมวด ๖

เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน
และเจ้าหน้าที่คะแนน

มาตรา ๔๒ ให้นายอำเภอแต่งตั้งข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็น
เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง เพื่อมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๓ ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน ให้นายอำเภอแต่งตั้งคณะกรรมการ
ตรวจคะแนนอย่างน้อยเจ็ดคน และเจ้าหน้าที่คะแนนอย่างน้อยหนึ่งคน ประจำทุกหน่วยเลือกตั้ง
เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

กรรมการตรวจคะแนนประจำหน่วยเลือกตั้งแต่ละหน่วยให้แต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติ
และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ และเป็นผู้ที่พรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับ
เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเสนอชื่อต่อนายอำเภอก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน

ให้พรรคการเมืองพรรคหนึ่ง ๆ มีสิทธิเสนอชื่อบุคคลเพื่อให้นายอำเภอแต่งตั้ง
กรรมการตรวจคะแนนตามพรรคหนึ่งได้ไม่เกินหน่วยละหนึ่งคน ในกรณีที่บุคคลซึ่งพรรคการเมือง
เสนอชื่อสำหรับหน่วยเลือกตั้งใด มีจำนวนต่ำกว่าเจ็ดคน ให้นายอำเภอแต่งตั้งกรรมการตรวจ
คะแนนจากผู้เลือกตั้ง ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ เป็นกรรมการ
ตรวจคะแนนได้

มาตรา ๔๔ ก่อนวันเลือกตั้งถ้าปรากฏว่ากรรมการตรวจคะแนนที่ได้แต่งตั้งไว้
ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้นายอำเภอสั่งถอดถอนและแต่งตั้งผู้แทน
ได้ แต่ในกรณีที่ผู้ซึ่งถูกถอดถอนนั้นเป็นผู้ที่พรรคการเมืองใดเสนอชื่อ ให้นายอำเภอแต่งตั้งจาก
ผู้ซึ่งพรรคการเมืองนั้นเสนอชื่อใหม่ และถ้าพรรคการเมืองนั้นไม่เสนอชื่อภายในเวลาที่นายอำเภอ
กำหนด ให้นำพรรคสามของมาตรา ๔๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ ก่อนเวลาเปิดการรับลงคะแนนครึ่งชั่วโมง ให้คณะกรรมการตรวจ
คะแนนเลือกกรรมการตรวจคะแนนคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานเมื่อประธานไม่อยู่ในที่เลือกตั้งหรือไม่
อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการตรวจคะแนนเลือกกรรมการตรวจคะแนนอื่นเป็นประธานไปพลาง
ก่อนจนกว่าประธานที่ได้เลือกตั้งไว้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ในการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจคะแนนให้ถือว่ากรรมการตรวจคะแนน
ที่ตั้งอีกหนึ่งขึ้นไปเป็นองค์คณะ

ในกรณีที่กรรมการตรวจคะแนนมาไม่ครบจำนวน และกรรมการตรวจคะแนนที่เหลือ
มีจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ให้กรรมการตรวจคะแนนที่เหลือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปโดยไม่ต้องมีการ
แต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการตรวจคะแนนเพิ่มขึ้น แต่ถากรรมการตรวจคะแนนมีน้อยกว่าเจ็ดคน ให้
กรรมการตรวจคะแนนที่อยู่ในที่เลือกตั้งตั้งบุคคล ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม -
มาตรา ๔๗ เป็นกรรมการตรวจคะแนนให้ครบเจ็ดคนไปพลางก่อนจนกว่ากรรมการตรวจคะแนน
ที่ได้ตั้งไว้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการตรวจคะแนนปฏิบัติหน้าที่ ให้นายอำเภอหรือเจ้าพนักงานผู้
ดำเนินการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้ง ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
ตามมาตรา ๔๗ คนหนึ่งเป็นกรรมการตรวจคะแนน และให้กรรมการตรวจคะแนนผู้นั้นแต่งตั้ง
ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ อีกหกคนเป็นกรรมการตรวจคะแนนไปพลาง
ก่อน จนกว่ากรรมการตรวจคะแนนซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งไว้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๔๖ การลงมติวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจคะแนนให้ถือเสียงข้างมาก
กรรมการตรวจคะแนนคนหนึ่งยอมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน
ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๔๗ กรรมการตรวจคะแนนและเจ้าหน้าที่คะแนนให้แต่งตั้งจากผู้เลือกตั้ง
ซึ่งมีความประพฤติดี และสามารถอ่านและเขียนหนังสือไทยได้ โดยกรรมการตรวจคะแนนต้อง
เป็นผู้เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น

ห้ามมิให้แต่งตั้งข้าราชการ สมาชิกสภา สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเมืองพัทยา ปลัดเมืองพัทยา กรรมการสุขาภิบาล พนักงานส่วนท้องถิ่น ผู้สมัคร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นอื่น เป็นกรรมการตรวจคะแนน

ห้ามมิให้แต่งตั้งผู้สมัครหรือกรรมการของพรรคการเมืองเป็นเจ้าหน้าที่คะแนน

มาตรา ๔๘ ให้ถือว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน และเจ้าหน้าที่คะแนน เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาชญา นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง สิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่

มาตรา ๔๙ กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง หากปรากฏว่าผู้ใดกระทำความผิดที่ขัดขวางกระบวนการเลือกตั้งหรือจะทำความไม่เรียบร้อยขึ้น กรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นออกไปเสียจากที่เลือกตั้งได้แต่ต้องมีข้อตกลงการที่ผู้เลือกตั้งจะใช้สิทธิในการเลือกตั้ง

มาตรา ๕๐ หน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน และเจ้าหน้าที่คะแนน ในการเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน หรือเจ้าหน้าที่คะแนนผู้ใดจงใจนับัตรเลือกตั้ง หรือคะแนนในการเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำความผิดประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำความผิดประการใดแก่บัตรเลือกตั้ง เพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้หรืออ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริงหรือทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความจริง

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน
หรือเจ้าหน้าที่คะแนนผู้ใดจงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ หรือกระทำการอันใดเพื่อขัดขวางมิให้
การเป็นไปตามกฎหมาย กฎกระทรวงหรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราช-
บัญญัติ

หมวด ๗

การลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๕๓ บัตรเลือกตั้งและหีบบัตรเลือกตั้งให้มีลักษณะและขนาดตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๔ การลงคะแนนเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีทำเครื่องหมายกากบาทลง ใน
บัตรเลือกตั้งตามลักษณะ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๕ ในวันเลือกตั้ง ให้เปิดการลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา
ถึงเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

มาตรา ๕๖ ขณะจะเปิดการลงคะแนน ให้ประธานกรรมการตรวจคะแนนเปิด
หีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผยแสดงให้ผู้เลือกตั้งซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้นเห็นว่า เป็นหีบเปล่า และ
ให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งใส่กุญแจประจำครั้งที่บรรจุแล้ว และให้คณะกรรมการตรวจคะแนนบันทึก
การเปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามมาตรานี้ โดยให้ผู้เลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคน ซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งใน
ขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย

มาตรา ๕๗ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนให้ผู้เลือกตั้งที่จะลงคะแนนไปแสดง
ตนต่อกรรมการตรวจคะแนน โดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อให้ตรวจสอบชื่อในบัญชีรายชื่อ
ผู้เลือกตั้ง เพื่อกรรมการตรวจคะแนนตรวจสอบถูกต้อง แล้วให้อ่านชื่อและที่อยู่ของผู้เลือกตั้ง ๆ

าไม่มีผู้เลือกตั้งผู้สมัครหรือผู้แทนพรรคการเมืองผู้ใดหักทวงให้หมายเหตุไว้ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งให้จดหมายเลขของบัตรประจำตัวประชาชน และสถานที่ออกบัตรประจำตัวประชาชน ในกรณีผู้เลือกตั้งใช้ใบรับคำขอมิบัตรหรือเปลี่ยนบัตรใหม่ ให้ลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือแล้วแต่กรณีลงในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งเป็นหลักฐานเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแล้วให้กรรมการตรวจคะแนนมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้นั้นไปลงคะแนน

ในกรณีที่ผู้เลือกตั้งผู้ใดเป็นบุคคลไม่ตองมีบัตรประจำตัวประชาชนตามกฎหมายของแสดงหลักฐานอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงตอกรรมการตรวจคะแนน และให้กรรมการตรวจคะแนนปฏิบัติตามวรรคหนึ่งแล้วให้ผู้เลือกตั้งลงลายมือชื่อ หรือพิมพ์ลายนิ้วมือแล้วแต่กรณีในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งไว้เป็นหลักฐานด้วย

หากรณีผู้หักทวง หรือกรรมการตรวจคะแนนสงสัยว่าผู้เลือกตั้งที่มาแสดงตนนั้นไม่เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนมีอำนาจสอบสวนและวินิจฉัยว่าผู้ถูกหักทวงหรือผู้ถูกสงสัยมีสิทธิลงคะแนนหรือไม่ คำชี้ขาดของคณะกรรมการตรวจคะแนนให้เป็นที่สุด ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจคะแนนวินิจฉัยว่าผู้ถูกหักทวงหรือผู้ถูกสงสัยไม่มีสิทธิลงคะแนนให้คณะกรรมการตรวจคะแนนทำบันทึกคำวินิจฉัยและลงลายมือชื่อไว้ด้วย

บัตร ประจำตัวตามมาตรานี้ ให้หมายความรวมถึงบัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุแล้วด้วย

มาตรา ๕๔ ผู้เลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งใดให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะหน่วยเลือกตั้งนั้น และให้ลงคะแนนเลือกตั้งได้เฉพาะแห่งเดียว ผู้เลือกตั้งซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้มีหน้าที่ในการเลือกตั้งหรือเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งมีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนต้องประจำปฏิบัติหน้าที่นั้น โดยไม่ต้องมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้ง ถ้าหน่วยเลือกตั้งที่ตนประจำปฏิบัติหน้าที่นั้นอยู่ในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งให้ผู้เลือกตั้งตามวรรคสอง ซึ่งประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่ตนต้องปฏิบัติหน้าที่ แสดงหลักฐานคำสั่งแต่งตั้งตอคณะกรรมการตรวจคะแนนก่อนทำการลงคะแนน

เลือกตั้ง เมื่อคณะกรรมการตรวจคะแนนตรวจสอบถูกต้องแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจคะแนน
ที่ชื่อในบัญชีรายชื่อเลือกตั้งอีกส่วนหนึ่งต่างหาก

มาตรา ๕๕ ผู้เลือกตั้งผู้ใดไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของหน่วยเลือกตั้งใดก็ตาม
ที่ไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อเลือกตั้งและไม่ดำเนินการขอเพิ่มชื่อตามมาตรา ๒๔ ในหน่วย
เลือกตั้งนั้น ให้ถือว่าผู้เลือกตั้งนั้น สละสิทธิลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

มาตรา ๖๐ ห้ามมิให้ผู้ใดลงคะแนนเลือกตั้งหรือพยายามลงคะแนนเลือกตั้ง โดย
อยู่แล้ววาตนไม่มีสิทธิเลือกตั้ง หรือไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น โกงบัตรหรือ
พยายามลงบัตร หรือแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่มีไว้สำหรับตนหรือที่
ปลอมแปลงขึ้นต่อกรรมการตรวจคะแนนเพื่อลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๖๑ ผู้เลือกตั้งผู้ใดรับบัตรเลือกตั้งเพื่อลงคะแนนแล้วไม่ประสงค์จะลง
คะแนนให้คัดบัตรเลือกตั้งแก่กรรมการตรวจคะแนนให้กรรมการตรวจคะแนนบันทึกการไม่ลงคะแนน
นั้นไว้ในบัญชีรายชื่อเลือกตั้ง และผู้เลือกตั้งผู้นั้นจะใช้สิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งนั้นอีก
ไม่ได้

มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้ผู้เลือกตั้งผู้ใดใช้บัตรเลือกตั้ง ซึ่งมีใช้บัตรที่กรรมการตรวจ
คะแนนแห่งที่เลือกตั้งนั้นมอบให้ลงคะแนน หรือนำบัตรเลือกตั้งที่ไม่ใช้ลงคะแนนออกไปจากที่เลือก
ตั้ง

มาตรา ๖๓ ห้ามมิให้ผู้ใดทำเครื่องสังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรเลือกตั้ง

มาตรา ๖๔ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งไว้ในหีบบัตรเลือกตั้งโดยไม่มีอำนาจ
โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อ
ลงคะแนนโดยผิดจากความจริงหรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง

มาตรา ๖๕ ห้ามมิให้ผู้ใดโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อชักชวนหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้เลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้งหรือเข้าไป ณ ที่ลงคะแนนหรือมิให้ถึง ณ ที่ทั้งวั้นภายในกำหนดเวลาที่จะลงคะแนนเลือกตั้งได้

มาตรา ๖๖ ห้ามมิให้ผู้เลือกตั้งผู้ใดเรียกหรือรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ใด ๆ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เพื่อจะลงคะแนนเลือกตั้งหรือจะเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด

มาตรา ๖๗ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำให้ปรากฏด้วยวิธีใดอันเป็นการลวงผู้เลือกตั้งโดยสำคัญผิดเกี่ยวกับผู้สมัคร หรือเลขหมายประจำตัวหรือการสังกัดพรรคของผู้สมัครคนใดหรือของตนเองในกรณีที่เป็นผู้สมัครด้วย

มาตรา ๖๘ ระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ห้ามมิให้เปิดหีบบัตรเลือกตั้งแต่จะมีความจำเป็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการลงคะแนนนั้นจะหลีกเลี่ยงมิได้ จึงให้คณะกรรมการตรวจคะแนนเปิดได้โดยมิให้เอาบัตรเลือกตั้งออกจากหีบและให้ปิดไว้ตามเดิม ในกรณีเช่นนี้ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนกระทำต่อหน้าผู้เลือกตั้งซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้ง และให้บันทึกแสดงเหตุในการเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง โดยให้ผู้เลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคนซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้งในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย

มาตรา ๖๙ ตั้งแต่เวลาที่เปิดและปิดหีบบัตรเลือกตั้งที่จัดไว้เพื่อการลงคะแนนตามมาตรา ๕๖ แล้ว หรือภายหลังเวลาที่ปิดหีบบัตรเลือกตั้งนั้นเพื่อรักษาไว้ เมื่อการเลือกตั้งได้เสร็จสิ้นแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง หรือทำให้ไร้ประโยชน์หรือลักพาไปยังหีบบัตรเลือกตั้งหรือบัตรเลือกตั้ง โดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๗๐ ~~ที่~~ระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนจนถึงประกาศผลการนับคะแนน

ผู้มีให้เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนน หรือเจ้าหน้าที่คะแนน แจง
 ผู้ใดให้ทราบจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ตกลงคะแนนไว้ หรือให้ทราบจำนวนคะแนนอันใดลงไว้
 สำหรับบุคคลใด หรือให้ทราบว่าผู้ใดลงคะแนนหรือไม่

หมวด ๘

การตรวจและการรวมคะแนน

มาตรา ๗๑ เมื่อปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจคะแนน
 นับคะแนนโดยเปิดเผยจนเสร็จในวาระเดียว ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนน
 เมื่อการนับคะแนนเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจคะแนนประกาศผลของการนับ
 คะแนน ณ ที่เลือกตั้งนั้น และรับทำรายงานแสดงผลของการนับคะแนน และปิดหีบบัตรเลือกตั้ง
 เพื่อส่งไปยังนายอำเภอโดยเร็ว

แบบประกาศผลของการนับคะแนน รายงานแสดงผลของการนับคะแนน วิธีนับ
 คะแนน วิธีประกาศผลของการนับคะแนน และวิธีเก็บบัตรเลือกตั้งบรรจุหีบ ให้เป็นไปตามที่
 กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๒ ถ้าการลงคะแนนหรือการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งแห่งใดไม่สามารถ
 กระทำได้เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุอันน่าวิตกอย่างอื่นให้คณะกรรมการ
 ตรวจคะแนนประกาศงดลงคะแนน หรือนับคะแนนสำหรับที่เลือกตั้งแห่งนั้น แล้วรายงานต่อนาย-
 อำเภอโดยด่วน ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศยกเลิกการลงคะแนนหรือการนับ
 คะแนน และกำหนดวันลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นภายในสามวันนับแต่วันได้รับทราบว่าเหตุ
 นั้นได้สงบลงแล้ว และต้องประกาศก่อนวันลงคะแนนไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบห้า
วันนับแต่เหตุนั้นสงบลง

ในกรณีที่จำนวนผู้เลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งทั้งลงคะแนนหรือนับคะแนนตามพรรคหนึ่งจะไม่ทำให้ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งนั้นเปลี่ยนแปลงวาระการจ้หวัด ไม่ต้องประกาศให้มีการเลือกตั้งตามพรรคหนึ่ง

มาตรา ๗๓ บัตรเลือกตั้งต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย คือ

- (๑) บัตรปลอม
 - (๒) บัตรที่ทำเครื่องหมายเลือกตั้งเกินจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น
 - (๓) บัตรที่มีเครื่องหมายเลย
 - (๔) บัตรที่ปรากฏว่าไข้พับซ้อนกันมากกว่าหนึ่งบัตร
 - (๕) บัตรที่มีเครื่องหมายสังเกต หรือข้อความอื่นใด นอกจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง
 - (๖) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครของพรรคการเมืองคนใด
- เว้นแต่เป็นบัตรเลือกตั้งตามพรรค

บัตรดังกล่าวให้กรรมการตรวจคะแนนสลักหลังว่า "เสีย" และให้กรรมการตรวจคะแนนไม่น้อยกว่าสามคนลงลายมือชื่อกำกับไว้

ในการนับคะแนน หากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้เป็นส่วนหนึ่งละห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

บัตรเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคนและบัตรเลือกตั้งที่มีทั้งเครื่องหมายที่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครของพรรคการเมืองคนใด และที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครของพรรคการเมืองคนใด ในกรณีนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสียเฉพาะเครื่องหมายที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครของพรรคการเมืองคนใดเท่านั้นและให้นับคะแนนเฉพาะเครื่องหมายที่อาจทราบได้ว่าลงคะแนน ให้กับผู้สมัครของพรรคการเมืองคนใด

บัตรเลือกตั้งนี้ให้กรรมการตรวจคะแนนสลักหลังว่า "เสียบางส่วน" โดยให้กรรมการตรวจคะแนน

ไม่น้อยกว่าสามคน ลงลายมือชื่อกำกับไว้ และให้แยกบัตรเสียบางส่วนนี้ออกไว้เป็นอีกส่วนหนึ่ง

มาตรา ๙๕ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำความผิดประการใดให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำความผิดประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้

มาตรา ๙๖ เมื่อการเลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว นายอำเภอจะทำลายบัตรเลือกตั้ง และเอกสารที่เก็บอยู่ในหีบบัตรเลือกตั้งนั้นได้ เมื่อพ้นระยะเวลาคัดค้านการเลือกตั้งตามมาตรา ๙๔ แล้วไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ให้นายอำเภอเก็บรักษา - หีบบัตรเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

มาตรา ๙๖ ให้นายอำเภอส่งรายงานการเลือกตั้งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด โดย วานและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรวมยอดคะแนนการเลือกตั้ง และประกาศผลการเลือกตั้ง โดย รวดและให้รายงานไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อแจ้งต่อไปยังรัฐสภา

มาตรา ๙๗ ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้หนึ่งคน ผู้สมัครของพรรคการเมืองใดได้คะแนนมากที่สุด ให้ผู้สมัครของพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้ได้รับ เลือกตั้ง ในกรณีที่คะแนนมากที่สุดเท่ากันให้ผู้สมัครของพรรคการเมืองซึ่งได้คะแนนเท่ากันจับ- สลากกันว่าผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

ในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มากกว่าหนึ่งคน ให้- ผู้สมัครของพรรคการเมืองซึ่งได้คะแนนมากตามลำดับลงมาตามจำนวนที่จะพึงมีการเลือกตั้งได้เป็น ผู้ได้รับเลือกตั้ง

ในกรณีที่ผู้สมัครของพรรคการเมืองหลายคนได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้ไม่ - สามารถเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกตั้งได้ตามวรรคสอง ให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลาก- เพื่อให้ผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนตามที่เขตเลือกตั้งนั้นจะพึงมีการเลือกตั้งได้

การจับสลากตามความในมาตรานี้ ให้กระทำต่อหน้าผู้ว่าราชการจังหวัดตามวิธีที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๕
การคัดค้านการเลือกตั้ง

มาตรา ๓๘ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใดเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเห็นว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือเห็นว่าการที่บุคคลใดได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยมิชอบ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ มาตรา ๓๔ มาตรา ๕๑ หรือมาตรา ๕๒ ผู้เลือกตั้ง ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ให้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลจังหวัดที่เขตเลือกตั้งนั้นตั้งอยู่ หรือต่อศาลแพ่งสำหรับกรุงเทพมหานคร ภายในสามสิบวัน เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านตามมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๔ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่

มาตรา ๓๙ เมื่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งได้รับคำร้องคัดค้านแล้วให้ดำเนินการพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ให้ทำความเห็นและส่งสำนวนไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัยและให้ศาลฎีกามีอำนาจคงต่อไปนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าการเลือกตั้งหรือการที่บุคคลใดได้รับการเลือกตั้งเป็นไปโดยมิชอบสมควรจะให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้มีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น หรือเฉพาะเขตเลือกตั้งใดที่ถูกร้องคัดค้านในเขตเลือกตั้งตามคำร้องคัดค้านนั้นได้

(๒) ถ้าเห็นว่าการเลือกตั้งหรือการที่บุคคลใดได้รับการเลือกตั้งเป็นไปโดยชอบหรือไม่ แต่เมื่อต้นสมควรมีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น หรือเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ถูกคัดค้านในเขตเลือกตั้งนั้น ให้มีคำสั่งยกคำร้องคัดค้านเสีย

มาตรา ๔๐ เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งอย่างใดแล้ว ให้ส่งสำเนาคำสั่งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพื่อแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบ

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้ถือว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร - ซึ่งถูกคัดค้านนั้นขาดจากสมาชิกภาพตั้งแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่ง คำสั่งของศาลฎีกาซึ่งเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดคนหนึ่งสิ้นสุดลง ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นได้กระทำให้ในหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้รับแจ้งคำสั่ง

หมวด ๑๐

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๑ นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง หรือผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของกรมการตรวจจะแนซึ่งสั่งตามมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ทวิ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือปรับแห่งละหนึ่งพันบาท แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่ากัน

ถ้าปรับตามวรรคหนึ่ง ให้นำส่งเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นที่การกระทำ-ความผิดนั้นเกิดขึ้น เพื่อใช้ในการแก้ไขความเสียหายที่เกิดจากการกระทำ ความผิดนั้น

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษจำคุก
หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยส่ง
ออกจากประเทศไทยด้วย

มาตรา ๔๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๕ มาตรา
๑ ๖๐ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙ หรือมาตรา ๗๐
ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอน
เลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๔๕ ผู้สมัครผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๐ หรือเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง
การตรวจคะแนนหรือเจ้าหน้าที่กะเนนผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้า

มาตรา ๔๖ ผู้สมัครผู้ใดใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้
มาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๔๗ ผู้สมัครผู้ใดไม่ยื่นรายการค่าใช้จ่ายต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน
มาตรา ๓๕ หรือยื่นรายการค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหก
หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

(ความในมาตรา ๔๔ ยกเลิกโดยมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก
ผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓)

มาตรา ๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ ทวิ มาตรา ๓๗ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๕
มาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๕๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปีและ
ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๘๒ ผู้เลือกตั้งผู้ใดไม่คืนบัตรเลือกตั้งตามมาตรา ๖๑ โดยทุจริตต้อง-
ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและ ให้ศาลสั่ง
เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๕๓ เจ้านักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง กรรมการตรวจคะแนนหรือ -
เจ้าหน้าที่คะแนนผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

力力力力力力力力力

[illegible]

๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

ԿԻՐՈՒՄ ԵՎ ՄԱՆԿԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՎԵՐԱԿԱՆՈՒՄ ԵՎ ՆԱԽԿԱՐԳԻՆԵՐ ԵՎ ՔԱՆԴԱԿԱՆՈՒՄ -
 ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ ԿԱՐԴԻՆԱԿԱՆ ԿԱՐԴԻՆԱԿԱՆ ԿԱՐԴԻՆԱԿԱՆ

[illegible]

22

คป // ปัตตังคังคัง ปัตตังคังคัง ปัตตังคังคัง ปัตตังคังคัง

[illegible][illegible]

๒๓๓๓ ๕๕/ สืบค้นพบพระพิมพ์ดินเผาปางนาคปรก
 ๒๓๓๓ ๕๕/ สืบค้นพบพระพิมพ์ดินเผาปางนาคปรก

[illegible]

เขตจังหวัดใดมีกาวรสสีสดตั้งตามวิธีทดสอบแล้วพบว่ามีกาวรสสีสดได้ไม่เพียงพอ
 จังหวัดนั้นจะต้องมีกาวรสสีสดตั้งตามวิธีทดสอบแล้วพบว่ามีกาวรสสีสดได้ไม่เพียงพอ
 เขตจังหวัดใดมีกาวรสสีสดตั้งตามวิธีทดสอบแล้วพบว่ามีกาวรสสีสดได้ไม่เพียงพอ
 เขตจังหวัดใดมีกาวรสสีสดตั้งตามวิธีทดสอบแล้วพบว่ามีกาวรสสีสดได้ไม่เพียงพอ

ในกรณีที่มีแรงโน้มถ่วงสถิตตั้งในจังหวัดหนึ่ง ให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตาม
เกณฑ์ทุกจังหวัดไม่ได้ ให้แบ่งเขตเลือกตั้งของทั้งนั้นเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประจำ
เขตหนึ่งเดียว แต่เขตที่มีหลายเขตไม่อนุญาตว่าเขตละสองคน

ในกรณีนี้ทั้งจังหวัดได้มีตำรวจได้สกัดตั้งด่านตรวจรถจักรยานยนต์บนทางหลวงได้สกัดคน ให้แบ่งเขตไว้
เขตบ้านดงขี้เหล็ก เขตหนึ่งให้มีตำรวจตรวจรถจักรยานยนต์บนทางหลวงดงขี้เหล็ก

พระราชบัญญัติ

พรรคการเมือง

W. A. ~~W. A.~~ . . .

โดยที่เป็นการสมควร

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติพรตการเมือง พ.ศ. ๒๔๖๔"

11

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกที่ที่ตั้งของตึกและบริเวณที่ปลูกสร้างตึกหรือตึกที่ขึ้นทะเบียน ที่ปีที่ ๕๕๕๕๕๕
 ๕๕๕๕๕ พ.ศ. ๕๕๕๕. พระราชบัญญัติพรกการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔

บรรดาบทกฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติหรือ
ซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"สมาชิก" หมายความว่า สมาชิกพรรคการเมือง

"ที่อยู่" หมายความว่า ที่อยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

"คณะกรรมการบริหาร" หมายความว่า คณะกรรมการที่หน้าที่ดำเนินการ
การเมืองตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความรวมถึงคณะกรรมการที่ขอบังคับของพรรค
การเมืองเรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในลักษณะเดียวกันด้วย

"นายทะเบียน" หมายความว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
ให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นนายทะเบียนผู้มีอำนาจหน้าที่ตามพระราช
บัญญัตินี้

หมวด ๑

การจัดตั้งและการจดทะเบียนพรรคการเมือง

มาตรา ๗ ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์และไม่เป็น
สามเณร นักพรต หรือนักบวช มีจำนวนตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป อาจรวมกันเป็นคณะผู้
จัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งมีแนวนโยบายในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกแตกแยกในเรื่อง
ชาติหรือศาสนาระหว่างชนในชาติ ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรือไม่ขัดต่อกฎหมาย
ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตย
มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ เพื่อกำเนินการออกหนังสือเชิญชวนผู้อื่นให้สมัคร
เป็นสมาชิก เมื่อมีจำนวนผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกรวมกับจำนวนผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง

ไม่น้อยกว่าห้าพันชน ยอมตั้งพรรคการเมืองได้ โดยจดทะเบียนต่อนายทะเบียนที่กระทรวง
มหาดไทย

สมาชิกจำนวนห้าพันคนดังกล่าวในพรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก
ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคไม่น้อยกว่าภาคละห้าจังหวัดตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดท้ายพระราชบัญญัติ
และมีจำนวนสมาชิกจังหวัดละไม่น้อยกว่าห้าสิบคน

ผู้ที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกได้ ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำ-
กว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ และไม่เป็นผู้เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

มาตรา ๔ ก่อนดำเนินการโฆษณาเชิญชวนผู้อื่นเข้าเป็นสมาชิก ให้คณะผู้เริ่ม-
จัดตั้งพรรคการเมืองทำหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดพร้อมกับหนังสือ
เชิญชวนสามฉบับ ซึ่งคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองได้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วยทุกฉบับ

หนังสือเชิญชวนนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อพรรคการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง
- (๓) แนวนโยบายพรรคการเมือง
- (๔) ชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของผู้ซึ่งเป็นคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๕ เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งตามมาตรา ๔ แล้ว เห็นว่าหนังสือ
เชิญชวนมีรายการครบถ้วน โดยมีชื่อ ภาพเครื่องหมาย หรือแนวนโยบายของพรรคการเมือง
ในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในเรื่องเชื้อชาติ หรือศาสนาระหว่างชนในชาติ ไม่
เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐไม่ขัดต่อกฎหมาย ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี
ของประชาชน หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตาม
รัฐธรรมนูญ และคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตาม
มาตรา ๙ และหรือพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่ซ้ำหรือพ้อง หรือ

ขณะคล้ายคลึงกับข้อพระการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพระการเมืองของคณะผู้เริ่มจัดตั้ง
การเมืองอื่นที่ไ้แจ้งไว้ตามมาตรา ๔ หรือของพระการเมืองอื่นที่ไ้จดทะเบียนตาม
มาตรา ๒๓ ไว้ก่อนแล้ว ให้นำทะเบียนออกหนังสือรับรองการแจ้งให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพระ
การเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ไ้รับแจ้ง

เมื่อไ้รับหนังสือรับรองการแจ้งแล้ว ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพระการเมืองมีสิทธิไ้
ชวนผู้อื่นเข้าเป็นสมาชิก และดำเนินการก่อตั้งพระการเมืองไ้ หนังสือรับรองการแจ้ง
ให้ใช้ไ้หนึ่งปีนับแต่วันที่ออก

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่า หนังสือเชิญชวนมี ข้อภาพเครื่องหมาย
นโยบายของพระการเมืองในลักษณะที่ก่อให้เกิดความรู้สึกแตกแยกในเรื่องเชื้อชาติหรือ
สนาระหว่างชนในชาติเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ ขัดต่อกฎหมาย ขัดต่อความสงบเรียบร้อย
ศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น
มุขตามรัฐธรรมนูญ หรือผู้เริ่มจัดตั้งพระการเมืองผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม
ตามมาตรา ๙ และผู้เริ่มจัดตั้งพระการเมืองที่เหลือมีจำนวนไม่ถึงสิบห้าคน หรือข้อพระ
การเมืองหรือภาพเครื่องหมายพระการเมืองของพระการเมืองซ้ำหรือพ้องกับข้อหรือภาพเคร
ายพระการเมืองอื่นที่ไ้แจ้งต่อนายทะเบียน หรือจดทะเบียนพระการเมืองไว้ก่อนแล้ว ไ้
ยทะเบียนสั่งไม่รับแจ้งและบอกกล่าวเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลที่สั่งไม่รับแจ้งไปยังคณะผู้เริ่ม
ตั้งพระการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ไ้รับแจ้ง

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าหนังสือเชิญชวนมีรายการไม่ครบตาม
มาตรา ๔ หรือมีข้อความไม่ชัดเจนหรือบกพร่อง ให้นำทะเบียนบอกกล่าวเป็นหนังสือไปยัง
คณะผู้เริ่มจัดตั้งพระการเมืองภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ไ้รับแจ้ง เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขภายใน
ห้าวันนับแต่วันที่ไ้รับหนังสือบอกกล่าว เมื่อคณะผู้เริ่มจัดตั้งพระการเมืองไ้แก้ไขภายใน
หนดเวลาดังกล่าวเป็นการถูกต้องแล้ว ให้นำทะเบียนออกหนังสือรับรองการแจ้งให้คณะ

เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้แก้ไข ถ้าไม่แก้ไขหรือแก้ไขแล้วยังไม่
ตกลงภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้สิ่งไม่รับแจ้งทันที และบอกกล่าวเป็นหนังสือพร้อมทั้ง
เหตุผลไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สิ่งไม่รับแจ้ง

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าข้อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมาย
พรรคการเมืองของคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง ตามที่ปรากฏในหนังสือเชิญชวนเข้าหรือพ้อง
หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับข้อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของคณะผู้เริ่มจัดตั้ง
ของพรรคการเมืองอื่นที่ได้แจ้งไว้ในวันเดียวกัน ให้นายทะเบียนดำเนินการต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือบอกกล่าวไปยังคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
เพื่อให้ทำความเข้าใจกันว่า คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดจะเป็นผู้มีสิทธิใช้ข้อพรรคการเมือง
หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น เมื่อได้ตกลงกันเป็นประการใดแล้ว ให้นายทะเบียน
รับแจ้งตามที่ใดตกลงกัน การตกลงกันดังกล่าวให้กระทำให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าวันนับแต่
วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว

(๒) ในกรณีที่คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องยืนยันไม่ยอมตกลงกันหรือ
เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวใน (๑) แล้วยังตกลงกันไม่ได้ ให้นายทะเบียนพิจารณารับแจ้ง
จากคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่เห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะใช้ข้อหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น
ดีกว่า โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(ก) คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดมีจำนวนผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง -
เมือง ซึ่งเคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุดในนาม
ของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองตามหลักฐานใบสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ที่เคยใช้ข้อหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นมากกว่า คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง
คณะนั้นย่อมมีสิทธิดีกว่า

(ข) ในกรณีที่จำนวนผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองตาม (ก) มีจำนวนพอ
คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดมีจำนวนผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งเคยสมัครรับได้
เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุดในนามของพรรคการเมืองหรือ
การเมืองตามหลักฐานใบสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เคยใช้ชื่อหรือใช้ภาพ
เครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นมากกว่า คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองคณะนั้นย่อมมีสิทธิที่จะ

(ค) ในกรณีที่จำนวนผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองตาม (ข) มีจำนวนเท่า
ให้นายทะเบียนดำเนินการจับสลากเพื่อให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมาย
พรรคการเมืองโดยเปิดเผย

ให้นายทะเบียนบอกกล่าวการรับแจ้งตาม (๒) เป็นหนังสือไปยังคณะผู้เริ่มจัด
พรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับแจ้ง

มาตรา ๑๓ คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของ
นายทะเบียนตามมาตรา ๑๒ มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาวินิจฉัยชี้ขาดโดยยื่นต่อศาลแพ่ง
ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว

เมื่อศาลแพ่งได้รับร้องดังกล่าว ให้ดำเนินการพิจารณาโดยไม่ชักช้า แล้วให้
ส่งสำนวนและความเห็นไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด เมื่อศาลฎีกาได้วินิจฉัยเป็นประการ
แล้ว ให้นายทะเบียนปฏิบัติตามนั้นโดยไม่ชักช้า

ในการพิจารณาของศาล ให้พิจารณาหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๒ (๒) ประ
ควย

การดำเนินการตามมาตรานี้ ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้
โดยอนุโลม และให้ได้รับการยกเว้นการเสียค่าฤชาธรรมเนียม

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่นายทะเบียนสั่งไม่รับแจ้งตามมาตรา ๑๐ หรือมาตร
คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลฎีกาวินิจฉัย โดยยื่นต่อศาลแพ่งภายใน

สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว และให้นำมาตรา ๑๓ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ เมื่อคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองที่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งจากนายทะเบียนเชิญชวนผู้อื่นให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกได้ครบห้าพันคน ซึ่งมีผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคไม่น้อยกว่าภาคละห้าจังหวัด และมีจำนวนสมาชิกจังหวัดละไม่น้อยกว่า — ห้าสิบคนแล้ว ให้คณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองนำประชุมผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกการประชุมนี้ให้เรียกว่าการประชุมตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๑๖ การเรียกประชุมตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้บรรดาผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และคณะผู้เริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งระเบียบวาระการประชุมพร้อมทั้งบัญชีรายชื่อผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกทั้งหมดให้ผู้ประชุมทราบด้วย

มาตรา ๑๗ การประชุมตั้งพรรคการเมือง ต้องมีผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน แต่ในจำนวนนี้ต้องมีผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกของแต่ละภาค ภาคละไม่น้อยกว่าห้าจังหวัด มารวมประชุมด้วย จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๑๘ กิจการอันจะพึงทำในที่ประชุมตั้งพรรคการเมือง คือ

(๑) การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายและวิธีดำเนินการ

(๒) การกำหนดข้อบังคับของพรรคการเมือง

(๓) การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองตามมาตรา ๓๓

มาตรา ๑๙ ให้ที่ประชุมตั้งพรรคการเมืองเลือกผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกที่มาประชุมคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม

๗๘ คำวินิจฉัยของที่ประชุมให้ เป็นไปตามเสียงข้างมาก ผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกที่มาประชุมคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๐ การลงคะแนนเสียงในที่ประชุมตั้งพรรคการเมืองให้ลงคะแนน โคะ
เปิดเผย เว้นแต่ผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกที่มาประชุมเกินกว่ากึ่งหนึ่งร้องขอให้ลงคะแนนลับให้
ลงคะแนนลับ

มาตรา ๒๑ ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๘ (๓)
นำข้อจดทะเบียนพรรคการเมืองตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับ -
หนังสือรับรองการแจ้งพร้อมทั้งส่งร่างนโยบายของพรรคการเมือง และร่างข้อบังคับของพรรค
การเมืองอย่างละสามฉบับ ทะเบียนประวัติผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด
จะสำเนารายงานการประชุมตั้งพรรคการเมือง

แบบคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อพรรคการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง
- (๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง
- (๔) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมือง
ในวาระเริ่มแรกกันตั้งขึ้นโดยที่ประชุมของผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกตามมาตรา ๑๘ (๓)
- (๕) รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกอย่างน้อยต้องมีเลขหมายบัตร -
ประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่ทางราชการออกให้ใช้หลักฐานเช่นเดียวกับบัตรประจำตัว-
ประชาชน ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกเป็นรายจังหวัด

มาตรา ๒๒ ขอบังคับของพรรคการเมืองนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อพรรคการเมือง
- (๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง
- (๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง
- (๔) การเลือกตั้ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกตามวาระของหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขาธิการพรรคการเมือง รองเลขาธิการพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่น การกำหนดอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการบริหารและกรรมการบริหารแต่ละคนปฏิบัติ
- (๕) การจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมืองและอำนาจหน้าที่
 - (๖) การประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองและการประชุมของสาขาพรรคการเมือง
 - (๗) สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก
 - (๘) ความรับผิดชอบของพรรคการเมืองต่อสมาชิก
 - (๙) การรับสมาชิกและการส่งให้สมาชิกออก
 - (๑๐) วินัยและจรรยาบรรณของสมาชิก
 - (๑๑) วิธีการเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งต่าง ๆ
 - (๑๒) การบริหารการคลังและการบัญชีของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง

มาตรา ๒๓ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว เห็นว่า คำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองถูกต้องตามมาตรา ๒๑ ขอบังคับมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๒๒ และผู้ลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกตามทะเบียนพรรคการเมืองนั้น มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม—และจำนวนถูกต้องตามมาตรา ๙ ทั้งข้อความในเอกสารดังกล่าวนั้นไม่ขัดต่อความมั่นคงของรัฐ หรือกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ ให้นายทะเบียนจดทะเบียนพรรค—

การเมือง และแจ้งเป็นหนังสือให้หัวหน้าพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่
ขอจดทะเบียน

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่นายทะเบียนไม่รับจดทะเบียนพรรคการเมืองให้นายทะเบียน
แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๑ ทราบภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอจดทะเบียน

ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองมาตรา ๒๑ มีสิทธิยื่นคำร้องเพื่อให้
ศาลฎีกาวินิจฉัยชี้ขาดว่าการไม่ยอมรับจดทะเบียนพรรคการเมืองเป็นไปโดยมิชอบและขอให้สั่ง
รับจดทะเบียน

คำร้องตามวรรคสองให้ยื่นต่อศาลแพ่งภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง
แจ้งการไม่รับจดทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๓ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๕ การจดทะเบียนพรรคการเมืองนั้น ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
โดยระบุชื่อพรรคการเมือง ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง
นโยบายของพรรคการเมือง และชื่อของหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง
เลขาธิการพรรคการเมือง รองเลขาธิการพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่นของ
พรรคการเมือง

มาตรา ๒๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๕ หมวด๓ สมาชิกภาพของสมาชิก สิ้นสุด
ลงเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) พรรคการเมืองสั่งให้ออกความซบถัก

(๔) ศาลมีคำสั่งยุบเลิกพรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก

(๕) มีการรวมพรรคการเมืองตามหมวด ๓ ทวิ

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพของสมาชิกตาม (๒) ให้ถือว่าสมทบเมื่อไต่ถามใบลาออก

ข้อหัวหน้าพรรคการเมือง

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพของสมาชิกตาม (๓) ในกรณีที่สมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาแทนราษฎรด้วย ต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมรวมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองและสมาชิกสภาแทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น การลงมติตามวรรคนี้ ให้ลงคะแนนเสียงโดยวิธีเปิดเผยเท่านั้น

มาตรา ๒๓ พรรคการเมืองใดที่มีหัวหน้าพรรคที่ตั้งแห่งหนึ่งแห่งขึ้นไปในจังหวัดใดประสงค์จะจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองขึ้นในจังหวัดนั้นท้องที่ใด ให้หัวหน้าพรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองพร้อมทั้งรายชื่อของสมาชิกพรรคการเมืองที่เป็นสมาชิกของสาขาใด จำนวนตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไปก่อนนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง

หนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และอย่างน้อยจะต้องมีรายการแสดงที่ตั้งสาขาพรรคการเมือง รายชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของสมาชิกผู้ดำเนินการสาขาพรรคการเมืองนั้น

เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองแล้วให้บันทึกการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองนั้นลงในทะเบียนการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง และให้ออกหนังสือรับรองการแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับแจ้ง

มาตรา ๒๔ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับ นโยบาย หรือรายการตามมาตรา ๒๑ (๔) ที่ยื่นไว้ในการจัดทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๒๓ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่ง จะสมบูรณ์เมื่อได้รับแจ้งการยอมรับการเปลี่ยนแปลงจากนายกเทศมนตรี และให้นำมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับแก่การยอมรับหรือไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของนายกเทศมนตรีโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้นำนายกเทศมนตรีมาสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงภายในระยะเวลาที่กำหนด

การแก้ไขรายการที่เกี่ยวกับที่ใดประกาศไว้ตามมาตรา ๒๕ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีคนหนึ่ง ให้นำนายกเทศมนตรีมาสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ความชี้แจง หรือให้ส่งเอกสารเพื่อการตรวจสอบได้

หมวด ๒

การดำเนินการกิจการของพรรคการเมือง

มาตรา ๓๐ ให้พรรคการเมืองที่จดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ดำเนินการในทางการเมือง

มาตรา ๓๑ การดำเนินการต่อไปหลังจากที่จดทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว ให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

- (๑) การเปลี่ยนแปลงนโยบายของพรรคการเมือง
- (๒) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับของพรรคการเมือง
- (๓) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขาธิการพรรคการเมือง รองเลขาธิการพรรคการเมืองและกรรมการบริหารอื่น
- (๔) กิจการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๒ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยสมาชิกหรือผู้แทน
 สมาชิก ทั้งนี้ให้เป็นไปตามข้อบังคับของพรรคการเมือง แต่การประกอบด้วยผู้แทนสมาชิกต้อง
 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเลือกตั้งและจำนวนผู้แทนสมาชิกไว้ด้วย

มาตรา ๓๓ ให้พรรคการเมืองมีคณะกรรมการบริหารคณะหนึ่งประกอบด้วย -
 หัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการ
 พรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่นอีกไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นจากสมาชิกโดย
 ที่ประชุมใหญ่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตาม
 นโยบายของพรรคการเมือง

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคล
 ภายนอกเพื่อการนี้หัวหน้าพรรคการเมืองจะมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารคนหนึ่งหรือ
 หลายคนแทนก็ได้

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองจะมอบหมายให้บุคคลอื่นที่มีใช้กรรมการบริหารทำการ
 แทนต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรคก่อน

มาตรา ๓๔ เมื่อปรากฏว่าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารหรือ-
 กรรมการบริหารจัดให้พรรคการเมืองกระทำการใด ๆ ผิดนโยบายหรือข้อบังคับของพรรค-
 การเมืองอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี
 ของประชาชนหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ
 แต่ลักษณะการกระทำยังไม่รุนแรงจนเป็นสาเหตุให้ต้องยุบเลิกพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๔
 ให้นายทะเบียนมีอำนาจเตือนเป็นหนังสือให้หัวหน้าพรรคการเมืองและคณะกรรมการบริหาร และ
 กรรมการบริหารนั้นระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำนั้นภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนดใน
 กรณีที่นายทะเบียนเตือนเป็นหนังสือแก่บุคคลที่ไม่ใช่หัวหน้าพรรคการเมือง ต้องส่งสำเนาหนังสือนั้น
 ให้หัวหน้าพรรคการเมืองทราบโดยเร็ว

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหาร หรือกรรมการบริหารไม่ปฏิบัติตามคำสั่งในวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลฎีกามีคำสั่งให้ระงับการแก้ไขการกระทำดังกล่าว หรือให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือคณะกรรมการบริหาร คณะหรือบางคนออกจากตำแหน่งได้

คำร้องตามวรรคสองให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำมาตรา ๑๓ วรรคสอง วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารทั้งคณะ หรือบางคนออกจากตำแหน่งผู้นั้นไม่มีสิทธิเป็นกรรมการอีก เว้นแต่จะพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ศาลฎีกามีคำสั่ง

มาตรา ๓๕ หัวหน้าพรรคการเมืองและผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมืองต้องจัดทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมืองต่อไปนี้ให้ถูกต้องตามที่เป็นจริงคือ

(๑) บัญชีแสดงจำนวนเงินที่พรรคการเมืองได้รับและได้จ่าย ทั้งรายการอันเหตุให้รับหรือจ่ายเงินหรือหลักฐานการ รับเงินและจ่ายเงินทุกครั้ง

(๒) บัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง
รายได้และทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับมาโดยไม่ขัดต่อพระราชบัญญัตินี้ให้ไต่ถาม เว้นการที่จะต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร

มาตรา ๓๖ หัวหน้าพรรคการเมืองต้องจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายและงบดุลของพรรคการเมืองอย่างน้อยครั้งหนึ่งทุกรอบสิบสองเดือน งบดุลต้องมีรายการขอแสดงจำนวนทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง

งบดุลนั้นต้องจัดทำให้ผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบ แล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายในหนึ่งร้อยสิบวัน นับแต่วันที่ลงในงบดุลนั้น

ให้ส่งสำเนาขลุ่ยไปยังสมาชิกที่มิใช่ในพระวิหารหรือผู้แทนสมาชิกตามที่กำหนดไว้ใน
 ฉบับบังคับของพรรคการเมืองว่าด้วยการประชุมใหญ่ ก่อนวันนัดประชุมใหญ่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า-
 หนึ่งวัน และให้มีสำเนาขลุ่ยประกาศเปิดเผยไว้ที่สำนักงานใหญ่และที่ตั้งสาขาของพรรคการเมือง
 เพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้ทั่ว

เมื่อที่ประชุมใหญ่รับรองขลุ่ยแล้ว ให้ส่งขลุ่ยนั้นต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวัน

มาตรา ๓๗ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหาร ผู้ดำเนินกิจการสาขา
 พรรคการเมือง สมาชิกหรือบุคคลใด ๆ ในพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวก
 แก่ผู้สอบบัญชีตามที่จำเป็น

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดแก่พรรคการเมือง
 ใดหรือสมาชิกผู้ใดเพื่อเป็นการจูงใจให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกกระทำการอันเป็นการบ่อนทำลาย
 ความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศหรือราชการแผ่นดินหรือกระทำ
 การอันเป็นการก่อกวนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ-
 กระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากรของประเทศหรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้พรรคการเมืองใดหรือสมาชิกผู้ใดรับเงิน ทรัพย์สิน หรือ
 ประโยชน์อื่นใดจากผู้ใด เพื่อกระทำการอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร -
 ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศหรือราชการแผ่นดิน หรือกระทำการอันเป็นการก่อกวนหรือ
 คุกคามความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นการทำลาย -
 ทรัพยากรของประเทศหรือเป็นการบั่นทอนสุขภาพอนามัยของประชาชน

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้พรรคการเมืองใด หรือสมาชิกผู้ใดรับเงิน ทรัพย์สินหรือ
 ประโยชน์อื่นใดเพื่อกำเนนกิจการพรรคการเมืองหรือเพื่อกำเนนกิจการทางการเมืองจาก

- (๑) บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย
- (๒) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจหรือกิจการหรือจดทะเบียนสาขาอยู่ในประเทศไทยหรือนอกประเทศไทย
- (๓) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทยซึ่งมีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยมีทุนหรือผู้ถือหุ้นเกินร้อยละยี่สิบห้า
- (๔) องค์การหรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนจากต่างประเทศซึ่งมีวัตถุประสงค์ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย หรือมีผู้จัดการหรือกรรมการเป็นบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย
- (๕) บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลที่ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์เพื่อดำเนินการพรรคการเมืองหรือเพื่อดำเนินการทางการเมืองจากบุคคล องค์การหรือนิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้พรรคการเมืองใดรับบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมืองหรือยอมให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง

มาตรา ๔๒ ห้ามมิให้บุคคล องค์การ หรือนิติบุคคลตามมาตรา ๔๐ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมืองใด หรือผู้ใดเพื่อดำเนินการพรรคการเมืองหรือเพื่อดำเนินการทางการเมือง

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมือง หรือร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในการดำเนินการของพรรคการเมือง

มาตรา ๔๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง

คำร้องตามวรรคสองให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำมาตรา ๑๓ วรรคสองและวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้ยุบเลิกพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศ คำสั่งการยุบเลิกพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๗ เมื่อพรรคการเมืองกระทำการดังต่อไปนี้ อาจถูกศาลสั่งยุบเลิก

(๑) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

(๒) กระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ ชักชวนกฎหมาย หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ

(๓) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๑

มาตรา ๔๘ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดกระทำการ ตาม มาตรา ๔๗ ที่มิได้มีคำสั่งยุบเลิกพรรคการเมืองนั้นแล้ว ให้นายทะเบียนแจ้งต่ออธิบดีกรมอัยการพร้อมด้วยหลักฐาน ถ้า อธิบดีกรมอัยการเห็นสมควร ก็ให้ยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อให้ศาลฎีกามีคำสั่งยุบเลิกพรรคการเมือง ดังกล่าวนั้น

คำร้องตามวรรคหนึ่งให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำมาตรา ๑๓ วรรคสอง และ วรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้ยุบเลิกพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศ คำสั่งยุบเลิกพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

หากนายทะเบียนเห็นสมควรจะให้ระงับการดำเนินการของพรรคการเมือง ซึ่ง กระทำการตามมาตรา ๔๗ ให้นายทะเบียนแจ้งต่ออธิบดีกรมอัยการขอให้ศาลฎีกาสั่งระงับการ กระทำดังกล่าวของพรรคการเมืองไว้เป็นการชั่วคราวด้วยก็ได้

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่พรรคการเมืองเล็กตามมาตรา ๔๖ ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ชำระบัญชี เมื่อได้หักหนี้สินและค่าใช้จ่ายในการชำระบัญชีแล้วยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด ให้โอนให้แก่องค์การสาธารณกุศลตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับของพรรคการเมือง ถ้าในข้อบังคับไม่ใคร่ระบุ ก็ให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นของรัฐ

หมวด ๓ ทวิ

การรวมพรรคการเมือง

มาตรา ๔๙ ทวิ พรรคการเมืองตั้งแต่สองพรรคการเมืองขึ้นไปอาจรวมเป็นพรรคการเมืองเดียวกันได้ โดยมติของที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

การรวมเป็นพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง อาจเป็นการรวมกับพรรคการเมืองที่นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนไว้แล้วตามมาตรา ๒๓ หรืออาจรวมกันเพื่อตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ก็ได้

มาตรา ๔๙ ทรี ในกรณีรวมกันเพื่อตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ ให้คณะกรรมการบริหาร ซึ่งที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเลือกมีจำนวนเท่ากัน ประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาข้อพรรคการเมือง ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง แผนนโยบายพรรคการเมือง และที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง

การประชุมร่วมกันตามวรรคหนึ่ง ต้องมีกรรมการบริหารเข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของแต่ละพรรคการเมือง

มาตรา ๔๙ จัตวา ให้พรรคการเมืองตามมาตรา ๔๙ ทวิ แต่ละพรรคการเมืองแจ้งผลการพิจารณาตามมาตรา ๔๙ ทรี ให้สมาชิกพรรคทราบก่อนวันประชุมใหญ่น้อยกว่าเจ็ดวัน หลังจากนั้นให้พรรคการเมืองแต่ละพรรคการเมืองขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่ง

ในกรณีที่ประชุมใหญ่เห็นชอบแล้วให้ดำเนินการตามมาตรา ๔๕ แห่ง พท
ไม่เห็นชอบ เป็นอันยกเลิกไป

มาตรา ๔๕ แห่ง ให้คณะกรรมการบริหารและสมาชิกพรรคตามมาตรา ๑๒
ของแต่ละพรรคการเมืองที่มีจำนวนเท่ากันดำเนินการประชุมร่วมกันเพื่อกระทำกิจการให้เป็นไป
ตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๔๕ ฉ ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองยื่นคำขอจดทะเบียน
พรรคการเมืองที่สร้างขึ้นใหม่ ต่อนายทะเบียนตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วัน
ประชุมตามมาตรา ๔๕ แห่ง พร้อมทั้งส่งร่างนโยบายของพรรคการเมือง ร่างข้อบังคับ
พรรคการเมืองทะเบียนประวัติลงชื่อเข้าเป็นสมาชิกพรรคตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด
สำเนารายงานการประชุมตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๔๕ สัตต เมื่อนายทะเบียนรับคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองแล้วเห็น
ว่าคำขอจดทะเบียนพรรคการเมืองถูกต้องตามมาตรา ๒๑ ข้อบังคับมีรายการครบถ้วนตาม
มาตรา ๒๒ ทั้งข้อความในเอกสารดังกล่าวนั้นไม่ขัดต่อความมั่นคงของรัฐ หรือกฎหมายหรือ
ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ ให้นายทะเบียนจดทะเบียนพรรคการเมืองและแจ้ง
หนังสือให้หัวหน้าพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอจดทะเบียน

มาตรา ๔๕ อักษร ในกรณีที่นายทะเบียนไม่รับจดทะเบียนพรรคการเมือง ให้
นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๕ แห่ง
ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอจดทะเบียน

ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๕ แห่ง มีสิทธิยื่นคำ
ร้องเพื่อให้ศาลฎีกาวินิจฉัยชี้ขาดการไม่ยอมรับจดทะเบียนพรรคการเมืองเป็นไปโดยมิชอบและขอ
ให้สั่งให้รับจดทะเบียน

การร้องตามวรรคสองให้ยื่นต่อศาลแพ่งภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ
การไม่รับจดทะเบียนและให้นำมาตรา ๔๓ วรรคสองและวรรคสามไปบังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ ณ ในกรณีที่เป็นการรวมพรรคการเมืองกับพรรคการเมืองที่นาย-
เขียนได้รับจดทะเบียนไว้แล้วนั้น ให้พรรคการเมืองที่รวมกันแสดงความเห็นต่อจากที่ประชุมใหญ่
ของแต่ละพรรคการเมือง โดยนำความในมาตรา ๔๔ จัดความไปบังคับโดยอนุโลมและมีให้
ความในมาตรา ๔๔ ตี มาตรา ๔๕ ณ มาตรา ๔๔ สัตต และมาตรา ๔๔ อนุ
ไต่บังคับ

มาตรา ๔๕ ทศ เมื่อที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง ที่รวมกันเห็นชอบในการ
พรรคการเมืองตามมาตรา ๔๔ ณ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองอื่นรวบรวม
ะหัวหน้าพรรคการเมืองอื่นที่เข้าร่วมกับพรรคการเมืองนั้น มีหนังสือแจ้งการรวมพรรคการเมือง
ต่อนายทะเบียนพร้อมด้วยสำเนารายงานการประชุมใหญ่ของทุกพรรคการเมืองภายในสามสิบวัน
แต่วันที่ประชุมใหญ่ของทุกพรรคการเมืองได้ให้ความเห็นชอบ แล้วให้นายทะเบียนออกหนังสือ
รองการแจ้งการรวมพรรคการเมืองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากทุกพรรคการเมือง
วกัน

มาตรา ๔๕ เอกทศ ถ้านายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมืองใหม่ตาม
ตรา ๔๔ สัตต หรือรับรองการแจ้งการรวมพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๔ ณ แล้ว
ปฏิบัติตามความในมาตรา ๒๕ และให้พรรคการเมืองเดิมแต่ละพรรคการเมืองหรือพรรค
การเมืองที่มาร่วมกับพรรคการเมืองอื่นนั้นเดินทางไปตั้งแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียน หรือ
รองการแจ้งแล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๕ ทวาทศ เมื่อพรรคการเมืองสิ้นสุดสภาพตามมาตรา ๔๔ เอกทศให้
มาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกพรรคการเมือง และบรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ และสิ

เรียกร่องของแต่ละพรรคการเมืองที่ต้นสภาพโอนไปเป็นของพรรคการเมืองที่ตั้งขึ้นใหม่ หรือ
ของพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองอื่นมารวม แล้วแต่กรณี

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดเพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งพรรคการเมือง แจ้งรายนามสมาชิก
 ตามมาตรา ๒๑ โดยรู้ว่าเป็นความเท็จ ประกาศหรือโฆษณาเชิญชวนผู้ใดเข้าเป็นสมาชิก
 โดยไม่มีหนังสือรับรองการแจ้ง หรือประกาศโฆษณาเชิญชวนให้ผิดไปจากรายการในหนังสือเชิญ
 ชวนซึ่งขอความในประกาศหรือข้อความนั้นเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมายหรือควา
 สมเกียรติหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระ
 มหากษัตริย์เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๑ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง
 หรือมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕๒ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียน ซึ่ง
 สั่งตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๔ ต้อง
 ระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕๔ หัวหน้าพรรคการเมืองหรือผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมืองผู้ใด
 ไม่จัดให้ทำบัญชีตามมาตรา ๓๕ หรือไม่จัดให้ทำบัญชีรายรับรายจ่ายและงบดุลตามมาตรา ๓
 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๕ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหาร ผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมือง สมาชิกหรือบุคคลใด ไม่อำนวยความสะดวกแก่ผู้สอบบัญชีตามมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๖ ผู้ใดมีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีของพรรคการเมืองตามมาตรา ๓๕ ละเว้นการลงรายการในบัญชี ลงรายการเท็จในบัญชี แก้ไขบัญชี หรือซ่อนเร้น หรือทำลายหลักฐานในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การแสดงที่มาของรายได้ และการใช้จ่ายของพรรคการเมือง ไม่ถูกต้อง ตามที่เป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๗ หัวหน้าพรรคการเมือง หรือผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมือง ผู้ใด โดยทุจริตไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสองปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีหรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ กรรมการบริหาร ผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมืองหรือสมาชิก ผู้ใดจัดให้พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๐ กรรมการบริหาร หรือผู้ดำเนินกิจการสาขาพรรคการเมืองผู้ใดรู้-
อยู่แล้วแต่จัดให้พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี
หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีถึง
สี่ปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืน
 ใดไม่มีสัญชาติไทย ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเนรเทศออกจากประเทศไทยด้วย

มาตรา ๖๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือ
 ปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนใดไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดให้รัฐมนตรี
 ว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเพิกถอนสัญชาติไทยและเนรเทศออกจากประเทศไทยด้วย

มาตรา ๖๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ ~~ปรับไม่เกิน~~ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน -
 หนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี
หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท ~~แต่ทั้งจำทั้งปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึง~~
~~หนึ่งแสนบาท~~

มาตรา ๖๕ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๖ วรรคสอง -
 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๖๖ ผู้ใดโดยเจตนาสมคบกันตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปดำเนินกิจการเช่นเดียวกับ
 กับพรรคการเมืองหรือเข้าลักษณะเป็นพรรคการเมือง โดยมีใจจกทะเบียนพรรคการเมือง
 ในกรณีดำเนินกิจการเพื่อขอจัดตั้งหรือจดทะเบียนพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
สองปีถึงสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

.....

.....

บัญชีรายชื่อภาคและจังหวัด

ก. ภาคกลาง

มี กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี จันทบุรี ฉะเชิง-
 เทรา ชัยนาท ประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี ตราก
 นครนายก นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ปราจีนบุรี
 พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี
 ลพบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
 สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อุทัยธานี อ่างทอง

ข. ภาคใต้

มี กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส
 ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สตูล
 สุราษฎร์ธานี สงขลา

ค. ภาคเหนือ

มี กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก
 นครสวรรค์ น่าน พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์
 พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน
 สุโขทัย อุตรดิตถ์

ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มี กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นคร-
 ราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม ยโสธร เลย-
 ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนอง-
 คาย อุบลราชธานี อุบลราชธานี มุกดาหาร

ขอเชิญคณะกรรมการวิสามัญเข้าประจำที่ครับ

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : กรรมการพร้อมแล้วครับ

เชิญท่านประธานครับ มีอะไรจะแถลงไหมครับ เชิญเลยครับ

นายไกรสร ตันติพงศ์ (ประธานคณะกรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติครับ ตามที่ที่ประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๓๓/๒๕๒๕ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๕ ได้พิจารณาอนุมัติ เรื่องให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ ของคุณถวิล ไพรสณฑ์ เป็นผู้เสนอ อนุมัติ เรื่องให้ตั้งกรรมการวิสามัญพิจารณาพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ ของท่านร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ เป็นผู้เสนอ และอนุมัติ เรื่องให้สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ ของคุณสมศักดิ์ ชานุทวีกับคณะเป็นผู้เสนอ นั้น สภามีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๒๖ คน เพื่อพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการได้ประชุมกันทั้งหมดรวม ๓๕ ครั้ง และได้สรุปผลการประชุมตามที่ทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมให้ท่านสมาชิกได้รับทราบแล้วนั้น ผม นายไกรสร ตันติพงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะประธานคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าว จึงทำรายงานโดยสรุปย่อ นอกเหนือจากรายงานเป็นเอกสารแล้วดังต่อไปนี้ ๑. รายงานผลการพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการในข้อ ๔.๑ ตั้งแต่หน้า ๒ ไปจนถึงหน้า ๑๕ และรายงานผลการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการในข้อ ๔.๒ ตั้งแต่หน้า ๑๖ ไปจนถึงหน้า ๒๔ ต่อจากนั้นเป็นภาคผนวก ก.ข.ค.และ ง. ซึ่งอยู่ในมือของท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่แล้ว

เพื่อความสะดวกแก่ทนายสมาชิกและพรรคการเมืองต้องการที่จะนำเอาผลการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขนำไปยกกรางเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อตราเป็นกฎหมาย คณะกรรมาธิการจึงได้ยกกรางพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ดังกล่าวแนบมาท้ายภาคผนวกนี้เรียงตามลำดับ คือ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. มีทั้งหมด ๒๘ หน้า และ คอด้วยพระราชบัญญัติพรรคการเมืองทั้งหมด ๒๑ หน้า ทานประธานที่เคารพ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นคณะกรรมาธิการ มีความเห็นว่าจะปรับปรุงแก้ไขในมาตรา ๕ ปรับปรุงแก้ไขคำนิยามคำว่า (ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการสำนัก แลวกเพิ่มความในมาตรา ๕ ทวิ และมาตรา ๕ ทวี เพื่อให้คณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้ง ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการเลือกตั้งด้วยความเป็นกลาง ในมาตรา ๖ ปรับปรุงแก้ไขวรรคหก เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดเขตเลือกตั้ง จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ทำการเลือกตั้งในแต่ละเขต รวมทั้งท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้ง - ภายในวันที่ ๓๐ เมษายนของทุกปี และประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่ให้มีการกำหนดดังกล่าวหลังจากที่มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ทั้งนี้ป้องกันการได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้งทั่วไปในแต่ละครั้ง แลวกในมาตรา ๒๗ ปรับปรุงแก้ไขวรรคเพื่อให้ให้นายอำเภอหรือเทศบาล จัดให้มีรายชื่อผู้เลือกตั้งไว้เป็นประจำและแก้ไขให้ถูกต้องทุกปี แลวกปิดประกาศบัญชีดังกล่าวภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ณ ที่ทำการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการตำบล และเขตชุมชนชนหนาแน่นที่เห็นสมควร เพื่อให้ผู้เลือกตั้งรู้ว่าตัวเองมีสิทธิที่จะไปเลือกตั้งไว้ล่วงหน้า แลวกป้องกันการแก้ไขบัญชีผู้เลือกตั้งด้วย ในมาตรา ๔๓ ปรับปรุงแก้ไขวรรคสอง เพื่อขยายเวลาให้พรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเสนอรายชื่อต่อนายอำเภอได้อีก ๑๐ วัน มาตรา ๔๗ ปรับปรุงแก้ไขวรรคแรก เพื่อกำหนดให้กรรมการตรวจคะแนนเป็นผู้เลือกตั้งในเขตนั้นและวรรคสองให้มีบุคคลที่มาจากการเลือกตั้งทุกระดับเป็นกรรมการตรวจคะแนน ในมาตรา ๙๐ ปรับปรุงแก้ไขเพื่อกำหนดเวลาห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งแจ้งแก่ผู้ใดให้ทราบถึงจำนวนบัตร จำนวนคะแนนหรือว่าผู้ใด

ลงคะแนนหรือไม่ เพื่อป้องกันการได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกตั้งในครั้งนั้น ในมาตรา ๘
 ปรับปรุงแก้ไขเพื่อกำหนดให้วุฒิสภาการจังหวัดประกาศการยกเลิกการลงคะแนน การนับคะแนน
 การกำหนดวันลงคะแนนใหม่ภายใน ๓ วัน และต้องประกาศก่อนวันเลือกตั้งลงคะแนนไม่น้อย
 กว่า ๗ วัน แต่ทั้งนี้ไม่เกิน ๑๕ วัน นับตั้งแต่เกิดเหตุจลาจลหรือเหตุอื่น ๆ หมดไป ใน
 บทเฉพาะกาลคณะกรรมการเห็นว่าควรยกเลิก เพราะว่ามันความจำเป็นแล้ว และ
 คณะกรรมการก็ได้ตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าในกรณีกฎหมายเลือกตั้งนั้นเห็นควรจะต้องแก้ไข
 รัฐธรรมนูญมาตรา ๕๐ เกี่ยวกับการประกาศกำหนดเลือกตั้ง บัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งนอกนั้น
 การแก้ไขการให้สิทธิแก่ประชาชนซึ่งมีสิทธิเลือกตั้งอยู่ต่างประเทศ คูหาลงคะแนนบัตรเลือกตั้ง
 การประกาศการนับคะแนน การจับฉลาก สำหรับสาระสำคัญในการปรับปรุงกฎหมายพรรคการ
 เมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ นั้นก็เห็นควรแก้ไขในมาตรา ๔ ปรับปรุงแก้ไขคำนิยามโดยเพิ่มคำว่า
 คณะกรรมการบริหาร ในมาตรา ๒๒ ปรับปรุงแก้ไขในเรื่องการสิ้นสุด สมาชิกภาพของ
 สมาชิกพรรคการเมืองในกรณีที่รวมพรรคการเมืองอื่น ในมาตรา ๒๗ ปรับปรุงแก้ไขวรรคที่
 เพื่อให้สมาชิกพรรคการเมืองที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสาขาพรรคการเมืองใด ๆ มาก่อนรวมกัน
 ตั้งแต่ ๑๐๐ คนขึ้นไปขอจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองใด ในมาตรา ๓๓ เพิ่มเป็นวรรคสุดท้าย
 เพื่อให้หัวหน้าพรรคการเมืองมอบหมายให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่กรรมการบริหารพรรคทำการแทนหัวหน้า
 พรรคในกิจการต่าง ๆ ได้ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายห้ามไว้ ในมาตรา ๓๖ ปรับปรุงแก้ไขวรรค
 สามเพื่อให้ส่งสำเนาบัญชีหรือควยวิธีการอื่น ๆ ไปให้สมาชิกทุกคนได้ทราบก่อนวันประชุมได้
 ความจริงที่ผมเรียนต่อที่ประชุมนี้เอกสารมีอยู่แล้ว ท่านสามารถพลิกดูได้ทุกหน้าครับ ผมสรุป
 ให้เห็นว่าเราปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ในมาตรา ๔๔ ตัดความในวรรคสองออกเพราะไม่มีคำ
 จำเป็นแล้ว ในมาตรา ๔๕ ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้บุคคลใด ๆ ดำเนินกิจการในการที่น้ำจะท
 ให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรคการเมือง มีความผิดควยแน่นอนจะมีได้ใช้ชื่อหรือถ้อยคำว่าเป็นพรร
 คการเมือง มาตรา ๔๖ ปรับปรุงแก้ไขว่าควยการที่พรรคการเมืองเลิกไปเมื่อมีการรวมพรรค
 การเมือง มาตรา ๔๘ ปรับปรุงแก้ไขวรรคแรกเพื่อกำหนดให้หน้าที่ของนายทะเบียนเพิ่มขึ้น

หมวด ๓ ทวิ คณะกรรมาธิการเพิ่มบทบัญญัติขึ้นใหม่ว่าด้วยการรวมพรรคการเมือง ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาพรรคการเมืองของประเทศไทยให้เป็นพรรคที่เข้มแข็งรองรับใช้ในระบบประชาธิปไตยและประชาชน ส่วนบทกำหนดโทษนั้นก็ปรับปรุงกำหนดโทษให้เป็นธรรมสอดคล้องกันตามเกณฑ์ลดหลั่นของโทษต่าง ๆ คณะกรรมาธิการก็มีข้อสังเกตเกี่ยวกับกฎหมายพรรคการเมือง เห็นควรแก้ไขรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๕ เห็นควรแก้ไขยกเลิกรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๐๓ (๓) ทรัพย์สินละเอียดต่าง ๆ นั้นอยู่ในมือของท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ถ้าหากท่านมีปัญหาซักถามผมก็จะมอบหมายให้ท่านรองประธานและกรรมาธิการท่านอื่นได้ชี้แจงด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณไพฑูรย์ครับ

นายไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล (สุโขทัย) : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากจังหวัดสุโขทัย พรรคก้าวหน้า ท่านประธานที่เคารพ กระผมก็ได้อ่านข้อเสนอของคณะกรรมาธิการวิสามัญที่ไปพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรวมทั้งพระราชบัญญัติพรรคการเมือง แล้วเห็นใหญ่เห็นสอดคล้องกับท่านกรรมาธิการที่เสนอมา แต่กระผมยังคิดใจอยู่นิดหนึ่งอยากจะเรียนท่านประธานกรรมาธิการรวมทั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญชุดนี้นะครับว่า

ประการแรก เกี่ยวกับเรื่องพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศ. ๒๕๒๒ ที่สภานี้มอบหมายให้ไปพิจารณาปรับปรุงนั้น ท่านประธานกรรมาธิการและกรรมาธิการวิสามัญได้มีการพิจารณาถึงมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ ของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่ ประเด็นแรก

ประเด็นที่ ๒ ถ้าหากท่านได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ ของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ แล้วมีความคิดเห็นหรือได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับการเรื่องนี้อย่างไรครับ กระผมอยากจะทราบมาเป็นมาของการพิจารณาครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญท่านประธาน

นายไกรสร ตันติพงศ์ (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ - คุณไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล ให้ความสนใจผลงานของคณะกรรมการชุดนี้ สิ่งที่ท่านมีความ - ของใจนั้นคือในหมวด ๔ ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้ง ตามมาตราที่ท่านอ้างถึงนี้ ในการประชุมพิจารณาของคณะกรรมการนี้เราได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง มีความเห็นออกเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งมีความเห็นว่าสภาพของสถานะทางเศรษฐกิจปัจจุบันนี้ไม่สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ โดยเฉพาะมาตรา ๓๒ ว่าควรจะอนุวัติไปตามภาวะความเป็นไปของประเทศไทยในปัจจุบันให้สอดคล้องกับภาวะการเลือกตั้งที่แท้จริงน่าจะยกเลิกความในหมวด ๔ นี้เสีย แต่กรรมการส่วนหนึ่งก็มีความเห็นว่าเพื่อจะให้การเลือกตั้งนี้เป็นไปอย่างสุจริตยุติธรรม เพื่อป้องปรามการใช้เงินใช้จ่ายในการหาเสียงเกินสมควร และเพื่อเป็นการสนับสนุนระบอบประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีฐานะพื้น ๆ ไป มีโอกาสลงสมัครรับเลือกตั้ง ก็น่าจะคงไว้ซึ่งมาตราเหล่านั้นเพื่อเป็นการสงวนในเชิงกฎหมาย เมื่อการอภิปรายไม่เป็นเอกฉันท์ ก็มีการขอตั้งข้อสังเกต ซึ่งขอประทานโทษเป็นความพลัดขอ - คณะกรรมการชุดนี้ไปนิด โดยเฉพาะตัวผม ที่เราไม่ได้รายงานข้อสังเกตเพิ่มเติมมา นั่นคือ เรามีความเห็นว่ามาตราในหมวดนี้นั้นจะประกาศในพระราชกฤษฎีกาเป็นคราว ๆ ไป ว่าจะ กำหนดสักเท่าใด แต่ก็เป็นการพลัดไป เพราะฉะนั้นที่ท่านทักท้วงนี้ ผมขอเรียนชี้แจงด้วย - ความจริงใจว่าเรื่องจริง ๆ มันเป็นอย่างนี้ จึงไม่มีมติว่าจะเลิกหรือจะคงไว้ แต่เรามีข้อสังเกต น่าจะเป็นการตราพระราชกฤษฎีกาเป็นคราว ๆ ไป

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณไพฑูรย์ครับ

นายไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล (สุโขทัย) : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม ไพฑูรย์ โมกขมรรคกุล ได้รับฟังคำชี้แจงของท่านประธานกรรมการวิสามัญแล้ว ก็รู้สึกว่าจะสอดคล้องกับความคิดเห็นของกระผมนะครับ ที่ได้มีการเสนอแก้ไขร่างพระราชบัญญัติการเลือก

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ผ่านสภาไปแล้ว เมื่อสักครู่นี้ ที่นี่ยังที่ท่านประธาน
กรรมการได้ชี้แจงมาแล้วว่า ตามรายงานของคณะกรรมการวิสามัญไม่ได้ระบุไว้ ไม่ได้
เสนอความคิดเห็นต่าง ๆ เหล่านี้ กระผมก็เลยไม่ทราบ แต่ว่าก็อยากจะสนับสนุนความคิดเห็น
ของคณะกรรมการวิสามัญนั้นครับ โดยที่ท่านประธานกรรมการก็ได้ชี้แจงแล้วว่าน่าจะตอง
มีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติในหมวดนี้เอาไว้ อย่างที่ท่านประธานกรรมการได้เสนอแนะแล้ว
ว่ากรรมการวิสามัญชุดนี้ได้มีความคิดเห็นว่าจะมีการกำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายนี้ไว้ แต่ให้กำหนด
ในพระราชกฤษฎีกานั้นเป็นคราว ๆ ไป ก็อย่างที่คุณได้เสนอแก้ไขไปแล้ว ถ้าอย่างนั้นกระผม
ก็อยากจะฝากสภานี้ได้โปรดนำไปพิจารณารวมทั้งทางรัฐบาลคว่าจะมีการเสนอแก้ไขบทบัญญัติ
ที่กล่าวมานี้ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกรรมการวิสามัญชุดนี้ครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณส่งสุขครับ

นายส่งสุข ภักเกษม (เชียงใหม่) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ส่งสุข
ภักเกษม พรรคราษฎร จากจังหวัดเชียงใหม่ กระผมใคร่ที่จะขออนุญาตได้กราบเรียนต่อท่าน
ประธานสภาว่า เนื่องจากคณะกรรมการ ๒ คณะที่ทางสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งขึ้นไปคณะหนึ่ง
ก็เป็นคณะที่เพิ่งจะทำหน้าที่เสร็จลงไปเมื่อสักครู่นี้ ที่มีท่าน ส.ส. จากจังหวัดเพชรบูรณ์ คือ
ท่านบุญจะ เกสรทอง เป็นประธาน และอีกคณะหนึ่งทางสภาผู้แทนราษฎรก็ได้ตั้งขึ้นไปเพื่อ
พิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้งและพรรคการเมือง ซึ่งมีท่านสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรจากจังหวัดเชียงใหม่ คือท่านไกรสร ตันติพงศ์ เป็นประธาน อันนี้เมื่อสักครู่นี้สภาแห่ง
นี้ก็ได้พิจารณาจบสิ้นไปแล้ว โดยลงมติให้เป็นไปตามที่กรรมการเสียงข้างมาก นั่นก็คือในการ
แก้ไขตามมาตรา ๔ คือให้ยกเลิกมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราช
บัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๕๒๒ ออกเสียที่นับว่ากว่าคณะ
กรรมการชุดที่ท่านไกรสร ตันติพงศ์ เป็นประธานนี้ก็ไปศึกษา ก็เป็นกรรมการสภาแห่งนี้
เป็นผู้ตั้งเช่นเดียวกัน และก็ไปศึกษามาอย่างนี้กระผมใคร่ที่จะขอกราบเรียนต่อท่านประธานว่า
ด้วยเหตุด้วยผลในเรื่องนี้ในปัญหานี้ เราได้มีการพูดกันมากพอสมควร ได้อภิปรายกันมาก

พอสมควร ในช่วงการที่ได้มีการพิจารณาในวาระที่ผ่านมาไป เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าทางสภาแห่งนี้
จะรับรายงานของท่านกรรมาธิการชุดนี้ แล้วก็มีข้อความซึ่งทางกรรมาธิการชุดนี้จะได้รายงานเสนอ
ให้รัฐบาลนี้ไปดำเนินการ มันก็จะเป็นการขัดแย้งกันและการขัดแย้งอย่างนี้เป็นการขัดแย้งจาก
งานที่สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ตั้งขึ้นไปทั้งนี้ คณะกรรมาธิการเพราะฉะนั้นกระผมใครที่จะขอ
กราบเรียนอย่างนี้ เพื่อที่จะให้ภาพมันออกไปว่าทางสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งกรรมาธิการไปแล้ว
ก็ไปทำหน้าที่เหมือน ๆ กัน กลับมาไม่มีปัญหาอะไรต้องมาขัดแย้งกัน เพราะว่าสภาผู้แทนราษฎร
เหมือนกัน กระผมใครที่จะขอกราบเรียนต่อท่านประธานสภาไปถึงท่านประธานกรรมาธิการ และ
คณะกรรมาธิการชุดนี้ว่าถ้าหากว่าจะหาทางออกอย่างนี้ได้ไหมครับว่า ขอสังเกตที่ท่านประธาน
กรรมาธิการได้กล่าวเมื่อสักครู่นี้ก็ไม่ได้ถือเป็นเรื่องที่จะต้องไปให้ทางรัฐบาลรับดำเนินการอย่า
ที่วานั้น เพียงแต่เป็นการฝากข้อสังเกตไปเท่านั้น ถ้าหากว่าท่านประธานขอประธานโทษคือ
ท่านไกรสร ตันติพงศ์ และท่านกรรมาธิการทั้งหมดจะเห็นด้วยตามที่กระผมได้กราบเรียนมานี้
ก็คงจะทำให้ภาพและความขัดแย้งที่มันเกิดขึ้นจากการตั้งของสภาผู้แทนราษฎรนั้นหมดไป กระ
จึงขอประทานกราบเรียนแค่นี้ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เชิญคุณไกรสร

นายไกรสร ตันติพงศ์ (ประธานคณะกรรมาธิการ) : ครับ ขอขอบคุณท่าน

ประธานสภาผู้แทนราษฎรที่เคารพ คือคณะกรรมาธิการชุดของกระผมมันตั้งขึ้นมาก่อน ส่วน
คณะกรรมาธิการชุดที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จไปเมื่อก่อนที่จะถึงคณะกรรมาธิการชุดกระผม
นี้คงภายหลังส่วนชุดของกระผมนี้เป็นเพียงเรื่องศึกษาหาจุดที่จุดเสียเพื่อปรับปรุงแก้ไข เสนอต่อสภา
ส่วนคณะกรรมาธิการที่อ้างถึงนั้นเป็นการเสนอแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ เพราะฉะนั้นมันก็ต้องแล้ว
แต่มติของสภา ถ้าสภาจะเอาความร่างพระราชบัญญัติที่เสนอแก้ไขไปเมื่อก่อนกรรมาธิการกระผม
ก็ไม่คิดใจ ก็แก้ไขครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณเฉลิมพลครับ เชิญ

นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย (อุครธานี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
 วليمพล สนิทวงศ์ชัย พรรครวมไทย จากอุครธานี ท่านประธานครับกระผมรู้สึกเสียใจที่
 ระดมลงมาไม่ทันเนื่องจากติดการประชุมกรรมการอยู่ ในฐานะที่กระผมเป็นกรรมการ
 จารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งซึ่งผ่านไปก่อนหน้านี้แล้วครับ กระผมมีเหตุผลมากมายที่
 ได้กราบเรียนในสภาว่าควมมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง
 นั้นมีเหตุผลอย่างไร กระผมคงจะย้อนกลับไปไม่ได้อีก แต่อย่างไรก็ตามพอดีนี่สภากำลัง
 พิจารณาวางควมการศึกษาควมพระราชบัญญัติฉบับนี้อยู่เช่นเดียวกัน และก็เผชิญเหลือเกินมี -
 มาตรการทั้งนี้เพื่อที่จะไ้มาผูกกัน กระผมก็ขออนุญาตกราบเรียนเพื่อท่านประธานและที่สภานี้ได้
 เทราบสักนิดหนึ่ง ครับ อย่างที่ท่านประธานกรรมการได้เรียนตะกั้นแล้วครับ จริง ๆ แล้ว
 ร้องมันเข้าก่อน และถ้าหากว่าทางฝ่ายท่านประธานได้บรรจุระเบียบวาระว่าควมการศึกษา
 ราชพระราชบัญญัตินี้เข้าก่อน แล้วก็เอาร่างพระราชบัญญัติว่าควมการเลือกตั้งเมื่อตะกั้นกลับมา
 พิจารณาในตอนหลังหรือถัดมานี้ ก็จะทำให้เกิดเหตุและผล สำหรับที่ท่านสมาชิกทั่วไปจะไ้
 พิจารณา กระผมอยากจะกราบเรียนครับ ขออนุญาตในสภาแห่งนี้ได้กราบเรียนสั้น ๆ แต่ -
 เพียงว่ากระผมที่ไ้ขอแปรญัตติไ้วันนี้เพื่อที่จะไ้มากราบเรียนให้สภานี้ได้รับทราบว่า แท้จริง
 แล้ว ตามเหตุผลของกรรมการเสียงข้างมากนั้นอ้างว่า การกำหนดไว้ ๓๕๐,๐๐๐ นั้นมันไม่
 เพียงพอและก็เป็นภาระงานที่เยอะครับ กระผมอยากจะกราบเรียนว่ากฎหมายมีมากมาย -
 เหลือเกินที่ไ้กำหนดไว้แล้ว แต่องค์กรของรัฐนั้นไม่สามารถที่จะปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้นได้ ที่สุด
 มาลงเอยคือโยนโทษความผิดทั้งหลายมาให้แก่กฎหมาย แท้จริงแล้วกระผมอยากจะกราบเรียน
 ในสภาแห่งนี้ไ้ไปครับทราบและเป็นข้อสังเกตว่าองค์กรของรัฐต่างหากครับที่ไม่สามารถปฏิบัติ
 กระผมอยากจะขอยกตัวอย่าง อย่างถนนบางถนนนี้ห้ามขายบนฟุตพาธ (Footpath)
 ไ้ไม่สามารถที่จะป้องกันไ้ก็ปิดถนนนั้นเสีย เช่นนี้มันไม่เหมาะะครับ กระผมขอยกตัวอย่างแต่
 เพียงเท่านั้น ที่นี้ในพระราชบัญญัตินี้ครับกระผมอยากจะกราบเรียนว่าเรามีทางออกนะครับ คือการ
 เลือกตั้งทั่วไป ถ้าเราไม่กำหนดวงเงินไว้แล้วมันจะเป็นความผิดพลาดอย่างมหันต์ของสภาแห่งนี้

เพราะต่อไปนี้มีเงินหรือผู้ซึ่งมีเงินอาจจะผลักดันบุคคลบางคนเข้ามาในสภาเพื่อที่จะเป็นผู้
 เกื้อหนุนหรืออะไรก็ตามอะไรของตนเอง เสร็จแล้วการดำเนินการของการเลือกตั้ง ประชาชนแทน
 ที่มองเห็นระบบหรือระบอบประชาธิปไตยโดยการตัดสินใจของตนเอง มาเลือกตั้งว่าคนใดคือ
 ใดไม่ดี พรรคไหนดีพรรคไหนไม่ดี แต่กลับไปมองเห็นว่ามีสิ่งอื่นเสีย กรณีบางท่านที่ยกตัว
 อย่างขึ้นมาว่า ภัยเหตุนี้นี้จึงทำให้ท่านสมาชิกผู้แทนบางคนต้องพ้นจากหน้าที่ไป กรณีอย่างนั้น
 จะเปลี่ยนได้ครับ เปลี่ยนจากโทษพ้นจากสถานภาพของการเป็นผู้แทนมาเป็นโทษปรับหรือโทษ
 อย่างอื่นได้ กระผมอยากจะกราบเรียนในสภาแห่งนี้ว่า ร่างพระราชบัญญัติเลือกตั้งเมื่อที่ผ่าน
 ไปนั้น กระผมขอวิงวอนเพื่อนสมาชิกในสภาแห่งนี้ได้โปรดไตร่ตรองในวาระต่อไปอีก คือวาระ ๒
 และวาระ ๓ แล้วให้วกกลับคืนมา มาใช้ร่างพระราชบัญญัติซึ่งเรากำลังพิจารณาอยู่นี้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณเฉลิมพล ไม่มี ๒ - ๓ แล้ว
 ผ่านขึ้นวุฒิสภาแล้วครับ

นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย (อุตรธานี) : ครับ ก็อาจจะยับยั้งได้ในชั้นวุฒิส
 ถ้าหากว่าวุฒิสภาได้มองเห็นความที่จะทำลายระบอบประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งเป็นอาณัติ
 จ้าง นั้นก็อาจจะส่งกลับมาให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาอีกครั้งหนึ่งได้ ในช่วงนั้นกระผมอยาก
 จะวิงวอนสภาแห่งนี้ได้โปรดรับทราบ แล้วก็พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แล้วก็อาจจะเป็นไปได้อีก
 ว่าที่ท่านคณะกรรมการที่กำลังพิจารณาอยู่ขณะนี้ในสภาของเราที่มีอำนาจที่จะพิจารณาเรื่องนี้ไ
 ติต่อไป แล้วก็วกกลับเมื่อพระราชบัญญัตินี้จะวกกลับคือมาหาสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้งหนึ่ง
 แล้วเราจะได้พิจารณากันอีกให้ถ่องแท้ ถ้าหากมันผ่านไปแล้วนี้เราแก้ไขไม่ได้จะครับว่าจะแก้ไข
 ใหม่อีกครั้งนี้ ก็จะทำให้เกิดการสูญเสียและเนิ่นนานไป กระผมขอกราบเรียนในสภาแห่งนี้ไว้
 เพียงเท่านี้ก่อน ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ คณะกรรมาธิการก็ได้
 รายงานต่อสภาแล้วตามข้อบังคับ และโดยที่ในรายงานฉบับนี้มีข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการคว
 ตามข้อบังคับที่ประมุขเห็นควยประธานสภาจะได้แจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีนะครับ ข้อสังเกต

อยู่ ๒ ส่วน ส่วนที่ ๑ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง ตั้งแต่หน้า ๒ เป็นต้นไป ส่วนที่ ๒ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติพรรคการเมือง ตั้งแต่หน้า ๑๖ ขึ้นไป ข้อสังเกตทั้ง ๒ ส่วนนี้รวมกันแล้วประมาณ ๑๐ หน้าด้วยกัน โดยประเพณีที่ปฏิบัติกันมานั้นจะให้เลขาธิการรัฐสภาอ่านข้อสังเกตทั้งหมด แต่เนื่องจากท่านประธานคณะกรรมการไต่สวนสรุปข้อสังเกตต่าง ๆ ให้ที่ประชุมพร้อมด้วยรายงานที่ไต่แจกท่านสมาชิกไปแล้ว ผมจะขออนุญาตที่ประชุมเป็นกรณีพิเศษว่ากรณีนี้ ๑๐ หน้านี้ไม่ต้องอ่านในที่ประชุม ที่ประชุมไม่ขัดข้องนะครับ

(ที่ประชุมไม่ขัดข้อง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับไม่ขัดข้อง ฉะนั้นผมจะขอมติที่ประชุมไปพร้อมกันเลย ข้อสังเกตของคณะกรรมการทั้ง ๒ ส่วนเลยนะครับ

(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎรมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านสมาชิกที่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอขอบคุณครับ ท่านสมาชิกที่ไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้นครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่มีนะครับ เป็นอันว่าที่ประชุมนี้เห็นด้วยกับข้อสังเกต ผมจะดำเนินการแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีตามข้อบังคับต่อไปนะครับ ขอเชิญท่านกรรมการ ขอบคุณมากครับ

ต่อไปเป็นระเบียบวาระที่ ๔.๓ ร่างพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่... พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภาได้พิจารณาเสร็จแล้วครับ

๒๐๖

(สำเนา)

ที่ ๒๐๕๕/๒๕๓๐

รัฐสภา

ถนนอุทองใน กท. ๑๐๓๐๐

๔ มิถุนายน ๒๕๓๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของ
คณะกรรมการธิการร่วมกัน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ได้ลงมติทั้งบุคคล สภาละ ๒๑ คน
ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่..
พ.ศ. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๘ (๓) มีรายนามแต่ละสภ
ดังนี้

สภาผู้แทนราษฎร

๑. นายไกรสร ตันติพงศ์
๒. นายคำมี ผาคำ
๓. นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์
๔. นายเกษ สวนานนท์
๕. นายบุญจง สงขประชา
๖. นายประเทือง วิจารณปรีชา
๗. นายประสพ บุษราคัม
๘. นายบุญจะ เกสรทอง

วุฒิสภา

๑. นายเกษม สุวรรณกุล
๒. พลเรือเอก ชชาติ กิษุบริจ
๓. พลตำรวจเอก ณรงค์ มหานนท์
๔. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์
๕. นายบรม ตันเถียร
๖. พลอากาศเอก ประทีป เกิดนาวิ
๗. พลอากาศโท เป็รื่องวิทย์ หงสนันท์
๘. พลเอก พิจิตร กุลละวณิช

๙. นายปิยะนัฐ วัชรภรณ์	๙. นายพิศาล มูลศาสตร์สาทร
๑๐. นายพิชัย มงคลวิรุณ	๑๐. นายมีชัย ฤชุพันธุ์
๑๑. นายพิภพ อะสีติรัตน์	๑๑. พลอากาศเอก เรวัตร์ วรียพงษ์
๑๒. นายพิศาล ไชยชาญ	๑๒. ร้อยเอก ละเมียน บุญยะมาน
๑๓. นายมีชัย พันธุวร	๑๓. นายวาทัญญู ณ ถลาง
๑๔. นายรักเกียรติ สุขชนะ	๑๔. พลตรี ศัลย์ ศรีเพ็ญ
๑๕. นายวัฒนา อัครวเหม	๑๕. พลตำรวจเอก เสน่ห์ สิทธิพันธ์
๑๖. นายวาสนา บุญญพันธ์คันติ	๑๖. ว่าที่ร้อยตรี เสมอใจ พุ่มพวง
๑๗. นายสกุล ศรีพรหม	๑๗. นายอมร จันทรสมบูรณ์
๑๘. พันเอก สมคิด ศรีสังคม	๑๘. นายอมร รักษาสัตย์
๑๙. นายสมศักดิ์ ชาญควายกิจ	๑๙. พลอากาศเอก อรุณ พรหมเทพ
๒๐. นายสัมพันธ์ แป้นพันธ์	๒๐. พลตรี อาริยะ อุโฆษกิจ
๒๑. นายสุวิทย์ คุณกิตติ	๒๑. นายไอลง โกลิณ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการร่วมกันได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อให้โปรดเกล้าฯ เสนอที่ประชุมสภาพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ป๋วย ใจ เกสรทอง

(นายป๋วย ใจ เกสรทอง)

ประธานคณะกรรมการร่วมกัน

รายงานของคณะกรรมการร่วมกัน

ตามที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ได้ลงมติตั้งบุคคลสภาละ ๒๑ คน ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่...) พ.ศ. นั้น บัดนี้ คณะกรรมการร่วมกันได้ดำเนินการแล้ว ปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการร่วมกันได้เลือก นายป๋วย ฤทธิกุล เป็น ประธานคณะกรรมการ นายไกรสร ตันติพงศ์ เป็นรองประธานคณะกรรมการ พลอากาศโท เปื้องวิทย์ หลงสนั่น เป็นเลขานุการคณะกรรมการ นายสมศักดิ์ ชานุวัติกิจ เป็น ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ นายสัมพันธ์ แป้นพัฒน์ เป็นโฆษกคณะกรรมการ และ นายรักเกียรติ สุขชนะ เป็นผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ

๒. ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมายให้ชี้แจงแสดงความเห็นคือ นายวิศิษฎ์ หุตะจิตต์ ผู้อำนวยการกองกฎหมายและที่ดิน และนายสมชาย เปรมศรี หัวหน้าฝ่ายกรรมสิทธิ์ที่ดิน - กองกฎหมายและที่ดิน กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๓. บันทึกผลการพิจารณาของคณะกรรมการ

มาตรา ๔ วุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างของสภาผู้แทนราษฎร เป็นดังนี้
มาตรา ๑๑ เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องไปมาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน ถ้ามิได้ตกลงในเรื่องการโอนไว้เป็นอย่างอื่น ให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

ในการโอนอสังหาริมทรัพย์ที่ไปมาตามวรรคหนึ่ง โดยมีได้มีการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและค่าอากรแสตมป์

๔. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตามมติของคณะกรรมการร่วมกันมาพร้อมกับ -
 รายงานนี้ด้วยแล้ว

พลอากาศโท เป็รื่องวิทย์ หงสนันท์
 (เป็รื่องวิทย์ หงสนันท์)
 เลขานุการคณะกรรมการร่วมกัน

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การชลประทานหลวง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการชลประทานหลวง

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๐ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง
พุทธศักราช ๒๔๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๔๘๗

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๑ เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องไต่มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ เพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน ถ้ามิได้ตกลงในเรื่องการโอนไว้เป็นอย่างอื่น ให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

ในการโอนอสังหาริมทรัพย์ที่ไต่มาตามวรรคหนึ่ง โดยมีได้มีการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและค่าอากรแสตมป์"

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๖ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๖ พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตบริเวณที่ดินที่คิดว่าจะเวนคืนและประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดการก่อสร้างการชลประทานเป็นการชลประทานที่เร่งด่วน ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๔๕ ให้คงใช้บังคับได้ตามอายุของพระราชกฤษฎีกานั้น

การเวนคืนและการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทานหลวง ที่ได้ปฏิบัติไปแล้วก่อนวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นอันใช้ได้ แต่การดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการ ... ตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

ขอเชิญคณะกรรมการร่วมกันหาประจำที่ครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายชุมพล ศิลปอาชา รองประธานสภาผู้แทน
ราษฎรคนที่ ๑ ได้ลงจากบัลลังก์ไป และได้นอบหมายให้ นายใหม่ ศิริวันกุล รองประ
สภานายกรัฐมนตรีคนที่ ๒ ปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญคณะกรรมการธิการครับ
 เชิญคณะกรรมการพิจารณาพระราชบัญญัติการชลประทานหลวงครับ เชิญเข้าประจำที่ครับ
 เคียวยางทอนอาจจะจำไม่ได้นะครับ คุณไกรสร คุณคำมี คุณจุนทร คุณเทโช คุณบุญ
 คุณประเทือง คุณประสพ คุณบุญจะ คุณมียะณัฐ คุณพิชัย คุณพิภพ คุณพิศาล คุณมีชัย คุณ
 รักเกียรติ คุณวัฒนา ขอเชิญขึ้นประจำที่นะครับ ๒๑ คน คุณวาสนา คุณสกุล ศรีพร
 เชิญเลยครับ พันเอก สมคิด ศรีสังคม คุณสมศักดิ์ ช่างด้วยกิจ คุณล้มพันธ์ เป่นพัน
 คุณสุวิทย์ คุณกิตติ ขอเชิญครับ

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญคณะกรรมการการเลือกตั้ง
นายสมศักดิ์ ชานุวัติกิจ (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
สมศักดิ์ ชานุวัติกิจ ส.ส. ระยอง พรรคสหประชาชาติไทย กรรมการการประชมว
ระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิกเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับ
พ.ศ. นั้น ได้เพิ่มเติมมาตรา ๑๑ นะครับ เติมวรรคสอง เฉพาะเกี่ยวกับ "และ
ค่าากรแสดง" ไปเท่านี้ครับ นอกนั้นไม่มีอะไรชี้แจงครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผมจะขอมติจากที่ประชุมว่า เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. คณะกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาเสร็จแล้วหรือไม่

(ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎรมีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อน)

ลงมติ)

ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ท่านผู้ใดเห็นชอบด้วยกับร่าง -
ฉบับนี้หรือไม่ เป็นวาระที่ ๓ นะครับ ท่านผู้ใดเห็นชอบโปรดยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือเป็นส่วนมาก)

ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ครับ ขอขอบคุณท่านผู้ไม่เห็นด้วย
นะครับ

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่มีนะครับ

ต่อไปเป็นระเบียบวาระที่ ๔.๔ รายงานสรุปผลการพิจารณาศึกษาเรื่องการ -
พယ်လ်ทางปัญญา ซึ่งคณะกรรมการการต่างประเทศได้พิจารณาเสร็จแล้ว

(สำเนา)

ที่ ๒๐๖๓/๒๕๓๐

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนอุทองใน กท.

๔ มิถุนายน ๒๕๓๐

เรื่อง รายงานสรุปผลการพิจารณาเรื่องการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการการต่างประเทศ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕/๒๕๒๙ (สมัยสามัญ) เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๒๙ ได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการการต่างประเทศ การหรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับการต่างประเทศ นั้นคณะกรรมการการต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย

๑. นายบุญชู โรจนเสถียร	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายประสพ บุษราคัม	รองประธานคณะกรรมการ
๓. พลเรือตรี กุมท กมลนาวัน	๔. พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
๕. นายคำรณ ณ ลำพูน	๖. นายบุรินทร์ หิรัญบุรณะ
๗. พันเอก ประจักษ์ สว่างจิต	๘. นายปรีชา เรืองสมบูรณ์
๙. นายรักเกียรติ สุขธนะ	๑๐. นายวิชัย จันทน์เจริญ
๑๑. นายวิศัลย์ โฆษิตานนท์	๑๒. นายสรวรรณ กลิ่นประทุม
๑๓. นายสุนทร นิลเกตุ	๑๔. นางสุพัตรา มาศดิตถ์
๑๕. นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ	
๑๖. นายธีระชัย ศิริพันธ์	เลขานุการคณะกรรมการ

นายอารีเพ็ญ อัครสินธุ์

ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ

นายพิรพันธุ์ พาลุสุข

โฆษกคณะกรรมการ

นายจำรัส ไชยลังการณ

ผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ

ปัญหาเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา และได้จัดทำรายงานสรุปผลการพิจารณาคำขอ
 ของคณะกรรมการเสร็จเรียบร้อยแล้ว
 กราบเรียนเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภา เพื่อพิจารณารายงานของคณะกรรมการ

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

บุญชู โรจนเสถียร

(นายบุญชู โรจนเสถียร)

ประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ

รายงานของคณะกรรมการการต่างประเทศ

ตามที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕/๒๕๒๔ (สมัยสามัญ) เมื่อ
ที่ ๔ กันยายน ๒๕๒๔ ได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมการการต่างประเทศ มี
การกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับการต่างประ
ติมาตรา ๑๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ นั้น
กรรมการได้พิจารณาเห็นว่าปัญหาการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ระหว่างไทยกับ
กำลังเป็นเรื่องที่ก่อผลกระทบต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ และกระเทือนถึง
ของประเทศชาติและประชาชนไทย ควรแก่การพิจารณาศึกษาอย่างถี่ถ้วนรอบคอบ
ของการพิจารณาศึกษาเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรได้รับทราบข้อเท็จจริงของปัญหา และ
ก็ขอขอให้รัฐบาลทบทวนนโยบาย รวมทั้งปรับปรุงการดำเนินการของรัฐบาลด้าน
ความสัมพันธ์อันดีกับนานาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสหรัฐอเมริกา เสียใหม่
เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนไทยไว้ให้ดีที่สุด คณะกรรมการ
ดำเนินการศึกษาปัญหาดังกล่าว

บัดนี้ การพิจารณาศึกษาได้เสร็จสิ้นแล้ว จึงขอรายงานต่อสภาตามข้อ
ประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๔ ข้อ ๘๔ ดังนี้

๑. ในการดำเนินการพิจารณาศึกษาปัญหานี้ คณะกรรมการ ฯ ได้
ตามขั้นตอน ดังนี้

๑.๑ คณะกรรมการ ฯ ได้เชิญหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องมา
แถลงข้อเท็จจริง กล่าวคือ

- นางลักษณาจันทร์ เลาหพันธ์ รองอธิบดีกรมเศรษฐกิจ
กระทรวงการต่างประเทศ

- นายวิสูตร คูวานนท์ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
กระทรวงการต่างประเทศ
- นางสาวสุคนธ์ กาญจนาลัย อธิบดีกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์
- นายบรรยง พวงราช กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์
- นางประกอบ ลาภเกษร ผู้อำนวยการกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์
กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ
- นางสาววิตรี สุวรรณสถิตย์ ผู้อำนวยการกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ
- นายจรัญ ภักดีธนากุล ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักงานส่งเสริม
งานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม

๑.๒ คณะกรรมการ ฯ ได้เชิญนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิและภาคเอกชนมา-

ชี้แจงแสดงความคิดเห็น กล่าวคือ

- นายคณิง ภาไชย ทนายความสำนักงานกฎหมาย คณิง - พรก
- นายไววุฒิ ธเนศวรกุล เลขาธิการสมาคมไทยอุตสาหกรรมผลิตยา
แผนปัจจุบัน
- นายอราม โกฏิกุล ผู้จัดการสมาคมอุตสาหกรรมไทย

๒. คณะกรรมการ ฯ ได้พิจารณาศึกษาเอกสารทางด้านวิชาการการวิเคราะห์
การสัมมนา เกี่ยวกับเรื่องนี้ แล้วมอบหมายให้สำนักงานผู้อำนวยการประจำคณะ -
กร ฯ ประมวลผลการศึกษาวิเคราะห์ทั้งมวลขึ้นเสนอที่ประชุมคณะกรรมการ ฯ -
รับ

๓. ผลสรุปของการพิจารณาศึกษานี้ดังนี้

๓.๑ ลิขสิทธิ์

การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติ
พ.ศ. ๒๕๒๑ มีสภาพปัญหาดังนี้คือ

ปัจจุบันลิขสิทธิ์สำหรับ ๖ ยังไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไทย
สำหรับ ๖ มิได้เป็นภาคีของอนุสัญญากรุงเบอร์น แต่ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ สำหรับ ๖
ไทยแก่พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ๖ เพื่ออนุวัติตามสนธิสัญญาไมตรีและความสัมพันธ์ทาง
ระหว่างไทย - สหรัฐ ๖ ซึ่งผลของการแก้ไขจะทำให้ไทยคุ้มครองลิขสิทธิ์ในงานที่คนสห
สร้างสรรค์ไม่ว่าที่ใด ๆ เช่นเดียวกับที่กฎหมายคุ้มครองงานของคนไทย นอกจากนี้
ยังประสงค์ให้การคุ้มครองลิขสิทธิ์รวมไปถึง COMPUTER SOFTWARE ด้วย การ
ตามการเรียกร้องของสหรัฐ ๖ นี้ จะมีผลทำให้ประชาชนต้องเสียค่าลิขสิทธิ์ในงานค
เป็นจำนวนเงินมาก ซึ่งฐานะเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันยังไม่อาจจะรับภาระอันหนัก

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๑) ในเรื่องลิขสิทธิ์นี้ สนธิสัญญาไมตรี ไทย - สหรัฐ ๖ ไม่
พันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยจะต้องแก้ไขกฎหมาย เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามที่สหรัฐ
เพราะกฎหมายไทยในปัจจุบันมิได้มีบทบัญญัติใดที่ขัดขวางการที่สหรัฐ ๖ จะบังคับตามสน
อย่างใด

๒) โดยเฉพาะในเรื่อง COMPUTER SOFTWARE ไทย
ขัดต่อพันธกรณีที่มีอยู่ตามสนธิสัญญาไมตรีระหว่างไทยกับสหรัฐ ๖ เพราะไทยเป็นภาคีของ
กรุงเบอร์น ซึ่งฉบับแก้ไขที่กรุงเบอร์ลินได้กำหนดมิให้ถือ COMPUTER SOFTWARE
วรรณกรรม ดังนั้น แม้สหรัฐ ๖ จะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญากรุงเบอร์น ไทยก็ไม่จ
รวมงาน COMPUTER SOFTWARE ให้อยู่ในข่ายได้รับการคุ้มครองทางลิขสิทธิ์

คณะกรรมการฯ เห็นว่าการยอมให้ (COMPUTER SOFTWARE) ได้
 ทางลิขสิทธิ์ จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางวิชาการในประเทศเรามาก เพราะ
 ในลักษณะลิขสิทธิ์จะเป็นไปโดยอัตโนมัติเมื่อสร้างงานเสร็จ หรือเมื่อเริ่มโฆษณา -
 แรก เป็นสิทธิที่ไม่จำเป็นต้องเปิดเผยเนื้อหาของประกอบของงาน หรือ-
 กระบวนการประดิษฐ์หรือการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์นั้น แต่หาก (COMPUTER
 ได้รับการคุ้มครองในระบบสิทธิบัตร ซึ่งต้องมีการจดทะเบียนตามแบบแผนที่กำหนดมี
 งาน และมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งประดิษฐ์คิดค้นนั้น ก็จะเปิดทางให้ประชาชนของ
 พัฒนาวิชาการต่าง ๆ ในประเทศได้ดียิ่งขึ้น

๓) เมื่อเป็นที่ชัดเจนว่า รัฐบาลไทยไม่มีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามการ-
 ings ๑๙๖๖ คังเหตุผลที่กล่าวแล้ว แต่ถึงกระนั้นก็ตาม หากรัฐบาลมีเหตุจำเป็น-
 ๑๙๖๖ เสริมสร้างสัมพันธอันดีกับสหรัฐ ฯ ไว้ด้วยการยอมผ่อนปรนตามการเรียกร้องของ
 ๑๙๖๖ รัฐบาลก็น่าจะกระทำด้วยการยอมเพียงตัดคำ "สัญชาติไทย" ออกจากมาตรา ๖
 ๑๙๖๖ ขันติลิขสิทธิ์เสีย เพื่อให้ผลที่ตกกับคนไทยเหมือนกันกับคนต่างชาติ ซึ่งทั้งนี้
 ๑๙๖๖ จะต้องสร้างงานหรือโฆษณาครั้งแรกในประเทศไทย จึงจะได้รับการคุ้มครอง
 ๑๙๖๖ แรกเช่นกันก็จะไม่กระทบผลประโยชน์ของคนไทย เพราะคนไทยที่โฆษณาในงานใน
 ๑๙๖๖ สามารถที่จะโฆษณาในงานในไทยพร้อมกันได้

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการเห็นว่าทางที่ดีที่สุดนั้น คือ รัฐบาลควร
 ๑๙๖๖ เป็นภาคีอนุสัญญากรุงเบอร์น์ เพราะสหรัฐ ฯ ได้แสดงเจตนาที่จะเข้าเป็นภาคี

๓.๒ สิทธิบัตร

การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิบัตร มีสภาพปัญหา

มาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ ของไทยนั้น กำหนดการประดิษฐ์ที่กฎหมายไทยไม่ให้ความคุ้มครองสิทธิบัตร หรือที่เรียกกันว่า (EXCLUSARY LIST) ๓ รายการ รายการที่หกแห่ง ๗ นี้ มีอยู่ ๓ รายการ ประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐ ฯ และประชาคมยุโรป ต้องการให้ตัดขอยกเว้นออก ให้เกิดการคุ้มครองถึงสิ่งประดิษฐ์ ๓ รายการนี้ด้วย นั่นคือ ยา เครื่องจักรกลเกษตร และผลิตภัณฑ์

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๑) ในเรื่องยานั้น หากมีการยอมรับจดทะเบียนสิทธิบัตรยาแล้วจะส่งผลดีภาพของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นชาวไร่ชาวนาและผู้ใช้แรงงานหนักมาก จึงไม่ควรมีการอ้างว่ามียาจำนวนมากที่ใช้กันอยู่ขณะนี้ได้เกินอายุความที่จะจดสิทธิบัตรแล้วก็ตาม ยาใหม่ที่มีการคิดค้นอยู่เสมอ ๆ นั้น หากมีการจดสิทธิบัตรในไทยได้ก็จะทำให้ราคายาสูงขึ้น เพราะต้องจ่าย (ROYALTY FEES) นอกจากนั้นยังจะก่อให้เกิดการผูกขาดผลิตยา ส่วนข้ออ้างว่าการคุ้มครองสิทธิบัตรยาจะก่อให้เกิดการถ่ายทอดวิชาการผลิตที่เป็นความจริง เพราะได้มีการศึกษากันแล้วว่าจะไม่มีทางเกิดผลอย่างที่ว่า แต่ว่าในขณะนั้น ไทยอาจจะสามารถพัฒนาวิชาการสูงขึ้นไปถึงระดับหนึ่งได้ ถึงตอนนั้นถ้าให้มีการคุ้มครองจึงจะถูกต้อง

๒) ส่วนที่เกี่ยวกับเครื่องจักรกลการเกษตรนั้น ปัจจุบันคนไทยได้ใช้เครื่องจักรกลต่าง ๆ มากัดแปลงและปรับปรุงแก้ไขทางเทคนิค ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทยหลายต่อหลายอย่างแล้ว หากมีการยอมรับสิทธิบัตรต่างประเทศขึ้นในไทย อาจต้องเสี่ยงต่อการที่ต่างประเทศนำเอาเครื่องจักรที่คนไทยคิดดัดแปลงแก้ไขไปจดสิทธิบัตรส่งกลับเข้ามาขายใหม่ในราคาที่แพง จึงต้องกันไว้ก่อน โดยยังไม่ควรยอมแก้ไข

๓) ในส่วนที่เกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์พืชนั้น สำหรับประเทศไทยของเรา การขยายการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชได้น้อย ไม่ควรยอมรับคุ้มครองสิทธิบัตรด้านนี้ เพราะ

จะนำเอาเมล็ดพันธุ์ต่าง ๆ เช่น ข้าว ข้าวโพด หรือพืชอื่น ๆ ไปผสม
 กับดินแดง ต้องการน้ำน้อย มีการให้ผลผลิตสูงได้อย่างรวดเร็ว แล้วขยาย
 ปลูก โดยเรายังไม่มีทางจะสู้ จึงต้องได้แต่ซื้อจากเขาคนเดียว ดังนั้นการ
 ปลูกเมล็ดพันธุ์พืช จะทำให้ในอนาคตชาวนาชาวไร่จะต้องซื้อเมล็ดพันธุ์ราคาแพงมา
 ปลูก อย่างไรก็ตามในส่วนที่ไทยมีความสามารถสูงนั้น ก็อาจจะยอมรับได้ เช่น
 ดังที่ในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติสิทธิบัตรฯ อาจจะแก้ไขโดยแทรกย -
 าวว่าเมล็ดพันธุ์พืชใดไม่ยอมรับและเมล็ดพันธุ์ใดยอมรับ

๔) ความจริงแต่ละประเทศในขณะนี้ ก็มีระบบและขอบเขตการคุ้มครอง -
 สิทธิบัตรต่างกันไป ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและระดับการพัฒนาของแต่ละ
 ประเทศ การกำหนดแนวคิดและหลักเกณฑ์เพื่อใช้กับทุกประเทศแบบเดียวกัน จึงยอมไม่ชอบ -
 และขัดกับหลักปฏิบัติทั่วไป สหรัฐฯ เองในอดีตก็ยังคงเคยไม่ยอมรับการคุ้มครอง -
 สิทธิบัตร ประเทศไทยควรจะได้มีเวลาเตรียมการอย่างถ่วงรอบคอบตั้งแต่บัดนี้ เพื่อกำหนด
 รับคุ้มครองสิทธิบัตรในเรื่องต่าง ๆ ตามผลของการพัฒนาความสามารถของเราได้
 เมื่อใด

๓.๓ เครื่องหมายการค้า

การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้า
 หากนี้ คือ

การปลอมแปลงเครื่องหมายการค้ามีประเด็นที่ต้องวิเคราะห์อยู่ ๒ ประเด็น

๑. ขอบเขตของการคุ้มครอง ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า
 พ.ศ. ๒๔๙๔ (ฉบับปัจจุบัน) มิได้มีบทบัญญัติรับรองสิทธิในเครื่องหมายการค้าของประเทศ
 ญากับไทยแต่อย่างใด

๒. การลงโทษผู้ละเมิดเครื่องหมายการค้า ในประเด็น
 ราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ฯ ซึ่งบังคับใช้มาแต่ปี ๒๔๙๕ โทษที่บัญญัติไว้มีอัตรา
 ประเด็นทั้งสองที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ทางรัฐบาลได้เตรียม
 ราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าเสนอสภาผู้แทนราษฎร
 ไปอยู่แล้ว

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

ร่างพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าที่กำลังรอเข้าสภานั้น ควรจะ
 วิเคราะห์อย่างละเอียดถี่ถ้วนถึงผลกระทบต่อประเทศชาติมากน้อยเพียงใด รัฐบาลไม่ควรโ
 ตามไปทุกจุด เพราะต้องพิจารณาถึงผลประโยชน์ของชนในชาติเป็นใหญ่ และต้อง
 คัดค้านสิ่งที่ไม่ดีของเรามากกว่าที่จะไปลอกเลียนแบบของเขามากกว่าที่จะไป
 เครื่องหมายการค้าเป็นทรัพย์สินส่วนบุคคล ซึ่งเจ้าของทรัพย์สินจะต้อง
 สิทธิของตน ด้วยการนำเครื่องหมายการค้าขึ้นจดทะเบียน เพื่อขอรับการคุ้มครอง
 ก็ตามใดกระทำเช่นที่กล่าวนี้ในประเทศเรา ก็จะได้รับคุ้มครองตามกฎหมายทันที

๓.๔ บทสรุป

สหรัฐ ฯ เรียกร้องให้ไทยแก้ไขกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิ
 ทางปัญญาทั้งที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด ด้วยการยกเอาประโยชน์ที่ไทยได้รับจากสหรัฐ ฯ
 ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (ระบบ G.S.P.) มาเป็นเครื่องต่อรอง ค
 การต่างประเทศเห็นว่า การยอมกระทำตามที่สหรัฐ ฯ เรียกร้อง โดยเกรงกลัว
 ถูกตัดประโยชน์ภายใต้ระบบ G.S.P. นั้น มีผลเสีย เพราะ

๑) ระบบ G.S.P. นั้น ถือกำเนิดมาจากหลักไมตรี
 มาตรา ๓๖ (๔) ของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) เป็น
 เป็นอย่างกว้างแล้ว G.S.P. จึงมีลักษณะเป็นการให้ฝ่ายเดียวโดยที่ผู้รับไม่ต
 ดังนั้นจึงเป็นการให้ที่ขึ้นอยู่กับนโยบายและความพอใจของผู้ให้ ซึ่งจะมีเงื่อนไขผูกมัด

ในทางปฏิบัติสหรัฐ ฯ ก็มีเงื่อนไขอยู่แล้วหลายประการในการให้ G.S.P. และ
 อนุมัติในเรื่องนี้ทุกปีอีกด้วย ฉะนั้นเห็นได้ชัดว่า G.S.P. นั้นมีความไม่แน่นอน
 เหตุอันเป็นที่มาของระบบ G.S.P. เอง และในทางปฏิบัติ ส่วนการแก้กฎหมาย
 ยืนยันทางปัญหาที่เรากำลังจะต้องทำนั้น เป็นสิ่งถาวรที่จะมีผลต่อเศรษฐกิจของชาติ

๒) ถึงแม้ไทยยอมทำตามข้อเรียกร้องของสหรัฐ ฯ ในครั้งนี้ ก็มีได้-
 แรงกดดันจะหมดไป กรณีที่เห็นได้ชัดเจน คือ ในขณะที่สหรัฐ ฯ ใช้
 ไทยแก่พระราชบัญญัติสิทธิ สหรัฐ ฯ ก็ตามเร่งให้ไทยยอมรับจดทะเบียนสิทธิบัตรยา
 และคงตามต่อไปโดยไม่มีที่สิ้นสุดตราใบที่เรายังกลัวเกรงผลที่จะเกิดจากการอุดหนุน
 ทาง G.S.P. ตราบนั้นไทยเราก็จะต้องถูกเรียกร้องอะไรต่อมิอะไรที่เกี่ยวกับ
 รมทางการค้า ซึ่งสหรัฐ ฯ จะหยิบขึ้นมาถกอย่างไม่มีจบ ตัวอย่างมีให้เห็น
 เช่น เม็กซิโก ซึ่งพยายามแก้กฎหมายให้ตามที่สหรัฐ ฯ ขอร้องอยู่เรื่อยมา แต่
 รัส ฯ ก็ยังอ้างว่าไม่พอใจในกฎหมายที่แก้ และถอน G.S.P. ไปในที่สุด

หลักการสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ไม่ว่าไทยจะทำตามที่สหรัฐ ฯ เรียกร้อง
 หากปรากฏว่าจำนวนสินค้าที่ส่งเข้าไปขายในอเมริกา ชนิดใดก็ตามเพิ่มขึ้นเกิน-
 % ของส่วนแบ่งในตลาดของสหรัฐ ฯ สินค้านั้นก็หลุดพ้นจากสิทธิที่จะได้รับ -
 ทันที ซึ่งสินค้าไทยที่หลุดจากสิทธิ G.S.P. ก็เคยมีมาแล้ว และสหรัฐ ฯ
 ับส่วนแบ่งตลาดจาก ๕๐ % เมื่อใดก็ได้ ถ้าเป็นเช่นนั้นสินค้าไทยก็จะต้องหลุดออก
 S.P. อีกหลายอย่างทั้ง ๆ ที่เราได้ทำตามที่สหรัฐ ฯ เรียกร้องแล้วก็ตาม

๓) ความจริงสินค้าไทยที่ได้รับสิทธิประโยชน์จาก G.S.P. ในปัจจุบันก็ไม่
 จนถึงขั้นที่หากเราถูกยกเลิกสิทธิประโยชน์บางส่วนหรือทั้งหมดแล้ว เศรษฐกิจ
 ศเราจะคงทรุดหนัก หรือถึงกับล่มจม แต่อย่างใด และอันที่จริง การค้าขาย
 ๑) ขณะนี้มีสินค้าจำนวนไม่น้อยที่ผู้ส่งออกของเราไม่ได้ใช้ประโยชน์จาก G.S.P. เพราะการ

หรือสิทธิประโยชน์ที่พิจารณาการยุ่งยากเปลืองแรงงานและเวลาจนไม่คุ้มกับสิทธิที่ได้

๔) การที่รัฐบาลเกรงมาตรการตอบโต้จากสหรัฐ ฯ จนต้องยอมทำค
สหรัฐ ฯ เรียงรองไปทุกอย่างนั้น มีผลเสียที่จะติดตามมามาก รัฐบาลน่าจะเล็งเห็น
สภาพที่ของถูกบีบ และหันเข้าเจรจาทำความเข้าใจด้วยเหตุด้วยผล ที่ต่างก็จะต้องเห็น
และกันในฐานะที่เป็นมิตรสนิท ซึ่งคณะกรรมการฯ เห็นว่าน่าจะเป็นไปในแนวทางต่อไป

๔.๑ คณะกรรมการฯ เห็นว่า น่าจะเล็งจากการถูกบีบคั้นด้วย
G.S.P. โดยการวางแผนงานประสานกับผู้ที่ทำการค้ากับสหรัฐ ฯ ให้มีผลทางลดก
ผลิต ทางปริมาณมาตรฐานสินค้าให้แข่งขันด้วยคุณภาพที่ดีขึ้น การช่วยเหลือด้วยวิธีต่าง ๆ
รัฐบาล เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการส่งออกโดยไม่ถูกเก็บภาษีตอบโต้ (COUNTERVALE
DUTIES) หรือ CVD. รวมทั้งการพยายามเจรจาเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาในกรอบพหุ
ภาคี GATT ซึ่งสหรัฐ ฯ เองก็ผูกพันที่จะต้องรวมในเวทีนี้อยู่แล้ว และในเวทีข
องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) ซึ่งมีสมาชิกมากพอสมควร การเบี่ยงตัวออก
พหุภาคีจะลดแรงกดดันในระดับทวิภาคี ที่สหรัฐ ฯ มีต่อไทย และในกรอบพหุภาคีไทยก็
ประเทศกำลังพัฒนาต่าง ๆ เป็นเพื่อนช่วยเพื่อนแรงของสหรัฐ ฯ อีกมาก

๔.๒ ต้องปรับปรุงกลยุทธ์ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ
อเมริกาใหม่ ความจริงถ้าย้อนหลังไปดูความเป็นไปในอดีตจะเห็นได้ว่า สหรัฐ ฯ กับ
มีความสัมพันธ์ที่สนิทชิดเชื้อกันมานาน ที่เห็นชัดคือในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒
มีอย่างแนบแน่นปรากฏให้เห็นเด่นชัดหลายกรณี เช่น การเข้าร่วมรบกันสหรัฐ ฯ
สมรภูมิเกาหลี ตลอดจนจนถึงสมรภูมิเวียดนาม ซึ่งในสมรภูมิทั้งสองไทยได้สูญเสียชีวิต
นภัย แต่หลังจากสงครามเวียดนามสิ้นสุดลง ที่ท่าของสหรัฐ ฯ ที่มีต่อไทยได้เริ่ม
ส่วนไทยเรายังคงผูกพันอยู่กับสหรัฐ ฯ โดยตลอด เฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความมั่นคง
นี้ แม้ไทยจะประกาศนโยบาย "ทุกทิศทาง" (OMNIDIRECTION) หรือ "เป็นกลาง
ก็ตาม แต่ในความเป็นจริงแล้ว การต่างประเทศของไทยได้ดำเนินนโยบายผูกพันกับ

การยึดติดกับแนวคิดเก่าที่ตกค้างมา แต่สมัยยุทธศาสตร์ปิดล้อม และการขยาย
อิทธิพลในยูซีไอ แนวคิดนี้ได้แสดงออกในรูปแนวคิดต่อค้าขายกับประเทศในแถบ
การค้าในการส่งเสริมการค้ารวมกันอันอย่างสันติอย่างจริงจัง

ตั้งแต่ช่วยเหลือสงครามเวียดนามเป็นต้นมา ไทยก็ตกที่นั่งเป็นประเทศแนวหน้า
THE STATE โดยยังผูกพันกับสหรัฐ ฯ อย่างแน่นแฟ้นเหมือนเดิม แต่
การสนับสนุนจากสหรัฐ ฯ ก็ไม่เหมือนที่เคยได้รับในอดีต การช่วยเหลือก็ -
จน หลังปี พ.ศ. ๒๕๑๕ โครงการแบบให้เปล่าลดลงไปจนหมดสิ้น โครงการ
IN MILITARY SALE) ได้เริ่มขึ้น ซึ่งทำให้รัฐบาลต้องจัดสรรเงินงบประมาณ
ด้านการทหารมากขึ้น และเป็นผลให้สหรัฐ ฯ ขายอาวุธในเชิงพาณิชย์มากขึ้น
อุตสาหกรรมของสหรัฐ ฯ ทั้งหมดนี้มีผลกระทบต่อฐานะเศรษฐกิจของฝ่ายไทยหนัก
ๆ จนในที่สุดไทยก็ต้องหันเข้าชิงคลังอาวุธสำรอง แม้แต่การตั้งคลังอาวุธสำรอง
ขึ้นเป็นการกระชับความช่วยเหลือที่สหรัฐ ฯ มีต่อไทยก็ตาม แต่ที่แท้จริงแล้ว
สำรองนี้ก็ไม่ใช่การได้เปล่าแก่ไทยแต่อย่างใด รัฐบาลไทยยังต้องจ่ายเงินค่า
อาวุธออกมาใช้

เหตุการณ์เท่าที่กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์อันกระตือรือร้นของไทย
ได้เปลี่ยนแปลงไปในทางเสื่อมคลายลง ความช่วยเหลือแก่กองทัพไทยที่เคยได้รับ
ไว้ในระยะก่อน ก็ลดน้อยลงตลอด ซ้ำเมื่อสหรัฐ ฯ ประสบภาวะขาดดุลทาง
หนัก อันเนื่องมาจากการแข่งขันของประเทศญี่ปุ่นและกลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก
ก็เน้นการกีดกันทางการค้าอย่างรุนแรงโดยไม่ละเว้นแม้กระทั่งไทย ซึ่งเป็นมิตรที่
ตลอด การบีบบังคับไทยเท่าที่สหรัฐ ฯ ได้ดำเนินการอยู่ในระยะหลังนี้ มีพอสรุปได้ดังนี้

๑) สหรัฐ ฯ เริ่มใช้มาตรการกีดกันทางการค้ากับไทยมากขึ้นเป็นลำดับ -
กีดกันการนำเข้าสหรัฐ ฯ และการแย่งตลาดชาวไทย เช่น กรณีรัฐบาลญี่ปุ่น-
แอกต

๒) สหรัฐ ฯ เริ่มตวรองขอให้ไทยเปิดตลาดเพื่อรับสินค้าสหรัฐ ฯ เช่น ขอให้ไทยเปลี่ยนระบบการนำเข้าน้ำมันถั่วเหลืองจากระบบโควต้าเป็นระบบภาษีขาจะมีผลทำให้สหรัฐ ฯ อุดหนุนการส่งออกแล้วระบายสินค้าเข้ามาแข่งกับผลิตผลในประเทศไทยได้อย่างเต็มที่ ไม่ต้องถูกจำกัดด้วยโควตาทายตัวของไทย หรือการที่สหรัฐ ฯ พยายามให้ไทยอนุญาตให้สหรัฐ ฯ ตั้งโรงงานยาสูบในไทย เป็นต้น

๓) สหรัฐ ฯ ใช้ผลประโยชน์ในสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร ที่เคยให้กับไทย เป็นเครื่องต่อรองและกดดันให้ไทยปฏิบัติตามการต่าง ๆ เพื่อสนองนโยบายของสหรัฐ ฯ คือ ขอให้ไทยแก้กฎหมายที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา (ลิขสิทธิ์ สิทธิเครื่องหมายการค้า) เพื่อคุ้มครองงานของคนอเมริกันตามแนวคิดของสหรัฐ ฯ โดยไทยเคยลดอันชอบธรรมอื่น ๆ ที่ไทยพึงได้รับการผ่อนปรนแม่แต่น้อย ดังได้กล่าวรายละเอียดข้างต้นแล้ว

๔) สหรัฐ ฯ ไม่ได้ถือว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความสำคัญกับแรกแต่อย่างใด สหรัฐ ฯ ได้มีการปฏิบัติทั้งในด้านความยืดหยุ่นในนโยบายการค้า การเลือกปฏิบัติให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ กับหลายประเทศ เช่น การทำข้อตกลงการค้ากับประเทศอิสราเอล เพราะประเทศนั้นเป็นประเทศที่สหรัฐ ฯ ถือว่าสำคัญและมีอิทธิพลกับนานาประเทศ ยิ่งกว่านั้นในร่างรัฐบัญญัติเจมกินส์ในเรื่องสิ่งทอที่ถูกประธานาธิบดีวีกซ์ ความเลือกปฏิบัติโดยยกเว้นไม่ใช้บทบัญญัติบังคับกับประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรป เม็กซิโก และในกลุ่มแคริบเบียน ทั้ง ๆ ที่ประเทศเหล่านั้นส่งสิ่งทอเข้าสหรัฐ ฯ ไทยมากมายและการที่ประธานาธิบดีวีกซ์ ก็มีผลมาจากน้ำหนักที่สหรัฐ ฯ ให้ต่อการเงินมากกว่า นอกจากนั้นการที่ฝ่ายบริหารของสหรัฐ ฯ ชูไทยว่าจะใช้มาตรการโต้ตอบ ๓๐๑ ของกฎหมายการค้าปี ๑๙๗๔ และที่กำลังแก้ไขเพิ่มเติมร่างกฎหมายการค้า COMNIBUS TRADE BILL ซึ่งจะมีผลทำให้สหรัฐ ฯ สามารถจะอ้างว่ากรณีใด ๆ สหรัฐ ฯ ขอร้องนั้น เป็นการค้าแบบไม่เป็นธรรม สมควรแก่การถูกเล่น

ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า สหรัฐ ฯ ไม่ไ้มองไทยเป็นมิตรน้อยที่จะต้องได้รับ
ประโยชน์ โดยเฉพาะบทบัญญัติใน FARM ACT นั้น เป็นที่ชัดเจนว่า
ไ้กำลังเงินทุนเขาแย่งตลาดชาวของไทยอย่างน่าเกลียด ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่
น่าชังเห็นว่า มุ่งร้ายต่อไทยโดยตรง

ความเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่สืบเนื่องมาจากความ
ขัดแย้งทางการเมืองนี้ ได้รับคำอธิบายจากกระทรวงการต่างประเทศว่าความ -
ขัดแย้งนี้ ยังคงอยู่ แต่สหรัฐ ฯ จำต้องมีนโยบายและการกระทำดังกล่าวดังตน
ของเศรษฐกิจของสหรัฐ ฯ ไ้มีการเปลี่ยนแปลง จึงต้องมีการแก้ผลการค้าซึ่ง
กันไทยด้วย แต่คำอธิบายเหล่านั้นยอมเห็นไ้ชัดว่าไม่เป็นความจริง โดย -
มาตรา ๔ ขอบข่าย ประกอบกับข้อเท็จจริงที่ว่า การขาดดุลการค้าของ
จำนวนเกือบ ๒ แสนล้านเหรียญนั้น มีส่วนที่เกิดจากการค้ากับไทยคิดแล้ว
ที่สำคัญคือแม้ในเรื่องที่ไม่ไ้กระทบคนสหรัฐ ฯ เช่น ในเรื่องข้าวที่ทราบกันดี
สหรัฐ ฯ มีความเป็นอยู่คนข้างดี สหรัฐ ฯ ก็ยังใช้ประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านเหรียญ
ออกข้าวแข่งกับไทยโดยตรง

พฤติกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้เห็นไ้ชัดว่าความสัมพันธ์ไ้เสื่อม -
โทรมไ้ได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องตรงจุด ความเสื่อมโทรมในความสัมพันธ์นี้ -
ดังนี้

๑) ประเทศไทยดำเนินนโยบายต่างประเทศตามสหรัฐ ฯ มากเกินไป
สหรัฐ ฯ ในด้านการเมืองและความมั่นคงจะเปลี่ยนแปลงไป ประเทศไทยก็ยังยึดถือ
นโยบายของสหรัฐ ฯ และการยึดถือดำเนินนโยบายดังกล่าวก็ไ้ไ้ก่อผลดีทั้งทาง
หลักการทางการเมือง และเศรษฐกิจอย่างที่เราหวังเอาไว้แต่อย่างใด

๒) ประเทศไทยไม่ไ้กำหนดนโยบายต่างประเทศที่เป็นอิสระอย่างสม่ำเสมอ
ถึงแก่นอย่างชัดเจน คือ การที่ไทยไ้ออกเสียงคัดค้านสหรัฐ ฯ เรื่องลิเบีย

ในขณะนั้นความมั่นคงของสหประชาชาติ ทั้ง ๆ ที่ไทยเคยดำเนินนโยบายตามสหรัฐ ย่อมแสดงให้เห็นถึงความเบี่ยงเบนไม่อยู่กับร่องกับรอยของนโยบาย การจะมีนโยบายของตนเองนั้นย่อมต้องชี้แจงและแสดงบทบาทอย่างชัดเจน มีใจจริง ๆ ก็มีการแสดงอาการที่แตกต่าที่ที่เคยตามเขามาตลอดอย่างไม่มีการขยับ ซึ่งยังผลให้เกิดความโกรธแค้นอยู่ในใจ เกิดความเสื่อมโทรมทางไมตรีที่เคยมีต่อกัน และแสดงออกในรูปการกระชกกระทิงทอง อย่างที่กำลังมีปัญหายุ่งยากอยู่ในปัจจุบัน

๓) ประเทศไทยขาดนโยบายระยะยาวที่ต่อเนื่อง การเข้าเป็นสมคมความมั่นคงของสหประชาชาติ ก็ขาดการพิจารณาอย่างถ่องแท้ถึงความลำบากใน ประเทศไทย และผลเสียในระยะยาวเพียงแต่เน้นที่ความมีการนับหน้าถือตาในระยะสั้น ออกเสียงในเรื่องต่าง ๆ นั้นย่อมก่อให้เกิดทั้งความพอใจและไม่พอใจกับประเทศต่าง เรื่องแต่ละเรื่องเสมอ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไทยในฐานะประเทศเล็กควรหลีกเลี่ยง

๔) รัฐบาลไทยขาดการวางนโยบายระยะสั้นและระยะยาว โดยระหว่างประเทศ โดยเฉพาะกับสหรัฐ ฯ คือปล่อยให้ปัญหาทวีเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ จากการขาดการศึกษาข้อมูลอย่างถ่องแท้แล้ว กระทรวงการต่างประเทศยังไม่ศึกษาถึงกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองในระบบของสหรัฐ ฯ ว่ามีองค์กรใดเกี่ยวข้องกับ กระทรวงเกษตร พาณิชยหรือสภาของสหรัฐ ฯ หรือมีกลุ่มผลประโยชน์ใดที่เข้าข้างไป ใดบ้าง

ในขณะที่ความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ กับสหรัฐ ฯ ได้เปลี่ยนแปลงทางที่เสื่อมลงอย่างเห็นได้ชัดทั้งด้านการเมือง และด้านเศรษฐกิจ อันมีผลเนื่องมาจากบทบาทรองในการดำเนินนโยบายของกระทรวงการต่างประเทศทำให้ความเป็นมิตร และความสำคัญของไทยในสายตาสหรัฐ ฯ เปลี่ยนไป อย่างไรก็ตามกระทรวงการต่างประเทศ ก็ยังยืนยันในความสัมพันธ์ที่ดีและยังดำเนินนโยบายตามสหรัฐ ฯ อยู่ต่อ เรื่องการค้า เช่น การที่ได้ไปผูกมัดรับว่าจะแก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

โดยไม่มีการวิเคราะห์ถึงกระบวนการที่จำเป็นต้องใช้ในการออกกฎหมาย
 สืบทางเศรษฐกิจที่จะมีตามมาในอนาคตอันยาวไกล คณะกรรมการ ฯ
 ในการที่กระทรวงการต่างประเทศ พยายามดำเนินงานรื้อฟื้นความสัมพันธ์
 การโอนโอนยอมตามกฎหมายต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างถาวร
 หลายนั่น แล้วอ้างว่าเป็นการกระทำที่จำเป็นเพื่อแลกกับสิทธิประโยชน์ทาง
 ะโยชน์ชั่วคราว

ความสัมพันธ์ จะต้องคำนึงด้วยการกำหนดนโยบายใหม่ที่ว่าอยู่บนฐาน
 ข้อเท็จจริง จะมีผลให้ไทยเป็นที่เกรงใจของสหรัฐ ฯ ให้ได้รับการปฏิบัติ
 ๗ ให้กับมิตรประเทศอื่น ๆ ของสหรัฐ ฯ และต้องมิใช่การสถาปนา
 ฐานของการยินยอมที่มีผลเสียต่อชาติด้านเมืองของเรา

อารีเพ็ญ อุตรสินธุ์

(นางอารีเพ็ญ อุตรสินธุ์)

ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ

ขอเชิญคณะกรรมการต่างประเทศครับ

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญท่านประธานกร

แถลงครับ

นายบุญชู โรจนเสถียร (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธาน และท่านเพื่อนสมาชิกวุฒิสภาเกียรติ ก่อนอื่นกระผมใคร่จะขอให้แก้คำผิดนะครับ คือกรร หลังจากที่ได้เห็นรายงานที่เสนอออกไปแล้วก็พบว่าการผิดพลาดในการพิมพ์อยู่หลายตอน อยากจะขออนุญาตขอแก้คำผิด หน้าที่ ๓ ย่อหน้าที่ ๑ บรรทัดที่ ๕ ในความภาค คำที่ถูกตัดคือคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ (COMPUTER SOFTWARE) ที่พิมพ์ไว้เป็นผิด แทนที่จะเป็นตัวยู (U) นั้นพิมพ์เป็นอาร์ (R) ไป ฉะนั้นก็ขอให้แก้ตัวอาร์ คือหลังตัวพี (P) นั้นนะ เป็นตัวยูนะครับ ส่วนหน้าที่ ๕ ข้อ ๓.๔ นั้น พิมพ์ตก บทรูปนะ ตกคำว่า ข้อสังเกต ฉะนั้นความที่แก้ไขแล้วจึงเป็นข้อ ๓.๔ บทรูป ข้อสังเกต คำผิดอันที่ ๓ ก็คือหน้าที่ ๔ ในข้อที่ ๔ บรรทัดที่ ๑๐ คือภาษาของ ไว้ว่า คอมนิบัส (COMNIBUS) นั้นนะ ความจริงที่ถูกต้องเป็น ออมนิบัส OM เอ้าตัวซี (C) ออกครับ นอกจากคำผิดแล้ว กระผมก็ใคร่อยากจะกราบเรียน ประธานว่า คณะกรรมการใคร่จะแถลงประกอบรายงานไว้ตามสมควร เพื่อความ เพราะว่ารายนามนั้นข้อความยาวมาก และอยากที่จะชี้ให้เข้าใจควยว่า เหตุที่กรร ต่างประเทศ ได้พิจารณาเห็นว่าปัญหานี้เป็นปัญหาที่ควรจะต้องศึกษาแล้วก็นำผลของการที่ นั้น ก็เพราะว่าปัญหาการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา กำลังก่อผลกระทบตอความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ แล้วก็กระเหือนไปถึงผลประโยชน์ ประเทศชาติและประชาชนไทย ซึ่งควรแก่การพิจารณาศึกษาให้ถี่ถ้วนรอบคอบ จึง ศึกษาทั้งจากเอกสารวิชาการต่าง ๆ ที่เราพอจะรวบรวมได้รวมทั้งศึกษาจากผลขอ ที่ได้มีการจัดทำขึ้นหลายต่อหลายครั้งหลายแห่ง ตลอดจนคณะกรรมการยังได้เชิญ

... ๒๕๒๔ ขอ ๔๕ ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ๆ ที่คณะกรรมการพิจารณาและ
 พิจารณาต่อไปได้อีกหนึ่งครั้ง คือประเด็นที่ ๑ นั้นจะเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับสนธิ-
 ธิสัญญาไมตรีที่เราอยู่ระหว่างไทยกับอเมริกันนั้นก่อพันธกรณีที่ไทยจะต้องแก
 ไขสิทธิ เพื่ออนุวรรคนหรือเพื่อรองรับสนธิสัญญาไมตรีนั้นหรือไม่ ประเด็นนี้เป็น
 ประเด็นซึ่งทางคณะกรรมการได้พิจารณาแล้วว่าเราไม่มีพันธกรณีใดที่
 หมายให้ไปเป็นไปตามสนธิสัญญานั้น ด้วยเหตุผลที่ว่าในสนธิสัญญาข้อ ๕ (๒)
 นั้นได้บัญญัติถึงหลักปฏิบัติที่มีผลอย่างคนในชาติ ที่เรียกว่า เนชั่นแนล ทรีทเม้นท์
 (National Treatment) ในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงเรื่องสิทธิควย ค่าและวสิ
 ที่ในคนชาติหรือภายในอาณาเขต รวมทั้งเมื่อพิจารณาไปถึงเจตนารมณ์ของสนธิสัญญา
 ปรากฏเห็นว่า ข้อ ๕ (๒) นี้มีจุดประสงค์ที่จะคุ้มครองคนชาติของแต่ละฝ่าย
 ในดินแดนของอีกฝ่ายว่าจะได้รับการคุ้มครองในเรื่องที่ระบุไว้เท่าๆ กันกับคนเจ้าของ
 ทรัพย์ในกรณีของสหรัฐนั้น สนธิสัญญาไมตรีรับรองว่าเมื่อใดก็ตามตามกฎหมายของ -
 ใด คนอเมริกันที่ไม่อยู่ในไทยก็จะได้รับการปฏิบัติเหมือนคนไทยภายใต้กฎหมายไทยใน
 เฉพาะทางค่านสิทธิ สนธิสัญญาไมตรีไม่ได้ คุ้มครองกฎหมายอเมริกัน คือว่า -
 ไทยไม่คุ้มครองไปถึงสิทธิหรือสิทธิที่ได้รับภายใต้กฎหมายอเมริกัน เราคุ้มครองคน
 ใช้อย่างนั้นไม่ได้อยู่ในขอบเขตของข้อ ๕ (๒) นี่เป็นเหตุผลอันหนึ่งที่เราถือว่าเรา
 พันธกรณีที่จะต้องแก้กฎหมายสิทธิคามคำเรียกร้องนั้น อีกประการหนึ่งก็ถือว่าประเทศไทย
 ไม่นับสนธิสัญญากรุงเบอร์น ซึ่งเป็นสนธิสัญญาหลายฝ่ายที่ก่อตั้งระบบสิทธิระหว่าง -
 ชาติ เพื่อให้หลักสัญชาติในการพิจารณาสร้างงานที่จะได้รับความคุ้มครองและให้หลักถิ่นแดน

ในกรณีนี้พิจารณาถึงการโฆษณางานที่ได้รับการคุ้มครองเป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้เราปฏิบัติโดยอวด
มาตรา ๔๒ ของพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ที่มีอยู่แล้วถูกต้องทุกประการ แล้วเหตุผลประการส
ก็คือว่าขอตกลงในข้อ ๕ (๒) นี้ไม่ไ้รวมหลักการทางตอบแทนหรือถ้อยที่ด้อยปฏิบัติ
ไทยจึงไม่ไ้ละเมิดข้อผูกพันใด ๆ นี่คือเหตุผลสำคัญที่เราพิจารณาในประเด็นแรก

สำหรับประเด็นที่ ๒ เรามามองอีกด้านหนึ่งนั่นก็คือว่าหากการเรียกร้องของ
เป็นการเรียกร้องที่เราจำเป็นต้องตอบสนอง เพราะเป็นการเรียกร้องในลักษณะแลกเปลี่ยน
ประโยชน์ทางการค้าอย่างที่เราได้รับคำอธิบายจากเจ้าหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศ
ไม่ใช่เรื่องที่เราทำผิดหรือเราเบี่ยงอย่างที่บางคนใช้คำพูดนี้ว่าเราเบี่ยง ไม่ปฏิบัติตามที่
ที่ไทยมีอยู่ ถ้าถือว่าเบี่ยงแล้วกรรมการไม่ยอมรับ แต่ถ้ามองว่าเป็นเรื่องไทยจำเป็นต้อง
ตอบสนองคำเรียกร้องของอเมริกัน เนื่องจากเรามีความสัมพันธ์ที่จะต้องดำเนินต่อไปใน
การค้า ก็จำเป็นต้องพิจารณาว่าเราจะแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางการค้าระหว่างเขากับ
คำนี้จะอะไรเป็นหลัก ในที่นี้กรรมการก็ได้พิจารณากันว่าเราจะต้องรักษาสถาบัน
เรา โดยถ้าจำเป็นต้องแก้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ก็ น่าจะจำกัดการแก้ไขไว้เพียง
เฉพาะมาตรา ๖ โดยตัดคำว่า "สัญชาติไทย" ออกก็พอส่วนสิทธิบัตรและเครื่องหมาย
นั้นถ้าจำเป็นต้องอนุวัตกันต่อไปก็ต้องระมัดระวังว่า ไม่ก้าวล่วงเข้าไปคุ้มครองถึง
สิทธิบัตรทางยา ก็คือเครื่องจักรกลเกษตรและเมล็ดพันธุ์พืชอย่างที่เราได้ยกเว้นเอาไว้
พระราชบัญญัติสิทธิบัตรของเรา อันนี้เป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะว่าเราจำเป็นต้องลง
เนื่องจากเราจำเป็นต้องขอเวลาในการพัฒนาตัวเราขึ้นมาก่อน สำหรับเครื่องหมาย
ปัญหาก็มีอยู่ เรื่องเกี่ยวกับอัตราโทษต่าง ๆ นี้เราก็คงเปลี่ยนแปลงไปในทางซึ่งถือได้
เหมาะสมกับมาตรฐานของไทยอยู่แล้ว ซึ่งไม่น่าจะเป็นปัญหาอะไรนักสิ่งที่เราพิจารณา
เห็นว่าปัญหาใหญ่เหมือนกันนั่น ก็คือว่าขณะนี้เราอาศัยระบบ จี. เอส. พี. (G.S.P.)
เข้ามาช่วยส่งเสริมการส่งสินค้าออกไปอเมริกา เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญถ้าหากเรา
แก้ไขอะไรเพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งนี้แล้วก็เราน่าจะต้องพิจารณาว่า จี. เอส. พี. นั้นมี

อย่างถาวร เพราะว่ามันมีเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะทำให้เราสูญเสีย จี.เอส.พี. เราจะต้องนำไปแลกเปลี่ยนกับของที่ยังไม่แน่นอนนั้นนะ ต้องคำนึงควรวามันคุ้มกับที่เราได้มากกว่าเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของเราด้วย อย่างนั้นก็เป็นการกระทำของเราที่ถือได้ว่าเป็นเรื่องสำคัญ แล้วเราพิจารณาโดยมองเห็นว่ายังจำเป็นที่จะต้องอาศัย จี.เอส.พี. ส่งเสริมให้มีการขยายการค้าไปทาง— เราจะต้องจำกัดความสำคัญนี้ไว้ว่ามันไม่ใช่สำคัญจนเกินกว่าที่เราจะปรับที่จะแก้ปัญหาวางฟิง จี.เอส.พี. เพื่อขยายการค้ากับสหรัฐ สถานะเดียวกันเรามี— อย่างนี้ ซึ่งจะต้องถูกเขานำ จี.เอส.พี. นี้มาบีบบังคับเราต่อไปเรื่อย ๆ ในคณะกรรมการการค้าได้ให้ความเห็นเป็นข้อเสนอไว้ว่า ความจริงเราจำเป็นที่จะต้องสามารถในการผลิตให้ต้นทุนเรากำ รวมทั้งสามารถในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูงออกที่ถูกต้อง เพราะว่าความสามารถเหล่านี้จะทำให้เราลดการฟิง จี.เอส.พี. ไปได้ และยิ่งกว่านั้นก็จะเปิดโอกาสที่เราจะขยายตลาดไปจุดอื่น ๆ ไปได้อีกมาก เราอาจจะเอาชนะคู่แข่งของเราโดยอาศัย จี.เอส.พี. อย่างเดียวกันนี้ไม่ถูกต้อง เพราะว่าเราจะต้องกำหนดว่า จี.เอส.พี. เป็นเรื่องชั่วคราวแล้วที่สำคัญในขณะนี้คือการเปรียบทางดุลการค้ากับประเทศอื่นอย่างญี่ปุ่นนี่มาก เราน่าจะหันขยายตลาดไปหาใจเราจะถูกต้องตามความประสงค์ของอเมริกันในขณะนี้ เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่— นำเสนอในรายการของเรา แล้วกรรมการก็ยังเห็นว่าการที่จะรักษาประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสีห์ต่าง ๆ ในทางการค้าของเรานั้นน่าจะต้องกระทำร่วมกับข้อตกลงร่วมกับประเทศอื่น ซึ่งมีภาวะเหมือน ๆ อย่างเราเป็นสำคัญ แล้ว— อีกมาก

แล้วประเด็นสุดท้ายที่ปรากฏในรายงานก็คือว่าทั้งหมดนี้เราก็เข้าใจว่าความสัมพันธ์กับสหรัฐมันเสื่อมลงมา จึงทำให้เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือกันที่เราพึงจะได้จากมิตรอเมริกันนั้นค่อยลงไปเรื่อย ๆ แล้วก็จะมีความมากขึ้น

จึงควรที่จะทบทวนการปฏิบัติงานด้านสร้างความเข้าใจอันดีกับสหรัฐอเมริกา คือต้องที่
ประชาชนเข้าใจเราก็ขึ้นไม่ใช่เฉพาะทางด้านการรัฐบาลเท่านั้น แล้วองค์กรอื่น ๆ ที่มี
การกำหนดนโยบายของสหรัฐนั้น เราน่าจะมีวิธีการที่จะสร้างความเข้าใจเพื่อสัมพันธ์
ได้กลับมาดีขึ้นเหมือนเดิม นี่เป็นข้อสรุปของรายงานของกรรมาธิการเท่าที่ทำได้
ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญคุณมนตรีครับ
นายมนตรี กานไพบูลย์ (ลำพูน) : ท่านประธานที่เคารพ ทว
ทรงเกียรติ กระผม นายมนตรี กานไพบูลย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสกล
กิจสังคม กระผมขออาศัยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ๒๕๒๔ ข้อ ๔๐ (๖)
ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาครับ ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : รับรองถูกต้องครับ
เสนอญัตติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา มีท่านสมาชิกอื่นมีความเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ
ครับ

นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย (อุดรธานี) : ท่านประธานที่เคารพ
เฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย พรรครวมไทย จากอุดรธานี ท่านประธานครับ เรื่อง
กำลังเป็นปัญหาไม่ใช่เฉพาะเรื่องของปัญหารัฐบาล แต่มันผูกพันไปถึงประชาชนซึ่ง
วุ่นวายนะครับ แล้วก็คณะกรรมการต่างประเทศได้นำเรื่องนั้นมาพิจารณาเท่าที่
คณะกรรมการได้แถลงชี้แจงออกมาแล้วแล้วแล้วเกิดจากมติของกรรมาธิการ
พรรค ถ้าหากว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติตะกิ้นได้เสนอขอให้เอาเรื่องอื่นขึ้นมาพิจารณา
เรื่องนี้จะตักไป กรณีอย่างนี้ยิ่งจะทำให้ประชาชนสับสน กระผมอยากจะกรา
ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณเฉลิมพลครับ
เพราะว่าเขาเสนอญัตติถูกต้องแล้วนะครับ

นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย (อุกรธานี) : กระผมเข้าใจครับ แต่ว่าผมขอ
 ขออภัยก่อนที่ผมจะเสนอเป็นญัตติขึ้นมา ท่านประธานครับ
 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : จะอภิปรายไม่ได้ครับ อภิปราย
 ไม่ได้ครับ

นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย (อุกรธานี) : ท่านประธานครับ ถ้าเช่นนั้นผมขอ
 ขออภิปรายตามหลัง ผมขอเสนอว่าไม่ควรเอาเรื่องอันขึ้นมาพิจารณา โดย
 ที่มันเป็นเรื่องที่สำคัญต่อชาติบ้านเมืองเป็นการสับสนของประชาชน รัฐบาลนี้จะ
 ไม่กล้าจะคงทำความเข้าใจกับประชาชนนั้นเป็นที่ตั้ง ขณะนี้ชาวบ้านกำลังสับสน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ไม่มีผู้รับรองนะ คุณเฉลิมพลครับ
 นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย (อุกรธานี) : ผมขอผู้รับรองก่อนครับ
 (มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย (อุกรธานี) : ขอขอบคุณครับ ยังไม่ได้มีการพูดจา
 ท่านผู้มีเกียรติ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรตินั้นได้เสนอขึ้นมาอย่างนั้นผมว่าจะทำให้
 ง่ายขึ้นครับ เพราะว่าเปรียบเสมือนว่า ...

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : คุณเฉลิมพลขอภัย นั่งลงก่อน
 เมื่อมีมติทั้ง ๒ ฝ่าย ผมจะขอความเห็นของที่ประชุมก่อนนะครับ

นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย (อุกรธานี) : แล้วท่านประธานจะให้อภิปรายก่อน
 ใหม่ครับ ท่านจะอนุญาตตอนนั้นไหมครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : นั่งลงก่อนครับ นั่งลงก่อน ผม
 ขอถามก่อนนะครับ คือคุณเฉลิมพลเสนอญัตตินั้นที่จริงยังไม่ได้อนุญาต ยังไม่ขอเลยครับ
 แล้วพอผมทักแล้วคุณก็ขอตอนนี้นะครับ เมื่อมีผู้เสนอญัตติฝ่ายแรกเสนอให้ยกเรื่องอันขึ้น
 มาแล้วก็มีผู้เสนอญัตติขึ้นมามาว่าไม่ให้ยกเรื่องอันขึ้นพิจารณาคุณมีมติอะไรครับ

นายปิยะณัฐ วัชรภรณ์ (ศรีสะเกษ) : ท่านประธานครับ สภาประกอบ
 ด้วยเหตุผล เพราะฉะนั้นก่อนจะพิจารณา ผมว่าสมาชิกมีสิทธิ์ที่จะอภิปรายประกอบความเห็น
 จริงอยู่สมาชิกมีสิทธิ์ที่จะเสนอให้ยกเรื่องขึ้นปรึกษา แต่เรื่องนี้จะต้องเป็นมติของที่ประชุม
 ในส่วนของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยนั้น ก็เห็นจะต้องกราบเรียนท่านประธานว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีค
 สำคัญอย่างยิ่งหลวงสำหรับบ้านเมืองจนกระทั่งต้องไปเชิญเอกอัครราชทูตจากสหรัฐอเมริกา
 ซึ่งเจทางโทรทัศน์ให้ประชาชนเข้าใจ เราจะเห็นได้ว่าเรื่องนี้มีความสำคัญอย่างมาก เพราะ
 ฉะนั้นกรรมาธิการต่างประเทศของสภาผู้แทนราษฎร ก็ถือว่าอยู่ในขอบเขตอำนาจที่ได้พิจารณา
 แล้วเมื่อพิจารณาแล้วมารายงาน ผมว่ามันก็เป็นหนทางหนึ่งที่เราคงจะมาทำความเข้าใจที่
 อย่างน้อย ๆ ก็เป็นประโยชน์สำหรับการจะตัดสินใจ ในการพิจารณากฎหมายฉบับนี้ต่อไปใน
 ข้างหน้า สภาเป็นที่พึ่งที่หวังของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ที่เราพยายามพูดกันหนัก
 กันหนา ผมไม่เข้าใจเหมือนกันว่าอยู่ ๆ จู ๆ พกกรรมาธิการมารายงานเสร็จก็มีมติ
 ให้ยกเรื่องขึ้นปรึกษาคลาย ๆ ก็ว่าเห็นเรื่องนี้ไม่มีความสำคัญเพียงพอที่สภานี้จะพิจารณา
 ผมไม่อยากให้สภาเป็นเครื่องมือการทำงานของฝ่ายหนึ่งโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์แท้จริง
 ประชาชน เพราะฉะนั้นขอให้สภาได้พึงตระหนักว่า ความหวังความศรัทธาที่ประชาชนมีต่อ
 สภาแห่งนี้มันจะเสื่อมลงสูญไป เพราะการปฏิบัติหน้าที่ของเรา ดังนั้นขอให้สภาได้ตระหนัก
 ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบว่าเราควรจะพิจารณาปัญหาทุกสิ่งทุกอย่าง อันประกอบไปด้วย
 และความถูกต้อง เพราะฉะนั้นผมไม่เห็นด้วยครับที่จะให้มีการยก เรื่องขึ้นปรึกษา
 เห็นว่ามติเรื่องนี้ปราศจากความน่าสนใจและความสำคัญเพียงพอที่เราพิจารณากัน ผมขอ
 การพิจารณาต่อไปครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผมขอถามมติที่ประชุมคณะ
 สมาชิกท่านใดเห็นควรไม่ให้ยกเรื่องขึ้นปรึกษา โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๔๕ คน)

ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอบคุณครับ ท่านผู้ใดเห็นควร
ให้สภาฯ ไปรคยกมือขึ้น

(ยกมือ : ๕๖ คน)

ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอบคุณครับ มีท่านสมาชิกไม่ให้
เสียง ๕๕ ท่านนะครับ และที่เห็นด้วยกับญัตติให้ยกเรื่องขึ้นขึ้นปรึกษา ๕๖

ทั้งออกเสียงครับ คุณปิยะนัฐครับ

ปิยะนัฐ วัชรภรณ์ (ศรีสะเกษ) : ท่านประธานครับ ตัวเลขใกล้เคียง

ครับ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(สมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ปิยะนัฐ วัชรภรณ์ (ศรีสะเกษ) : และเนื่องจากเรื่องนี้มีความสำคัญ

ผมขอให้กองคปรชุมให้เรียบเรียงก่อนครับ

ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ขอเชิญท่านสมาชิกที่อยู่ข้างนอก

ด้วยนะครับ ที่อยู่ข้างนอก และที่ประชุมกรรมวิธีการอยู่เข้าห้องประชุมทุกคน

มีอะไรครับ

อัครี สุพจน์ ตั้งตระกูล (เพชรบูรณ์) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม

ตั้งตระกูล พรรครวมไทย จากเพชรบูรณ์ กระผมใครเรียนถามท่านประธาน

ของคปรชุมนี้จะให้นานสักแค่ไหนครับ

ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เจ้าหน้าที่กำลังตรวจสอบครับ

อัครี สุพจน์ ตั้งตระกูล (เพชรบูรณ์) : จะให้รอถึง ๖ โมงเย็นหรือ

ที่ เพราะเวลานี้มันก็ไม่ครบถ้วนแล้วนะครับ

ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : เจ้าหน้าที่ยังตรวจสอบไม่เสร็จครับ

อัครี สุพจน์ ตั้งตระกูล (เพชรบูรณ์) : ครับ

(เจ้าหน้าที่นับจำนวนสมาชิกและเสนอผลต่อผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้
 ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาผู้แทนราษฎร : ผมขอเลื่อนวาระการประชุม
 ไปประชุมกันคราวหน้าครับ ขอขอบคุณเพื่อนสมาชิกครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๗ นาฬิกา

๖
ผู้จกรายงานการประชุม

ศาสตราจารย์ศรีสมวงศ์	ประเสริฐ ปันสิน
ดร. พักรักษา	กฤษณา สุวรรณที
ดร. เขานันศิริ	เยาวเรศ นวลสกุล
ดร. เอกบุตร	รพีพร ศรีรัตนพรพงษ์
ดร. เอกรัตนกุล	สมบัติ จันทร์ไพจิตร
ดร. โกญจนาท	กัลยา พิมพ์เสน
ดร. แก้วสถิตย์	เปรมจิต บุญหลอ
ดร. เปรมประพันธ์	กรุณา พิมพ์สุวรรณ
ดร. เภาสำราญ	ชลอक्षण ธรรมผล
ดร. แกนกุล	นนทลี พจน์ปัญญา
ดร. กันทิโกวิทย์	พัชนี คล้ายสุวรรณ
ดร. นิ่ง จิษยาภิคม	พัชร ไซคำพา
ดร. จันทร์เรียม	วัชณี อุดมภักดิ์
ดร. ศรินอก	ทิพรัตน์ แก้วสุขโข

คณะกรรมการพิจารณาเปิดเผยแพร่รายงานการประชุมลับและตรวจรายงานการ

- ๑.. นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา
๒. นายสัมพันธ์ เป้นพัฒน
๓. นายคงศักดิ์ กลีบบัว
๔. นายไพฑูรย์ แก้วทอง
๕. นายจองชัย เทียงธรรม
๖. นายปรีชา เลาหพงศ์ชนะ
๗. นายพิภพ อะสีติรัตน์
๘. พันตำรวจโท รุ่งโรจน์ เรืองฤทธิ์
๙. นายสมศักดิ์ ปรีศนันทกุล
๑๐. นายสุรพร คณัยตั้งตระกูล
๑๑. นายนิยม วรปัญญา

ตรวจแล้ว วันที่ ๔ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๐

สภารับรองในคราวประชุม

ครั้งที่ ๑๓ / ๒๕๓๐ / สมัยสามัญ สมัยที่สอง

วันที่ ๑๙ พ.ย. ๒๕๓๐

(นายชวน หลีกภัย)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร